

ΔΗΜΟΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΛΕΣΒΟΥ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2024-2028**

«Στρατηγικό Σχέδιο»

ΜΑΪΟΣ 2024

Περιεχόμενα

1	Συνοπτική Περιγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης της Περιοχής του Δήμου	7
1.1	Βασικά Χαρακτηριστικά, Χωροταξική Ένταξη και Διοικητική Οργάνωση	7
1.1.1	Γεωγραφικά και Διοικητικά Χαρακτηριστικά	7
1.1.1.1	Δημοτική Ενότητα Καλλονής	8
1.1.1.2	Δημοτική Ενότητα Μανταμάδου	8
1.1.1.3	Δημοτική Ενότητα Ερεσού – Αντίσσης	9
1.1.1.4	Δημοτική Ενότητα Αγίας Παρασκευής	10
1.1.1.5	Δημοτική Ενότητα Πολιχνίτου	10
1.1.1.6	Δημοτική Ενότητα Πέτρας	11
1.1.1.7	Δημοτική Ενότητα Μήθυμνας	11
1.1.2	Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	12
1.2	Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	14
1.2.1	Φυσικό Περιβάλλον	14
1.2.1.1	Κλιματικά Χαρακτηριστικά	15
1.2.1.2	Γεωγραφικά - Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά	15
1.2.1.3	Γεωλογικά Μνημεία (Γεώτοποι)	15
1.2.1.4	Αξιόλογα Οικοσυστήματα	17
1.2.1.5	Υγρότοποι	20
1.2.1.6	Καταρράκτες – Σπηλιές	21
1.2.1.7	Χρήσεις Γης	21
1.2.1.8	Χλωρίδα – Πανίδα	22
1.2.1.9	Ορυκτός Πλούτος	22
1.2.1.10	Υδάτινοι Πόροι	22
1.2.1.11	Ιαματικές Πηγές	25
1.2.1.12	Ακτές – Παραλίες	27
1.2.1.13	Πιέσεις στο Περιβάλλον	27
1.2.2	Χωροταξικό Πλαίσιο	28
1.2.3	Οικιστική Ανάπτυξη	32
1.2.4	Βασικές Υποδομές και Δίκτυα	37
1.2.4.1	Δίκτυα ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης και όμβριων	37
1.2.4.2	Διαχείριση Αποβλήτων	42
1.2.4.3	Υποδομές Ενέργειας	45

1.2.4.4	Οδικό Δίκτυο	49
1.2.4.5	Υποδομές Μεταφορών	50
1.2.4.6	Υποδομή Ασύρματης Πρόσβασης (Wi-Fi) στο Διαδίκτυο	51
1.2.5	Πολιτική Προστασία	52
1.3	Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός	52
1.3.1	Κοινωνική Πολιτική	52
1.3.2	Παιδεία – Εκπαίδευση	53
1.3.3	Δομές Υγείας	55
1.3.4	Πολιτισμός	56
1.3.4.1	Πολιτιστικές Υποδομές	56
1.3.4.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία	56
1.3.4.3	Ναοί και Μοναστήρια	57
1.3.4.4	Πολιτιστικοί Σύλλογοι	57
1.3.4.5	Έθιμα και Πανηγύρια	57
1.3.4.6	Πολιτιστικές Εκδηλώσεις	58
1.3.5	Αθλητισμός	58
1.4	Τοπική Οικονομία και Απασχόληση	60
1.4.1	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός (Μεταβολές Απασχόλησης και Ανεργίας)	60
1.4.1.1	Απασχόληση	60
1.4.1.2	Ανεργία	63
1.4.2	Οικονομική Διάρθρωση – Παραγωγικοί Τομείς	64
1.4.2.1	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	64
1.4.2.2	Κατά Κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	64
1.4.2.3	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ)	65
1.4.2.4	Τομείς Παραγωγής	70
1.4.2.5	Συνεταιρισμοί	74
1.5	Το Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου και οι Οριζόντιες Υπηρεσίες	75
1.5.1	Όργανα Διοίκησης του Δήμου Δυτικής Λέσβου	75
1.5.1.1	Ο Δήμαρχος	76
1.5.1.2	Το Δημοτικό Συμβούλιο	76
1.5.1.3	Η Δημοτική Επιτροπή	76
1.5.2	Διάρθρωση Υπηρεσιών του Δήμου	77
1.5.2.1	Διάρθρωση Κεντρικών Υπηρεσιών	77
1.5.2.2	Διάρθρωση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών	78

1.5.3	Αρμοδιότητες Δημοτικών Υπηρεσιών	81
1.5.3.1	Υπηρεσίες Υπαγόμενες Απευθείας στο Δήμαρχο	81
1.5.3.2	Αρμοδιότητες Κεντρικών Υπηρεσιών	84
1.5.3.3	Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών	86
1.5.4	Εκπαίδευση – Επιμόρφωση Προσωπικού	89
1.6	Νομικά Πρόσωπα του Δήμου	89
1.7	Συνεργασίες – Αδελφοποιήσεις	93
1.7.1	Συνεργασίες	93
1.7.2	Αδελφοποιήσεις	93
1.8	Ανάλυση Οικονομικών Στοιχείων Δήμου	94
1.8.1	Απολογιστικά Οικονομικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου	94
1.8.1.1	Έσοδα	95
1.8.1.2	Δαπάνες	99
1.8.2	Λοιποί Σύνθετοι Χρηματοοικονομικοί Δείκτες	102
1.8.3	Προγράμματα Χρηματοδότησης	103
1.8.4	Αξιοποίηση Περιουσίας	104
2	Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης – Ανάλυσης S.W.O.T. (Πλεονεκτημάτων, Αδυναμιών, Ευκαιριών και Απειλών)	106
2.1	Αξιολόγηση της Κατάστασης της Δημοτικής Επικράτειας και Εντοπισμός των Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης	108
2.1.1	Προστασία του Περιβάλλοντος και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής	108
2.1.1.1	Προστασία Περιβάλλοντος και Διαχείριση Φυσικών Πόρων	108
2.1.1.2	Αστικό Περιβάλλον	109
2.1.1.3	Βασικές Υποδομές (υποδομές δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, ενέργειας, επικοινωνιών κ.λπ.)	110
2.1.1.4	Οδικό Δίκτυο – Οδοποιία	111
2.1.1.5	Πολιτική Προστασία – Διαχείριση Κρίσεων	112
2.1.1.6	Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων – Καθαριότητα	113
2.1.1.7	Στάθμευση – Κυκλοφοριακό – Συγκοινωνίες – Προσβασιμότητα	114
2.1.2	Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός, Υγεία / Πρόνοια, Τρίτη Ηλικία, Κοινωνική Ενσωμάτωση	115
2.1.2.1	Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια	115
2.1.2.2	Παιδεία, Νέα Γενιά	116
2.1.2.3	Διά Βίου Μάθηση (ΔΒΜ)	117
2.1.2.4	Αθλητισμός	118

2.1.2.5	Πολιτισμός	119
2.1.3	Τοπική Οικονομία και Απασχόληση	120
2.1.3.1	Απασχόληση – Ανεργία	120
2.1.3.2	Επιχειρηματικότητα και Οικονομία	121
2.1.4	Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οργάνωσης	122
2.1.4.1	Οργανωτική Δομή, Συστήματα Λειτουργίας και Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	122
2.1.4.2	Ανθρώπινο Δυναμικό	123
2.1.4.3	Κτιριακή Υποδομή και Τεχνικός Εξοπλισμός	124
2.1.4.4	Οικονομική Διαχείριση και Δημοτική Περιουσία	125
3	Αναπτυξιακές Προτεραιότητες του Δήμου Δυτικής Λέσβου	126
3.1	Όραμα και Αποστολή του Δήμου Δυτικής Λέσβου	126
3.2	Άξονες, Μέτρα και Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου	128
3.3	Κατευθύνσεις του Αναπτυξιακού Σχεδιασμού σε Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο και η Σύνδεσή τους με το Στρατηγικό Πρόγραμμα του Δήμου Δυτικής Λέσβου	137
3.3.1	Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021 – 2027	137
3.3.1.1	ΣΠ1 «Μια Εξυπνότερη Ευρώπη» μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	137
3.3.1.2	ΣΠ2 «Μια πιο Πράσινη Ευρώπη» μέσω της προώθησης καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων	138
3.3.1.3	ΣΠ3 «Μια πιο Διασυνδεδεμένη Ευρώπη» μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών	138
3.3.1.4	ΣΠ4 «Μια πιο Κοινωνική Ευρώπη» μέσω επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό και διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά	139
3.3.1.5	ΣΠ5 «Μια Ευρώπη πιο Κοντά στους Πολίτες της» μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών	140
3.3.1.6	Ειδικός Στόχος (ΕΣ) «Δίκαιης Μετάβασης» μέσω στοχευμένες δράσεις για την απεξάρτηση από το λιγνίτη στις περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, τη Μεγαλόπολη και τα νησιά	140
3.3.2	Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2025	141
3.3.2.1	ΑΣ.1 «Έξυπνη Ανάπτυξη»	141
3.3.2.2	ΑΣ.2 «Πράσινη Ανάπτυξη»	142
3.3.2.3	ΑΣ.3 «Ανάπτυξη Υποδομών»	143
3.3.2.4	ΑΣ.4 «Κοινωνική Ανάπτυξη»	144

3.3.2.5 ΑΣ.5 «Εξωστρέφεια»	145
3.3.3 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»	145
3.3.3.1 Πυλώνας 1 «Πράσινη Μετάβαση»	146
3.3.3.2 Πυλώνας 2 «Ψηφιακή Μετάβαση»	146
3.3.3.3 Πυλώνας 3 «Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή»	147
3.3.3.4 Πυλώνας 4 «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας»	147
Π.1 Προστατευόμενες Περιοχές Δικτύου NATURA 2000, Βιότοποι CORINE και Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους	150
Π.2 Υγρότοποι και Καταρράκτες Δήμου Δυτικής Λέσβου	154
Π.3 Παραλίες και Βραβευμένες Ακτές του Προγράμματος «Γαλάζια Σημαία» στο Δήμο Δυτικής Λέσβου	157
Π.4 Αλιευτικά Καταφύγια	159
Π.5 WiFi Spots (βάσει μελέτης υλοποίησης προγράμματος «WiFi4EU») Δήμου Δυτικής Λέσβου	160
Π.6 Εκπαιδευτικές Δομές Δήμου Δυτικής Λέσβου	161
Π.7 Δομές Υγείας Δήμου Δυτικής Λέσβου	164
Π.8 Πολιτιστικές Υποδομές Δήμου Δυτικής Λέσβου	165
Π.9 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία του Δήμου Δυτικής Λέσβου	170
Π.10 Ναοί και Μοναστήρια του Δήμου Δυτικής Λέσβου	176
Π.11 Πολιτιστικοί Σύλλογοι	181
Π.12 Ενδεικτικές Πολιτιστικές Εκδηλώσεις Δήμου Δυτικής Λέσβου	182
Π.13 Αθλητισμός Δήμου Δυτικής Λέσβου	184
Π.14 Οικονομικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου	186
Π.15 Συμμετοχή σε Προγράμματα Χρηματοδότησης	199

1 Συνοπτική Περιγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης της Περιοχής του Δήμου

1.1 Βασικά Χαρακτηριστικά, Χωροταξική Ένταξη και Διοικητική Οργάνωση

1.1.1 Γεωγραφικά και Διοικητικά Χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου αποτελεί ένα εκ των δυο Δήμων της νήσου Λέσβου, το τρίτο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας, σε απόσταση μόλις 5 μιλίων από τις τουρκικές ακτές. Υπάγεται στην Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Λέσβου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και περιλαμβάνει τις Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε.) -πρώην Καποδιστριακούς δήμους- Καλλονής, Μανταμάδου, Αγίας Παρασκευής, Ερεσού – Αντίσσης, Πολιχνίτου, Πέτρας και Μήθυμνας.

Ο Δήμος συστάθηκε σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών στις 25 Φεβρουαρίου 2019 και προήλθε από τη διάσπαση του προϋπάρχοντος Δήμου Λέσβου. Περιλαμβάνει τριάντα έξι (36) οικισμούς σε συνολική έκταση 1.072 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Έδρα του Δήμου είναι ο οικισμός Καλλονής. Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου, σύμφωνα με την απογραφή του 2021, είναι 24.721 κάτοικοι.

Εικόνα 1: Όρια Δήμου Δυτικής Λέσβου και Δημοτικές Ενότητες

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στη συνέχεια παρουσιάζονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την έκταση, τον πληθυσμό και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιμέρους Δ.Ε. του Δήμου Δυτικής Λέσβου.

1.1.1.1 Δημοτική Ενότητα Καλλονής

Η Δ.Ε. Καλλονής βρίσκεται στο κεντρικό και δυτικό τμήμα του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Έχει έκταση 243 τ.χλμ. και ο μόνιμος πληθυσμός της ανέρχεται σε 7.762 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή 2021. Η Κοινότητα Καλλονής αποτελεί την έδρα του Δήμου και το δεύτερο μεγαλύτερο αστικό κέντρο του νησιού της Λέσβου, καθώς σε αυτήν εδρεύουν μεταξύ άλλων, δημόσιες υπηρεσίες, μονάδες υγείας και πρόνοιας, αθλητικές υποδομές και εκπαιδευτικές υποδομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αποτελεί τη μόνη Κοινότητα που σχεδόν διατήρησε το μόνιμο πληθυσμό της.

Στις εύφορες πεδιάδες της Δ.Ε., καλλιεργούνται δημητριακά, ελαιόδεντρα, πατάτες, καρπούζια και σε μικρότερη κλίμακα αμπέλια και εσπεριδοειδή. Η Σκάλα Καλλονής αποτελεί έναν από τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς του νησιού με την αμμώδη παραλία της και την ανάπτυξη ξενοδοχειακών μονάδων, ενώ πλούσιο είναι και το ιστορικό παρελθόν του τόπου, το οποίο αποτυπώνεται στην ύπαρξη πολλών αρχαιολογικών χώρων. Ο κόλπος Καλλονής και ιδιαίτερα οι περιοχές των υγροτόπων και των αλυκών είναι επίσης από τους δημοφιλέστερους προορισμούς στην Ευρώπη για την παρατήρηση πουλιών.

Πίνακας 1: Κοινότητες και Πληθυσμός Δ.Ε. Καλλονής

Κοινότητα	Μόνιμοι Κάτοικοι 2011	Μόνιμοι Κάτοικοι 2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2011-2021
Καλλονής	2.171	2.161	-0,46%
Άγρας	1.013	839	-17,18%
Κεραμίου	1.054	1.010	-4,17%
Δαφίων	1.009	926	-8,23%
Παρακοίλων	818	774	-5,38%
Αρίσβης	700	624	-10,86%
Φίλιας	685	616	-10,07%
Σκαλοχωρίου	605	474	-21,65%
Ανεμώτιας	449	338	-24,72%
Σύνολο	8.504	7.762	-8,73%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ 2011, 2021)

1.1.1.2 Δημοτική Ενότητα Μανταμάδου

Η Δ.Ε. Μανταμάδου καταλαμβάνει το βορειοανατολικό άκρο του Δήμου Δυτικής Λέσβου και περιορίζεται από τα δυτικά από τις Δ.Ε. Μήθυμνας και Πέτρας, που μοιράζονται τις βόρειες και τις δυτικές κλιτύες του ορεινού όγκου του όρους Λεπέτυμνος και νότια από τη Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής και τη Λουτρόπολη Θερμής. Έχει έκταση 122 τ.χλμ. και ο μόνιμος πληθυσμός της, σύμφωνα με την απογραφή του 2021, ανέρχεται σε 2.070 κατοίκους. Παρά το γεγονός ότι τα βορειοανατολικά όρια της Δ.Ε. διέρχονται από τις υψηλότερες κορυφές του Λεπέτυμνου (968 μ.), περισσότερο από το 90% του εδάφους της είναι λοφώδες με υψόμετρα μικρότερα των 350 μ. Η

περιοχή συγκεντρώνει κυρίως θρησκευτικό τουρισμό και είναι ευρύτερα γνωστή για την εκκλησία του Αρχάγγελου Μιχαήλ (Ιερός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών). Η περιοχή του Μανταμάδου και του Άγιου Στεφάνου επίσης έχουν βαθιά ιστορία στην ανάπτυξη της κεραμικής τέχνης με ντόπιους καλλιτέχνες.

Πίνακας 2: Κοινότητες και Πληθυσμός Δ.Ε. Μανταμάδου

Κοινότητα	Μόνιμοι Κάτοικοι 2011	Μόνιμοι Κάτοικοι 2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2011-2021
Μανταμάδου	1.172	988	-15,70%
Κάπης	546	465	-14,84%
Κλειούς	378	316	-16,40%
Πελόπης	351	301	-14,25%
Σύνολο	2.447	2.070	-15,41%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ 2011, 2021)

1.1.1.3 Δημοτική Ενότητα Ερεσού – Αντίσσης

Η Δ.Ε. Ερεσού – Αντίσσης αποτελεί το πλέον δυτικό τμήμα της Λέσβου. Έχει έκταση 293 τ.χλμ. και ο μόνιμος πληθυσμός της ανέρχεται στους 4.259 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του έτους 2021. Στην ευρύτερη περιοχή απαντώνται αξιόλογα ιστορικά μνημεία, μνημεία γεωλογικής κληρονομιάς, με πιο χαρακτηριστικό το Απολιθωμένο Δάσος της Λέσβου, ηφαιστειακά τοπία και τοπία με πλούσια βλάστηση καθώς και παραδοσιακοί οικισμοί και παραλίες. Κύριες ασχολίες των κατοίκων αποτελούν η κτηνοτροφία, η αλιεία, η γεωργία, η οινοποιία και ο τουρισμός. Η Ερεσός έχει πλούσιο πολιτισμό και φημίζεται ως η γενέτειρα της Σαφούς και του Θεόφραστου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η Κοινότητα Σιγρίου, όπου χωροθετείται το δεύτερο μεγαλύτερο λιμάνι του νησιού και η οποία είναι η μια εκ των δυο κοινοτήτων, με πληθυσμιακή αύξηση τη δεκαετία 2011-2021. Αντίθετα, η Κοινότητα Πτερούντας έχει απολέσει σχεδόν το μισό πληθυσμό της, και η Κοινότητα Αντίσσης το ένα τρίτο του πληθυσμού της, τα τελευταία 10 χρόνια.

Πίνακας 3: Κοινότητες και Πληθυσμός Δ.Ε. Ερεσού – Αντίσσης

Κοινότητα	Μόνιμοι Κάτοικοι 2011	Μόνιμοι Κάτοικοι 2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2011-2021
Αντίσσης	1.205	823	-31,70%
Ερεσού	1.611	1.337	-17,01%
Μεσοτόπου	904	788	-12,83%
Βατούσσης	598	466	-22,07%
Πτερούντος	146	83	-43,15%
Σιγρίου	333	402	20,72%
Χιδήρων	472	360	-23,73%
Σύνολο	5.269	4.259	-19,17%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ 2011, 2021)

1.1.1.4 Δημοτική Ενότητα Αγίας Παρασκευής

Η Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του νησιού, βόρεια του κόλπου της Καλλονής. Έχει έκταση 118 τ.χλμ και ο μόνιμος πληθυσμός της ανέρχεται σε 2.230 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή 2021. Στους οικισμούς της εντοπίζονται κτίρια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής της Λέσβου, από τα οποία ξεχωρίζουν το κτήριο των Εκπαιδευτηρίων, το Δημαρχείο και η Εκκλησία της Αγίας Παρασκευής. Επίσης, η Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής φημίζεται και για την ύπαρξη πολλών αρχαιολογικών χώρων όπως το αρχαιολογικό χώρο της Κλοπεδής, το Ιερό των Μέσων και η παλαιοχριστιανική βασιλική Χαλινάδου. Η Κοινότητα Νάπης έχει απολέσει σχεδόν το ένα τρίτο του πληθυσμού της, τα τελευταία 10 χρόνια.

Πίνακας 4: Κοινότητες και Πληθυσμός Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής

Κοινότητα	Μόνιμοι Κάτοικοι 2011	Μόνιμοι Κάτοικοι 2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2011-2021
Αγίας Παρασκευής	2.234	2.053	-8,10%
Νάπης	263	177	-32,70%
Σύνολο	2.497	2.230	-10,69%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ 2011, 2021)

1.1.1.5 Δημοτική Ενότητα Πολιχνίτου

Η Δ.Ε. Πολιχνίτου βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Έχει έκταση 173 τ.χλμ. και ο μόνιμος πληθυσμός της ανέρχεται στους 3.438 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Στην περιοχή απαντώνται παραδοσιακοί οικισμοί, κτίρια πολιτιστικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος, θερμά λουτρά και αλυκές ενώ οι κάτοικοι της ασχολούνται ως επί το πλείστον με την αλιεία, τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Στη Δ.Ε. Πολιχνίτου υπάρχει η παραλία των Βατερών, η μεγαλύτερη σε μήκος (8 χλμ) παραλία του νησιού. Επίσης, γίνεται συστηματική ανασκαφή στα Ροδαφνίδια, μία υπαίθρια θέση στον Κόλπο της Καλλονής, με ευρήματα που αποκαλύπτουν τις αρχαιότερες μαρτυρίες ανθρώπινης παρουσίας το τελευταίο μισό εκατομμύριο χρόνια.

Πίνακας 5: Κοινότητες και Πληθυσμός Δ.Ε. Πολιχνίτου

Κοινότητα	Μόνιμοι Κάτοικοι 2011	Μόνιμοι Κάτοικοι 2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2011-2021
Πολιχνίτου	2.406	2.041	-15,17%
Βασιλικών	436	312	-28,44%
Βρίσας	852	660	-22,54%
Λισβορίου	453	351	-22,52%
Σταυρού	87	74	-14,94%
Σύνολο	4.234	3.438	-18,80%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ 2011, 2021)

1.1.1.6 Δημοτική Ενότητα Πέτρας

Η Δ.Ε. Πέτρας βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Έχει έκταση 73 τ.χλμ. και ο μόνιμος πληθυσμός της ανέρχεται στους 3.029 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία, την κτηνοτροφία, την ελαιοκαλλιέργεια και τον τουρισμό. Και σε αυτή την περιοχή καταγράφονται οικισμοί με κτίρια ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού, ιστορικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος αλλά και όμορφες παραλίες.

Πίνακας 6: Κοινότητες και Πληθυσμός Δ.Ε. Πέτρας

Κοινότητα	Μόνιμοι Κάτοικοι 2011	Μόνιμοι Κάτοικοι 2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2011-2021
Πέτρας	1.208	1.149	-4,88%
Σκουτάρου	1.037	1.009	-2,70%
Στύψης	855	675	-21,05%
Λαφιώνας	154	117	-24,03%
Υψηλομετώπου	104	79	-24,04%
Σύνολο	3.358	3.029	-9,80%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ 2011, 2021)

1.1.1.7 Δημοτική Ενότητα Μήθυμνας

Η Δ.Ε. Μήθυμνας βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Είναι η μικρότερη σε έκταση και πληθυσμό Δ.Ε. (έκταση 50,523 τ.χλμ., πληθυσμός 1.933 κάτοικοι). Η οικονομία της περιοχής στηρίζεται σε δύο πυλώνες: στον παραδοσιακό γεωργοκτηνοτροφικό τομέα, ο οποίος ασκείται στα χωριά Άργεννος, Λεπέτυμνος, Συκαμινέα στις πλαγιές του όρους Λεπέτυμνος και στον τουριστικό τομέα, ο οποίος είναι αναπτυγμένος σε μεγαλύτερο βαθμό στο Μόλυβο και σε μικρότερο στη Σκάλα Συκαμινέας. Στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής συνέβαλαν πολλοί παράγοντες όπως η γραφικότητα του οικισμού του Μολύβου, η φυσιογνωμία και η ιστορικότητα του τοπίου, η ύπαρξη ιαματικών θερμοπηγών και τα αρχαιολογικά ευρήματα όλων των ιστορικών εποχών. Η Κοινότητα Συκαμινέας είναι η μια εκ των δυο κοινοτήτων, με πληθυσμιακή αύξηση τη δεκαετία 2011-2021.

Πίνακας 7: Κοινότητες και Πληθυσμός Δ.Ε. Μήθυμνας

Κοινότητα	Μόνιμοι Κάτοικοι 2011	Μόνιμοι Κάτοικοι 2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2011-2021
Μηθύμνης	1.570	1.335	-14,97%
Αργέννου	209	159	-23,92%
Λεπετύμνου	167	123	-26,35%
Συκαμινέας	309	316	2,27%
Σύνολο	2.255	1.933	-14,28%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ 2011, 2021)

1.1.2 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, κατά την περίοδο 2001 – 2021, ο μόνιμος πληθυσμός των οικισμών του Δήμου Δυτικής Λέσβου παρουσίασε σταδιακή μείωση. Από τα δεδομένα που αποτυπώνονται στον Πίνακα 8 και στα Διαγράμματα 1 και 2, τα συμπεράσματα είναι αρκετά δυσάρεστα, αναφορικά με την δημογραφία του Δήμου:

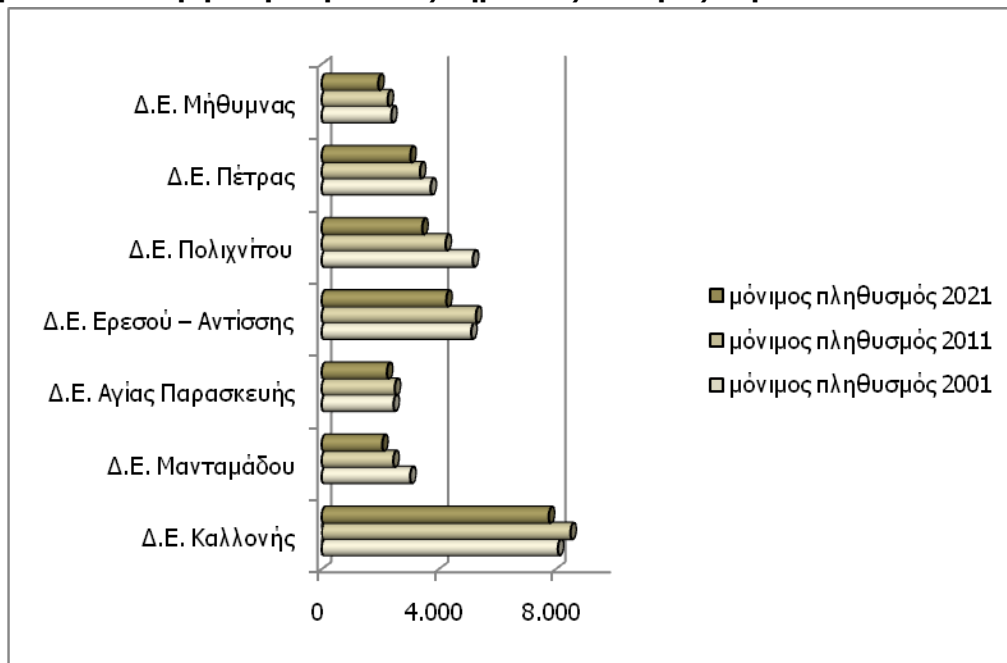
Πίνακας 8: Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Δυτικής Λέσβου έτη 2001 – 2021

Δημοτική Ενότητα	Μόνιμοι Κάτοικοι 2001	Μόνιμοι Κάτοικοι 2011	Μόνιμοι Κάτοικοι 2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2001-2011	Ποσοστιαία Μεταβολή 2011-2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 2001-2021
Καλλονής	8.073	8.504	7.762	5,34%	-8,73%	-3,85%
Μανταμάδου	3.024	2.447	2.070	-19,08%	-15,41%	-31,55%
Αγίας Παρασκευής	2.454	2.497	2.230	1,75%	-10,69%	-9,13%
Ερεσού – Αντίσσης	5.111	5.269	4.259	3,09%	-19,17%	-16,67%
Πολιχνίτου	5.163	4.234	3.438	-17,99%	-18,80%	-33,41%
Πέτρας	3.721	3.358	3.029	-9,76%	-9,80%	-18,60%
Μήθυμνας	2.375	2.255	1.933	-5,05%	-14,28%	-18,61%
Δήμος Δυτικής Λέσβου	29.921	28.564	24.721	-4,75%	-13,45%	-17,38%
Δήμος Μυτιλήνης	59.602	57.872	59.034	-2,90%	2,01%	-0,95%
Π.Ε. Λέσβου	90.436	86.436	83.755	-4,42%	-3,10%	-7,39%
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	196.774	199.231	194.943	1,25%	-2,15%	-0,93%
Σύνολο Χώρας	10.934.097	10.816.286	10.482.487	-1,08%	-3,09%	-4,13%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2001-2021) – Ιδία Επεξεργασία

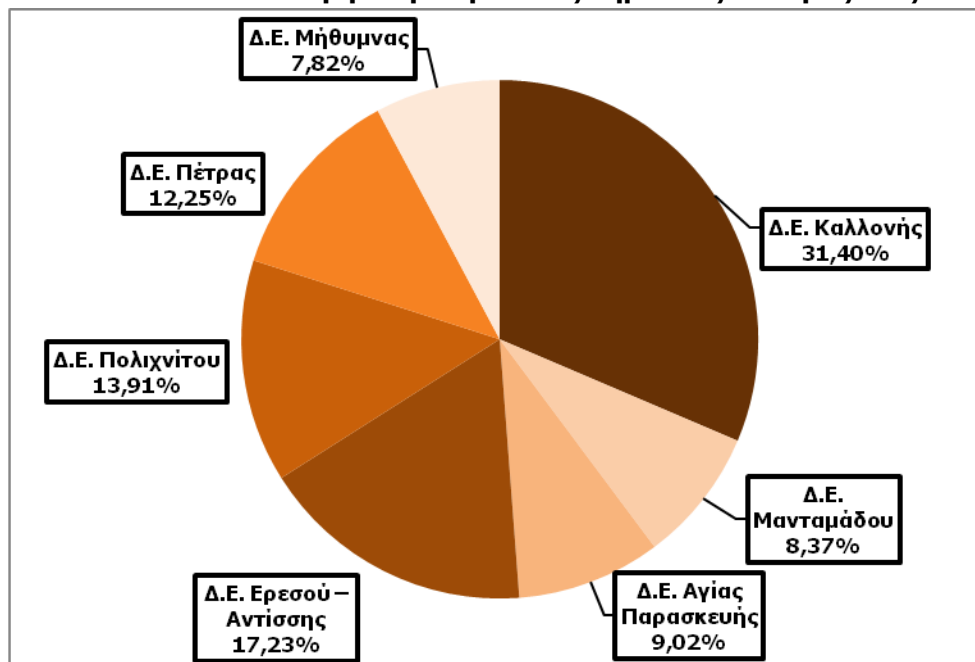
- ⇒ Τα τελευταία 20 χρόνια ο πληθυσμός των οικισμών του Δήμου μειώθηκε κατά 17%, με τις μεγαλύτερες απώλειες να καταγράφονται τη δεκαετία 2011-2021. Το ίδιο χρονικό διάστημα, τόσο η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, όσο και το σύνολο των οικισμών του Δήμου Μυτιλήνης, σχεδόν διατήρησαν τον πληθυσμό τους σταθερό, ενώ ο πληθυσμός της χώρας μειώθηκε μόλις κατά 4%.
- ⇒ Οι Δ.Ε. Ερεσού – Αντίσσης και Μανταμάδου έχασαν το ένα τρίτο του πληθυσμού τους τα τελευταία 20 χρόνια.
- ⇒ Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του Δήμου (31,40%) κατοικεί στη Δ.Ε. Καλλονής.

Διάγραμμα 1: Κατανομή Πληθυσμού στις Δημοτικές Ενότητες έτη 2001 – 2021

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) – Ιδία Επεξεργασία

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία Κατανομή Πληθυσμού στις Δημοτικές Ενότητες έτος 2021

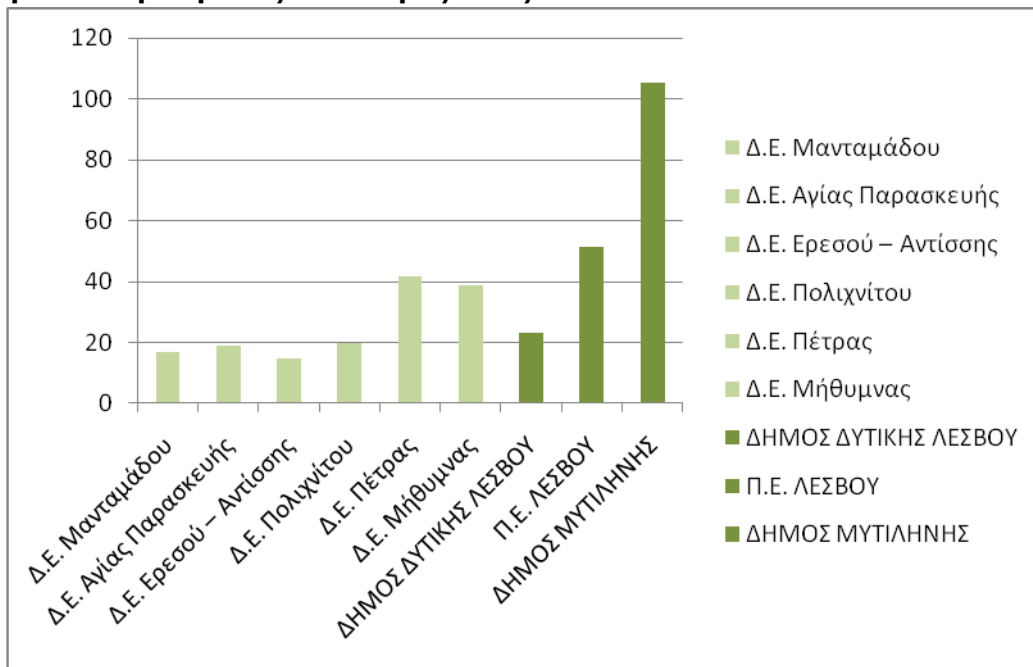

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) – Ιδία Επεξεργασία

Ενδιαφέροντα είναι και τα συμπεράσματα που εξάγονται από τη συσχέτιση των πληθυσμιακών δεδομένων με την έκταση των διοικητικών ενοτήτων (Διάγραμμα 3). Η πληθυσμιακή πυκνότητα του Δήμου Δυτικής Λέσβου, 23 άτομα ανά τ.χλμ., υπολείπεται της πληθυσμιακής της Π.Ε. Λέσβου, 51 άτομα ανά τ.χλμ. και ακόμα περισσότερο του όμορου Δήμου Μυτιλήνης, 105 άτομα

ανά τ.χλμ., γεγονός που δικαιολογείται από τον αγροτικό χαρακτήρα του μεν Δήμου Δυτικής Λέσβου και το μέσο όρο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (51,94) καθώς αποτελεί κατά βάση έναν αγροτικό Δήμο. Μεταξύ των δημοτικών ενοτήτων, η Δ.Ε. Ερεσού – Αντίσσης παρουσιάζει τη μικρότερη πληθυσμιακή πυκνότητα (17,59) ενώ η μεγαλύτερη παρουσιάζεται στη Δ.Ε. Πέτρας (59,07).

Διάγραμμα 3: Πληθυσμιακές Πυκνότητες έτους 2021

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) – Ιδία Επεξεργασία

1.2 Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

1.2.1 Φυσικό Περιβάλλον

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου διαθέτει πλούσιο και ποικιλόμορφο φυσικό περιβάλλον, χάρη στην ιδιαίτερη γεωμορφολογία και στο εύκρατο κλίμα του.

Στην έκταση των 1.067 τ.χλμ. που καταλαμβάνει, συναντώνται πεδινές και ημιορεινές εκτάσεις που επιτρέπουν την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών οικοσυστημάτων, με μεγάλο αριθμό και σημαντική ποικιλία φυτών και ζώων. Δάση, χείμαρροι, ποτάμια, παραλίες, ηφαιστειακά τοπία, καταρράκτες, ιαματικές πηγές, αλυκές, προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000, ορεινοί όγκοι αλλά και εκατοντάδες χιλιόμετρα ακτογραμμής αποτελούν ορισμένα στοιχεία σύνθεσης του ιδιαίτερου τοπίου της περιοχής.

1.2.1.1 Κλιματικά Χαρακτηριστικά

Η ευρύτερη περιοχή διαθέτει ήπιο μεσογειακό κλίμα, με μεγάλη ηλιοφάνεια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Οι βροχοπτώσεις είναι εντονότερες κατά το Δεκέμβριο και χαμηλότερες κατά τον Ιούλιο. Οι χιονοπτώσεις στην περιοχή είναι σπάνιο φαινόμενο, καθώς οι χειμώνες είναι ήπιοι. Κυρίως επηρεάζονται οι ημιορεινές περιοχές του Δήμου, στις οποίες απαιτείται και η παρέμβαση των υπηρεσιών του Δήμου. Την περίοδο των «αιγαιοπελαγίτικων μετεμιών», δηλαδή μεταξύ των μηνών Ιουλίου και Αυγούστου, φυσούν στην περιοχή εντονότεροι βορεινοί άνεμοι.

1.2.1.2 Γεωγραφικά - Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου χαρακτηρίζεται από έντονο ανάγλυφο με ορεινούς όγκους όπως ο Λεπέτυμνος, η Χορεύτρα, το Βουνό, ο Προφήτης Ηλίας, η Αητοράχη (ή Ρούφτας), ο Όρδυμος και τα βουνά της Άντισσας. Τα κυριότερα υδατορεύματα που τον διατρέχουν είναι ο Τσικνιάς, ο Βούλγαρης, η Ποταμιά, ο Αχέρωνας, ο Ταξιάρχης και ο Μυλοπόταμος.

Η δυτικής Λέσβος είναι, ως επί το πλείστον καλυμμένη, από ηφαιστειακά πετρώματα, τα οποία διαμορφώνουν τα σημαντικά ηφαιστειακά κέντρα του νησιού, όπως οι καλδέρες Βατούσσας και Ανεμώτιας και οι πολυάριθμοι δόμοι (π.χ. δόμος του Υψηλού) που δημιουργούν μεγάλες υψομετρικές διαφορές με αποστρογγυλωμένους ορεινούς όγκους χωρίς βλάστηση.

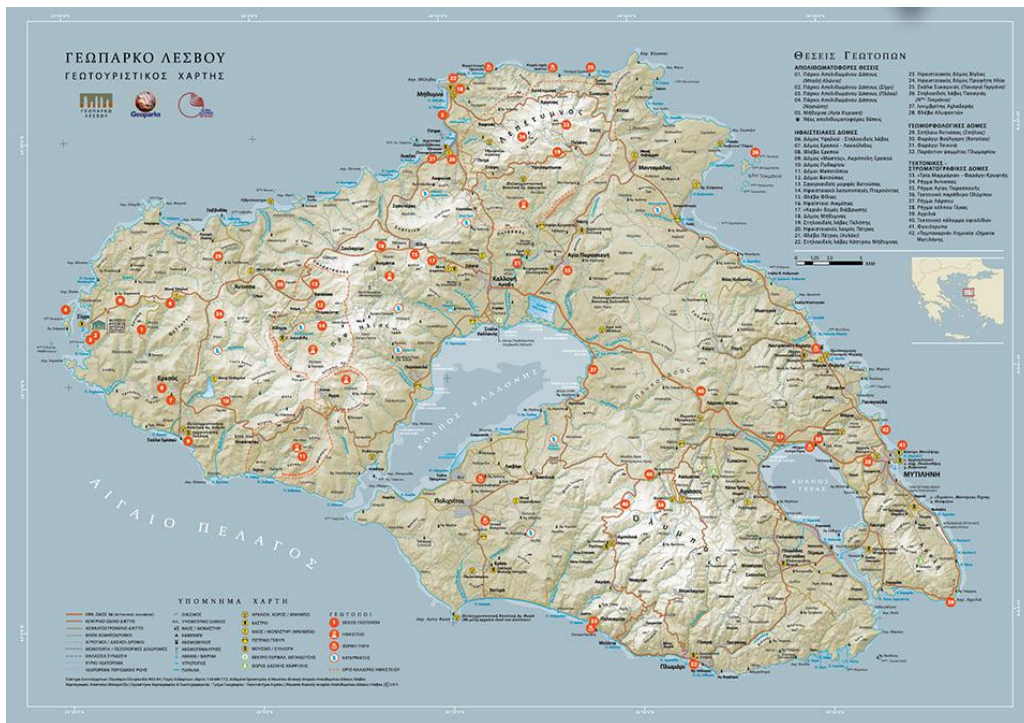
Ο κόλπος Καλλονής αποτελεί ιδιαίτερο στοιχείο της γεωγραφίας του Δήμου. Πρόκειται για το μεγαλύτερο από τους δυο κόλπους του νησιού, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως αβαθής ημίκλειστος, με υπολογιζόμενη θαλάσσια έκταση 110 τ.χλμ., μέσο βάθος 10 μέτρα και άνοιγμα εισόδου μήκους 4 χλμ. Στις όχθες του βρίσκονται υγρότοποι και περιμετρικά αυτού σχηματίζονται πεδινές εκτάσεις, όπως αυτές της Καλλονής και του Πολιχνίτου. Άλλη σημαντική πεδιάδα είναι αυτή της Ερεσού.

1.2.1.3 Γεωλογικά Μνημεία (Γεώτοποι)

Ολόκληρο το νησί της Λέσβου αποτελεί σημαντικό οικολογικό και πολιτισμικό απόθεμα της γης και είναι διάσπαρτο από μοναδικής αξίας και σπουδαιότητας φυσικά δημιουργήματα και γεωμορφές όπως ηφαίστεια, θερμές πηγές, θέσεις ορυκτών και μεταλλευμάτων, μεγάλα γεωλογικά ρήγματα, σημαντικές απολιθωματοφόρες θέσεις, βραχώδεις ακτές, κ.ά. Όλα αυτά συνέβαλαν στην αναγνώριση και ένταξη του στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO το Σεπτέμβριο του 2012.

Ως γεωπάρκα χαρακτηρίζονται από την UNESCO ευρύτερες περιοχές που περιέχουν ένα σημαντικό αριθμό θέσεων γεωτόπων (ανεξαρτήτου κλίμακας) ή ένα μωσαϊκό γεωλογικών στοιχείων ιδιαίτερης επιστημονικής αξίας, σπανιότητας ή αισθητικής ομορφιάς, αντιπροσωπευτικών της γεωλογικής ιστορίας της περιοχής, γεγονότων ή διεργασιών. Περιλαμβάνουν, επίσης, θέσεις οικολογικού, αρχαιολογικού, ιστορικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Οι γεώτοποι που είναι καταγεγραμμένοι στο Γεωπάρκο Λέσβου, σύμφωνα και με τον γεωτουριστικό χάρτη «Γεώτοποι της Λέσβου» του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου, είναι οι ακόλουθοι:

- ✓ **Απολιθωματοφόρες θέσεις:** Πάρκο Απολιθωμένου Δάσους (θέσεις Μπαλή Αλώνια, Σίγρι, Πλάκα, Νησιώπη), το οποίο έχει κηρυχθεί «Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης» με το Π.Δ. 443 και αποτέλεσε ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Γεωπάρκων το 2000,
- ✓ **Ηφαιστειακές Δομές:** Ηφαιστειακός Δομός Υψηλού-Στηλοειδείς λάβες, Δομός Ερεσου-Λακκόλιθος, Ηφαιστειακή φλέβα Ερεσού, Δομός «Μαστός»-Ακρόπολη Ερεσού, Δόμοι Πιθариού, Μεσοτόπου, Βατούσας, Σφαιροειδείς μορφές Βατούσας, Ηφαιστειακό λατυποπαγές Πτερούντας, Ηφαιστειακή φλέβα Φίλιας, «Κεριά» Δομές διάβρωσης Μονή Λειμώνος, Ηφαιστειακός Δομός Μήθυμνας, Στηλοειδείς λάβες Πελόπης, Ηφαιστειακός Λαιμός Πέτρας, Ηφαιστειακή Φλέβα Αυλάκι Πέτρας, Στηλοειδείς λάβες Κάστρου Μήθυμνας, Δόμοι Προφήτη Ηλία και Βίγλας, Σκάλα Συκαμιάς (Παναγιά Γοργόνα), Στηλοειδείς λάβες Παναγιάς (νησίδες Τοκμάκια), Ιγνιμβρίτης Αχλαδεράς.
- ✓ **Γεωμορφολογικές Δομές:** Σπήλαιο Άντισσας (Σπήλιος), Φαράγγι Βούλγαρη (Βατούσα), Φαράγγι Τσικιά.
- ✓ **Τεκτονικές-Στρωματογραφικές Δομές:** Ρήγμα Άντισσας, Ρήγμα Αγ. Παρασκευής.
- ✓ **Καταρράκτες:** Καταρράκτης Βαθύλιμος Χίδηρα, Καταρράκτης Πέσσας Αχλαδερά, Καταρράκτης Μαν' Κάτσα Ασπροποτάμου.
- ✓ **Θερμές Πηγές:** Θερμές Πηγές Πολιχνίτου, Λισβορίου, Αργένου, Εφταλούς.

Το 2002, το Υπουργείο Αιγαίου είχε εκδώσει τον Άτλαντα Γεωλογικών Μνημείων του Αιγαίου (2002–ISBN:960–7859–41–3), με στόχο την ανάδειξη των γεωτόπων του χώρου του Αιγαίου, στον οποίο παρουσιάζονται τα παρακάτω γεωλογικά μνημεία:

Πίνακας 9: Κατάλογος Γεωλογικών Μνημείων του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Γεωλογικά Μνημεία	
Απολιθωμένο Δάσος	Πάρκο Απολιθωμένου Δάσους
	Νησιώπη
	Γεωπάρκο Απολιθωμένου Δάσος Σιγρίου
	Απολιθωματοφόρες θέσεις Άντισσας – Γαβαθά (ζωικά και φυτικά απολιθώματα)
	Απολιθωματοφόρες θέσεις Μεσοτόπου
	Ερεσός (θέσεις φυτικών απολιθωμάτων)
	Ρουγκάδα
	Μήθυμνα – Πέτρα
	Λάφαρνα
	Χαμανδρούλα
Ζωικά απολιθώματα	Δεινοθήριο Γαβαθά – Άντισσας
	Απολιθωμένη πανίδα Βατερών
Ηφαιστειακές δομές	Στηλοειδείς λάβες Πελόπης
	Ηφαιστειακός λαιμός Παναγίας Πέτρας
	Ηφαιστειακός κρατήρας Βατούσας
	Ηφαιστειακός δόμος Μονής Υψηλού
	Στηλοειδείς λάβες νησίδας Παναγιά (Τοκμάκια)
	Ηφαιστειακός κρατήρας Άγρας
	Ηφαιστειακή φλέβα Φίλιας
Μεταλλευτικές στοές βόρειας Λέσβου	Φλέβες μαγνησίτη Πολιχνίτου
	Άργεννος (μεταλλευτικές στοές)

Πηγή: Άτλαντας των Γεωλογικών Μνημείων του Αιγαίου, Υπουργείο Αιγαίου, 2002

1.2.1.4 Αξιόλογα Οικοσυστήματα

Οι προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000 είναι εκτάσεις χερσαίες, υγροτοπικές ή θαλάσσιες που υπόκεινται σε διαχείριση για τη διασφάλιση ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων και ειδών. Σύμφωνα με τον Εθνικό Κατάλογο του Ν.3927/2011, όπως αναθεωρήθηκε με την ΚΥΑ 50743/15-12-2017 (ΦΕΚ 4432 Β'), οι περιοχές που υπάγονται στο εν λόγω δίκτυο είναι οι ακόλουθες:

ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (ΕΖΔ)

□ **ΕΖΔ: "Λέσβος: Δυτική Χερσόνησος – Απολιθωμένο Δάσος" (GR4110003)**

Η περιοχή εκτείνεται σε ολόκληρο σχεδόν το δυτικό τμήμα του νησιού, σε μια έκταση 20.817,04 ha, και περιλαμβάνει το σύνολο του απολιθωμένου δάσους της Λέσβου και μεγάλο τμήμα των ορεινών περιοχών που ανήκουν στις αγροτικές περιφέρειες Άγρας, Παρακοίλων, Πτερούντας, Βατούσας και Χιδήρων. Η σπουδαιότητα της περιοχής έγκειται κατά κύριο λόγο στο τεράστιο επιστημονικό ενδιαφέρον του απολιθωμένου δάσους, το οποίο αποτελεί μοναδικό γεωλογικό μνημείο.

□ **ΕΖΔ: "Κόλπος Καλλονής και Χερσαία Παράκτια Ζώνη" (GR4110004)**

Το εξαιρετικά ενδιαφέρον θαλάσσιο οικοσύστημα του Κόλπου είναι εσωτερικός κόλπος που επικοινωνεί με το Αιγαίο μέσω στενού διαύλου και καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της

συνολικής έκτασης των 18.311,04 ha. Η περιοχή περιλαμβάνει ευαίσθητα οικοσυστήματα (στάσιμα νερά, ποταμοί, εκβολές, λασπώδεις, αμμώδεις, λιμνοθάλασσες, θαλάσσιες περιοχές, θαλάσσιες γλώσσες, αλίπεδα αλατούχες στέπες κλπ). Σημαντική είναι η παρουσία των δασών τραχείας πεύκης (*Pinus brutia*). Στην περιοχή φωλιάζουν ή διέρχονται είδη πτηνών που είναι απειλούμενα και/ή μη συνήθη για την Ελλάδα όσο και την Ευρώπη.

ΖΩΝΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΖΕΠ)

□ ΖΕΠ: "**Παράκτιοι υγρότοποι και Κόλπος Καλλονής**" (GR4110007)

Η περιοχή αλληλοκαλύπτεται με την περιοχή «ΕΖΔ: Κόλπος Καλλονής και Χερσαία παράκτια ζώνη (GR41100004)» στο μεγαλύτερο μέρος της, ενώ επεκτείνεται και στους υγροτόπους Εννέα Καμάρες και ποταμού Τσικνιά και περιλαμβάνει επίσης βοσκοτόπια και γεωργικές εκτάσεις, καθώς και δάσος κωνοφόρων και θαμνώδεις εκτάσεις περιμετρικά των παραλίων του Κόλπου. Η συνολική έκταση της Ζώνης είναι 3.513,05 ha. Στην περιοχή φωλιάζουν ή διέρχονται σπάνια και απειλούμενα, τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Ευρώπη, είδη πουλιών. Τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ είναι: η Χαλκόκοτα (*Plegadis falcinellus*), το Φοινικόπτερο (*Phoenicopterus ruber*), η Καστανόπαπια (*Tadorna ferruginea*), το Μαυροκιρκινέζο (*Falco vespertinus*), ο Καλαμοκανάς (*Himantopus himantopus*), η Αβοκέτα (*Recurvirostra avosetta*), ο Θαλασσοσφυρίχτης (*Charadrius alexandrinus*), η Ναυοσκαλίδρα (*Calidris minuta*), η Λιμόζα (*Limosa limosa*), ο Μαυροκέφαλος γλάρος (*Larus melanocephalus*), το Ποταμογλάρονο (*Sterna hirundo*), το Ναυογλάρονο (*Sterna albifrons*).

□ ΖΕΠ: "**Νησιδες Λέσβου (Σύμπλεγμα Τομαρονήσων, Κύδωνας, Αγ. Γεώργιος, Γλαρονήσι κλπ.)**" (GR110009)

Τα νησάκια αυτά περιλαμβάνονται στη ΖΕΠ (Special Protection Areas), σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ, διότι φιλοξενούν σημαντικό αριθμό προστατευόμενων ειδών της ορνιθοπανίδας, τα οποία καταγράφονται στο Παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής. Τα είδη που απαντώνται σε αυτά τα νησάκια είναι ο αιγαιόγλαρος (*Larus audouinii*) παγκόσμιο απειλούμενο είδος που προστατεύεται από μία σειρά διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων, ο πετρίτης (*Falco peregrinus*), η πετροτουρλίδα (*Burhinus oedichnemos*), το ποταμογλάρονο (*Sterna hirundo*), ο θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*), η Πετροτριλίδα (*Burhinus oedichnemos*) κ.α. Η συνολική έκταση της ΖΕΠ είναι 103,15 ha.

□ ΖΕΠ: "**Νοτιοδυτική Χερσόνησος – Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου**" (GR4110010)

Με συνολική έκταση 28.819,44 ha, η περιοχή αλληλοκαλύπτεται με την περιοχή «ΕΖΔ: Δυτική Χερσόνησος – Απολιθωμένο Δάσος (GR4110003)» στο μεγαλύτερο μέρος της. Η σπουδαιότητα της νέας ΖΕΠ έγκειται κυρίως στην παρουσία του Απολιθωμένου Δάσους εντός των ορίων τους. Η διεθνής σημασία ολόκληρης της περιοχής ΖΕΠ "Νοτιοδυτική Χερσόνησος – Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου", προκύπτει από την ύπαρξη αξιόλογου αναπαραγόμενου πληθυσμού της Αετογερακίνας (*Buteo rufinus*), του Μαυροπελαργού (*Ciconia nigra*), η Μεσοτσικλιτάρη (*Dendrocopos medius*), Σμιρνοτσιχλονού (*Emberiza cineracea*), το Χρυσογέρακο (*Falco biarmicus*), το Κιρκινέζι (*Falco naumanni*), ο Μύχος (*Puffinus yelkouan*) και την Καστανόπαπια (*Tadorna Ferruginea*).

□ **ΖΕΠ: "Βόρεια Λέσβος" (GR4110012)**

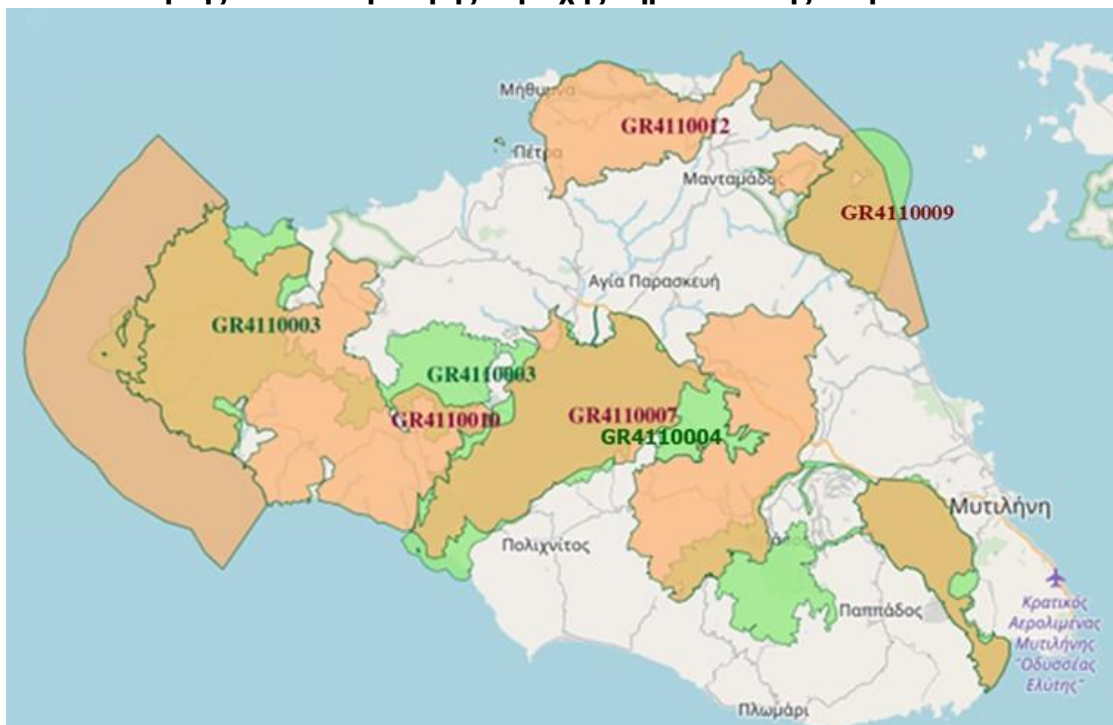
Τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ "Βόρεια Λέσβος" που βρίσκονται στο Παρ.Ι της Οδηγ. 79/409 και η διεθνής σημασία ολόκληρης της περιοχής, προκύπτει από την ύπαρξη αξιόλογου αναπαραγόμενου πληθυσμού του Φρυγανοσίχλονου (*Emberiza caesia*), του σχεδόν απειλούμενου Αιγαιοτσιροβάκου (*Sylvia ruePELLI*), του Σμυρνοσίχλονου (*Emberiza cineracea*) [κινδυνεύον], της Αετογερακίνας (*Buteo rufinus*) [τρωτό] και της Καστανόπαπιας (*Tadorna Ferruginea*) [τρωτό] που ξεπερνά το 1% του πληθυσμού της Ε.Ε. Επίσης, η σημασία της περιοχής, η οποία καλύπτει έκτασης 9.347,95 ha, προκύπτει από την ύπαρξη επίσης αξιόλογου αναπαραγόμενου πληθυσμού που ξεπερνά το 1% του Εθνικού πληθυσμού για τα παρακάτω είδη: Δενδροσταρήθρα (*Lullula arborea*) και Παρδαροκεφαλάς (*Lanius nubicus*) [σχεδόν απειλούμενο].

□ **ΖΕΠ: "Θαλάσσια Περιοχή Δυτικής Λέσβου" (GR4110016)**

ΤΟΠΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (ΤΚΣ)

□ **πΤΚΣ: "Θαλάσσια Περιοχή Νησιδων Τοκμάκια" (GR4110015)**

Εικόνα 2: Χάρτης Natura Ευρύτερης Περιοχής Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πηγή: <http://mapsportal.ypen.gr/maps>

Στα πλαίσια του χρηματοδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματος CORINE, από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990, καταρτίσθηκε ευρωπαϊκή λίστα περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας. Αν και δεν συνδέθηκε με συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο προστασίας, αποτέλεσε πρόδρομος για την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και το Δίκτυο NATURA 2000. Στο Δήμο Δυτικής Λέσβου καταγράφονται δυο (2) κατοχυρωμένοι Βιότοποι «CORINE»:

- *Βουνά Δυτικής Χερσονήσου νήσου Λέσβου (A00040064)*: Σημαντική περιοχή για σπάνια φυτά, μερικά από τα οποία δεν υπάρχουν αλλού στην Ευρώπη.
- *Κόλπος Καλλονής (A00010081)*: Ορνιθολογικώς σημαντική περιοχή για μεταναστευτικά υδρόβια πουλιά, για διάφορα είδη πουλιών που αναπαράγονται στον υγρότοπο και για μερικά είδη αρπακτικών

Στο Δήμο Δυτικής Λέσβου απαντώνται επίσης, τέσσερις (4) Σημαντικές Περιοχές για την Ορνιθοπανίδα (ΣΠΠΕ) που είναι καταχωρημένες στον διεθνή οργανισμό Birdlife International.:

- Χερσόνησος - Απολιθωμένο (Δάσος, Λέσβος (GR134),
- Όρος Λεπέτυμνος, Λέσβος (GR135),
- Νησίδες Τοκμάκια (GR136),
- Κόλπος Καλλονής (GR137).

Σχεδόν το σύνολο των περιοχών ΣΠΠΕ περιλαμβάνονται στις περιοχές NATURA.

Οι Τόποι Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) διακρίνονται για την αισθητική τους αξία και παραμένουν σε αξιόλογο βαθμό φυσικοί, αν και μπορεί να είναι δομημένοι.

- Νησίδες Μεγαλονήσι, Μπαρμπαλιάς, Παναγιά & Ασπρόνησος (Τοκμάκια), (ΥΑ ΔΠΑ/9379/11-9-2000, ΦΕΚ 1176/Β/22-9-2000).
- Οι νησίδες Αγ. Γεώργιος, Πόχης & Αγ. Βασίλειος (ΥΑ ΔΠΑ/10910/16-10-2000, ΦΕΚ 1389/Β/14-10-2000).
- Μόλυβος (ΑΤ5010094, 5011080, 5011091) και Πέτρα (ΑΤ5011052), ως φυσικά και δομημένα τοπία, από τη βάση δεδομένων ΦΙΛΟΤΗΣ για την Ελληνική Φύση του Ε.Μ.Π. χωρίς πράξη χαρακτηρισμού.

Περισσότερα στοιχεία των παραπάνω περιοχών παρουσιάζονται στο Παράρτημα 1.

1.2.1.5 Υγρότοποι

Χαρακτηριστικός τύπος βιοτόπων και σήμα κατατεθέν του Δήμου Δυτικής Λέσβου είναι οι υγρότοποι. Η Λέσβος είναι με διαφορά το νησί με τους περισσότερους φυσικούς υγρότοπους στην Ελλάδα και η συντριπτική πλειοψηφία αυτών βρίσκεται εντός των ορίων του Δήμου Δυτικής Λέσβου [εννέα (9) μεγάλοι και τριάντα εννέα (39) μικροί θεσμοθετημένοι υγρότοποι, τρεις (3) μεγάλοι τεχνητοί και δέκα (10) μη θεσμοθετημένοι μικροί υγρότοποι – Παράρτημα 2].

Αυτό το σημαντικότερο περιβαλλοντικό κεφάλαιο, συνδεδεμένο με την ιστορία, τη μυθολογία και την πολιτιστική παράδοση, παρέχει πληθώρα ευκαιριών για αναψυχή, άθληση, εκπαίδευση και έρευνα. Ωστόσο, πρόκειται για ευαίσθητα οικοσυστήματα, τα οποία πλήττονται κυρίως, από την εκτός σχεδίου δόμηση και τη γεωργία.

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου στοχεύει σε μια αναπτυξιακή στρατηγική ολοκληρωμένης χωρικής παρέμβασης στην ευρύτερη περιοχή του Κόλπου Καλλονής (όπου συναντάμε τους πιο αξιόλογους υγροτόπους), η οποία θα στηρίζεται στον ιδιαίτερο περιβαλλοντικό και πολιτισμικό πλούτο της και το καθεστώς διατήρησης και ανάδειξης των περιοχών Natura 2000 και των αρχαιολογικών χώρων, σε συνδυασμό με την αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση και

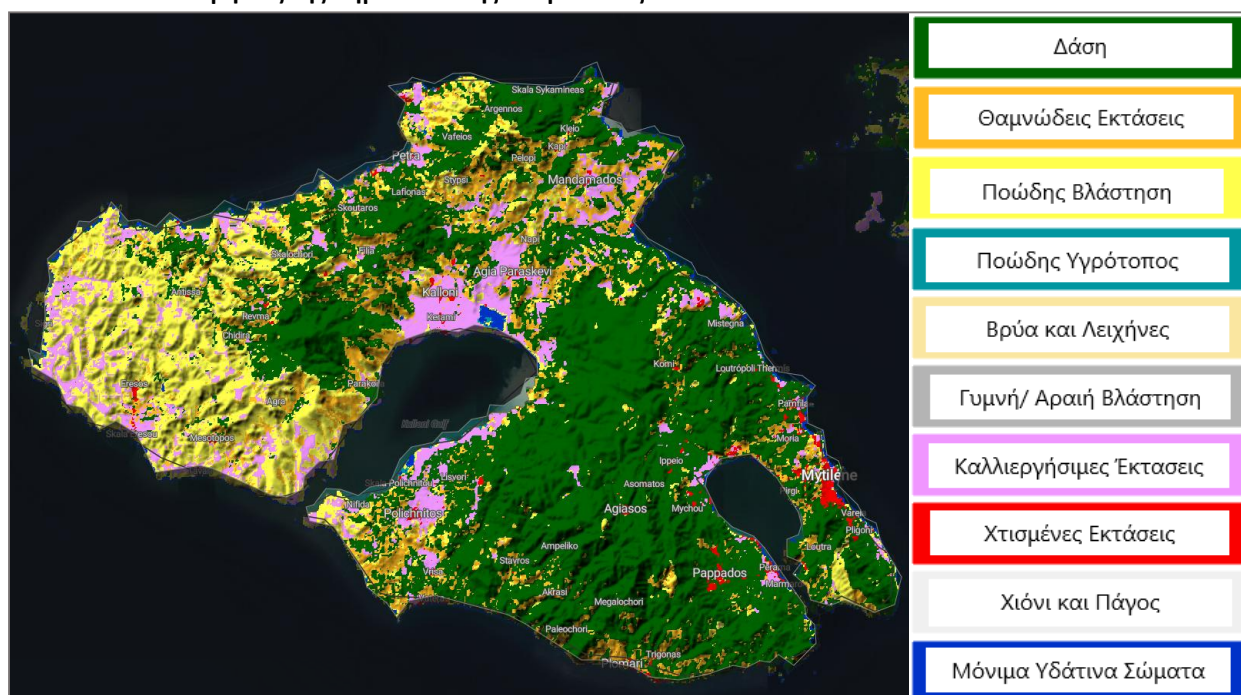
ανάδειξη των παράκτιων οικιστικών περιοχών. Στόχος του Δήμου είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για τη συγκρότηση ενός επώνυμου, σύγχρονου, ολοκληρωμένου και εντέλει διεθνώς αναγνωρίσιμου προορισμού, ο οποίος εφαρμόζει τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών, προστατεύοντας το περιβάλλον και τις αρχαιότητες. Μέρος του σχεδίου είναι και η δημιουργία Θεματικού Οικοπάρκου Κόλπου Καλλονής, ως διεθνή τόπο προστασίας της βιοποικιλότητας, αναψυχής, διαχρονικού πολιτισμού και εκπαίδευσης και προώθησης του οικοτουρισμού. Μια σειρά έργων και δράσεων είχαν προταθεί στο πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ και ειδικά στην πρόσκληση ΑΤ06 «Ωρίμανση έργων και δράσεων για την υλοποίηση του προγράμματος».

1.2.1.6 Καταρράκτες – Σπηλιές

Επιπλέον των ανωτέρω, στις φυσικές ομορφιές του Δήμου Δυτικής Λέσβου συγκαταλέγονται οι σπηλιές και οι καταρράκτες του. Στο σύνολο του Δήμου χωροθετούνται μία (1) σπηλιά στη Άντισσα και δεκατρείς (13) καταρράκτες, οι οποίοι παρουσιάζονται στο Παράρτημα 2.

1.2.1.7 Χρήσεις Γης

Εικόνα 3: Χρήσεις Γης Δήμου Δυτικής Λέσβου έτος 2019

Πηγή: Land Cover Viewer – Ίδια Επεξεργασία

Σύμφωνα με το Land Cover Viewer, το μεγαλύτερο μέρος του Δήμου καλύπτεται από δάση και ημιφυσικές εκτάσεις, ενώ σημαντικό τμήμα καταλαμβάνουν και οι γεωργικές περιοχές. Όσον αφορά στις υπόλοιπες χρήσεις γης, μικρή έκταση καλύπτεται από τεχνητές επιφάνειες ενώ ένα μικρό τμήμα αντιστοιχεί στους υγροτόπους και στις υδάτινες επιφάνειες.

1.2.1.8 Χλωρίδα – Πανίδα

Η νήσος της Λέσβου λόγω των ιδιαίτερων εδαφοκλιματικών συνθηκών της, τα πετρώματά της, το ορεινό – ημιορεινό ανάγλυφό της, τον πρόσφατο γεωλογικό αποχωρισμό από τα παράλια της Τουρκίας, διαθέτει πλούσια χλωρίδα. Στο Δήμο Δυτικής Λέσβου, στο ηφαιστειακό τμήμα του νησιού όπου, βάσει γεωλογικής σύστασης, επικρατούν ξηρότερες συνθήκες, κυριαρχούν η βελανιδιά (*Quercus pubescens*, *Quercus aegilops*), το ροδόδενδρο (*Rhododendron luteum*), η μαύρη πεύκη (*Pinus nigra*) και από τα φρύγανα η αστοιβή (*Sarcopoterium spinosum*), η λαδανιά (*Cistus*), η ρίγανη (*Origanum*), τα φυτιλάκια (*Ballota acetabulosa*), ο ασπάλαθος (*Calicotome villosa*) και η κενταύρια (*Centaurea spinosa*) και ποικιλία από αρωματικά βότανα. Ακόμη στις όχθες των χειμάρρων και ποταμών παροδικής ροής φύονται πικροδάφνες (*Nerium oleander*).

Εξίσου πλούσια με τη χλωρίδα είναι και η πανίδα, περιλαμβάνοντας είδη της Ανατολής και της Δύσης. Οι ελαιώνες και τα δάση της περιοχής προσφέρουν καταφύγιο σε άγρια ζώα όπως η αλεπού, το κουνάβι, η νυφίτσα και ο λαγός ενώ έχει καταγραφεί και μεγάλος αριθμός ερπετών, αμφιβίων, ασπόνδυλων και ψαριών. Σημαντική είναι η παρουσία του Ασιατικού σκίουρου (*Sciurus Anomalus* -όχι ο κοινός). Πολύ ενδιαφέρον οικοσύστημα είναι οι υγρότοποι της Δυτικής Χερσονήσου και του Κόλπου της Καλλονής, το οποίο σχηματίζεται από τη θαλάσσια περιοχή που αυτός περικλείει και πολυάριθμους παράκτιους, στην πλειονότητά τους, διακεκριμένους υγρότοπους ή ευρύτερες περιοχές υγροτόπων, όπου φιλοξενούνται μεταξύ άλλων φλαμίγκο, κικιριά, μαυροπελαργοί, ερωδιοί, αργυροπελακάνοι, κορμοράνοι, αλκυόνες, βαλτόπαπιες, σαρδέλες, γκισάρια κ.ά.

1.2.1.9 Ορυκτός Πλούτος

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Βορείου Αιγαίου του έτους 2019, στην περιοχή βορειοδυτικά της Άντισσας, μεταξύ Λαψάρων, Γαβαθά και Αγίας Τριάδας, κοντά στην ακτή, έχουν εντοπιστεί λιγνιτικά κοιτάσματα πάχους έως 80 εκατοστών παρενστρωμένα εντός των ασβεστόλιθων και των μαργών. Υπάρχουν εμφανίσεις καολίνης, μπετονίτη, τάλκη, περλίτη, μαρμάρων, αντιμονίτη, λιγνίτη κ.α. Επίσης, από γεωλογικές έρευνες που έχουν γίνει προέκυψαν σοβαρές ενδείξεις για την παρουσία κοιτασμάτων χρυσού.

Όσον αφορά στην εξορυκτική δραστηριότητα στον Δήμο Δυτικής Λέσβου, εστιάζεται στη λατόμηση αδρανών υλικών (έτοιμο μπετόν) στη Δ.Ε. Ερεσού – Αντίσσης.

Τέλος, εντός της επικράτειας του Δήμου Δυτικής Λέσβου υφίστανται 2 γεωθερμικά πεδία, σε Πολιχνίτο – Λισβόρι (χαμηλής ενθαλπίας) και σε Στύψη – Άργεννο (μέσης ενθαλπίας).

1.2.1.10 Υδάτινοι Πόροι

Σύμφωνα με το ΠεΣΠΚΑ Βορείου Αιγαίου (2019), στην περιοχή της Δυτικής Λέσβου διακρίνονται δύο υδροφόρα συστήματα, αυτά της ανώτερης λάβας και των προσχωματικών αποθέσεων.

- Το κάλυμμα της ανώτερης λάβας καλύπτει σημαντική έκταση του δυτικού και βορειοδυτικού τμήματος του νησιού (περίπου 60%) και σε γενικές γραμμές εδράζεται στους σχηματισμούς της κατώτερης λάβας. Ανάλογα με την έκτασή του, φιλοξενεί αξιόλογες ποσότητες νερού, οι οποίες υφίστανται συχνά εκμετάλλευση με γεωτρήσεις συνήθως υψηλής απόδοσης. Στο σχηματισμό των ανώτερων λαβών έχει ανορυχθεί πλήθος γεωτρήσεων για τις ανάγκες

ύδρευσης και άρδευσης των οικισμών. Το εν λόγω υδросύστημα, εξαιτίας της υδρολιθολογικής του συμπεριφοράς, δεν αναπληρώνει γρήγορα τα υδατικά του αποθέματα, με αποτέλεσμα να καθίσταται επιβεβλημένη η ορθολογική του διαχείριση προκειμένου να προστατευτεί από ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση.

- Οι αλλουβιακές και παράκτιες αποθέσεις συνιστούν ελεύθερους υδροφορείς, τα όρια των οποίων ταυτίζονται με τα όρια των αποθέσεων στους κόλπους της Καλλονής, της Γέρας και του Παπάδου στα κεντρικά, νότια και νοτιοανατολικά αντίστοιχα της Λέσβου, ενώ μικρότερες εμφανίσεις παρατηρούνται στα βόρεια και δυτικά του νησιού μεταξύ Μήθυμνας, Πολιχνίτου, Άντισσας και Ερεσού.

Η τροφοδοσία των υπόγειων νερών των χαλαρών ιζημάτων προέρχεται από τη διήθηση, την κατείδυση και την αποθήκευση μέσα στα πετρώματα του υπεδάφους του νερού των βροχοπτώσεων και των υδατορευμάτων.

Τα υπόγεια νερά της Λέσβου είναι κατά κύριο λόγο φρέσκα νερά. Από την προσχωματική λεκάνη της Καλλονής υπάρχουν νερά με υδροχημικό τύπο Na – Cl καθώς οι προσχώσεις βρίσκονται σε υδραυλική επικοινωνία με τη θάλασσα.

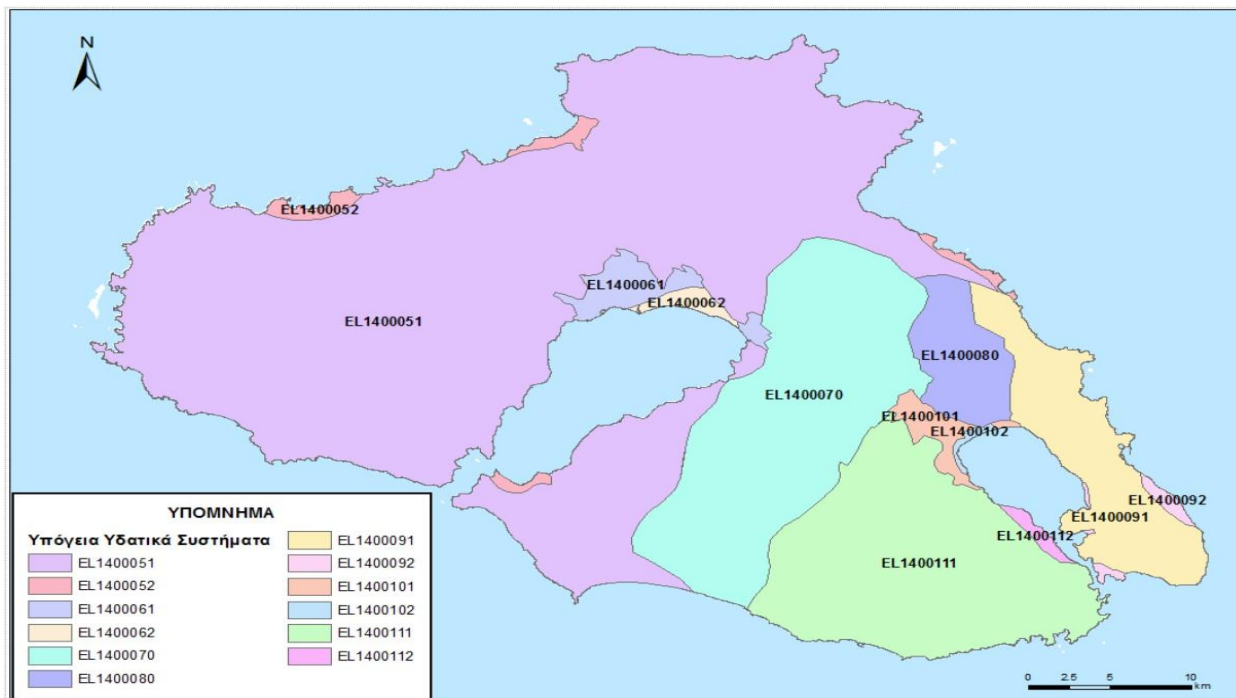
Όσον αφορά το υπόγειο δυναμικό, οι πιο ενδιαφέρουσες περιοχές, η απολήψεις, η ποιοτική και η ποσοτική τους κατάσταση παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 10: Υπόγειο Υδάτινο Δυναμικό στην περιοχή της Δυτικής Λέσβου

Κωδικός ΥΥΣ	Ονομασία ΥΥΣ	Μέση Ετήσια Τροφοδοσία (10 ⁶ m ³)	Μέσες Ετήσιες Απολήψεις	Άρδευση (10 ⁶ m ³)	Υδρευση (10 ⁶ m ³)	Κτηνοτροφία (10 ⁶ m ³)	Βιομηχανία (10 ⁶ m ³)	Ποσοτική Κατάσταση ΥΥΣ
EL1400051	Ηφαιστειακών Κεντρικής και Δυτικής Λέσβου (Α)	24.75	14.57	10.04	4.26	0.262	0.010	Καλή
EL1400052	Ηφαιστειακών Κεντρικής και Δυτικής Λέσβου (Β)	0.48	0.54	0.43	0.11	0.004	0.000	Κακή
EL1400061	Καλλονής (Α)	1.81	1.31	1.13	0.17	0.004	0.000	Καλή
EL1400062	Καλλονής (Γ)	0.53	0.09	0.09	0.00	0.001	0.000	Καλή
Σύνολο		27.57	16.51	11.69	4.54	0.271	0.010	

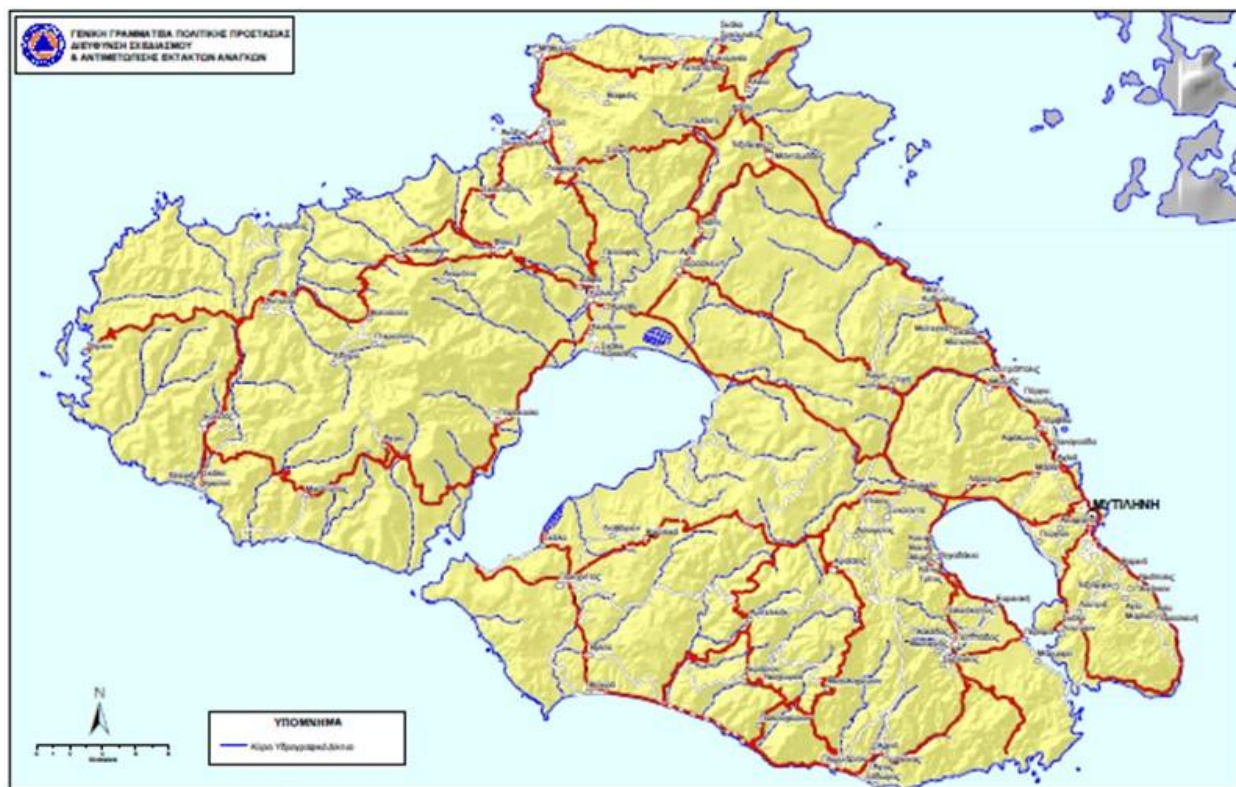
Πηγή: Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΠεΣΠΚΑ Βορείου Αιγαίου (2019) – Ιδία Επεξεργασία

Εικόνα 4: Υπόγεια Υδάτινα Συστήματα (ΥΥΣ) που έχουν οριοθετηθεί στη νήσο της Λέσβου

Πηγή: 1^η Αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου (EL 14)

Εικόνα 5: Κύριο Υδρογραφικό Δίκτυο Περιφερειακής Ενότητας Λέσβου

Πηγή: Χαρτογραφική Απεικόνιση Αρμοδιοτήτων Συντήρησης Οδικού Δικτύου (ΓΓΠΠ) 2017

1.2.1.11 Ιαματικές Πηγές

Η ηφαιστειογενής Δυτική Λέσβος διαθέτει πλήθος θερμών αναβλύσεων διαφορετικών θερμοκρασιών και χημικών συστάσεων, οι οποίες προέκυψαν κυρίως λόγω της έντονης ενδογενούς ηφαιστειακής δραστηριότητας που εκδηλώθηκε κατά τη διάρκεια της τριτογενούς γεωλογικής περιόδου:

Πίνακας 11: Ιαματικές Πηγές εντός του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Κατάσταση	Τοποθεσία	Χαρακτηριστικά
Εκτός Λειτουργίας	Ευθαλούς	Χλωριονατριούχος πηγή, θερμοκρασίας 43,6° C – 46,5° C, ραδιενέργειας 14,7 μονάδων Mache
	Πολιχνίτου	Χλωριονατριούχος πηγή, θερμοκρασίας 65,5° C – 92° C, ραδιενέργειας 6,0 μονάδων Mache
	Λισβορίου	Χλωριονατριούχος πηγή, θερμοκρασίας 69° C και αρκετής ραδιενέργειας. Αποδίδει 474 m ³ ύδατος το 24ωρο
Λοιπές Ιαματικές Πηγές	Αργέννου	Υψηλή θερμοκρασία κατάλληλη για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και ελεύθερες παροχές μέσα στη θάλασσα
	Γαβαθά (Αντισσα)	Θερμοκρασία πηγής 25,6° C, περιέχει 14 γρ. διαλυμένων αλάτων ανά χιλιόγραμμα ιαματικού ύδατος ως και ασήμαντη ραδιενέργεια
	Γερακάρι	Χτιστή εξωτερική μπανιέρα Ρωμαϊκής περιόδου.

Πηγή: Εμπειρογνωμοσύνη για την Εξειδίκευση των Δράσεων Θερμαλισμού

Οι θερμές πηγές αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο για τη υγεία και την ευεξία των νησιωτών, ενώ με την πραγματοποίηση περαιτέρω παρεμβάσεων και διαρκούς προβολής, δύναται να αποτελέσουν σημαντικό πρόσθετο παράγοντα τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται στοιχεία των τριών σημαντικών και αναγνωρισμένων ιαματικών πηγών που βρίσκονται εντός του Δήμου Δυτικής Λέσβου.

Ιαματική Πηγή Ευθαλούς

Βρίσκεται στην παραλία του ομώνυμου οικισμού, στη βόρεια ακτή της νήσου Λέσβου, 4 χλμ. ανατολικά του Μολύβου (Μήθυμνας). Η ιαματική πηγή εκβάλλει σχεδόν στη θάλασσα. Ήταν γνωστή από την αρχαιότητα, αλλά χρησιμοποιούνταν συστηματικά από την εποχή των Γατελούζων. Στα τέλη του 19ου αιώνα η Εφταλού είχε εξελιχθεί σε θέρετρο. Ανακηρύχθηκε ως ιαματική, αρχικά, με το Β.Δ. 12/1954 (ΦΕΚ 32/Α/26.2/1954) και πλέον, με την ΚΥΑ 6526/2023 (ΦΕΚ 2199Β') αναγνωρίστηκε και με τις νέες προδιαγραφές του νόμου ως ιαματικό φυσικό πόρος. Τόσο η πηγή όσο και οι εγκαταστάσεις των λουτρών βρίσκονται εντός γηπέδου έκτασης 187,24 τ.μ., σύμφωνα με τον ισχύοντα πίνακα του Δημοτικού Κτηματολογίου (217.35 τ.μ. βάσει νεότερης εμβαδομέτρησης του γηπέδου), ιδιοκτησίας Δήμου Δυτικής Λέσβου.

Η πηγή αναβλύζει περίπου στο ύψος της θάλασσας, εντός δεξαμενής διαστάσεων 4.15μ. x 1.90μ. και βάθους 0,80 μ. Τα ιαματικά νερά της Ευθαλούς, θερμοκρασίας 44,3οC και παροχής 7 m³/ώρα, είναι κατάλληλα για εισπνοοθεραπεία, στοματοπλύσεις και λουτροθεραπεία σε

περιπτώσεις αυτοάνοσων και ρευματικών παθήσεων, νευραλγίες, δερματοπάθειες και εκβάσεις τραυμάτων με ελεγχόμενη και καθοδηγούμενη φυσική άσκηση στο νερό.

Ιαματική Πηγή «Ιπποκράτης» Πολιχνίτου

Η ιαματική πηγή Πολιχνίτου βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού, σε απόσταση 1,5 χλμ. από τον παραδοσιακό οικισμό του Πολιχνίτου και εκδηλώνεται στο νότιο τμήμα του ομώνυμου γεωθερμικού πεδίου. Με την Απόφαση των Προϊσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων Ορυκτών Πρώτων Υλών του ΥΠΕΝ και Τουριστικής Πολιτικής του Υπουργείου Τουρισμού 4844/2021 (ΦΕΚ 1291B') πραγματοποιήθηκε η αναγνώρισή της ως ιαματικού φυσικού πόρου. Θερμά νερά, ωστόσο, αναβλύζουν σε διάφορα σημεία, μέσα από ηφαιστιογενή πετρώματα, δημιουργώντας, μαζί με το τοπίο, ένα σπάνιο περιβάλλον, άξιο προσοχής για κάθε επισκέπτη. Πρόκειται για ένα μοναδικό «φυσικό θερμαλιστικό γεωθερμικό πάρκο». Η πηγή και οι εγκαταστάσεις των λουτρών βρίσκονται εντός γηπέδων συνολικής έκτασης 100.000 m², περίπου, ιδιοκτησίας Δήμου Δυτικής Λέσβου.

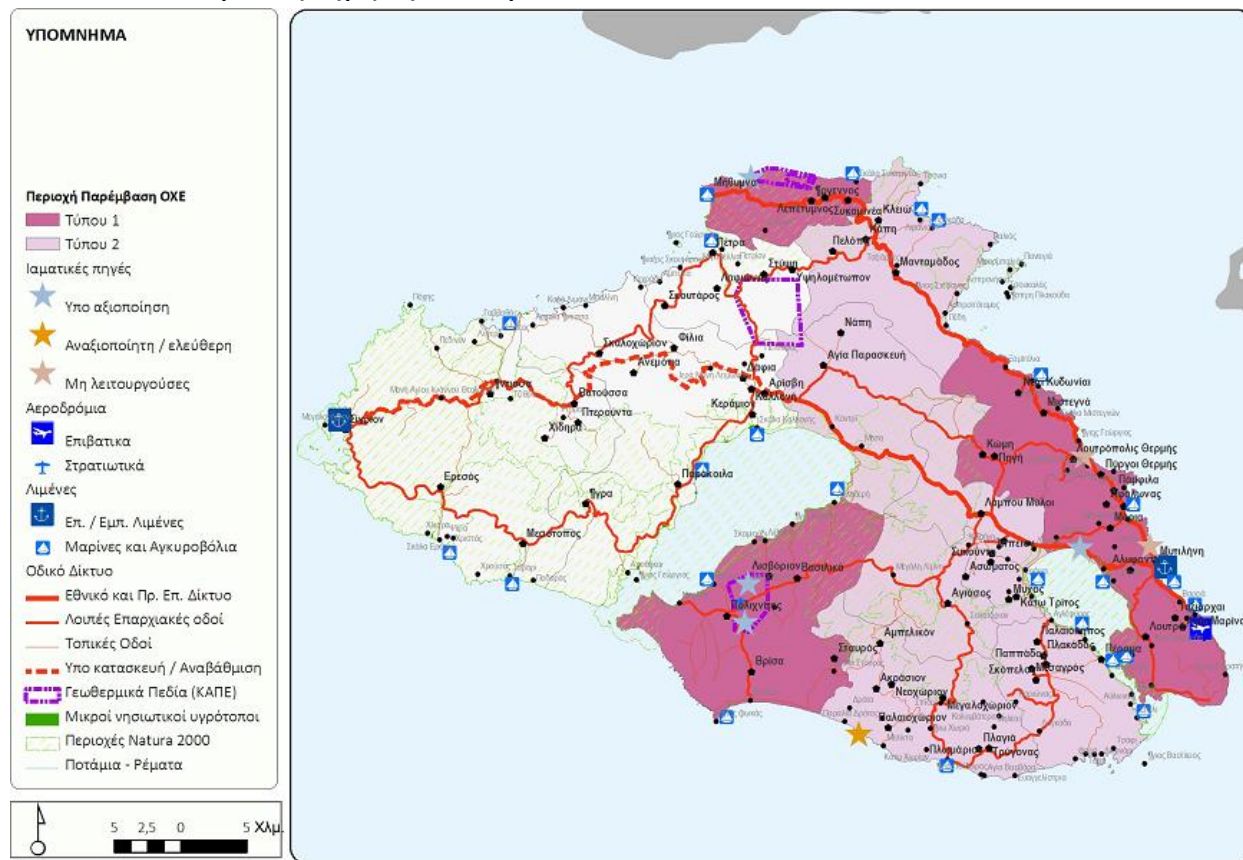
Ο φυσικός πόρος έχει θερμοκρασία 74°C και χαρακτηρίζεται – ταυτοποιείται ως «υπέρθερμο, αλατούχο, υπερτονικό, χλωριονατριούχο, καλιούχο, ασθενώς σιδηρούχο νερό». Η πηγή χαρακτηρίζεται ως «ανιούσα, υπό πίεση, ρηγματογενής» και η παροχή της είναι 15 m³/ώρα. Η περιεκτικότητα του νερού της καθώς και η θερμοκρασία της καθιστά το νερό κατάλληλο για λουτροθεραπεία με τη μέθοδο της ολοσωματικής (κεφάλι έξω) εμβύθισης στο νερό, με σύγχρονη καθοδηγούμενη άσκηση στο νερό για παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος, ρευματικών και αυτοάνοσων παθήσεων και δερματικών παθήσεων.

Ιαματική Πηγή Λισβορίου

Η δημοτική ιαματική πηγή Λισβορίου Λέσβου, έχει αναγνωριστεί με την ΚΥΑ 22102/2022 (ΦΕΚ 5970B') αναγνωρίστηκε ως ιαματικός φυσικός πόρος. Βρίσκεται 1,5 χλμ. δυτικά – νοτιοδυτικά του οικισμού Λισβορίου, στο νότιο – κεντρικό τμήμα της ενδοχώρας του νησιού. Η πηγή και οι εγκαταστάσεις των λουτρών βρίσκονται εντός γηπέδου έκτασης 3.889,59 m², ιδιοκτησίας του Δήμου Δυτικής Λέσβου.

Η πηγή είναι θερμοκρασίας 66°C και παροχής 20 m³/h. Το νερό της ιαματικής πηγής Λισβορίου χαρακτηρίζεται ως «Υπέρθερμο, Αλατούχο, Υπερτονικό, Χλωριονατριούχο, Ασθενώς Ραδιενεργό, Καλιούχο, Ασθενώς σιδηρούχο». Έχει αλμυρή γεύση και ενδείκνυται για ισχιαλγίες και οσφυαλγίες, ψύξεις, άλατα, αυχενικά προβλήματα και πόνους αρθρώσεων, ψωρίαση, μυκητίαση, δερματοπάθειες, αλλεργίες, γυναικολογικά προβλήματα κ.λπ.

Εικόνα 6: Ιαματικές Πηγές Νήσου Λέσβου

Πηγή: Εμπειρογνωμοσύνη για την Εξειδίκευση των Δράσεων Θερμαλισμού

1.2.1.12 Ακτές – Παραλίες

Οι περισσότερες ακτές του Δήμου Δυτικής Λέσβου χαρακτηρίζονται από πολύ καλή ποιότητα υδάτων, παρά τις πιέσεις που δέχονται, και αποτελούν σημαντικότατο πόλο έλξης κατοίκων και επισκεπτών. Κατά μήκος αυτών απαντώνται τόσο οργανωμένες παραλίες όσο και φυσικές ακτές, προσφέροντας έδαφος για την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών δραστηριοτήτων, ενώ δέκα επτά (17) ακτές του δήμου έχουν βραβευτεί με το σήμα της Γαλάζιας Σημαίας για το έτος 2024 (Παράρτημα 3). Τέλος, οι παραλίες της Σκάλας Ερεσού, της Σκάλας Καλλονής, του Σιγριού και του Μολύβου αποτελούν πλέον προσβάσιμοι, ολοκληρωμένοι θαλάσσιοι, τουριστικοί προορισμοί για την εξυπηρέτηση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και άλλων κατηγοριών ατόμων με κινητικά προβλήματα, γενικότερα.

1.2.1.13 Πιέσεις στο Περιβάλλον

Στη συνέχεια παρουσιάζονται ορισμένες φυσικές και ανθρώπινες πιέσεις που οδηγούν διαχρονικά στην υποβάθμιση της ποιότητας του περιβάλλοντος του Δήμου Δυτικής Λέσβου:

- Η ερημοποίηση, η οποία προκύπτει ως συνάρτηση πολλών παραγόντων (περιβαλλοντικών, ανθρωπογενών). Εκδηλώνεται κυρίως με τη μορφή της διάβρωσης των εδαφών που οδηγεί στη δραστική μείωση του βάθους του εδάφους και συνεπώς του διαθέσιμου ύδατος για την ανάπτυξη των φυτών, της γονιμότητας και της παραγωγικότητας των εδαφών και της βλάστησης. Σύμφωνα με μελέτες στα πλαίσια του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος

MEDALUS III, ειδικά η δυτική χερσόνησος κατατάχθηκε στις κρίσιμες περιοχές για ερημοποίηση, αφού περιλαμβάνει εδάφη αβαθή, ισχυρά διαβρωμένα, με υποβαθμισμένη θαμνώδη βλάστηση.

- Η χρήση λιπασμάτων για τον εμπλουτισμό των εδαφών, που παρουσιάζουν έλλειψη θρεπτικών συστατικών από τη μακρόχρονη μονοκαλλιέργεια και η χρήση φυτοφαρμάκων. Τα υπολείμματα αυτών των χημικών συστατικών καταλήγουν στις θαλάσσιες περιοχές, μέσω της επιφανειακής απορροής ενώ μέσω της κατείσδυσης του νερού των βροχοπτώσεων οδηγούνται στους υπόγειους υδροφορείς δημιουργώντας και στις δύο περιπτώσεις φαινόμενα ρύπανσης.
- Η υπερβόσκηση και ο περιορισμός της αναγέννησης των φυσικών οικοσυστημάτων καθώς και η εποχιακή ρύπανση των επιφανειακών υδροφορέων από την έκπλυση των ζωικών υπολειμμάτων κοντά της κτηνοτροφικές μονάδες που οδηγεί στη διαταραχή του χερσαίου οικοσυστήματος της περιοχής και στη σταδιακή υποβάθμισή του.
- Η παράνομη και εκτεταμένη αλιεία, καθώς και οι κακές πρακτικές αλίευσης αλλά και η αλίευση ειδών κατά την περίοδο αναπαραγωγής αποτελούν παράγοντες που θέτουν σε κίνδυνο την ιχθυοπανίδα και γενικότερα την ισορροπία του θαλάσσιου τοπικού οικοσυστήματος.
- Η ρύπανση από τη διάθεση ανεπεξέργαστων αστικών λυμάτων σε φυσικούς αποδέκτες, καθόσον εκκρεμούν τα δίκτυα συλλογής και οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας τους σε αρκετούς οικισμούς (π.χ. Αγία Παρασκευή, Άγρα, Πολιχνίτος, Βατερά, Καλλονή).
- Η τουριστική ανάπτυξη λόγω της εποχικής αύξησης των απαιτούμενων ποσοτήτων νερού και της αυξημένης παραγωγής λυμάτων και στερεών αποβλήτων.
- Άλλοι παράγοντες, όπως το έντονο κυνήγι που δημιουργεί διαταραχές στην ορνιθοπανίδα της περιοχής, η επέκταση της καλλιέργειας, οι πλημμύρες, η σεισμικότητα, οι κατολισθήσεις, κ.ά.

1.2.2 Χωροταξικό Πλαίσιο

Κύριο γνώρισμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι βεβαίως η νησιωτικότητα αλλά και η διπλή περιφερειακότητά της καθώς αποτελεί παραμεθόριο περιοχή τόσο της Ελλάδας όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, βασική επιλογή του ισχύοντος Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (2019), είναι η αξιοποίηση και ενίσχυση των διαμορφωμένων οικιστικών δίπολων ή πολύ – πολικών δικτύων στα νησιά, με την ενίσχυση των διοικητικών και κοινωνικών λειτουργιών των οικισμών με κεντροβαρική θέση, που μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο τοπικού κέντρου για την εξυπηρέτηση οικισμών της ευρύτερης περιοχής τους, καθώς διαθέτουν αστικές λειτουργίες και υποδομές. Συγκεκριμένα, στο Δήμο Δυτικής Λέσβου:

- Προωθείται η αειφόρος ανάπτυξη των οικιστικών κέντρων και η οργάνωσή τους μέσω πολεοδομικών μελετών, δίνοντας προτεραιότητα στην πολεοδόμηση της Καλλονής για τη διασφάλιση της «συμπαγούς» ανάπτυξης του οικιστικού ιστού και του δραστικού περιορισμού της περιιαστικής δόμησης,

- Αξιοποιούνται οι υφιστάμενες εξυπηρετήσεις διοίκησης, υγείας, εκπαίδευσης, πρόνοιας κ.λπ. μέσω της αναγνώρισης και υποστήριξης δίπολων ή πολύ – πόλων σε Μυτιλήνη – Καλλονή – Πλωμάρι.
- Επανεξετάζεται ο ρόλος της Καλλονής, σε οικιστικό κέντρο 6^{ου} επιπέδου, προκειμένου να ανταποκριθεί στο ρόλο της ως έδρα του Δήμου Δυτικής Λέσβου.
- Γίνεται αποσαφήνιση της σχέσης των οικιστικών κέντρων με άλλες χρήσεις που αναπτύσσονται στην πέριξ αυτών περιοχή (τουρισμός).

Πίνακας 12: Ιεράρχηση οικιστικού δικτύου Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δήμος	Επίπεδο	
	6 ^ο	7 ^ο
Δυτικής Λέσβου	Καλλονή	Λοιποί Οικισμοί

Πηγή: Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού (ΦΕΚ Δ' 181/16.04.2019)

Για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας προβλέπονται:

- Επενδύσεις σε υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, λαμβάνοντας υπόψη τις τουριστικές περιοχές, όπου τους καλοκαιρινούς μήνες πολλαπλασιάζεται σημαντικά ο πληθυσμός τους. Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.
- Υποστήριξη ίδρυσης και ανάπτυξης κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Ενίσχυση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.
- Καταπολέμηση των χωροκοινωνικών διακρίσεων.
- Τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.
- Ενίσχυση προσβασιμότητας από/προς τη Δυτική Λέσβο, μέσω ακτοπλοϊκών διασυνδέσεων.
- Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.
- Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της χρήσης και της ποιότητας των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές.

Σημαντικός είναι ο ρόλος της Καλλονής, ως έδρας του Δήμου, αλλά και του Πολιχνίτου καθώς συγκεντρώνουν ένα σύνολο λειτουργιών, ενώ ιδιαίτερη σημασία έχει και η λειτουργία των «δίπολων» Ερεσού – Άντισσας, Μήθυμνας – Πέτρας, Καλλονής – Αγίας Παρασκευής. Όσον αφορά τις κοινωνικές υποδομές προωθείται η βελτίωση των υποδομών κοινωνικής αλληλεγγύης και η ενίσχυση των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας. Στις οδικές μεταφορές προωθείται η αναβάθμιση και κατασκευή νέων τμημάτων των κύριων οδικών αξόνων, ενώ προτείνεται η ολοκλήρωση του οδικού άξονα Καλλονή – Σίγρι καθώς και η κατασκευή του οδικού άξονα Καλλονή – Πέτρα.

Στον χάρτη που ακολουθεί αποτυπώνεται η χωροταξική οργάνωση της Π.Ε. Λέσβου.

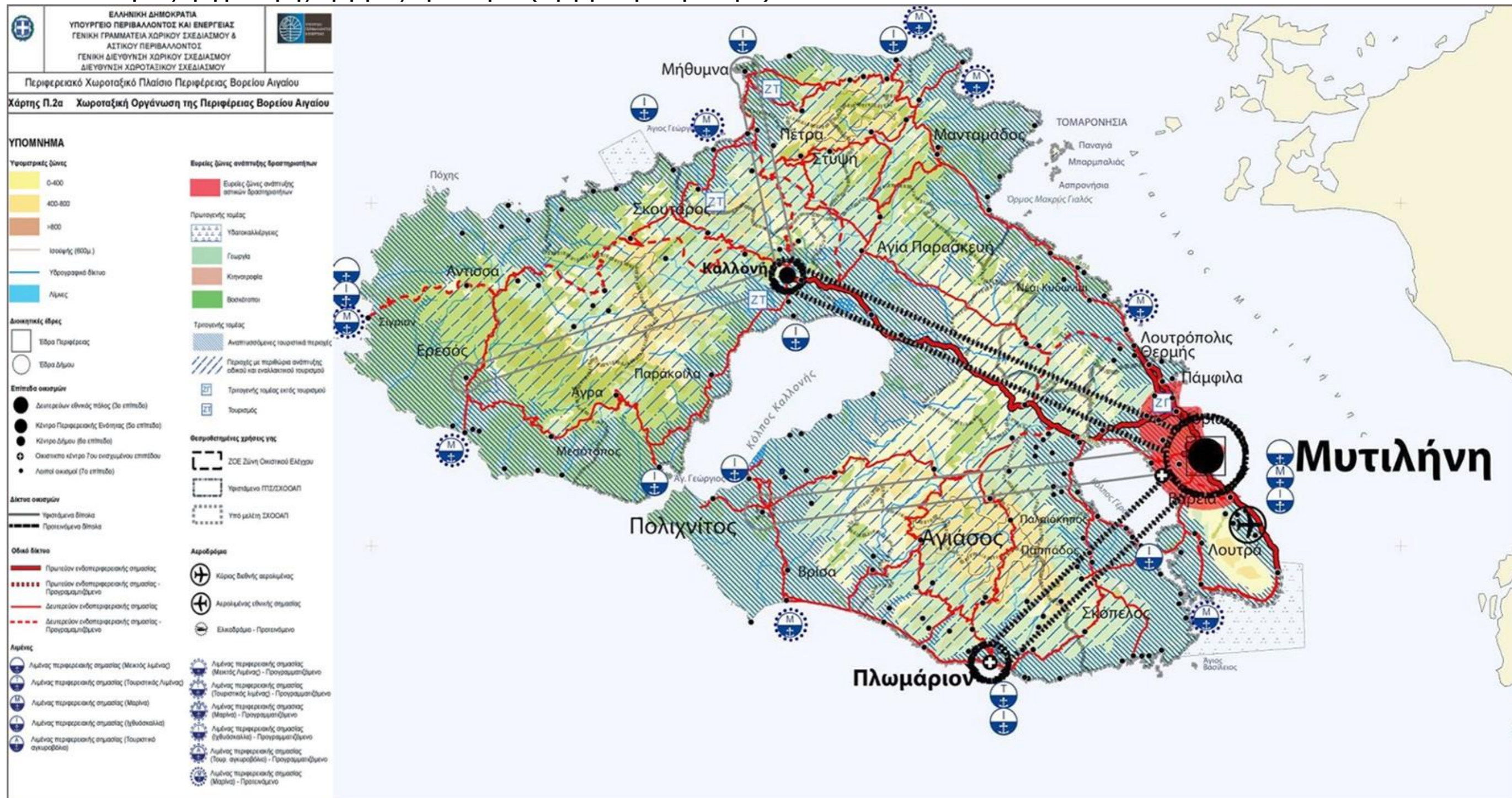
Στον πρωτογενή τομέα παραγωγής δίδεται άμεση προτεραιότητα στην προστασία των γεωργικών εκτάσεων με ελαιοκαλλιέργεια, από όπου παράγεται το Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) ελαιόλαδο της Λέσβου. Προωθείται κατά προτεραιότητα η χωροθέτηση Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ), με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας/ανταγωνιστικότητας, την αντιμετώπιση προβλημάτων ρύπανσης και την άμεση τροφοδότηση της τυποποίησης και επεξεργασίας των προϊόντων αυτών. Στον δευτερογενή τομέα προωθείται η επεξεργασία και η τυποποίηση αγροτικών προϊόντων, η διείσδυση ποιοτικών προϊόντων στην αγορά του τουρισμού καθώς και η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου. Προωθείται η δημιουργία ΠΟΑΠΔ που θα σχετίζεται με την αγροτική παραγωγή και αντίστοιχες μονάδες καθετοποίησης και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Στον τριτογενή τομέα παραγωγής προωθείται η ανάπτυξη της δυτικής Λέσβου ως κέντρο θερμαλισμού στις περιοχές Πολιχνίτου, Λισβορίου και Εφταλούς, καθώς υφίσταται ένα δίκτυο ιαματικών πηγών με διαφορετικές ιδιότητες και μέσω λοιπών εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως η γαστρονομία, ο περιπατητικός τουρισμός, η παρατήρηση πουλιών, κ.α. Τέλος, προωθείται η ανάπτυξη του γεωτουρισμού με την ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος σε τουριστικά θεματικά ή μη δίκτυα λόγω της ανακήρυξης του νησιού σε γεωπάρκο της UNESCO.

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΓρΥΦΧΑΠ/121492/1903 (ΦΕΚ 6046 Β'/2021), αποφασίστηκε η εκπόνηση μεταξύ άλλων και του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΤΠΣ) του Δήμου Δυτικής Λέσβου (Β' Τμήμα Προγραμμάτων), με κύριο του έργου Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και προθεσμία ολοκλήρωσης την 30^η Ιουνίου 2025. Η εκπόνηση της μελέτης χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) - ΣΑΤΑ 075, υπό τη γενική ονομασία τίτλου Έργων «ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ». Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/69553/2588 (ΦΕΚ 3527 Β'/2021), ως Αναθέτουσα Αρχή και Υπόλογος διαχείρισης της εκπόνησης των μελετών ΤΠΣ (και ΕΠΣ) ορίστηκε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας. Η σχετική διαγωνιστική διαδικασία (Διακήρυξη ΤΕΕ 22690/10-08-2022), βρίσκεται σε εξέλιξη.

Όπως προβλέπεται στην παρ. 10 του άρθρου 121 του Ν. 4819/2021 (Α' 129) και το άρθρο 2 της ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887/2021 (ΦΕΚ 5553 Β'), ο Δήμος Δυτικής Λέσβου εκπόνησε **Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ)**, ένα πρόγραμμα καθορισμού απαραίτητων διαμορφώσεων, επεμβάσεων και κατασκευών και τις προσβάσιμες γραμμικές διαδρομές μεταξύ αυτών, ώστε να δημιουργείται σε επίπεδο δήμου ένα δίκτυο προσβάσιμων μετακινήσεων στην αρχή της «προσβάσιμης αλυσίδας» προς βασικές κοινόχρηστες και κοινωφελείς χρήσεις.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν.4759/2020, ο Δήμος διαθέτει **Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Εξασφάλιση Κοινοχρήστων και Κοινωφελών χώρων (ΕΣΕΚΚ)**, ως ένα εργαλείο καταγραφής για τον προγραμματισμό της ολοκλήρωσης της εφαρμογής των υφιστάμενων σχεδίων πόλης και την απόκτηση των χαρακτηρισμένων κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων. Τα δεδομένα του ΕΣΕΚΚ είναι ανοιχτά δημόσια δεδομένα, δημοσιοποιημένα στη γεωπύλη του ΥΠΕΝ "mapsportal.ypen.gr".

Εικόνα 7: Χωροταξική Οργάνωση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (Περιφερειακή Ενότητα Λέσβου)

Πηγή: Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού (ΦΕΚ Δ' 181/16.04.2019)

1.2.3 Οικιστική Ανάπτυξη

Δημοτική Ενότητα Καλλονής

Οι οικισμοί της Δ.Ε. Καλλονής είναι στο σύνολο τους πληθυσμιακά μεσαίοι έως μικροί. Στους δεκαεννέα (19) οικισμούς που καταγράφονται περιλαμβάνονται:

- Δύο (2) μοναστήρια: Μονή Παναγίας Μυρσινιωτίσσας Λειμώνος στην κοινότητα Καλλονής και Ιερά Μονή Λειμώνος στην κοινότητα Δαφίων,
- Ένα (1) στρατόπεδο (Πετσοφά), στην κοινότητα Καλλονής καθώς και
- Ένα (1) μικρό νησί, ο Άγιος Γεώργιος στην κοινότητα Άγρας, που έχει κηρυχτεί αρχαιολογικός χώρος.

Οι βασικοί ηπειρωτικοί οικισμοί Καλλονής, Αρίσβης, Δαφίων και Κεραμίου έχουν πλέον ενοποιηθεί. Επίγειο της Καλλονής είναι ο παραλιακός οικισμός της Σκάλας, ο οποίος έχει αναπτυχθεί λόγω των δραστηριοτήτων της αλιείας, του τουρισμού και της αναψυχής. Αντίστοιχα, οι έδρες των λοιπών κοινοτήτων, δηλαδή οι οικισμοί Φίλιας, Ανεμώτιας, Σκαλοχωρίου, Παρακοίλων και Άγρας έχουν ηπειρωτικό χαρακτήρα, ενώ τάση ανάπτυξης παραθεριστικής κατοικίας και τουριστικών καταλυμάτων εμφανίζουν οι μικροί παραλιακοί οικισμοί του Βόρειου τμήματος της δημοτικής ενότητας και ειδικότερα οι οικισμοί Αρχαία Άντισσα, Καλό Λιμάνι και Κεχράδα (Τσιχράντα).

Ο οικισμός της Καλλονής αναπτύσσεται ακτινωτά πάνω στους κύριους άξονες, που τον συνδέουν με την Αρίσβη, τα Δάφια και τη Σκάλα Καλλονής. Το κέντρο του εκτείνεται κατά μήκος του βασικού «εμπορικού» άξονα, όπου συγκεντρώνονται οι διοικητικές υπηρεσίες και χρήσεις εμπορίου και αναψυχής. Οι νέες γειτονιές αναπτύσσονται ανατολικά, προς την Αρίσβη, με όριο το ρέμα στο βόρειο τμήμα του. Όσον αφορά στη ρυμοτομία παρουσιάζουν τα συνήθη προβλήματα (μεγάλοι άξονες που συνδέονται με μικρά στενά, αρκετά πολυώροφα κτίρια, έλλειψη πλατειών, χώρων στάθμευσης και κοινόχρηστων χώρων κ.λπ.). Κυριότερη χρήση γης είναι η κατοικία.

Το οικιστικό δίκτυο της Δ.Ε. είναι εξαρτημένο από την έδρα του, τον οικισμό της Καλλονής, όσον αφορά στις κοινωνικές λειτουργίες και υποδομές, ενώ αναπτύσσεται κατά μήκος των δύο βασικών επαρχιακών οδών Καλλονής – Παρακοίλων προς Ερεσό και Καλλονής – Φίλιας – Σκαλοχωρίου προς Άντισσα – Σκάλα Ερεσού.

Οι κυριότερες συγκρούσεις χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο της περιοχής μελέτης, χωρίς ακόμα να αξιολογούνται ως έντονες, αφορούν στις διάσπαρτες χρήσεις εκτός σχεδίου που έχουν ήδη καταγραφεί (κατοικία, τουριστικά, αναψυχή, βιοτεχνία), με ειδικότερο ενδιαφέρον σε όσες δραστηριότητες έχουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο χερσαίο και θαλάσσιο περιβάλλον, όπως είναι οι μεταποιητικές δραστηριότητες (ελαιοτριβεία, τυροκομεία, σφαγείο), των οποίων τα απόβλητα διατίθενται σε χείμαρρους.

Δημοτική Ενότητα Μήθυμνας

Κρίσιμο στοιχείο για τη χωρική οργάνωση της Δ.Ε. Μήθυμνας αποτελεί η θέση της ανάμεσα στις κορυφογραμμές του Λεπέτυμνου και τη βόρεια ακτογραμμή της Λέσβου, οι οποίες καθορίζουν και το περίπου παραλληλόγραμμο σχήμα της. Ο ορεινός όγκος του Λεπέτυμνου από το νότο και τα

θαλάσσια σύνορα από το βορρά καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την προσπελασιμότητα της περιοχής, την οποία καθιστούν προσβάσιμη μόνο από τα μικρού μήκους άκρα του παραλληλογράμμου. Αυτό επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη των αγροτικών οικισμών στην ενδοχώρα της Δ.Ε.

Στο δυτικό άκρο της Δ.Ε., επάνω σε λόφο - ακρωτήριο που εποπτεύει το στενό του Αδραμυτίου, βρίσκεται ο χαρακτηρισμένος ως «παραδοσιακός» και «ιστορικός» οικισμός της Μήθυμνας (ΠΔ 19-10-1978/ ΦΕΚ 594Δ), το πιο γνωστό τουριστικό θέρετρο του νησιού. Η έντονη τουριστική ανάπτυξη του οικισμού της Μήθυμνας κατά τις τελευταίες δεκαετίες άλλαξε σε μεγάλο βαθμό το οικιστικό και κοινωνικό τοπίο της ευρύτερης περιοχής του, με την επέκταση της δόμησης, την αλλαγή χρήσεων γης και την υπερσυγκέντρωση κατοίκων και χώρων φιλοξενίας επισκεπτών, κατά την μικρή σχετικά τουριστική περίοδο του έτους. Στο ανατολικό άκρο βρίσκεται ο μικρός γραφικός οικισμός αλιέων, η Σκάλα Συκαμινέας, η οποία επίσης παρουσιάζει κάποια μικρής κλίμακας τουριστική ανάπτυξη. Αυτοί είναι οι δυο παραθαλάσσιοι οικισμοί της δημοτικής ενότητας, ενώ οι υπόλοιποι τέσσερις (4) οικισμοί (Συκαμινέα, Λεπέτυμνος, Άργεννος και Βαφειός) αναπτύχθηκαν στο παρελθόν σαν γεωργοκτηνοτροφικοί οικισμοί στα μεσαία υψόμετρα του Λεπέτυμνου. Ο οικισμός Συκαμινιάς έχει επίσης χαρακτηριστεί ως παραδοσιακός (ΠΔ 19-10-1978/ ΦΕΚ 594Δ). Η περιοχή της Ευθαλούς με την κολυμβητική ακτή και τα ιαματικά λουτρά έχει επηρεασθεί από την τουριστική ανάπτυξη με την εγκατάσταση ξενοδοχειακών μονάδων και καταστημάτων εστίασης. Σε μικρότερο βαθμό έχει δεχθεί την επιρροή ο Βαφειός, που είναι ο κοντινότερος στον Μόλυβο αγροκτηνοτροφικός οικισμός του Λεπέτυμνου. Ο επαρχιακός δρόμος που διασχίζει τη Δ.Ε., τη συνδέει με τις όμορες Δ.Ε. και με την Μυτιλήνη μέσω δυο κατευθύνσεων. Δυτικά μέσω της Δ.Ε. Πέτρας και ανατολικά μέσω της Δ.Ε. Μανταμάδου και των ανατολικών παραλιών του νησιού.

Δεν είναι εφικτή ούτε επιθυμητή η ανατροπή του υφιστάμενου χωρικού μοντέλου της Δ.Ε. Οι παρεμβάσεις σε χωρικό επίπεδο στοχεύουν κατ' αρχήν στην αποτροπή περαιτέρω αρνητικών επιπτώσεων από την χωρίς χωρικό σχεδιασμό ανάπτυξη. Προς τούτο επιδιώκεται η διαφύλαξη της φυσιογνωμίας του τουριστικού κέντρου της Μήθυμνας, η διάχυση του τουρισμού με την αξιοποίηση των ελκυστικών χαρακτηριστικών της ευρύτερης περιοχής και των άλλων οικισμών της Δ.Ε. αλλά και εκτός. Παράλληλη βασική επιδίωξη είναι η αναζωογόνηση των παραδοσιακά αγροτικών οικισμών με την βελτίωση της οικονομικής απόδοσης του πρωτογενούς τομέα παραγωγής. Θετικός παράγοντας στους παραδοσιακούς αυτούς αγροτικούς οικισμούς είναι η σύνθεση των κατασκευών και του συνόλου, από αισθητική άποψη και η σχέση τους με το φυσικό περιβάλλον.

Δεν είναι σε πολλές περιπτώσεις εύκολο να γίνουν παρεμβάσεις, ώστε να ικανοποιηθούν κάποιες απαιτήσεις του σύγχρονου τρόπου ζωής, όπως ευρύτεροι κοινόχρηστοι χώροι ή χώροι που σχετίζονται με την ευρεία χρήση του ιδιωτικού αυτοκινήτου ως μεταφορικού μέσου ή προβλέψεις για την άνετη κυκλοφορία των ΑμΕΑ, ειδικότερα στους οικισμούς τους κτισμένους σε αρκετά επικλινή εδάφη. Άλλου τύπου δυσκολία είναι η πολύ μικρή κλίμακα, η οποία δεν επιτρέπει την χωροθέτηση εξυπηρετήσεων που αντιστοιχούν σε αρκετά μεγαλύτερους οικισμούς και αυτό

υποχρεώνει τους κατοίκους να μετακινούνται αρκετά, όταν τις χρειάζονται. Εντούτοις, στα θετικά μετράνε η ήρεμη ζωή και η επαφή με τη φύση.

Δημοτική Ενότητα Πέτρας

Οι οικισμοί της Δ.Ε. Πέτρας συνθέτουν ένα πλέγμα με επίκεντρο την έδρα της Δ.Ε. και δορυφόρους τους λοιπούς οικισμούς. Η Δ.Ε. διακρίνεται σε δύο τμήματα με βάση την κυρίαρχη χωρική δυναμική:

- το παραθαλάσσιο τμήμα με τους οικισμούς Πέτρας και Ανάξου, οι οποίοι διαθέτουν δυναμικό τουριστικής ανάπτυξης και
- τους ημιορεινούς οικισμούς Σκουτάρου, Λαφιώνας, Στύψης και Υψηλομετώπου, οι οποίοι είναι τυπικοί αγροτικοί οικισμοί και ως εκ τούτου αντίστοιχο δυναμικό (κυρίως ελαιοπαραγωγής).

Ο διπτός αυτός ρόλος της δημοτικής ενότητας παρέχει μία συνδυασμένη ανάπτυξη τουρισμού και γεωργίας που εξασφαλίζει εισόδημα στους ντόπιους καθόλη τη διάρκεια του έτους.

Το καλοκαίρι οι παραθαλάσσιοι οικισμοί δέχονται πληθώρα τουριστών αλλά και κατοίκους των ορεινότερων οικισμών, ενώ τους χειμερινούς μήνες ορισμένοι οικισμοί εγκαταλείπονται σχεδόν πλήρως.

Η Πέτρα αποτελεί χαρακτηρισμένο παραδοσιακό οικισμό (ΠΔ 19-10-1978/ ΦΕΚ 594Δ) και συνδυάζει την τουριστική ανάπτυξη με το αξιόλογο τοπίο. Το οικιστικό κέντρο της Πέτρας εξαρτάται λειτουργικά από την Καλλονή, η οποία αποτελεί κέντρο με συμπληρωματικές εξυπηρετήσεις σε κοντινή απόσταση από την Πέτρα.

Χάρη στη μικρή απόσταση μεταξύ τους και του αντίστοιχου δυναμικού τους στον τομέα του τουρισμού, η Πέτρα αναγνωρίζεται ως δίπολο με τη Μήθυμνα (Μόλυβος). Πρόκειται για όμορες Δ.Ε. με τουριστικό χαρακτήρα, παραλιακό μέτωπο και ιδιαίτερο οικιστικό περιβάλλον (παραδοσιακός οικισμός Πέτρας, προστατευόμενος οικισμός Μολύβου, Βυζαντινό κάστρο Μόλυβου, Παναγιά Πέτρας, ιαματικές πηγές Εφταλούς). Η σταδιακή εξάπλωση της δόμησης στην παραλιακή ζώνη είναι μια πραγματικότητα, σχηματίζοντας μία ενιαία τουριστική ζώνη με μεγάλη δυναμική ανάπτυξης.

Στις παραλιακές περιοχές εκτός οικισμών δεν παρατηρούνται σημαντικές συγκεντρώσεις πυκνοδομημένων αυθαιρέτων κατατμήσεων, αλλά σε περίπτωση αύξησης της μελλοντικής ζήτησης παραθεριστικής γης, η παραλιακή περιοχή της Δ.Ε. Πέτρας αλλά και της όμορης Δ.Ε. Μήθυμνας ενδέχεται να δεχτεί μία άμορφη και άναρχη οικιστική ανάπτυξη. Η θεσμοθέτηση των χρήσεων και περιορισμών δόμησης με το ΣΧΟΟΑΠ μπορεί να ανασχέσει αυτόν τον κίνδυνο. Στις περιοχές Άναξος, Πέτρα, παραλία Αμπέλια παρουσιάζονται πιέσεις για περαιτέρω ανάπτυξη της παραθεριστικής κατοικίας. Επίσης, δόμηση εκτός σχεδίου παρατηρείται στη μικρή και μεγάλη Τζιχράντα, οι οποίες είναι σήμερα ανοργάνωτες παραλίες. Πιέσεις ασκούνται και στη παραλιακή περιοχή Αυλάκι, όπου υπάρχει αλιευτικό καταφύγιο και ήδη έχουν αναπτυχθεί χρήσεις τουρισμού, εστίασης και αναψυχής. Στη ζώνη δυτικά της Πέτρας, προς Άναξο, αναγνωρίζεται η τάση δημιουργίας ξενοδοχειακών μονάδων υψηλής ποιότητας.

Οι παραλιακοί οικισμοί της Δ.Ε. Πέτρας και της Δ.Ε. Μήθυμνας υπερφορτίζονται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ξεπερνώντας τη φέρουσα ικανότητα της περιοχής (χωρητικότητα των τουριστικών υποδομών, των παραλιών κολύμβησης, δρόμων και πεζόδρομων, δυνατότητα ύδρευσης και αποχέτευσης, δυναμικότητα συστήματος αποκομιδής απορριμμάτων) και καταλαμβάνοντας σημαντικό μέρος του «ζωτικού χώρου» των μόνιμων κατοίκων.

Δημοτική Ενότητα Μανταμάδου

Η Δ.Ε. Μανταμάδου είναι μέσης έκτασης και περιλαμβάνει δέκα (10) οριοθετημένους οικισμούς. Η οικιστική ανάπτυξη κατά τις τελευταίες δεκαετίες, εντοπίζεται κυρίως σε ορισμένες παραλιακές περιοχές στις οποίες οριοθετήθηκαν οικισμοί κάτω των 2.000 κατοίκων. Η ανοικοδόμηση αφορά κυρίως παραθεριστικές κατοικίες και ελάχιστα κτίσματα φιλοξενίας επισκεπτών και καταστήματα εστίασης. Στους οικισμούς Πεδής, Ασπροποτάμου, Άγιου Στεφάνου, που περικλείουν τον μυχό του όρμου «Μακρύ Γυαλό» και τα Τσόνια στον ομώνυμο όρμο, η οικοδόμηση έγινε ανοργάνωτα, χωρίς ρυμοτομικό σχέδιο και τα κτίσματα βρίσκονται διάσπαρτα και συνήθως μέσα σε εκτάσεις γόνιμης καλλιεργούμενης ή και εγκαταλελειμμένης γεωργικής γης. Εκτός από τη σπατάλη εύφορης γης που γίνεται με αυτόν τον τρόπο, δυσκολεύεται σε μεγάλο βαθμό και ο πολεοδομικός σχεδιασμός και γίνεται δυσανάλογα υψηλό το κόστος μελλοντικής δικτύωσης των οικισμών (δρόμοι, ηλεκτρικό ρεύμα, νερό, αποχέτευση). Οι οικισμοί Παλιός και Γενί Λιμάνι έχουν πυρήνες περισσότερο συμπαγείς που προέρχονται από το παρελθόν όταν ήταν επίβια της περιοχής. Και εδώ η οριοθετημένη περιοχή έχει έκταση πολλαπλάσια της έκτασης του συνεκτικού τμήματος και των αναγκών σε γη για οποιοσδήποτε προγραμματικό μέγεθος μπορεί να τεθεί.

Οι τέσσερις (4) κύριοι οικισμοί της Δ.Ε., κατά τις τελευταίες δεκαετίες παρουσιάζουν πληθυσμιακή συρρίκνωση και δεν υπάρχει αξιοσημείωτη οικιστική ανάπτυξη με επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Αξιόλογα αρχιτεκτονικά σύνολα συνιστούν οι παλαιοί αγροτικοί οικισμοί, οι οποίοι αποτελούν και αντικείμενα τουριστικού ενδιαφέροντος, για την πολεοδομική τους ανάπτυξη, τα κτίσματα και τη σχέση τους σαν σύνολα αλλά και των επί μέρους στοιχείων τους με το φυσικό περιβάλλον.

Τα κυριότερα συμπεράσματα που αφορούν θέματα πολεοδομικής δομής και αστικής ποιότητας ζωής είναι:

- Δεν είναι εμφανής η ανάγκη επέκτασης στους οικιστικούς υποδοχείς της Δ.Ε. Αντίθετα, στους παράλιους οικισμούς, περιλαμβάνονται εντός των ορίων υπερβολικά μεγάλες εκτάσεις.
- Προκύπτει η ανάγκη πολεοδόμησης των περισσότερων παράλιων οικισμών διότι η σημερινή ανυπαρξία δρόμων και άλλων κοινόχρηστων χώρων εμποδίζει την ανάπτυξη τους.
- Για τους υπόλοιπους οικισμούς της Δ.Ε. οι αναπλάσεις και οι πολεοδομήσεις δεν είναι πρώτη προτεραιότητα, αρκεί να καλυφθούν οι εμφανείς ανάγκες σε χώρους στάθμευσης και διευθέτησης του κυκλοφοριακού των οχημάτων, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν θα χρειαστούν πολεοδομήσεις αργότερα.
- Μέχρι την πολεοδόμηση και για την απεμπλοκή πολλών ιδιοκτησιών από την αδυναμία δόμησης, μπορεί να εφαρμοσθεί «η διαδικασία κύρωσης του υφιστάμενου δικτύου

κοινόχρηστων χωρών», κατ' εφαρμογή του Άρθρου 35 του Ν. 3937/11 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 60/31.03.2011).

Δημοτική Ενότητα Ερεσού – Αντίσσης

Η Δ.Ε. Ερεσού – Αντίσσης βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Λέσβου. Αποτελείται από τοπία με πλούσια βλάστηση καθώς και από παραθαλάσσιους και ημιορεινούς οικισμούς, μεσαίας και μικρής κατηγορίας. Οι παραθαλάσσιοι οικισμοί αποτελούν πόλο έλξης τουριστών τους καλοκαιρινούς μήνες. Η κατάσταση του δομημένου περιβάλλοντος είναι ικανοποιητική, ωστόσο απαιτούνται παρεμβάσεις αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης. Απαιτείται η συντήρηση ορισμένων σχολικών κτιρίων και αθλητικών εγκαταστάσεων.

Στις παραλιακές περιοχές εκτός οικισμών δεν παρατηρούνται σημαντικές συγκεντρώσεις πυκνοδομημένων αυθαιρέτων κατατιμήσεων. Συγκεκριμένα, η φημισμένη παραλία της Σκάλας Ερεσού, μήκους περίπου 2 χλμ., αποτελεί το επίγειο του ομώνυμου οικισμού και τον πιο οργανωμένο τουριστικό προορισμό. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται το φαινόμενο της διάβρωσης της ακτής, ωστόσο προγραμματίζεται η αντιμετώπιση του φαινομένου με ύφαλους κυματοθραύστες (υπό έγκριση η μελέτη). Επίσης, ο Δήμος Δυτικής Λέσβου χρηματοδότησε τη μελέτη για την επαναχάραξη της γραμμής αιγιαλού και παραλίας, ώστε να τοποθετηθεί ορθά βάσει του χειμέριου κύματος.

Άλλες παραλίες με σημαντική τουριστική κίνηση αποτελούν οι παραλίες Ταβαρίου, Χρούσου και Ποδαρά της κοινότητας Μεσοτόπου. Ειδικότερα, το Ταβάρι, επίγειο του Μεσοτόπου, αποτελεί ένα παραθαλάσσιο χωριό, με γραφικό λιμανάκι και εξοχικές κατοικίες και ενοικιαζόμενα δωμάτια. Ανατολικά και δυτικά του Ταβαρίου βρίσκονται οι παραλίες του Ποδαρά και του Χρούσου. Ο Ποδαράς αποτελεί μια σχετικά απομονωμένη ακρογιαλιά χωρίς πολλές ανθρώπινες παρεμβάσεις ενώ ο Χρούσος, μια αμμώδη παραλία που περιβάλλεται από ηφαιστειογενές τοπίο και μια μικρή πεδινή έκταση. Και στις δύο παραλίες δεν παρατηρούνται οργανωμένες τουριστικές υπηρεσίες διαμονής και εστίασης ενώ παράλληλα αποτελούν δυνητικές περιοχές ανάπτυξης και επομένως επιβάλλεται ο σχεδιασμός και καθορισμός πλαισίου αξιοποίησης και άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Δημοτική Ενότητα Πολιχνίτου

Η Δ.Ε. Πολιχνίτου βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα της νήσου Λέσβου και αποτελείται από μεσαιούς και μικρούς οικισμούς. Ο μεγαλύτερος είναι ο παραδοσιακός οικισμός Πολιχνίτου (ΠΔ 19-10-1978/ ΦΕΚ 594Δ), με πολυάριθμα κτίσματα, τα οποία παραμένουν κλειστά και ασυντήρητα από τους ιδιοκτήτες τους. Άλλοι χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί είναι τα Βασιλικά, το Λισβόρι και η Βρίσα. Ειδικά, σε ό,τι αφορά τον τελευταίο, σχεδόν ισοπεδώθηκε με το σεισμό που εκδηλώθηκε στις 12 Ιουνίου 2017. Από το σεισμό γκρεμίσθηκαν/κρίθηκαν κατεδαφιστές 280 κατοικίες, το σχολείο, τα δημόσια κτίρια ενώ σοβαρές ζημιές υπέστησαν οι εκκλησίες, αναγκάζοντας τους κατοίκους να μετοικήσουν προσωρινά. Η ανοικοδόμηση του χωριού βρίσκεται σε εξέλιξη, με όλα τα προβλήματα καθυστέρησης έκδοσης αδειών λόγω των γραφειοκρατικών και χρονοβόρων διαδικασιών και της έλλειψης προσωπικού των αρμόδιων υπηρεσιών.

Οι παραθαλάσσιοι οικισμοί της Δ.Ε. αποτελούν δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς του νησιού. Ο οικισμός των Βατερών, με ακτογραμμή περίπου 8 χλμ., αποτελεί τη μεγαλύτερη σε μήκος αλλά και μία από τις εντυπωσιακότερες παραλίες του νησιού. Ένα μεγάλο τμήμα της είναι οργανωμένο τουριστικά με ξενοδοχεία, υπηρεσίες εστίασης αλλά και υποδομές θαλάσσιων σπορ, ενώ υπάρχουν και περιοχές με δυνατότητα υποδοχής τουριστικών επενδύσεων.

Πρόκειται για μια περιοχή με ιδιαίτερο γεωθερμικό ενδιαφέρον λόγω του βεβαιωμένου γεωθερμικού πεδίου χαμηλής θερμοκρασίας Πολιχνίτου – Λισβορίου ενώ και οι ιαματικές πηγές του φημίζονται για τα νερά τους καθώς θεωρούνται ιδανικά για την θεραπεία διαφόρων παθήσεων.

1.2.4 Βασικές Υποδομές και Δίκτυα

1.2.4.1 Δίκτυα ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης και όμβριων

Η γενική κατάσταση και η εδαφική κάλυψη των δικτύων είναι σχετικά ικανοποιητική αν και έχουν αρκετά περιθώρια επέκτασης, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες ολόκληρου του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Ήδη έχουν ενταχθεί σε συγχρηματοδοτούμενα Ευρωπαϊκά Προγράμματα σειρά μελετών και έργων δικτύων αποχέτευσης λυμάτων, ύδρευσης και άρδευσης. Συγκεκριμένα:

Δημοτική Ενότητα Καλλονής

Όλοι οι οικισμοί εξυπηρετούνται από το υφιστάμενο δίκτυο ύδρευσης, το οποίο είναι σε καλή κατάσταση με εξαίρεση τους οικισμούς Κεραμίου, Σκάλας Καλλονής, Αριανών, Παπιανών και Αρίσβης, Δαφίων και Παρακοίλων, στους οποίους η κατάσταση του δικτύου ύδρευσης των οικισμών απαιτεί σημαντικές και εκτεταμένες εργασίες για την ορθή λειτουργία του. Τα περισσότερα προβλήματα εντοπίζονται στο εσωτερικό δίκτυο της Καλλονής, όπου λειτουργούν παράλληλα το νέο και το παλιό δίκτυο. Απαιτείται η κατάργηση του παλαιού δικτύου. Τα τελευταία χρόνια πραγματοποιήθηκαν και οι εργασίες βελτίωσης του εσωτερικού και εξωτερικού υδραγωγείου Καλλονής. Έχει κατατεθεί πρόταση της ΔΕΥΑΛ στο πρόγραμμα «ΕΛΕΝΑ» του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για την προμήθεια και εγκατάσταση μονάδας αφαλάτωσης στα Παρακόιλα.

Σε καλή κατάσταση βρίσκονται τα αρδευτικά δίκτυα των κοινοτήτων Καλλονής, Άγρας και Δαφίων. Το καλοκαίρι του 2023 δόθηκε προς χρήση το νέο αρδευτικό δίκτυο της κοινότητας Παρακοίλων. Στην κοινότητα Ανεμώτιας σημαντικά προβλήματα εντοπίζονται στα αρδευτικά δίκτυα Ξινού Ποταμού και Τζανίων που αφορούν στην κακή κατάσταση των τσιμενταυλάκων καθώς και της υδρομάστευσης (μειωμένη ικανότητα διοχέτευσης ποσοτήτων νερού στο δίκτυο). Στο αρδευτικό δίκτυο Κεραμίου εντοπίζονται προβλήματα στο κεντρικό αντλιοστάσιο της Λιμνοδεξαμενής με αποτέλεσμα η άρδευση να πραγματοποιείται αποκλειστικά βαρυτικά (φυσική ροή). Απαιτείται η ανανέωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης της Λιμνοδεξαμενής Κεραμίου.

Ολοκληρώθηκε η μελέτη για τις επεμβάσεις στο αποχετευτικό δίκτυο και στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) Καλλονής, η οποία υπολειπεται και αναμένεται η προκήρυξη των αντίστοιχων έργων. Το αποχετευτικό δίκτυο της Δ.Ε. δεν είναι ολοκληρωμένο:

- το έργο: «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΟΛΗΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ» είναι υπό ένταξη,
- έχει εκπονηθεί μελέτη για αντικατάσταση τμήματος του αγωγού προσαγωγής και του αντλιοστασίου Παππούς προς την ΕΕΛ Καλλονής.

Υπάρχει ώριμη μελέτη για τους οικισμούς Παρακοίλων, Άγρας, Φίλιας, Σκαλοχωρίου και Ανεμώτιας. Για του υπόλοιπους οικισμούς υπάρχουν μελέτες από τη δεκαετία του 1990 που χρήζουν επικαιροποίησης (Δ' προτεραιότητας).

Δημοτική Ενότητα Μανταμάδου

Υπό κατασκευή βρίσκονται νέα εσωτερικά δίκτυα ύδρευσης των οικισμών Μανταμάδου, Κάπης, Κλειούς και Πελόπης, συνολικού μήκους 15 χλμ. περίπου, σε αντικατάσταση και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων παλαιών δικτύων, τα οποία κατά κύριο λόγο αποτελούνται από αμιαντοσωλήνες με πολλά και συχνά προβλήματα διαρροών και ζημιών. Στον οικισμό Κάπη έχουν ολοκληρωθεί τα έργα για το νέο δίκτυο.

Σε καλή κατάσταση βρίσκεται το υφιστάμενο δίκτυο άρδευσης του οικισμού Μανταμάδου ενώ θεωρείται σκόπιμη η ενεργοποίηση υφιστάμενης γεώτρησης στα Τρούπια προς ενίσχυση της παρεχόμενης ποσότητας αρδευτικού νερού στην περιοχή.

Για το σύνολο της ΔΕ Μανταμάδου υπάρχει οριστική μελέτη για το δίκτυο ακαθάρτων. Όσον αφορά στον οικισμό Μανταμάδου, έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή του εσωτερικού δικτύου αποχέτευσης. Οι παραλιακοί οικισμοί της ΔΕ δεν διαθέτουν αποχετευτικό δίκτυο και εξυπηρετούνται με απορροφητικούς βόθρους. Υπάρχει προκαταρκτική μελέτη για τις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων σε Μανταμάδο και Κάπη, μια μονάδα επεξεργασίας imhoff σε Κλειώ, και σύστημα mbr σε Πελόπη.

Δημοτική Ενότητα Πέτρας

Η ύδρευση της ΔΕ πραγματοποιείται από πηγές και γεωτρήσεις πόσιμου νερού, το οποίο μεταφέρεται σε δεξαμενές και διατίθεται στους οικισμούς της. Η κύρια πηγή υδροδότησης είναι η πηγή Λιγώνας. Απαιτείται γενικότερα, καλλιέργεια πηγών. Η εξυπηρέτηση των οικισμών γίνεται δίχως σημαντικά προβλήματα και η ποιότητα του νερού θεωρείται ικανοποιητική ενώ υπάρχει παράλληλη αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται λόγω της ποιότητας του δικτύου, καθότι είναι πεπαλαιωμένο και χρήζει αντικατάστασης. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, για την κάλυψη των αναγκών σε πόσιμο νερό, λαμβάνεται ειδική μέριμνα προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα επάρκειας και παροχής νερού που δημιουργούνται λόγω του τουριστικού χαρακτήρα του Δήμου.

Η ΔΕΥΑΛ έχει συντάξει μελέτη για την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών της ΔΕ Πέτρας, προκειμένου η κατασκευή των έργων να ενταχθεί σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Στον οικισμό Σκουτάρου το δίκτυο χρήζει αντικατάστασης και οι πηγές Χαμάμ απαιτούν προστασία και καλλιέργεια. Στον οικισμό Στύψης, λειτουργεί μονάδα αποσιδήρωσης στη δεξαμενή «Γήπεδο» για το νερό της γεώτρησης «Λυγαριά», προβλέπεται η ανόρυξη νέας υδρογεώτρησης με

χρηματοδότηση από τη Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, ενώ αναγκαία κρίνεται και η αντικατάσταση του δικτύου μεταφοράς νερού από τις πηγές προς τις δεξαμενές. Έχει κατατεθεί πρόταση της ΔΕΥΑΛ στο πρόγραμμα «ΕΛΕΝΑ» του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για την προμήθεια και εγκατάσταση μονάδας αφαλάτωσης στην Άναξο.

Το αρδευτικό δίκτυο στην περιοχή παρουσιάζει συνεχείς βλάβες που οφείλονται σε χρήση σωλήνων χαμηλής πίεσης (6 atm) καθώς και σε λάθη εγκιβωτισμού. Κατά τους μήνες Αύγουστο-Σεπτέμβριο παρατηρείται έλλειψη αρδευτικού νερού που οφείλεται στην χαμηλή αποταμιευτική ικανότητα της Λιμνοδεξαμενής Βαφειού λόγω εκτεταμένων βλαβών της γεωμεμβράνης. Απαιτείται η ανανέωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης της Λιμνοδεξαμενής Βαφειού. Στην κοινότητα Στύψης έχει κατασκευαστεί φράγμα για την εξυπηρέτηση των αρδευτικών αναγκών. Ωστόσο, παραμένει αναξιοποίητο καθώς δεν έχει κατασκευαστεί αρδευτικό δίκτυο.

Τα δίκτυα αποχέτευσης των οικισμών Πέτρας, Ανάξου, Πετρί και Λαφιώνας είναι ολοκληρωμένα και συνδέονται με τη Μονάδα Επεξεργασίας και Διάθεσης Λυμάτων Οικισμών Πέτρας που λειτουργεί στη θέση Αγία Βαρβάρα, ενώ των οικισμών Σκουτάρου, Στύψης και Υψηλομετώπου προβλέπεται να συνδεθούν με αυτόνομες μονάδες επεξεργασίας λυμάτων. Τα αντλιοστάσια ακαθάρτων χρήζουν περαιτέρω επισκευής και αντικατάστασης του Η/Μ εξοπλισμού. Για την Άναξο χρειάζεται ανακατασκευή του αντλιοστασίου προσαγωγής και ενός τμήματος του δικτύου. Για τους οικισμούς Σκουτάρου, Στύψης και Υψηλομετώπου, οι υπάρχουσες μελέτες χρήζουν επικαιροποίησης.

Δημοτική Ενότητα Αγίας Παρασκευής

Στην περιοχή της Δ.Ε. η κάλυψη των καθημερινών αναγκών ύδρευσης των κατοίκων πραγματοποιείται από γεωτρήσεις, ωστόσο προβλήματα παρατηρούνται στον οικισμό καθώς το νερό του δικτύου δεν είναι κατάλληλο προς πόση ενώ για την κάλυψη των μελλοντικών αυξημένων αναγκών θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα διάνοιξης νέων γεωτρήσεων. Το υφιστάμενο δίκτυο ύδρευσης χρήζει αντικατάστασης καθώς είναι πεπαλαιωμένο και εμφανίζει συχνά προβλήματα ζημιών. Έχει γίνει αντικατάσταση τμημάτων του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης. Σημαντική είναι η ανάγκη αποτύπωσης των εσωτερικών παλαιών και νέων δικτύων. Έχει ολοκληρωθεί το εξωτερικό δίκτυο ύδρευσης της Αγίας Παρασκευής από τις πηγές Καβακέλλη και Κουρομπίλι, η κατασκευή νέας δεξαμενής στον οικισμό Αγίας Παρασκευής και τα απαιτούμενα Η/Μ έργα και συστήματα αυτοματισμών – τηλεελέγχου και τηλεχειρισμών των εγκαταστάσεων. Στην κεντρική δεξαμενή λειτουργεί σύγχρονη μονάδα αφαίρεσης αρσενικού, προκειμένου το νερό να είναι πόσιμο.

Επιπλέον, ξεκίνησε η κατασκευή του φράγματος Τσικνιά, το οποίο σε συνδυασμό με τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας νερού και δικτύων θα καλύψει τις ανάγκες ύδρευσης Καλλονής, Αγίας Παρασκευής και Μυτιλήνης, σε πρώτη φάση.

Υφίσταται δίκτυο παροχής νερού που εξυπηρετεί τους κτηνοτρόφους.

Ολοκληρώνεται το εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης και το σύστημα μεταφορά των λυμάτων Νάπης και Αγίας Παρασκευής στην Ε.Ε.Λ. Καλλονής. Απαιτείται ανακατασκευή αντλιοστασίου προσαγωγής από τον οικισμό Αγίας Παρασκευής προς την ΕΕΛ Καλλονής.

Δημοτική Ενότητα Ερεσού – Αντίσσης

Οι οικισμοί της Δ.Ε. εξυπηρετούνται από τα δίκτυα ύδρευσης στην περιοχή, ωστόσο υπάρχουν σημαντικά προβλήματα διαθεσιμότητας πόσιμου ύδατος κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών, όταν αυξάνεται σημαντικά η τουριστική κίνηση, ειδικά στην περιοχή της Ερεσού. Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου σε συνεννόηση με τη ΔΕΥΑΛ εξετάζουν το ενδεχόμενο χρήσης των υδάτων του φράγματος Ερεσού και για ύδρευση.

Στην περιοχή Ξώκαστρο – Σκαλούδες τη Σκάλας Ερεσού, το δίκτυο ύδρευσης απαιτεί επέκταση περί τα 500 μέτρα, ώστε να καλυφθεί εξ ολοκλήρου η περιοχή. Επίσης, προβλέπεται η επισκευή/ αντικατάσταση του αντλιοστασίου και η επισκευή/ μόνωση και αντικατάσταση των θαλάμων δικλιδών στη δεξαμενή, στα Κάτεργα. Τέλος, είναι προγραμματισμένη η αντικατάσταση του αντλιοστασίου στα Πηγάδια και η λήψη μέτρων προστασίας σε Κάτεργα και Πηγάδια.

Υφίσταται δίκτυο άρδευσης του κάμπου Ερεσού, το οποίο υδροδοτείται από το φράγμα Πιθαρίου. Σε εξέλιξη βρίσκεται η περιβαλλοντική αδειοδότηση τόσο του δικτύου όσο και του φράγματος, προβλέπεται πλέον τη χρήση του νερού και για τις ανάγκες της ύδρευσης και ως ΑΠΕ. Σε ικανοποιητική κατάσταση βρίσκονται τα αρδευτικά δίκτυα των κοινοτήτων Σιγρίου και Χιδήρων.

Σε όλες τις κοινότητες λειτουργούν συστήματα συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων.

Στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Άντισσας εγκαταστάθηκε και λειτουργεί καινοτόμο σύστημα επεξεργασίας των εισερχόμενων λυμάτων, ώστε οι τελικές εκροές των επεξεργασμένων να αξιοποιούνται στην άρδευση - λίπανση καλλιεργειών. Ταυτόχρονα, από την κομποστοποίηση τις ιλύος παράγεται βιοαέριο, το οποίο θα χρησιμοποιείται ως καύσιμο για την αυτοκίνηση. Τα παραπάνω συνέβησαν στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος με τίτλο «*HYDROUSA: Εφαρμογή καινοτόμων λύσεων ανάκτησης μη συμβατικών υδατικών πόρων με ανταποδοτικά οφέλη σε Μεσογειακές περιοχές στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας - Διαχείριση αποθεμάτων νερού με χρήση καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων επανάχρησης για την περιοχή της Μεσογείου*».

Δημοτική Ενότητα Πολιχνίτου

Το υφιστάμενο δίκτυο ύδρευσης της Δ.Ε. εξυπηρετεί την περιοχή δίχως ιδιαίτερα προβλήματα. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, όταν παρουσιάζονται προβλήματα επάρκειας, αντλούνται ύδατα από την πηγή Βουλέλλη. Στον οικισμό Πολιχνίτου έχουν γίνει τμηματικά αντικαταστάσεις του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης. Στον οικισμό του Λισβορίου, το δίκτυο ύδρευσης λειτουργεί χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα, αν και εντοπίζεται πρόβλημα διαρροών από το δίκτυο αποχέτευσης, λόγω παλαιότητας, σε αυλές και σπίτια του χωριού.

Μικρής κλίμακας τοπικά αρδευτικά δίκτυα λειτουργούν στην περιοχή με μικρά προβλήματα ενώ απαιτείται ο εκσυγχρονισμός των αρδευτικών δικτύων Βασιλικών και Λισβορίου. Ειδικά, το αρδευτικό Λισβορίου κατασκευάστηκε από αμιαντοσωλήνες και παρουσιάζει συχνά προβλήματα. Η ανεπάρκεια αρδευτικού νερού κατά τους καλοκαιρινούς μήνες αντιμετωπίστηκε ενεργοποιώντας υφιστάμενη ανενεργή γεώτρηση. Ωστόσο, επειδή η κατάσταση του υδροφόρου ορίζοντα χαρακτηρίζεται κρίσιμη θεωρείται σκόπιμη η αποφυγή άντλησης μεγάλων ποσοτήτων νερού προς εξασφάλιση της μακρόχρονης ικανότητας άντλησης νερού. Βοηθητικά δίδεται νερό από τις πηγές Πέσσας (περίσσειμα αρδευτικού Βασιλικών). Επιπρόσθετα, η περιοχή Πετρόλακκα Πολιχνίτου (αρδευτικό δίκτυο Πολιχνίτου) αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα επάρκειας καθώς έχει πέσει η στάθμη στον υδροφόρο και η γεώτρηση δεν μπορεί να καλύψει την ζήτηση νερού (περίπου 4κυβικά/ώρα).

Στους οικισμούς Πολιχνίτου, Βρίσας και Βατερών βρίσκεται σε εξέλιξη έργο που αφορά την αποχέτευση και επεξεργασία των αστικών λυμάτων. Στους οικισμούς Βασιλικών, Λισβορίου, Σκάλας Πολιχνίτου και Νυφίδας υπάρχει προκαταρκτική μελέτη.

Δημοτική Ενότητα Μήθυμνας

Στην περιοχή υπάρχουν οχτώ (8) πηγές που χρησιμοποιούνται για την ύδρευση του συνόλου των οικισμών της ΔΕ και αντίστοιχος αριθμός υδρευτικών γεωτρήσεων. Το σύνολο των οικισμών διαθέτει υδρευτικό και αποχετευτικό δίκτυο, με εξαίρεση την περιοχή της Ευθαλούς που διαθέτει βόθρους. Έχει ολοκληρωθεί κατασκευαστικά το εξωτερικό υδραγωγείο Μήθυμνας. Εκπονείται μελέτη αντικατάστασης τμήματος εξωτερικών δικτύων ύδρευσης για τους οικισμούς Αργέννου, Λεπέτυμνου και Σουκαμιάς. Αποκατάστασης χρήζει η λιμνοδεξαμενή του Βαφείου η οποία κατασκευάστηκε το 1996 με σκοπό όχι μόνο την άρδευση των περιοχών Μήθυμνας και Πέτρας αλλά και την εξυπηρέτηση των αναγκών ύδρευσης.

Για την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης των οικισμών Μήθυμνας, Πέτρας και Στύψης, κατά του καλοκαιρινούς μήνες, η ΔΕΥΑΛ μεταφέρει πόσιμο νερό με βυτιοφόρα οχήματα, με επιχορήγηση της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

Το αρδευτικό δίκτυο στην περιοχή παρουσιάζει συνεχείς βλάβες που οφείλονται σε χρήση σωλήνων χαμηλής πίεσης (6atm) καθώς και σε λάθη εγκιβωτισμού. Κατά τους μήνες Αύγουστο-Σεπτέμβριο παρατηρείται έλλειψη αρδευτικού νερού που οφείλεται στην χαμηλή αποταμιευτική ικανότητα της Λιμνοδεξαμενής Βαφείου, λόγω εκτεταμένων βλαβών της γεωμεμβράνης. Λόγω των εκτεταμένων ζημιών που παρουσιάζει καθίσταται αβέβαιη η μελλοντική άρδευση της περιοχής ενώ για την εξασφάλιση της ύδρευσης κρίνεται απαραίτητη η ταυτόχρονη κατασκευή δύο ταχυδιυλιστηρίων.

Το σύνολο των οικισμών διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο, πλην της Εφταλούς που διαθέτει βόθρους. Πρόσφατα ολοκληρώθηκαν έργα άμεσης αποκατάστασης των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και αντλιοστασίων ακαθάρτων Μήθυμνας. Εξακολουθούν τα προβλήματα στα αντλιοστάσια ακαθάρτων Κωστάκη, Μόλια και Άγιος Νικόλαος.

1.2.4.2 Διαχείριση Αποβλήτων

Διαχείριση Αστικών Λυμάτων

Εντός των ορίων του Δήμου Δυτικής Λέσβου εντοπίζονται συνολικά δώδεκα (12) πλήρως λειτουργικές Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ):

Πίνακας 13: Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) εντός του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Όνομασία ΕΕΛ	Δημοτική Ενότητα	Κατάσταση
ΕΕΛ Μήθυμνας	Μήθυμνας	Πρόκειται να κατασκευαστούν κλίνες ξήρανσης και να εκσυγχρονιστεί το αντλιοστάσιο «Κωστάκη» (εφεδρική πηγή ενέργειας, διάταξη απόσμησης, κλπ).
ΕΕΛ Πέτρας	Πέτρας	
ΕΕΛ Ερεσού	Ερεσού – Αντίσσης	Ο Η/Μ εξοπλισμός χρήζει αναβάθμισης λόγω παλαιότητας. Το Η/Ζ πρέπει να αντικατασταθεί άμεσα.
ΕΕΛ Άντισσας		
ΕΕΛ Σιγρίου		
ΕΕΛ Χιδήρων		Η πρόσβαση στην ΕΕΛ καθίσταται αδύνατη κατά τους χειμερινούς μήνες, λόγω ανόδου της στάθμης των υδάτων του παρακείμενου ποταμού. Προτάθηκε, από τη ΔΕΥΑΛ, διαμόρφωση της κοίτης του ποταμού.
ΕΕΛ Βατούσας		
ΕΕΛ Πτερούντας		
ΕΕΛ Μεσοτόπου		Εξετάζεται η αλλαγή του αποδέκτη.
ΕΕΛ Καλλονής	Καλλονής	
ΕΕΛ Πολιχνίτου	Πολιχνίτου	Εκκρεμεί η ολοκλήρωση του δικτύου μεταφοράς λυμάτων Πολιχνίτου, Βατερών και Βασιλικών.
ΕΕΛ Σκάλα Σουκαμνιάς	Μανταμάδου	Παλιάς τεχνολογίας πρωτοβάθμια επεξεργασία που χρήζει εκσυγχρονισμού.

Πηγή: ΔΕΥΑΛ, 2024

Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου είναι υπεύθυνος για τη συλλογή των αστικών στερεών αποβλήτων που παράγονται στο σύνολο της εδαφικής του επικράτειας. Για το σκοπό αυτό έχει εγκριθεί το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων για τη χρονική περίοδο 2021-2025, το οποίο βρίσκεται υπό επικαιροποίηση.

Στο Δήμο Δυτικής Λέσβου έχει γίνει η αποκατάσταση όλων των παλαιότερων Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ). Τα σύμμεικτα Αστικά Στερεά Απόβλητα (πράσινοι κάδοι), συμπεριλαμβανομένων των ογκωδών, συλλέγονται και μεταφέρονται από τη Διεύθυνση Καθαριότητας, με δημοτικά απορριμματοφόρα οχήματα:

- είτε απευθείας προς διάθεση στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) Λέσβου που βρίσκεται στη θέση «Κλεφτόβιγλα»,
- είτε προς μεταφόρτωση στους Σταθμούς Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) σε Πολιχνίτο, Πέτρα και Άντισσα.

Οι ανακυκλώσιμες συσκευασίες, που συλλέγονται στους μπλε κάδους ανακύκλωσης, μεταφέρονται στο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) στην περιοχή Μόρια του Δήμου Μυτιλήνης για περαιτέρω διαλογή.

Πίνακας 14: Συνολικές ποσότητες σύμμικτων ΑΣΑ του Δήμου Δυτικής Λέσβου που οδηγήθηκαν προς ταφή στο ΧΥΤΑ Λέσβου

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	2020	2021	2022	2023 (έως 30/9)
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	1.179,33	1.103,55	1.060,33	1.310,83
ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΥ	1.245,30	1.248,01	1.299,13	1.402,01
ΕΡΕΣΟΥ - ΑΝΤΙΣΣΗΣ	1.347,19	1.422,25	1.416,55	1.839,43
ΚΑΛΛΟΝΗΣ	2.939,09	2.906,03	3.038,46	3.961,75
ΠΕΤΡΑΣ	1.322,60	1.435,29	1.545,44	1.903,19
ΜΗΘΥΜΝΑΣ	1.324,96	1.551,27	1.611,62	2.006,54
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ	1.636,60	1.657,04	1.682,00	1.913,69
ΣΥΝΟΛΑ	10.995,07	11.323,44	11.653,53	14.337,44

Πηγή: Δ/ση Καθαριότητας Δήμου Δυτικής Λέσβου, 2024

Πίνακας 15: Αποτελέσματα Ανακύκλωσης Συσκευασιών στο Δήμο Δυτικής Λέσβου

Έτος	Ποσότητες σε ΚΔΑΥ (τόνοι)			Ποσοστό Καθαρότητας Μπλε Κάδου (%)
	Μεικτές Ανακυκλώσιμες Συσκευασίες (μπλε κάδοι)	Υπόλειμμα ΚΔΑΥ προς ΧΥΤΑ	Καθαρές Ανακυκλώσιμες Συσκευασίες	
2014	424,05	76,89	347,16	81,87%
2015	721,38	140,58	580,50	80,51%
2016	938,52	202,62	735,90	78,41%
2017	1.096,29	255,42	840,87	76,70%
2018	1.254,00	270,10	983,90	78,46%
2019	1.185,69	336,93	848,76	71,58%
2020	992,89	256,46	736,43	74,17%
2021	919,87	277,24	642,63	69,86%
2022	920,73	259,23	661,50	71,85%
2023	941,61	324,76	616,85	65,52%

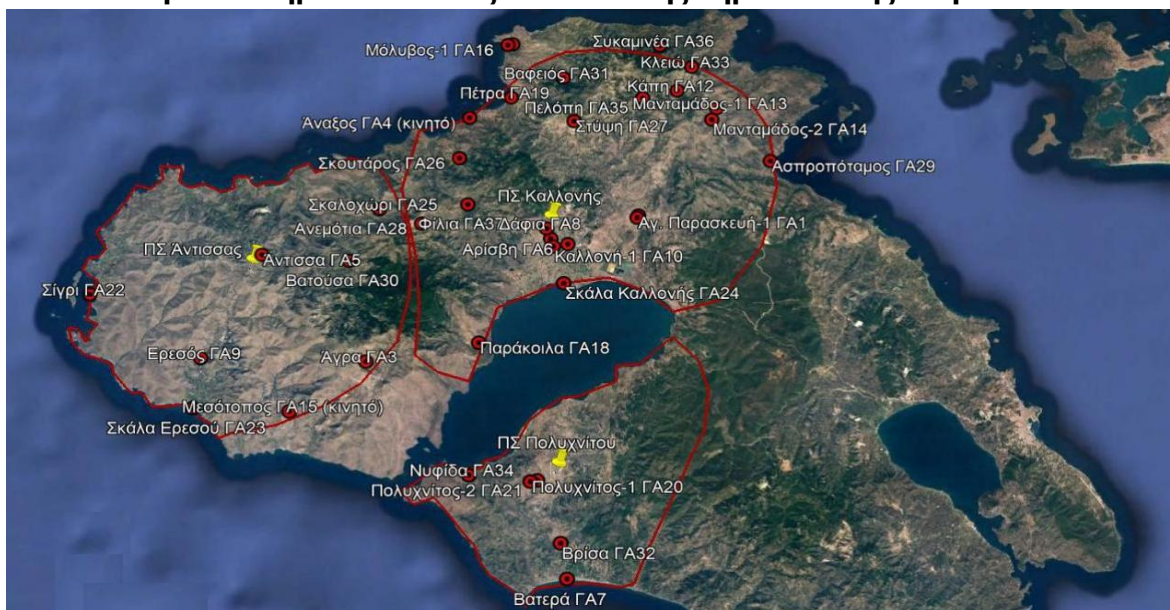
Πηγή: Δ/ση Καθαριότητας Δήμου Δυτικής Λέσβου, 2024

Το πρόγραμμα Διαλογή στην Πηγή ανακυκλώσιμων υλικών έχει ξεκινήσει από 10 σχολικές εγκαταστάσεις του Δήμου, όπου έχουν τοποθετηθεί συστοιχίες 10 κάδων για τη συγκέντρωση ισάριθμων κατηγοριών ανακυκλώσιμων υλικών. Οι εν λόγω κάδοι διαθέτουν αισθητήρες πλήρωσης και είναι συνδεδεμένοι με πληροφοριακό σύστημα ειδοποιήσεων και ελέγχου.

Υπό κατασκευή και προμήθεια βρίσκονται 3 Πράσινα Σημεία (ΠΣ), σε Δάφια, Άντισσα και Πολιχνίτο και 27 γωνίες ανακύκλωσης σε 22 επιλεγμένους οικισμούς (βλ. εικόνα 8), με χρηματοδότηση από

το «ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2021-2027». Κατ' αυτόν τον τρόπο, επιδιώκεται η ενίσχυση των ποσοστών ανακύκλωσης. Ταυτόχρονα, θα αναπτυχθεί και σύστημα χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων (καφέ κάδοι) σε επιλεγμένους οικισμούς, μέσα από το τομεακά πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή». Όλα τα παραπάνω θα συνοδευτούν από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για τη διασφάλιση της ενεργού συμμετοχής.

Εικόνα 8: Πράσινα Σημεία και Γωνίες Ανακύκλωσης Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων 2021 – 2025 Δήμου Δυτικής Λέσβου

Για τη διαχείριση των αποβλήτων ο Δήμος απασχολεί, στη Διεύθυνση Καθαριότητας και Περιβάλλοντος, συνολικά 37 υπαλλήλους (28 τακτικούς υπαλλήλους και 9 εργαζόμενους με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου) ενώ ο μηχανοκίνητος εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για την αποκομιδή των ΑΣΑ αποτελείται από 36 οχήματα και συγκεκριμένα από:

- δεκατέσσερα (14) απορριματοφόρα σύμμεικτων αποβλήτων τύπου πρέσας,
- δέκα (10) απορριματοφόρα σύμμεικτων αποβλήτων τύπου μύλου,
- δύο (2) απορριματοφόρα ανακύκλωσης τύπου πρέσας,
- δύο (2) πλυντήρια κάδων,
- οκτώ (8) δορυφορικά απορριματοφόρα σύμμεικτων και ογκωδών αποβλήτων.

Για τα απόβλητα των συσκευασιών, ο Δήμος συνεργάζεται με το Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ) «Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης Α.Ε.». Άλλα ΣΕΔ αποβλήτων που δραστηριοποιούνται εντός του Δήμου σε συνεργασία με φορείς και επιχειρήσεις παρουσιάζονται στον πίνακα 15.

Πίνακας 16: Δράσεις Συλλογικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης εντός του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Είδος Αποβλήτων	Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ)	Σύμβαση του Δήμου με ΣΕΔ (Ναι/Όχι)	Τρόπος Συλλογής Αποβλήτων
Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)	Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε.	Όχι	Η συλλογή των αποβλήτων πραγματοποιείται ως επί το πλείστον από εμπορικά καταστήματα, επιχειρήσεις (σούπερ μάρκετ, καταστήματα πώλησης ηλεκτρικών ειδών κ.λπ.) και «πλανόδιους συλλέκτες»
Οχήματα στο Τέλος του Κύκλου Ζωής (ΟΤΚΖ)	–	–	Υπαρξη δύο συμβεβλημένων σημείων συλλογής ΟΤΚΖ τους, στα οποία μπορούν οι κάτοχοί τους να τα παραδώσουν είτε οι ίδιοι είτε σε συνεργασία με το Δήμο.
Απόβλητα Φορητών Ηλεκτρικών Σητλών	ΑΦΗΣ Α.Ε.	Όχι	Η συλλογή γίνεται σε ειδικούς κάδους που έχει τοποθετήσει η εταιρία ΑΦΗΣ ΑΕ εντός του Δήμου (εμπορικά καταστήματα και επιχειρήσεις που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον).
Απόβλητα Ελαίων	Εναλλακτική Διαχείριση Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων (ΕΝ.ΔΙ.Α.Λ.Ε. Α.Ε.)	Όχι	Η συλλογή των χρησιμοποιούμενων ορυκτελαίων από τα σημεία παραγωγής τους αλλά και η εναλλακτική τους διαχείριση οργανώνεται από την ΕΝ.ΔΙ.Α.Λ.Ε. Α.Ε.
Ελαστικά Οχημάτων	ECOELASTIKA	Όχι	Η συλλογή και η εναλλακτική διαχείριση των μεταχειρισμένων ελαστικών από τα συνεργεία και τα σημεία συλλογής οργανώνεται από την ECOELASTIKA

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων 2021 – 2025 Δήμου Δυτικής Λέσβου

1.2.4.3 Υποδομές Ενέργειας

Όπως όλα τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου έτσι και η νήσος της Λέσβου ηλεκτροδοτείται από Αυτόνομο Σταθμό Παραγωγής που λειτουργεί με μαζούτ και Diesel. Ο θερμικός σταθμός βρίσκεται στην πόλη της Μυτιλήνης και έχει εγκατεστημένη ισχύ 52.500 KW. Εμφανές ωστόσο, είναι το πρόβλημα της επάρκειας των εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας. Πέρα από τα σοβαρά προβλήματα τοπικής ατμοσφαιρικής ρύπανσης που δημιουργούν οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις, η θέση του εργοστασίου αδυνατεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες επέκτασης του χώρου και του εξοπλισμού του. Η τροφοδοσία με καύσιμη ύλη του εργοστασίου της ΔΕΗ πραγματοποιείται με μεταφορά μέσω πλοίων από την ηπειρωτική Ελλάδα, γεγονός που επιβαρύνει το κόστος

παραγωγής ηλεκτρισμού αλλά και θέτει σε εν δυνάμει κίνδυνο το θαλάσσιο περιβάλλον. Τα καύσιμα που μεταφέρονται στη Λέσβο αποθηκεύονται σε ειδικούς χώρους, δημιουργώντας πολλές φορές περιβαλλοντικές πιέσεις και κοινωνικές αντιδράσεις. Το πρόσθετο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας επιβαρύνει το σύνολο των καταναλωτών με το τέλος για Υπηρεσίες Κοινωνικής Ωφελείας.

Η εξάρτηση από εισαγόμενα καύσιμα, ο επισφαλής ενεργειακός εφοδιασμός (λόγω καιρικών συνθηκών και κινδύνων ρύπανσης), το υψηλό κόστος παραγόμενης κιλοβατώρας και οι υψηλές εποχιακές διακυμάνσεις της απαιτούμενης ηλεκτροπαραγωγής αποτελούν τα χαρακτηριστικά που προσδίδονται στο τοπικό σύστημα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας λόγω της έλλειψης διασύνδεσης με το ηπειρωτικό ηλεκτρικό δίκτυο και της περιορισμένης χρήσης τοπικών ενεργειακών πηγών.

Σύμφωνα με το τελευταίο ΔΕΚΑΕΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ 2024-2032 του ΑΔΜΗΕ (επικαιροποιείται κάθε χρόνο), η **διασύνδεση της Λέσβου με το ηπειρωτικό σύστημα διανομής ενέργειας** εντάσσεται στα ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ του φορέα, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2027. Η διασύνδεση της Λέσβου θα γίνει με Λήμνο, Χίο και Σκύρο. Η τροφοδοσία της θα γίνεται από το Κέντρο Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ) Ν. Σάντας Ροδόπης και από το ΚΥΤ Αλιβερίου Εύβοιας. Πάντα σύμφωνα με το σχεδιασμό του ΑΔΜΗΕ, στη Λέσβο θα κατασκευαστούν ένας υποσταθμός (Υ/Σ) ζεύξης (μεταξύ Αγίου Φωκά και Νυφίδας, όπου θα καταλήγουν οι γραμμές από Σκύρο και Λήμνο), μια εναέρια γραμμή μεταφοράς (ΓΜ) βαρέως τύπου, μήκους 40 km που θα περνάει μέσα από το κεντρικό δάσος, και ένας νέος Υ/Σ ΒΔ του Κόλπου Γέρας (στην περιοχή Λάρσου, Κεραμίου, Λάμπου Μύλων). Ο ΑΣΠ Μυτιλήνης θα παύσει τη λειτουργία του, εφόσον ολοκληρωθεί η διασύνδεση, αλλά από τα κείμενα δεν είναι σαφές ποιο θα είναι το μέλλον του.

Κύρια ανανεώσιμη πηγή για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί η **αιολική ενέργεια**. Με τη διασύνδεση της Λέσβου, όπως περιγράφεται παραπάνω, ανοίγει και ο δρόμος για την «βιομηχανική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανεμογεννήτριες», καθώς μέσω των ίδιων γραμμών θα μεταφέρεται και το ρεύμα που θα παράγεται από ΑΠΕ στη Λέσβο, προς την ηπειρωτική Ελλάδα και από εκεί σε χώρες του εξωτερικού, με τις οποίες είμαστε διασυνδεδεμένοι (π.χ. Βουλγαρία, Τουρκία). Προς το παρόν, στη δυτική Λέσβο υπάρχουν τρία εγκατεστημένα Αιολικά Πάρκα (Α/Π) της ΔΕΗ Ανανεώσιμες Α.Ε. και της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΕΜΟΣ Α.Ε., με 16 ανεμογεννήτριες, συνολικής ισχύος 13,7 MW. Ωστόσο, για τη δυτική Λέσβο έχουν δοθεί βεβαιώσεις παραγωγού από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) για εγκατάσταση περισσότερων των 150 ανεμογεννητριών (σε μεγέθη διπλάσια των υφιστάμενων), ισχύος μεγαλύτερης των 300 MW.

Όσον αφορά στην ηλιακή ενέργεια, εξακολουθούν να υπάρχουν περιορισμοί ισχύος για τα **φωτοβολταϊκά συστήματα**. Στη Λέσβο συγκεκριμένα, η διαθέσιμη ισχύς είναι 10,5 MW και λειτουργούν ήδη μονάδες συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 3,5 MW ενώ έχουν δοθεί από τη ΡΑΕ 228 άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που ισοδυναμούν σε ισχύ 25,4 MW.

Επιπλέον, εντός της επικράτειας του Δήμου Δυτικής Λέσβου υφίστανται **2 γεωθερμικά πεδία**. Το γεωθερμικό πεδίο υψηλής ενθαλπίας Στύψης, το οποίο σχεδιάζεται να αξιοποιηθεί από την κοινή εταιρεία των ΔΕΗΑΝ και Ηλέκτωρ, δηλαδή τη «Γεωθερμικός Στόχος 2» (51% Ελλάκτωρ, 49% ΔΕΗΑΝ) για την **παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας**, με την κατασκευή σταθμού εγκατεστημένης ισχύος 8 MW. Το γεωθερμικό πεδίο χαμηλής ενθαλπίας Πολιχνίτου Λισβορίου, τη διαχείριση του οποίου έχει αναλάβει ο Δήμος Δυτικής Λέσβου, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 7312/17-03-2023 Απόφαση Κατακύρωσης της Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου και τη σχετική σύμβαση, με σκοπό την ανάπτυξη **δικτύου διανομής θερμότητας**.

Το γεγονός ότι στο Δήμο αναπτύσσονται κυρίως γεωργικές δραστηριότητες, ενώ παράλληλα υπάρχουν δασικές εκτάσεις, οδηγεί στην ύπαρξη σημαντικών ποσοτήτων βιομάζας. Σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Βορείου Αιγαίου, για τη νήσο της Λέσβου, εκτιμήθηκε η δυνατότητα ανάκτησης ενέργειας από παραγόμενο βιοαέριο 1255 KWh/ημέρα.

Μέσα από μια συνεργασία των Δήμων Δυτικής Λέσβου και Μυτιλήνης και της εταιρείας «ΔΕΗ Ανανεώσιμες (ΔΕΗΑΝ)» και υπό το συντονισμό του Δικτύου Αειφόρων Νήσων (ΔΑΦΝΗ), το 2023, πραγματοποιήθηκε η ένταξη της Λέσβου στην Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **«Καθαρή Ενέργεια για τα Ευρωπαϊκά νησιά»**. Μέχρι και το 2026, οι δύο δήμοι θα λάβουν τεχνική υποστήριξη στους τομείς της αύξησης της ενεργειακής απόδοσης, των μεταφορών, της θέρμανσης και ψύξης, της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και της αποθήκευσης ενέργειας και παροχή υπηρεσιών ευελιξίας στο δίκτυο, με στόχο την ενεργειακή ανεξαρτησία της Λέσβου. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ο σχεδιασμός μονάδας παραγωγής βιοαερίου, η ανάπτυξη γεωθερμικής μονάδας καθώς και στην ανάπτυξη μονάδας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας στη δυτική Λέσβο. Πρόκειται για σημαντικά έργα, τα οποία θα συμβάλουν στην συνολική ενεργειακή αυτονομία του νησιού. Στόχος η κάλυψη των ενεργειακών μας αναγκών από 100% καθαρή ενέργεια έως το 2030.

Στο πλαίσιο ευρωπαϊκού προγράμματος HYDROUSA έχει αναπτυχθεί στην Άντισσα **πilotικό σύστημα παραγωγής καυσίμου βιοαερίου (από την επεξεργασία της λυματολάσσης)**, που χρησιμοποιείται στην τροφοδοσία ενός απορριμματοφόρου οχήματος του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Πρόκειται για μια πρότυπη εφαρμογή, η οποία έλαβε και το 1^ο βραβείο στα Βραβεία Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης 2019-2023-OTA AWARDS 2023.

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου έχει εκπονήσει **Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ)**, ένα πρόγραμμα χωροθέτησης δημοσίων προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (Η/Ο) κανονικής ή υψηλής ισχύος και θέσεων στάθμευσης Η/Ο, εντός των διοικητικών τους ορίων, στο πλαίσιο του Ν. 4710/2020 (ΦΕΚ 142 Α') και της ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/396 (ΦΕΚ 4380 Β'). Συγκεκριμένα, προβλέπονται συνολικά 52 σημεία που θα αντιστοιχούν σε θέσεις φόρτισης

Πίνακας 17: Πρόγραμμα χωροθέτησης δημόσιων σημείων φόρτισης Η/Ο

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΣΗΜΕΙΑ ΦΟΡΤΙΣΗΣ	ΘΕΣΕΙΣ ΦΟΡΤΙΣΗΣ	ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΟΧΗΜΑΤΑ
ΚΑΛΛΟΝΗΣ	15	31	Επιβατικά, επιβατικά ΑΜΕΑ, βαριά οχήματα, ΤΑΞΙ, ποδήλατα, μοτοσυκλέτες
ΠΕΤΡΑΣ	7	15	Επιβατικά, βαριά οχήματα, ΤΑΞΙ, ποδήλατα, μοτοσυκλέτες
ΜΗΘΥΜΝΑΣ	7	21	Επιβατικά, βαριά οχήματα, ΤΑΞΙ, ποδήλατα, μοτοσυκλέτες
ΕΡΕΣΟΥ-ΑΝΤΙΣΣΗΣ	12	31	Επιβατικά, βαριά οχήματα, ποδήλατα, μοτοσυκλέτες
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	2	3	Επιβατικά, ΤΑΞΙ
ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΥ	2	3	Επιβατικά, ΤΑΞΙ
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ	7	13	Επιβατικά, βαριά οχήματα, ΤΑΞΙ, ποδήλατα, μοτοσυκλέτες

Πηγή: ΣΦΗΟ Δήμου Δυτικής Λέσβου

Επίσης, στο στόλο των οχημάτων του Δήμου συγκαταλέγονται πλέον και 10 **ηλεκτρικά οχήματα**, ενώ έχουν εγκατασταθεί και σταθμοί φόρτισης σε εργοτάξια και σε κτίρια του Δήμου, με ΑΠΕ, για την εξυπηρέτηση των δημοτικών οχημάτων.

Όπως προβλέπεται και στην παρ. 12 του άρθρου 7 του Ν. 4342/2015 (ΦΕΚ 143Α'), έχει εκπονηθεί **Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ) Δήμου Δυτικής Λέσβου**, το οποίο περιέχει συγκεκριμένους στόχους και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσής τους.

Τέλος, ο Δήμος Δυτικής Λέσβου είναι **μέλος του Συμφώνου των Δημάρχων**, κεντρική δύναμη και βασική πλατφόρμα για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης της μετάβασης προς μια οικονομία σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, στην οποία ως το 2050 θα έχουν μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, σε τοπικό επίπεδο. Το Σύμφωνο των Δημάρχων εγκαινιάστηκε το 2008 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να στηρίξει τους δήμους και τις περιφέρειες στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια. Σήμερα, αριθμεί περισσότερους από 10.000 υπογράφοντες, από τους οποίους, οι 233 είναι Δήμοι της Ελλάδας.

Ως υπογράφων ο Δήμος δεσμεύεται:

- να μειώσει τις οικείες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, με ορίζοντα το 2030, τουλάχιστον εξίσου με τον αντίστοιχο εθνικό στόχο και να παραμείνει συνεπής με τον στόχο της ΕΕ για τη μείωση κατά 55% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030, επιπλέον της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050,
- να γίνει περισσότερο ανθεκτικός και να προσαρμοστεί στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής,

- να εργαστεί για την αντιμετώπιση της ενεργειακής πενίας και τη διασφάλιση της δίκαιης μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα.

Στο πλαίσιο αυτό ανέπτυξε ένα **σχέδιο δράσης (ΣΔΑΕΚ) που αφορά κυρίως στις ενεργειακές καταναλώσεις του Δήμου** (κτίρια, οχήματα, μηχανήματα έργου, οδοφωτισμός), με συγκεκριμένους στόχους και δείκτες παρακολούθησης της επίτευξής τους.

1.2.4.4 Οδικό Δίκτυο

Το οδικό δίκτυο του Δήμου Δυτικής Λέσβου περιλαμβάνει ορισμένους κύριους άξονες:

- ➔ Ε.Ο Καλλονής –Μυτιλήνης,
- ➔ Ε.Ο. Καλλονής – Σιγρίου,
- ➔ Επ.Ο. Καλλονής – Πολιχνίτου,
- ➔ Επ.Ο. Καλλονής- Ερεσού
- ➔ Επ.Ο Καλλονής – Πέτρας,
- ➔ Επ.Ο Καλλονής – Μανταμάδου

αρκετούς δευτερεύοντες και πολλούς τριτεύοντες. Η κατάσταση των οδοστρωμάτων κυμαίνεται από πολύ καλή έως κακή. Οι κύριοι και δευτερεύοντες άξονες έχουν εν γένει ασφαλτικό τάπητα, ενώ αρκετοί από τους τριτεύοντες είναι τσιμεντοστρωμένοι ή χωματόδρομοι. Λόγω της πρωτογενούς χαράξεώς τους, το πλάτος των οδών σε αρκετές περιπτώσεις δεν είναι επαρκές. Ο βαθμός διασυνδέσεων των οικισμών μεταξύ τους είναι ικανοποιητικός, ενώ βελτιώνεται συνεχώς.

Το σημαντικότερο οδικό έργο που αναμένεται να συμβάλει στη μείωση των χρονοαποστάσεων, στη διευκόλυνση των συγκοινωνιών και στην τόνωση του τουρισμού, είναι ο οδικός άξονας Καλλονής – Σιγρίου, το οποίο μετά από πολλές καθυστερήσεις αναμένεται να ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2024.

Για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και τη διευκόλυνση των πολιτών, τα τελευταία έτη πραγματοποιούνται συνεχείς εργασίες συντήρησης – βελτίωσης των οδικών τμημάτων με τη μορφή ασφαλτοστρώσεων, διαγραμμίσεων οδών, τοποθέτησης σήμανσης, μεταλλικών στηθαίων ασφαλείας κ.ά. Συγκεκριμένα την 4ετία 2020-2023 υλοποιήθηκαν τα κάτωθι οδικά έργα:

- ασφαλτόστρωση της χωμάτινης οδού από τη Γέφυρα Κρεμαστής έως την Επ.Ο Καλλονής – Πέτρας,
- ασφαλτόστρωση περιφερειακή οδού Πέτρας,
- περιφερειακή οδός Συκαμιάς,
- βελτίωση/ ασφαλτόστρωση οδού Σκουτάρου-Τσιχράντας
- ασφαλτόστρωση οδού Άγρας-Χιδήρων
- ασφαλτόστρωση υφιστάμενου αγροτικού δρόμου από το Δημοτικό Σφαγείο Μανταμάδου με κατεύθυνση τον οικισμό Γενί Λιμάνι της Δ.Ε. Μανταμάδου,
- ασφαλτόστρωση υφιστάμενου αγροτικού δρόμου από τον οικισμό Λιώτα έως την τοποθεσία Λάψαρνα της ΔΕ Ερεσού Αντίσσης,
- οδικού άξονα Καλλονή – Πέτρα

Σε εξέλιξη βρίσκονται:

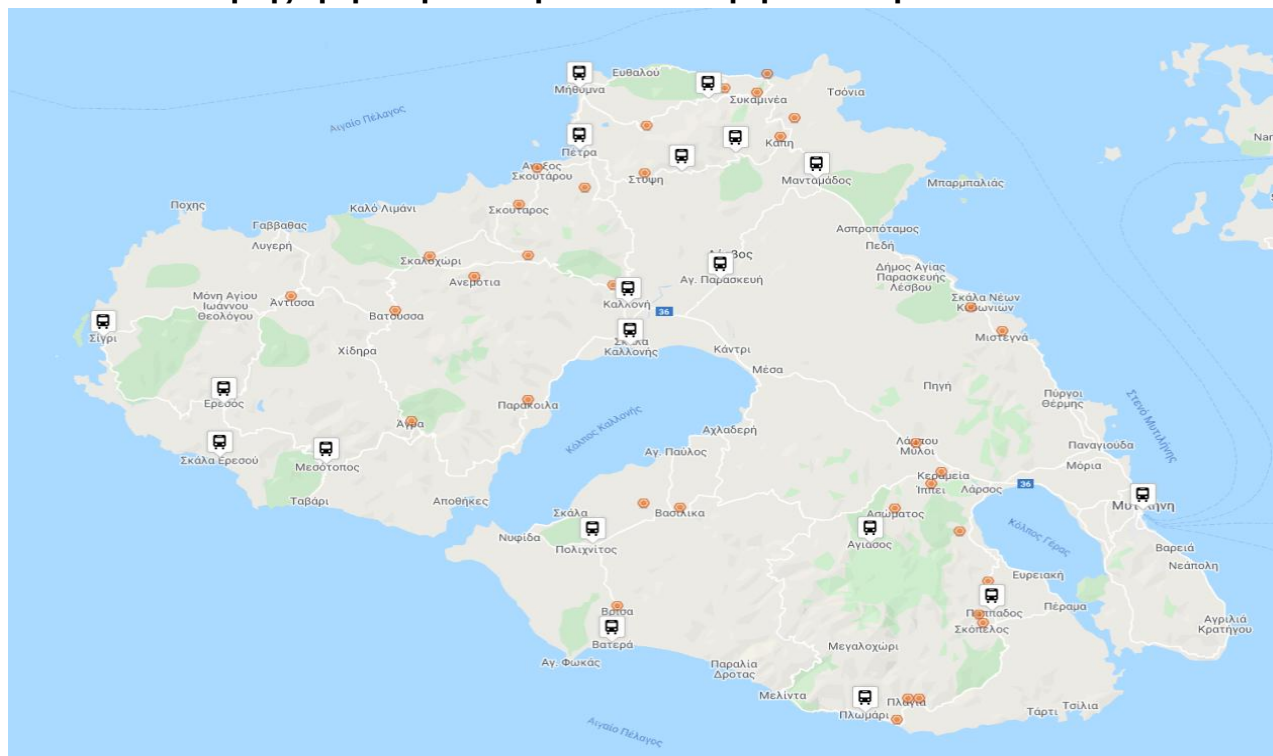
- η ασφαλτόστρωση του υφιστάμενου αγροτικού χωματόδρομου από τον παραθεριστικό οικισμό Ταβάρι έως την τοποθεσία Χρούσσοις, στην Κοινότητα Μεσοτόπου,
- η βελτίωση τμήματος του υφιστάμενου αγροτικού δρόμου από το 4ο χλμ της Επ.Ο Καλλονής-Παρακοίλων με κατεύθυνση τον οικισμό Ανεμώτια και
- η ασφαλτόστρωση υφιστάμενων χωματόδρομων στην κτηματική περιφέρεια Καλλονής (περιοχές Καραβούλια, Αριανά-Αρίσβη, Ανάχωμα Τσικνιά).
- η ασφαλτόστρωση του δρόμου από το Σκαλοχώρι στην αρχαία Άντισσα (Κάστρο Αγίων Θεοδώρων) με την προοπτική σύνδεσής του παραλιακά με το Γαβαθά και την Άντισσα.

Στο στάδιο της αδειοδότησης βρίσκεται η περιφερειακή οδός Μολύβου. Επίσης, ετοιμάζεται η μελέτη του δρόμου που θα συνδέει την Αγία Παρασκευή με τον αρχαιολογικό χώρο της Κλοπεδής (ιερό του Ναπαίου Απόλλωνα), με την προοπτική της συνέχισης του δρόμου με τον Πετσοφά.

1.2.4.5 Υποδομές Μεταφορών

Η σύνδεση μεταξύ των Δ.Ε. του Δήμου Δυτικής Λέσβου, όπως και με τις υπόλοιπες περιοχές του νησιού, πραγματοποιείται με τα περιορισμένα δρομολόγια του υπεραστικού ΚΤΕΛ. Καθώς δεν υπάρχει δημοτική αστική συγκοινωνία, η μετακίνηση των κατοίκων μεταξύ των οικισμών της περιοχής γίνεται σχεδόν αποκλειστικά με ιδιωτικά οχήματα.

Εικόνα 9: Χάρτης Δρομολογίων Υπεραστικών Λεωφορείων Λέσβου

Πηγή: <https://www.ktel-lesvou.gr>

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου δεν διαθέτει αερολιμένα, αλλά εξυπηρετείται από το διεθνές αεροδρόμιο που βρίσκεται στη Μυτιλήνη (Κρατικός Αερολιμένας Μυτιλήνης «Οδυσσέας Ελύτης»). Η περιοχή

του Πολιχνίτου διαθέτει ένα στρατιωτικό αεροδρόμιο το οποίο είναι εκτός λειτουργίας και η Σκάλα Ερεσού ένα δημοτικό ελικοδρόμιο με πίστα διαστάσεων 27x27 μ. (για χρήση ελικοπτέρων μήκους έως 18 μ.). Υπάρχει δυνατότητα νυχτερινής λειτουργίας, καθώς και τα απαραίτητα μέσα πυρόσβεσης, στερείται όμως της δυνατότητας ενόργανης προσ/απογείωσης. Οι μεταφορές που εξυπηρετούνται κυρίως μέσω του ελικοδρομίου είναι μεταφορές εκτάκτων αναγκών και πολύ σπανιότερα περιηγήσεις.

Όσον αφορά στις λιμενικές υποδομές, στο Δήμο Δυτικής Λέσβου υπάρχουν ο νέος Επιβατικός και Εμπορικός Λιμένας Σιγρίου, είκοσι πέντε (25) αλιευτικά καταφύγια (Παράρτημα 4) και επτά (7) μικρότεροι λιμένες (Μήθυμνας, Πέτρας, Γαβαθά, Σκάλας Συκαμινέας, Σκάλας Ερεσού, Σκάλας Καλλονής, Σκάλας Πολιχνίτου). Στην πλειονότητά τους πρόκειται για μικρούς λιμένες με κίνηση κυρίως αλιευτικών και τουριστικών σκαφών. Το λιμάνι της Μήθυμνας δέχεται τουριστικές θαλαμηγούς από τη Τουρκία και της Πέτρας δέχεται πλοία αναψυχής ενώ αποτελεί παράλληλα και πύλη Σένγκεν 1 (Schengen).

Η θαλάσσια επιβατική κίνηση της περιοχής εξυπηρετείται κυρίως από το λιμένα Μυτιλήνης, αλλά και από το λιμάνι του Σιγρίου, μέσω του δρομολογίου Πειραιάς – Σίγρι. Το συγκεκριμένο δρομολόγιο, προς το παρόν, πραγματοποιείται μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Ωστόσο, ο νέος λιμένας Σιγρίου προορίζεται να αποτελέσει «πύλη εισόδου/εξόδου» από/προς τη Δύση και να διευκολύνει τις θαλάσσιες επιβατικές και εμπορικές μεταφορές. Μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης όσον αφορά στον προγραμματισμό νέων δρομολογίων διασύνδεσης με τα νησιά του Βόρειου και Νότιου Αιγαίου, γεγονός καθοριστικής σημασίας για το Σίγρι και την ευρύτερη περιοχή της Βορειοδυτικής Λέσβου, με άμεση θετική επίπτωση στην τουριστική της κίνηση. Βασική προϋπόθεση αποτελεί η δημιουργία των αναγκαίων χερσαίων εγκαταστάσεων, όπως ο χώρος παραμονής επιβατών και επισκεπτών, χώροι στάθμευσης, χώρος στάθμευσης Ταξί, στάση λεωφορείων ΚΤΕΛ, κλπ.

1.2.4.6 Υποδομή Ασύρματης Πρόσβασης (Wi-Fi) στο Διαδίκτυο

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου έχοντας διαμορφώσει το πρώτο διαδικτυακό «πλέγμα» με την εγκατάσταση πέντε πυλώνων ανάπτυξης δικτύου σε καίρια σημεία στην πόλη της Καλλονής και στην Αγία Παρασκευή, εφάρμοσε τη δράση «Social Wifi» με απώτερο στόχο τη δημιουργία κοινότητας συντήρησης και επέκτασης (community building) από τους ίδιους τους δημότες. Τα πέντε κεντρικά σημεία αποτέλεσαν:

- Το κεντρικό Δημαρχείο Καλλονής,
- Το κτήριο που στεγάζει υπηρεσίες του Δήμου στην Καλλονής (πρώην Εφορία),
- Το κτήριο των ΚΕΠ στην Καλλονή,
- Το κτήριο του Κέντρου Υγείας Καλλονής και
- Το Δημαρχείο Αγίας Παρασκευής.

¹ Συμφωνία Σένγκεν (1985) κατάργησης εσωτερικών συνόρων μεταξύ των κρατών και δημιουργίας χώρου ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, καθώς και αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας (26 ευρωπαϊκές χώρες)

Η παραπάνω δράση λειτούργησε ως πρόδρομος για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας «WiFi4EU» που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η οποία προωθεί την ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών σε συνδεσιμότητα Wi-Fi σε δημόσιους χώρους, όπως πάρκα, πλατείες, δημόσια κτήρια, βιβλιοθήκες, κέντρα υγείας και μουσεία. Βάσει της μελέτης υλοποίησης του παραπάνω προγράμματος «χωροθετήθηκε» η εγκατάσταση τριάντα (30) σημείων πρόσβασης (WiFi Spots), από τα οποία σήμερα λειτουργούν τα είκοσι (20) σημεία (Παράρτημα 5).

1.2.5 Πολιτική Προστασία

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου πλήττεται συχνά από έντονες βροχοπτώσεις και θυελλώδεις ανέμους ενώ αντιμετωπίζει σεισμούς (λόγω του ρήγματος της Βόρειας Ανατολίας) και πυρκαγιές. Ως εκ τούτου καθίσταται αναγκαία η οργάνωση μιας αποτελεσματικής υπηρεσίας Πολιτικής Προστασίας. Για τον λόγο αυτό διαθέτει Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας ενώ έχει συστήσει και Συντονιστικό Τοπικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, το εν λόγω Τμήμα έχει εκπονήσει και επικαιροποιεί (ανάλογα με τις απαιτήσεις) τα παρακάτω σχέδια, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις κατευθυντήριες οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, στα οποία περιγράφονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες και διαδικασίες συντονισμού των αρμόδιων φορέων.

- Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεση/Βραχεία Διαχείριση των Συνεπειών από Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων του Δήμου Δυτικής Λέσβου, με την κωδική ονομασία «Δάρδανος 2»
- Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξ' αιτίας Δασικών Πυρκαγιών με την κωδική ονομασία «Ιόλαος» του Δήμου Δυτικής Λέσβου
- Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεση/Βραχεία Διαχείριση των Συνεπειών από Εκδήλωση Σεισμών του Δήμου Δυτικής Λέσβου με την κωδική ονομασία «Εγκέλαδος»
- Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεση/Βραχεία Διαχείριση των Συνεπειών από Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού του Δήμου Δυτικής Λέσβου, με την κωδική ονομασία «Βορέας 2»

1.3 Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

1.3.1 Κοινωνική Πολιτική

Η Κοινωνική Πολιτική από πλευράς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αφορά στην καταγραφή, ιεράρχηση και αντιμετώπιση κοινωνικών κινδύνων και αναγκών μέσα από ρυθμίσεις ή και παροχές σε τομείς όπως η υγεία, η απασχόληση, η πρόνοια (οι υπηρεσίες της οποίας αφορούν παρεμβάσεις που στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών που συνδέονται με την παιδική μέριμνα, την προστασία της τρίτης ηλικίας, την ενίσχυση της οικογένειας, την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες κ.α.). Στις ειδικότερες στοχεύσεις της κοινωνικής πολιτικής των ΟΤΑ περιλαμβάνονται:

- η εξομάλυνση των προβλημάτων που αφορούν τις συνθήκες διαβίωσης των λιγότερο ευνοημένων πληθυσμιακών ομάδων και

- η βελτίωση των όρων ζωής και η υποστήριξη των ευπαθών ομάδων του τοπικού πληθυσμού.

Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος Δυτικής Λέσβου υλοποιεί δράσεις κοινωνικής υποστήριξης σε πολλές περιοχές του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη και τις κατευθύνσεις της Περιφερειακής Στρατηγικής Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (ΠεΣΚΕ) της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και αναπτύσσει πρωτοβουλίες και δράσεις για την υποστήριξη των κοινωνικά ευπαθών ομάδων του πληθυσμού. Χαρακτηριστικά αναφέρονται δράσεις όπως:

- η δημιουργία Ομάδας Προστασίας Ανηλίκων Δήμου Δυτικής Λέσβου, με σκοπό την ουσιαστική προστασία των ανηλίκων και σε πλήρη αντιστοιχία με τις οδηγίες του Ε.Κ.Κ.Α (Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης),
- τα μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας σε ενήλικες Ρομά που επιθυμούν είτε να ενισχύσουν τις βασικές τους γνώσεις στην ελληνική γλώσσα είτε να συμμετέχουν στις προσεχείς εξετάσεις για να αποκτήσουν το απολυτήριο του Δημοτικού στα πλαίσια ένταξης στην τοπική κοινωνία και πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Η άσκηση πολιτικής κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου Δυτικής Λέσβου υλοποιείται από:

- τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού,
- τη Ζαχάρειο Πρότυπο Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων «η Αγία Παρασκευή» και
- το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Δυτικής Λέσβου, με Παράρτημα για τους Ρομά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι προς το παρόν, ο Δήμος Δυτικής Λέσβου δεν έχει αναπτύξει κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες όπως Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία, Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), Κέντρα Κοινοτήτων και Επισιτιστικής Βοήθειας καθώς και δομές βρεφικής/παιδικής φροντίδας, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και ΚΔΑΠ – ΜΕΑ.

1.3.2 Παιδεία – Εκπαίδευση

Στο Δήμο Δυτικής Λέσβου, στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης, λειτουργούν 67 δομές Α'βάθμιας και Β'βάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης λειτουργούν το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Μυτιλήνης (παράρτημα Καλλονής) και το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης. Μεγάλη επιτυχία του Δήμου Δυτικής Λέσβου ήταν η δημιουργία του Μουσικού Γυμνασίου στην Καλλονή. Οι ενέργειες πλέον του Δήμου είναι στην κατεύθυνση ίδρυσης ενός Ειδικού Σχολείου όλων των βαθμίδων στην Καλλονή, ένα πάγιο αίτημα πολλών δημοτών. Τέλος, από το έτος 2020 λειτουργεί στην έδρα του Δήμου το Κοινωνικό Φροντιστήριο, με στόχο τη στήριξη των οικονομικά αδύναμων οικογενειών αλλά και των άπορων αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Δήμου. Οι περισσότερες εκπαιδευτικές δομές χωροθετούνται στις Δ.Ε. Καλλονής και Ερεσού – Αντίσσης. Στο Παράρτημα 6 παρουσιάζονται οι δομές πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και άτυπης εκπαίδευσης όπως χωροθετούνται στις επιμέρους δημοτικές ενότητες του Δήμου.

Πίνακας 18: Κατανομή Εκπαιδευτικών Δομών ανά Δημοτική Ενότητα

Δομή Εκπαίδευσης	Δημοτική Ενότητα							Σύνολο
	Καλλονής	Μανταμάδου	Αγίας Παρασκευής	Ερεσού – Αντίσσης	Πολιχνίτου	Πέτρας	Μήθυμνας	
Νηπιαγωγεία	8	2	1	7	3	3	2	26
Δημοτικά Σχολεία	8	2	1	6	2	3	2	24
Γυμνάσια	4	1	1	2	1	1	0	10
Λύκεια	3	1	0	1	1	1	0	7
Άτυπη Εκπαίδευση	2	0	0	0	0	0	0	2
Σύνολο	25	6	3	16	7	8	4	69

Πηγή: Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Λέσβου

Χαρακτηριστικές παρεμβάσεις που έχουν υλοποιηθεί την προηγούμενη 4ετία είναι η ενεργειακή αναβάθμιση και επισκευή του Γυμνασίου Πολιχνίτου, του Δημοτικού-Γυμνασίου Αγίας Παρασκευής και του Γυμνασίου και του Γενικού Λυκείου Καλλονής, οι επισκευές στα Δημοτικά Σχολεία Συκαμιάς και Μεσοτόπου καθώς και η επισκευή των Νηπιαγωγείων Πολιχνίτου και Λεπέτυμνου. Επίσης, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες για την κατασκευή των υπερσύγχρονων κτηρίων που στεγάζουν τ Νηπιαγωγεία Καλλονής στην Αρίσβη και Πέτρας.

Τα σεισμόπληκτα δημοτικά σχολεία Ερεσού, Φίλιας, Άντισσας, το Γυμνάσιο Άγρας και το ΕΠΑΛ Καλλονής θα επισκευαστούν, σύμφωνα με συμβάσεις που έχουν ήδη υπογραφεί. Επίσης, τουλάχιστον σε 10 ακόμα σχολικά κτίρια θα προχωρήσουν έργα συντήρησης, επισκευής και ενεργειακής αναβάθμισης, τα επόμενα χρόνια, ενώ στα άμεσα σχέδια του Δήμου είναι η ανέγερση τριών νέων σχολείων:

- της Βρίσας (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό) όπου ως γνωστόν έχει εξασφαλιστεί η μελέτη και εκτέλεση του έργου από την ΚΤΥΠ Α.Ε.,
- των Δαφίων (Νηπιαγωγείο) σε ιδιόκτητο οικόπεδο,
- και του Ειδικού Σχολείου (Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο) Δυτικής Λέσβου, για το οποίο ο Δήμος έχει εξασφαλίσει έπειτα από παραχώρηση του Ιδρύματος Νεότητας, οικόπεδο στην Καλλονή.

Προγραμματική Σύμβαση έχει υπογραφεί μεταξύ του Δήμου και του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου, με σκοπό την παραπέρα ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των δυο φορέων. Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος έχει παραχωρήσει (α) το εγκαταλειμμένο δημοτικό κτήριο Γηροκομείου Άντισσας προκειμένου να μετατραπεί σε κέντρο εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και φιλοξενίας φοιτητών οι οποίοι θα επισκέπτονται τη Λέσβο και τη διοργάνωση Διεθνών Θερινών Σχολείων και (β) το κτίριο του παλαιού σχολείου στον οικισμό Ρέμα της Κοινότητας Βατούσας, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως Κέντρο Ενημέρωσης επισκεπτών για τη βιοποικιλότητα και τη γεωποικιλότητα της Δυτικής Χερσονήσου της Λέσβου.

1.3.3 Δομές Υγείας

Εντός των ορίων του Δήμου Δυτικής Λέσβου λειτουργούν συνολικά είκοσι έξι (26) μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και συγκεκριμένα τρία (3) Κέντρα Υγείας (ΚΥ) Πολιχνίτου, Καλλονής και Άντισσας και είκοσι ένα (21) Περιφερειακά Ιατρεία, τα οποία παρουσιάζονται στο Παράρτημα 7. Η πλειονότητα των παραπάνω δομών και ιδιαίτερος τα ΚΥ εμφανίζουν προβλήματα ανεπαρκούς στελέχωσης και εξοπλισμού και εύρυθμης λειτουργίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το ΚΥ Άντισσας που εξυπηρετεί τους κατοίκους επτά (7) χωριών του νησιού και το οποίο παρουσιάζει μεγάλο βαθμό υποστελέχωσης σε ιατρικό, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό, ενώ συχνά η κάλυψη των εφημεριών πραγματοποιείται από ειδικευμένους ιατρούς του ΚΥ Καλλονής. Επιπρόσθετα, υπάρχει τεράστιο κενό στην κάλυψη των αναγκών των τουριστικών περιοχών (π.χ. Μόλυβο, Πέτρα, Άναξο, Ερεσό). Δεν υπάρχει 24ωρη ιατρική κάλυψη, ενώ τα ΚΥ Καλλονής και Άντισσας δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν επαρκώς τις έκτακτες ανάγκες. Ειδικά σε ό,τι αφορά στη μεταφορά των ασθενών, ούτε τα ασθενοφόρα, ούτε οι οδηγοί επαρκούν, ενώ οι αποστάσεις που πρέπει να καλυφθούν (π.χ. Άντισσα-Μυτιλήνη) είναι μεγάλες.

Επιπλέον, για το σύνολο της νήσου Λέσβου, υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας παρέχονται και από το Γενικό Νοσοκομείο Μυτιλήνης «Βοστάνειο» (Γ.Ν. Μυτιλήνης), το οποίο ανήκει στην 2^η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς και Αιγαίου. Η συνολική δύναμη του νοσοκομείου ορίζεται σε διακόσιες πενήντα (250) οργανικές κλίνες. Αποτελείται από πέντε (5) πτέρυγες ενώ στον περιβάλλοντα χώρο βρίσκεται το κτίριο του Ψυχιατρικού Τμήματος και το Παράρτημα του ΕΚΑΒ Μυτιλήνης. Στην αρμοδιότητα του νοσοκομείου υπάγονται επίσης:

- Το Κέντρο Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης (ΚΕ.Φ.Ι.ΑΠ)
- Το Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.) και
- Το Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο (ΚΟ.ΚΕ.ΨΥ.ΠΕ).

Σύμφωνα με στοιχεία του απολογισμού της 2^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Πειραιώς και Αιγαίου, στα Κέντρα Υγείας του Δήμου Δυτικής Λέσβου απασχολείται το προσωπικό που καταγράφεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 19: Ανθρώπινο Δυναμικό Κέντρων Υγείας Δήμου Δυτικής Λέσβου

	Διοικητικό προσωπικό	Επιστημονικό – μη ιατρικό προσωπικό	ιατρικό	λοιπό	νοσηλευτικό	παραϊατρικό	τεχνικό	Σύνολο
ΚΥ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	4	1	38	11	17	4	2	77
ΚΥ ΑΝΤΙΣΣΑΣ	2	0	11	11	4	5	0	33
ΚΥ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ	3	0	8	11	12	2	0	36

Πηγή: 2^η Διοίκηση της Υγειονομικής Περιφέρειας (ΔΥΠε) Πειραιώς και Αιγαίου

Προγραμματική Συμφωνία έχει υπογραφεί μεταξύ του Δήμου και της ΑμΚΕ ΙΑΣΙΣ, με σκοπό την διεκδίκηση ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδας Ψυχικής Υγείας και συγκεκριμένα ενός Οικοτροφείου τύπου Α3, με σκοπό την δωρεάν ολιστική υποστήριξη ατόμων με οργανικά ψυχοσύνδρομα, νόσο Alzheimer και συναφείς διαταραχές, στο κτίριο του πρώην ΚΑΠΗ Πολιχνίτου. Η διεκδίκηση γίνεται

στο πλαίσιο της σχετικής Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, για την επιλογή Φορέων Λειτουργίας Μονάδων Ψυχικής Υγείας.

1.3.4 Πολιτισμός

1.3.4.1 Πολιτιστικές Υποδομές

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου διαθέτει πλούσια ιστορία και πολιτιστική παράδοση. Στο σύνολο του Δήμου απαντώνται συνολικά 54 χώροι πολιτισμού. Αναλυτικότερα, υπάρχουν 24 Μουσεία – Συλλογές, 8 Δημοτικές και Κοινοτικές Βιβλιοθήκες, 1 Φιλαρμονική, 2 Ωδεία, 2 Πινακοθήκες και 18 Κέντρα Πολιτισμού. Το σύνολο των πολιτιστικών υποδομών στο Δήμο καθώς και αναλυτικές πληροφορίες για ορισμένες εξ αυτών παρουσιάζονται στο Παράρτημα 8. Στους πολιτιστικούς χώρους που αναβαθμίστηκαν συγκαταλέγονται το Πολιτιστικό Κέντρο Πολιχνίτου, το Πολυκέντρο Μανταμάδου, το Συνεδριακό Κέντρο Μολύβου, το Πολιτιστικό Κέντρο Πέτρας και το Δημοτικό Θέατρο Καλλονής.

Σημαντικό είναι το έργο “Τεκμηρίωση, Ψηφιοποίηση και Εισαγωγή σε Βάση δεδομένων του Ιστορικού Αρχείου των Κοινοτήτων του Δήμου Δυτικής Λέσβου”, το οποίο αφορά στην ψηφιοποίηση και αξιοποίηση του Ιστορικού Αρχείου δέκα (10) Κοινοτήτων του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Με τη χρήση νέων τεχνολογιών, ψηφιοποιήθηκαν και τεκμηριώθηκαν πάνω από 6.500 ιστορικά τεκμήρια και τόμοι της περιόδου από τα τέλη του 17ου αι. έως τα μέσα του 20ου αι. (1650 – 1970) που υπάρχουν διάσπαρτα σε δέκα (10) Κοινότητες του Δήμου Δυτικής Λέσβου.

Το πολιτιστικό κέντρο Σκαλοχωρίου παραχωρήθηκε στην Εφορεία Αρχαιοτήτων προκειμένου να λειτουργήσει ως χώρος φύλαξης και επεξεργασίας ευρημάτων της ανασκαφής στο Κάστρο Αγίων Θεοδώρων (Οβριόκαστρο), με την προοπτική της μετέπειτα μουσειακής έκθεσης τους στον ίδιο χώρο.

1.3.4.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου διαθέτει πληθώρα αρχαιολογικών χώρων και μνημείων που χρονολογούνται από τον 4^ο αιώνα π.Χ. έως τον 19^ο αιώνα μ.Χ., τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα 9. Ο Δήμος βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου. Στα άμεσα σχέδια του Δήμου είναι:

1. η αποκατάσταση του μνημείου του λουτρού της ύστερης Οθωμανικής περιόδου στην Καλλονή και η επαναχρήση του ως πολυχώρος πολιτισμού,
2. η παραχώρηση δημοτικής έκτασης στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου, προκειμένου να ξεκινήσει εκεί η πραγματοποίηση αρχαιολογικής ανασκαφής για την ανάδειξη της αρχαίας πόλης Αρίσβη, μπήκε στο δρόμο της πραγματικότητας
3. η απαλλοτρίωση του μεσαιωνικού πύργου της Βρίσας, καθώς και της ολοκλήρωσης του έργου συντήρησης του γεφυριού της Κρεμαστής και
4. η μελέτη συντήρησης του συνεδριακού κέντρου (παλιού τζαμιού) στο Μόλυβο και του καταρρέοντος τμήματος του παλιού μινιάρé αριστερά της εισόδου.

Πίνακας 20: Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία ανά ΔΕ Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	Αρχαιολογικοί Χώροι/Μνημεία
Καλλονής	14
Ερεσού – Αντίσσης	11
Αγίας Παρασκευής	5
Μήθυμνας	4
Πέτρας	3
Μανταμάδου	3
Πολιχνίτου	7
ΣΥΝΟΛΟ	47

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

1.3.4.3 Ναοί και Μοναστήρια

Το σύνολο του νησιού, έχοντας μακρόχρονο εκκλησιαστικό και μοναστικό παρελθόν, που έχει τις ρίζες του στη βυζαντινή εποχή, συνιστά ιδανικό προορισμό όχι μόνο για όσους ενδιαφέρονται να γνωρίσουν την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου μέσω των θρησκευτικών του μνημείων αλλά και για εκείνους που διατηρούν μια ιδιαίτερη σχέση με τη θρησκεία και τον πνευματισμό. Στο Δήμο Δυτικής Λέσβου υπάρχει σημαντικός αριθμός ναών και μοναστηριών που χωροθετούνται στο σύνολο των δημοτικών του ενοτήτων, τα οποία αναφέρονται στο Παράρτημα 10.

1.3.4.4 Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Στο Δήμο Δυτικής Λέσβου δραστηριοποιείται πληθώρα πολιτιστικών συλλόγων, οι οποίοι ιδρύθηκαν στους οικισμούς του Δήμου αλλά και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Οι Σύλλογοι αυτοί, οι οποίοι παρουσιάζονται στο Παράρτημα 11, ασκούν σημαντική πολιτιστική και κοινωνική δράση μέσω της οργάνωσης δραστηριοτήτων, εκδηλώσεων, παραστάσεων και της αναβίωσης παλιών εθίμων και πανηγυριών, την οποία στηρίζει ο Δήμος με χρηματοδοτήσεις, παραχωρήσεις χώρων, κλπ.

1.3.4.5 Έθιμα και Πανηγύρια

Η πλούσια παράδοση της Λέσβου αποτυπώνεται στα κατά τόπους πανηγύρια και τις γιορτές, καθόλη τη διάρκεια του έτους. Ως επί το πλείστον τα πανηγύρια πραγματοποιούνται προς τιμήν των αγίων της ορθόδοξης εκκλησίας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν:

- Το πανηγύρι του Ταξιάρχη Μανταμάδου, την Κυριακή των Μυροφόρων.
- Το Πανηγύρι του Ταύρου, στα τέλη Ιουνίου με αρχές του επόμενου μήνα, με διάρκεια τεσσάρων ημερών, αποτελεί ένα από τα πιο ενδιαφέροντα τεκμήρια επιβίωσης παγανιστικών λατρευτικών εθίμων, συνυφασμένων με τις χριστιανικές λαϊκές παραδόσεις και συνδυάζει ποικιλία εκδηλώσεων όπως το γλέντι, την τελετουργική σφαγή του ταύρου, τις ιπποδρομίες και την παρασκευή του παραδοσιακού «κισκέκ» (σιτάρι με κρέας) που μοιράζεται στον κόσμο. Λαμβάνει χώρα στο ξωκλήσι του Αγίου Χαράλαμπου στην τοποθεσία «Ταύρος» της περιοχής της Αγίας Παρασκευής, αλλά και σε γειτονικά χωριά σε διαφορετικές ημερομηνίες.

- Το έθιμο των Κουδουνάτων του Μεσοτόπου, με χαρακτήρα διονυσιακής λατρείας και άνδρες ζωσμένους με ποιμενικά κουδούνια να περιφέρονται στα σοκάκια του χωριού, την περίοδο της Αποκριάς.

1.3.4.6 Πολιτιστικές Εκδηλώσεις

Με σκοπό την ανάδειξη και διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου του Δήμου, η Διεύθυνση Πολιτισμού του Δήμου Δυτικής Λέσβου διοργανώνουν το «Πολιτιστικό Καλοκαίρι Δήμου Δυτικής Λέσβου», που αφορά μια σειρά από εκδηλώσεις, εκθέσεις, θεατρικές παραστάσεις, δρώμενα και τοπικές εορτές, η πλειονότητα των οποίων αναφέρονται στο Παράρτημα 12, καθώς και το «Πρόγραμμα των Χριστουγέννων» με δράσεις σε διάφορα χωριά σε όλο το δήμο και δύο Χριστουγεννιάτικα πάρκα, το πρώτο με επίκεντρο την Καλλονή και το δεύτερο με επίκεντρο το Μόλυβο.

1.3.5 Αθλητισμός

Στα όρια του Δήμου Δυτικής Λέσβου υπάρχουν τριάντα τρεις (33) δημόσιες αθλητικές εγκαταστάσεις, η χωρική κατανομή των οποίων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα καθώς και δύο (2) ιδιωτικά γήπεδα ποδοσφαίρου στις Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής και Μήθυμνας. Αναλυτικότερες πληροφορίες για τις εγκαταστάσεις παρουσιάζονται στο Παράρτημα 13.

Πίνακας 21: Αριθμός Αθλητικών Εγκαταστάσεων Δήμου Δυτικής Λέσβου ανά Δ.Ε.

Δημοτική Ενότητα	Είδος Αθλητικής Εγκατάστασης						Σύνολο
	Ποδοσφαίρου	Μπάσκετ	Βόλεϊ	Τένις	Στίβος	Ποδόσφαιρο 5x5	
Αγίας Παρασκευής	–	–	–	–	–	–	0
Ερεσού – Αντίσσης	3	1	1	–	–	1	6
Καλλονής	5	2	–	–	1	2	10
Μανταμάδου	1	1	–	–	–	–	2
Μήθυμνας	2	2	–	–	1	0	5
Πέτρας	1	–	–	1	–	1	3
Πολιχνίτου	2	2	–	–	1	–	5
Σύνολα	14	8	1	1	3	6	33

Πηγή: Ενιαίος Κανονισμός Αθλητικών Εγκαταστάσεων Δήμου Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Στην πρώτη 4ετία λειτουργίας του Δήμου Δυτικής Λέσβου πραγματοποιήθηκαν σημαντικές βελτιώσεις των παραπάνω αθλητικών εγκαταστάσεων, με στόχο την κάλυψη των αναγκών όλων των οικισμών, όπως:

- Αντικατάσταση ταρτά στο Δημοτικό Στάδιο Καλλονής
- Τοποθέτηση χλοοτάπητα στο δημοτικό γήπεδο Μανταμάδου και φωτισμού και συνθετικών ταπήτων στα γήπεδα Πέτρας, Παρακοίλων, Ανεμώτιας, Μολύβου, Σκάλας Καλλονής
- Διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου γηπέδου Παρακοίλων
- Δημιουργία γηπέδων ποδοσφαίρου 5X5 σε Λεπέτυμνο και Σukaμινιά,
- Δημιουργία Γηπέδου μπάσκετ στο Μεσότοπο

- Ανακατασκευή 13 γηπέδων μπάσκετ (Σκαλοχωρίου, Λαφιώνας, Μήθυμνας, Παρακοίλων, Άντισσας, Στύψης, Πέτρας, Πολιχνίτου, Μανταμάδου, Καλλονής, Αγίας Παρασκευής, Άγρας και Ερεσού)

Ταυτόχρονα, διαμορφώθηκαν αρκετά γήπεδα εντός σχολικών μονάδων, όπως το γήπεδο μπάσκετ του Δημοτικού Σχολείου Καλλονής. Επί του παρόντος, ανακατασκευάζεται το Δημοτικό Στάδιο Πολιχνίτου.

Επίσης, στο ίδιο χρονικό διάστημα οργανώθηκαν δωρεάν Τμήματα Προετοιμασίας υποψηφίων για σχολές ΤΕΦΑΑ, ΕΠΟΠ και Στρατού και καθιερώθηκε το πρόγραμμα «Είμαστε Νησιώτες», με μαθήματα ασφαλούς κολύμβησης, παρουσίαση ναυαγοσωστικής και περιβαλλοντικές δράσεις.

Το γενικό πλαίσιο διαχείρισης και λειτουργίας των αθλητικών εγκαταστάσεων αποτυπώνεται στον Ενιαίο Κανονισμό Λειτουργίας Αθλητικών Εγκαταστάσεων του Δήμου, ο οποίος στοχεύει:

- στην υποστήριξη και προαγωγή των προγραμμάτων του Δήμου και της άθλησης για όλους,
- στην υποστήριξη του σωματειακού αθλητισμού,
- στην υποστήριξη και ανάπτυξη του σχολικού αθλητισμού όλων των βαθμίδων αλλά και του πανεπιστημιακού, στρατιωτικού και εργασιακού αθλητισμού,
- στην υποστήριξη και διοργάνωση αθλητικών, ψυχαγωγικών, επιστημονικών, συνεδριακών εκδηλώσεων διεθνούς, εθνικού, περιφερειακού, δημοτικού επιπέδου και φορέων τοπικού χαρακτήρα,
- στην υποστήριξη και διοργάνωση αθλητικών, ψυχαγωγικών, αθλητικών, πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων για τα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ).

Επιπρόσθετα, έχει δημιουργηθεί το Μητρώο Καθηγητών Φυσικής Αγωγής (ΚΦΑ) και Προπονητών του Δήμου Δυτικής Λέσβου με στόχο την καλύτερη οργάνωση των προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού, την εξυπηρέτηση των αθλητικών σωματείων και την προώθηση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών δράσεων.

Σημαντική επιτυχία του Δήμου ήταν και η ένταξή του στο δυναμικό της Ένωσης Αθλητικής Ναυαγοσωστικής Ελλάδος, ως Νομικό Αρωγό Μέλος. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Δήμος Δυτικής Λέσβου είναι ο πρώτος δήμος στην Ελλάδα που εντάσσεται σε αυτήν την πρωτοβουλία και συμμετέχει ως μέλος στην Ένωση Αθλητικής Ναυαγοσωστικής.

Αξιοσημείωτη ήταν και η συμβολή του Δήμου στη χρηματοδότηση των αθλητικών σωματείων και αθλητικών εκδηλώσεων, όπως Διεθνείς Αγώνες Ποδηλασίας MTB (UCI-C1, S1), Lesvostrail, Eresos Lavatrail, Ημιμαραθώνιος Καλλονής, Ημιμαραθώνιος Μεσοτόπου, κλπ.

Τέλος, το Ν.Π.Δ.Δ. Τουρισμού, Πολιτισμού και Αθλητισμού Δήμου Δυτικής Λέσβου δημιούργησε την ιστοσελίδα <https://www.sportswlesvos.com/>, η οποία πέραν του σκοπού της να ενημερώνει του ενδιαφερόμενους σχετικά με ζητήματα αθλητισμού στο Δήμο, παρέχει και τη δυνατότητα ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης διαδικασιών, όπως Αίτηση παραχώρησης αθλητικού χώρου ή Αίτηση εισόδου σε αθλητικές εγκαταστάσεις

1.4 Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

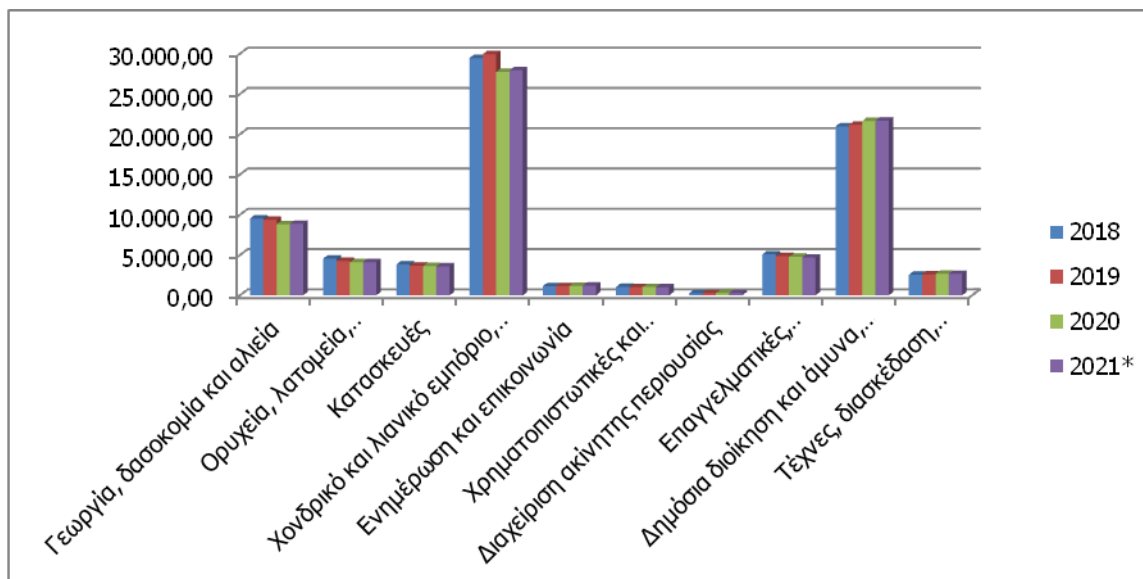
Το μεγαλύτερο ποσοστό της οικονομίας του δήμου στηρίζεται οικονομικά στην παροχή υπηρεσιών, στον τουρισμό και τον αγροτοκτηνοτροφικό τομέα. Βασικοί τομείς παραγωγής είναι η κτηνοτροφία, η ελαιοπαραγωγή, η αλιεία, ο τουρισμός. Ορισμένα από τα πιο γνώριμα προϊόντα της περιοχής είναι η φημισμένη σαρδέλα Καλλονής ή «Παπαλίνα» όπως ονομάζεται, η οποία είναι μικρότερη σε μέγεθος από την πελαγίσια αλλά εξαιρετικά εύγευστη, τα κρασιά από ντόπιες ποικιλίες όπως το Χιδηριώτικο ή Καλλονιάτικο, τα φρούτα της όπως τα εσπεριδοειδή της περιοχής των Παρακοίλων και τα σύκα της Ερεσού, ποικίλα αρωματικά φυτά, ελιές αλλά ακόμα και πολλά τυροκομικά προϊόντα, όπως το λαδοτύρι, το κασέρι Λέσβου και η φέτα που φέρουν την ένδειξη Π.Ο.Π. Κατά τους θερινούς μήνες η Πέτρα, ο Μόλυβος, η Σκάλα Ερεσού, η Σκάλα Καλλονής, τα Βατερά δέχονται το μεγαλύτερο όγκο τουριστών. Όλα τα στοιχεία, στα οποία βασίζονται οι παρακάτω αναλύσεις, υπολογίζονται σε επίπεδο ΠΕ, δηλαδή στο σύνολο της Λέσβου.

1.4.1 Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός (Μεταβολές Απασχόλησης και Ανεργίας)

1.4.1.1 Απασχόληση

Η διάρθρωση της απασχόλησης ανά κλάδο στο νησί της Λέσβου αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στον Πίνακα 22 και στο Διάγραμμα 4. Περισσότεροι από το 60% των εργαζόμενων απασχολούνται στην παροχή υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, του εμπορίου, της εστίασης και της φιλοξενίας, ενώ ένα 12% απασχολείται στον αγροτικό τομέα.

Διάγραμμα 4: Απασχολούμενοι ανά κλάδο στην ΠΕ Λέσβου (2018 – 2021)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2024

Πίνακας 22: Απασχολούμενοι ανά κλάδο στην ΠΕ Λέσβου (2018 – 2021)

	2018	2019	2020	2021*
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	9.535,7	9.371,7	8.816,8	8.877,9
Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	4.562,0	4.271,7	4.113,1	4.131,3
Κατασκευές	3.839,5	3.685,9	3.626,0	3.587,1
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	29.462,9	29.949,0	27.749,9	27.933,4
Ενημέρωση και επικοινωνία	1.142,9	1.147,9	1.169,2	1.211,8
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	1.050,1	997,3	1.031,9	1.001,2
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	256,5	276,9	279,9	274,1
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	5.097,3	4.879,1	4.791,8	4.692,2
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	20.981,4	21.164,5	21.654,2	21.700,5
Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών	2.553,8	2.612,7	2.672,5	2.668,5
Σύνολο Απασχόλησης	78.482,1	78.356,8	75.905,2	76.077,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2024

Ειδικά, σε ό,τι αφορά στη μισθωτή εργασία και τις επιχειρήσεις στη Λέσβο, μέσα από τις εκθέσεις του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, φαίνεται ότι ο συνολικός αριθμός των επιχειρήσεων και εργαζομένων παρουσιάζουν μικρές διακυμάνσεις τα τελευταία 4 χρόνια.

Πίνακας 23: Ροές Μισθωτής Εργασίας στον ιδιωτικό Τομέα ΠΕ Λέσβου (2020-2023)

	Επιχειρήσεις & Παραρτήματα	ποσοστό στο σύνολο της χώρας	Αριθμός εργαζομένων μισθωτών	ποσοστό στο σύνολο της χώρας
2020	2.137	0,65%	9.819	0,47%
2021	2.210	0,65%	9.593	0,43%
2022	2.218	0,64%	9.295	0,40%
2023	2.221	0,64%	9.474	0,40%

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις ΕΡΓΑΝΗ

Στον Πίνακα 24 αποτυπώνονται οι προσλήψεις και οι απολύσεις/ αποχωρήσεις και το ισοζύγιο αυτών ανά φύλο. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η δυναμική των θέσεων εργασίας που καταλαμβάνουν οι γυναίκες, οι οποίες φαίνεται ότι σταδιακά εξισώνονται αριθμητικά με αυτές των ανδρών, ενώ σε καμία χρονιά δεν παρουσιάζουν αρνητικό ισοζύγιο (περισσότερες απολύσεις από προσλήψεις). Σε κάθε περίπτωση, το ισοζύγιο δεν φαίνεται να έχει επανέλθει στα επίπεδα πριν την κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία.

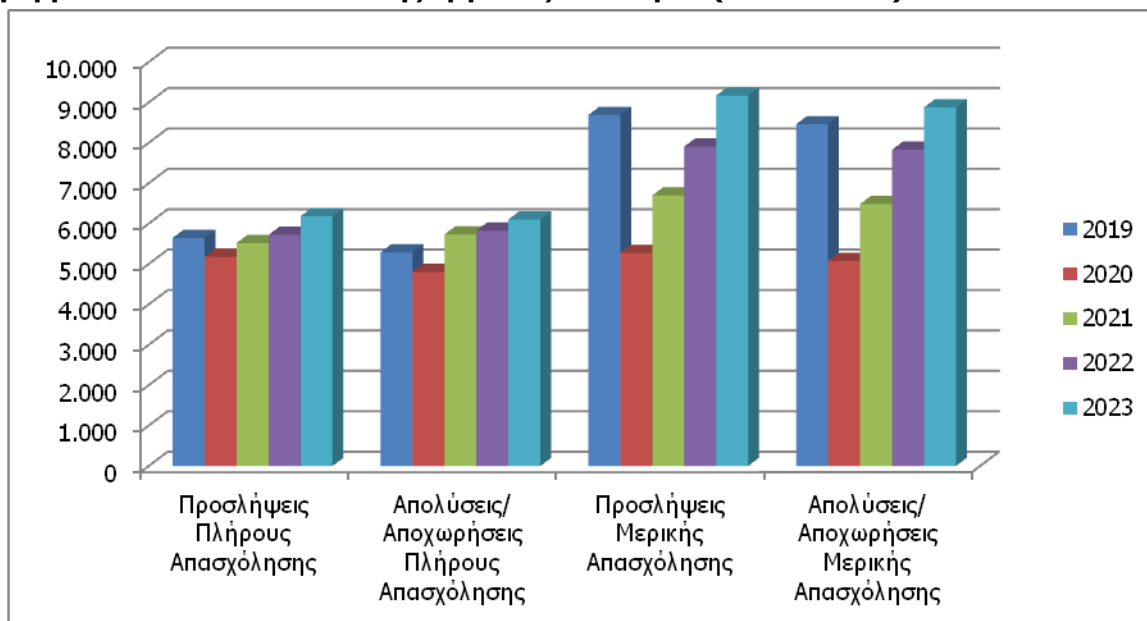
Πίνακας 24: Προσλήψεις, Απολύσεις / Αποχωρήσεις ανά φύλο ΠΕ Λέσβου (2019 – 2023)

Περιγραφή	Έτη				
	2019	2020	2021	2022	2023
Προσλήψεις	14.337	10.457	12.219	13.630	15.353
άνδρες	7.731	5.603	6.220	6.880	7.848
γυναίκες	6.606	4.854	5.999	6.750	7.505
Απολύσεις/Αποχωρήσεις	13.752	9.882	12.219	13.659	14.982
άνδρες	7.457	5.365	6.351	6.909	7.747
γυναίκες	6.295	4.517	5.868	6.750	7.235
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	585	575	0	-29	371
άνδρες	274	238	-131	-29	101
γυναίκες	311	337	131	0	270

Πηγή: Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Τόσο ο Πίνακας 25, όσο και το Διάγραμμα 5 αποδεικνύουν πως στη Λέσβο υπερισχύει το καθεστώς μερικής/ εκ περιτροπής απασχόλησης, έναντι της πλήρους απασχόλησης.

Διάγραμμα 5: Καθεστώτα Μισθωτής Εργασίας ΠΕ Λέσβου (2019 – 2023)

Πηγή: Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Πίνακας 25: Καθεστώτα Μισθωτής Εργασίας ΠΕ Λέσβου (2019 – 2023)

Μορφή Απασχόλησης	Έτη				
	2019	2020	2021	2022	2023
Πλήρης (ισοζύγιο)	356	377	-213	-108	79
Προσλήψεις	5.647	5.181	5.521	5.722	6.182
Απολύσεις/ Αποχωρήσεις	5.291	4.804	5.734	5.830	6.103
Μερική & Εκ Περιτροπής (ισοζύγιο)	229	198	213	79	292
Προσλήψεις	8.690	5.276	6.698	7.908	9.171
Απολύσεις/ Αποχωρήσεις	8.461	5.078	6.485	7.829	8.879

Πηγή: Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, οι δυναμικοί κλάδοι (αναφορικά με τον αριθμό απασχολούμενων) στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αφορούν κυρίως στον τριτογενή τομέα (δημόσιος τομέας και τουρισμός), ενώ στον πρωτογενή τομέα διακρίνονται οι πολυετείς καλλιέργειες (ελαιοκαλλιέργεια, αμπελουργία, εσπεριδοειδή).

Πίνακας 26: Δυναμικοί Κλάδοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2022

ΚΛΑΔΟΣ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ
Δραστηριότητες εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης	1
Λιανικό εμπόριο σε μη ειδικευμένα καταστήματα	2
Δραστηριότητες παροχής ποτών	3
Παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο (άμυνα, δικαιοσύνη, δημόσια τάξη)	4
Λιανικό εμπόριο άλλων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα (φαρμακεία, ιατρικά, παρϊατρικά, υποδήματα, ενδύματα)	5
Νοσοκομειακές δραστηριότητες	6
Πολυετείς καλλιέργειες	7
Κρατική διοίκηση, οικονομική και κοινωνική πολιτική (δημόσια διοίκηση, υγεία, επιμελητήρια)	8

Πηγή: Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

1.4.1.2 Ανεργία

Σύμφωνα με στοιχεία της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) σχετικά με του/ τις εγγεγραμμένους/ες ανέργους στη νήσο Λέσβο το 2023, η πλειοψηφία αυτών (65-68%) είναι γυναίκες, ενώ στο σύνολό τους μειώνονται κατά τη διάρκεια των μηνών με τουριστικές ροές.

Πίνακας 27: Εγγεγραμμένοι Άνεργοι στη Λέσβο, 2023

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
ΣΥΝΟΛΟ	7.473	7.328	7.145	6.443	5.826	5.933	6.286	6.286	5.871	6.544	7.139	7.136
ΑΝΔΡΕΣ	2.580	2.552	2.458	2.227	1.992	1.969	2.002	2.005	1.961	2.220	2.490	2.500
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	4.893	4.776	4.687	4.216	3.834	3.964	4.284	4.281	3.910	4.324	4.649	4.636

Πηγή: ΔΥΠΑ

1.4.2 Οικονομική Διάρθρωση – Παραγωγικοί Τομείς

1.4.2.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕγχΠ) είναι η αγοραία αξία όλων των τελικών προϊόντων και υπηρεσιών που παράγονται εντός μιας γεωγραφικής περιοχής της χώρας, εντός ενός έτους. Πρόκειται για ένα μέτρο παραγωγικής δραστηριότητας. Με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), έως το έτος 2015, όλη Ελλάδα παρουσιάζει μια σταδιακή μείωση του ΑΕγχΠ της, η οποία φαίνεται πως αρχίζει να αντιστρέφεται το έτος 2017. Την περίοδο της πανδημίας, ο δείκτης και πάλι μειώνεται, αλλά προσωρινά. Το ίδιο συμβαίνει και στην ΠΕ Λέσβου, η οποία ωστόσο, παρουσιάζει λιγότερο έντονες ποσοστιαίες μεταβολές συγκριτικά με το σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (ΠΒΑ). Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να έχουμε κατά νου ότι πρόκειται για ένα αρκετά επισφαλές δείκτη, καθότι δεν περιλαμβάνει τα παραγόμενα αγαθά που ιδιοκαταναλώνονται (π.χ. ελαιόλαδο, κρέας, γαλακτοκομικά) ή που ανταλλάσσονται τα οποία είναι σημαντικό ποσοστό της συνολικής παραγωγής αφού ειδικά ο Δήμος Δυτικής Λέσβου είναι ένας αγροτικός δήμος.

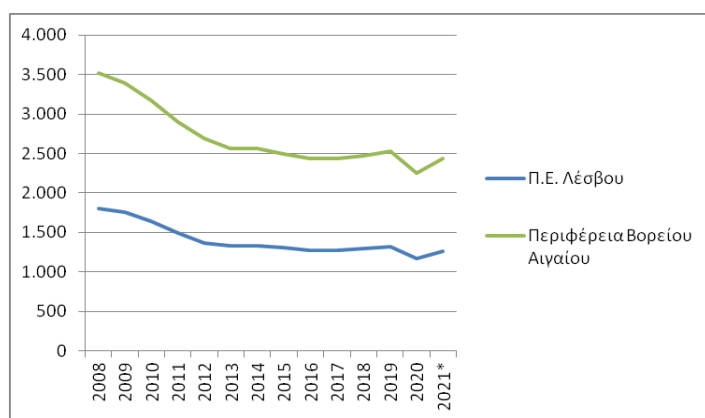
Πίνακας 28: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (2009 – 2021)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Π.Ε. Λέσβου	1.752	1.642	1.494	1.371	1.330	1.329	1.306	1.269	1.277	1.298	1.315	1.172	1.266
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	3.395	3.175	2.897	2.693	2.566	2.559	2.492	2.430	2.436	2.467	2.528	2.250	2.434
Ελλάδα (σύνολο)	237.534	224.124	203.308	188.389	179.616	177.349	176.110	174.237	177.152	179.558	183.351	165.406	181.500

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), Περιφερειακοί Λογαριασμοί (* προσωρινά στοιχεία)

Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές

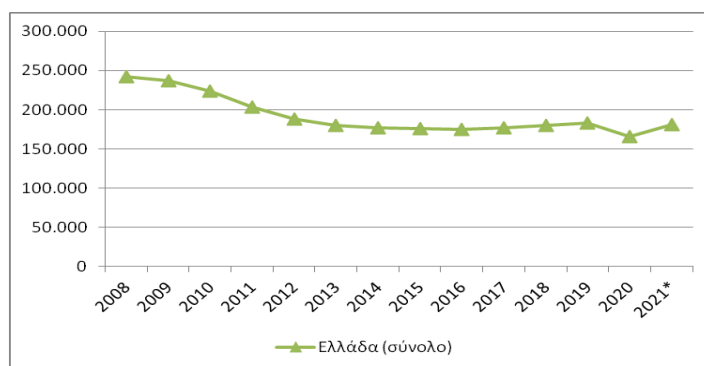
Διάγραμμα 6: Διαχρονική Εξέλιξη ΑΕγχΠ ΠΕ Λέσβου, ΠΒΑ (2009 – 2021)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Περιφερειακοί Λογαριασμοί)

Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές

Διάγραμμα 7: Διαχρονική Εξέλιξη ΑΕγχΠ Ελλάδας (2009 – 2021)

1.4.2.2 Κατά Κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Η συνολική πορεία του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ της ΠΕ Λέσβου ακολουθεί τις περιφερειακές εξελίξεις, παρουσιάζει ωστόσο εντονότερα χαρακτηριστικά μείωσης, συγκριτικά με το σύνολο της χώρας. Ειδικότερα, κατά την περίοδο 2017 – 2019 το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ στην ΠΕ Λέσβου εμφάνισε μια

σταθερή πτωτική πορεία, σε αντίθεση με το εθνικό, το οποίο είχε ανοδική τάση. Το ίδιο συμβαίνει και σε σχέση με την ανάκαμψη του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ μετά το τέλος της πανδημίας, οπότε φαίνεται ότι οι ρυθμοί αύξησης είναι σαφώς χαμηλότεροι.

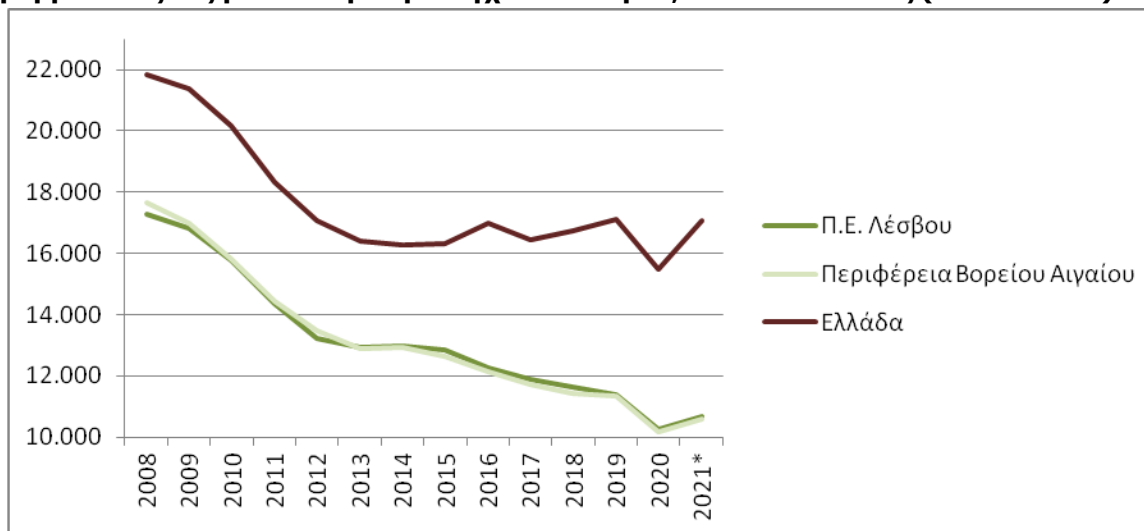
Πίνακας 29: Κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ στην ΠΕ Λέσβου, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και στην χώρα (2009 – 2021)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
ΠΕ Λέσβου	17.272	16.815	15.755	14.347	13.227	12.925	12.996	12.843	12.228	11.892	11.619	11.390	10.244	10.658
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	17.647	16.991	15.834	14.433	13.463	12.890	12.917	12.641	12.140	11.746	11.415	11.355	10.163	10.594
Ελλάδα	21.845	21.386	20.153	18.308	17.056	16.381	16.282	16.275	16.169	16.472	16.730	17.101	15.461	17.058

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Περιφερειακοί Λογαριασμοί)

Σε ευρώ, τρέχουσες τιμές (Προσωρινά στοιχεία)*

Διάγραμμα 8: Εξέλιξη κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ ΠΕ Λέσβου, ΠΒΑ και Ελλάδας (2009 – 2021)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Περιφερειακοί Λογαριασμοί)

Σε ευρώ σε τρέχουσες τιμές

Πίνακας 30: Ποσοστιαία Μεταβολή Κατά Κεφαλήν ΑΕγχΠ σε ΠΕ Λέσβου, ΠΒΑ και Ελλάδα

Περιοχή	2009 - 2017	2017 - 2019	2020 - 2021
ΠΕ Λέσβου	-29,35%	-4,12%	4,05%
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	-30,95%	-3,21%	4,24%
Ελλάδα	-23,09%	3,96%	10,33%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Περιφερειακοί Λογαριασμοί)

1.4.2.3 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ)

Είναι η αξία της ακαθάριστης παραγωγής της χώρας που παράγεται κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού χρόνου, αφού αφαιρεθεί η ενδιάμεση κατανάλωση, δηλαδή η αξία των πρώτων υλών, καυσίμων και υπηρεσιών που παρασχέθηκαν από άλλους και χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της παραγωγής. Αντιπροσωπεύει την προστιθέμενη αξία που δημιουργείται από τους

τομείς που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες. Οι διακυμάνσεις του συγκεκριμένου δείκτη ακολουθούν σε γενικές γραμμές, τις διακυμάνσεις του ΑΕγχΠ.

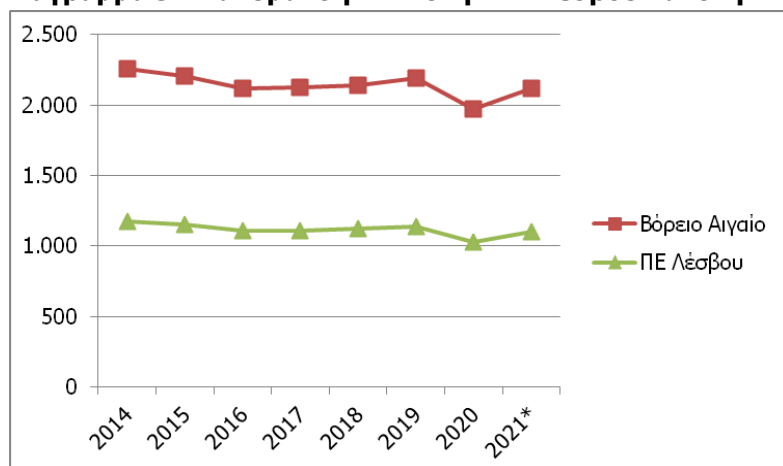
Πίνακας 31: ΑΠΑ ΠΕ Λέσβου, ΠΒΑ και Ελλάδα (2014-2021)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
ΠΕ Λέσβου	1.173	1.155	1.108	1.113	1.125	1.139	1.028	1.103
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	2.259	2.205	2.122	2.123	2.138	2.191	1.973	2.121
Ελλάδα	156.492	155.836	152.197	154.344	155.611	158.899	144.712	158.160

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

*Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές - *Προσωρινά στοιχεία*

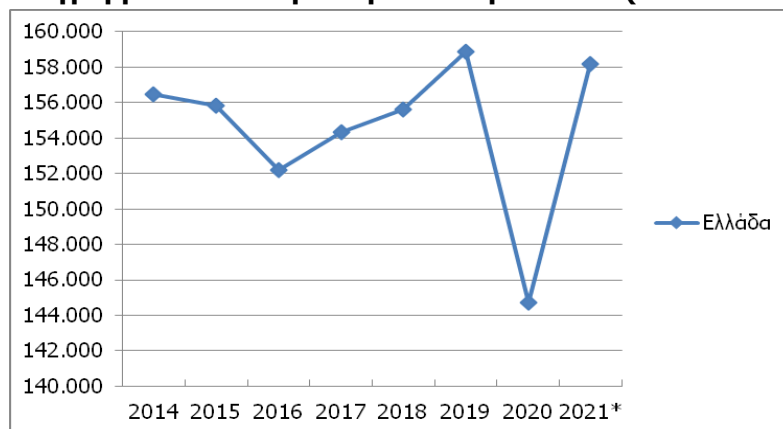
Διάγραμμα 9: Διακύμανση ΑΠΑ στην ΠΕ Λέσβου και στην ΠΒΑ (2014-2021)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές

Διάγραμμα 10: Διακύμανση ΑΠΑ στην Ελλάδα (2014-2021)

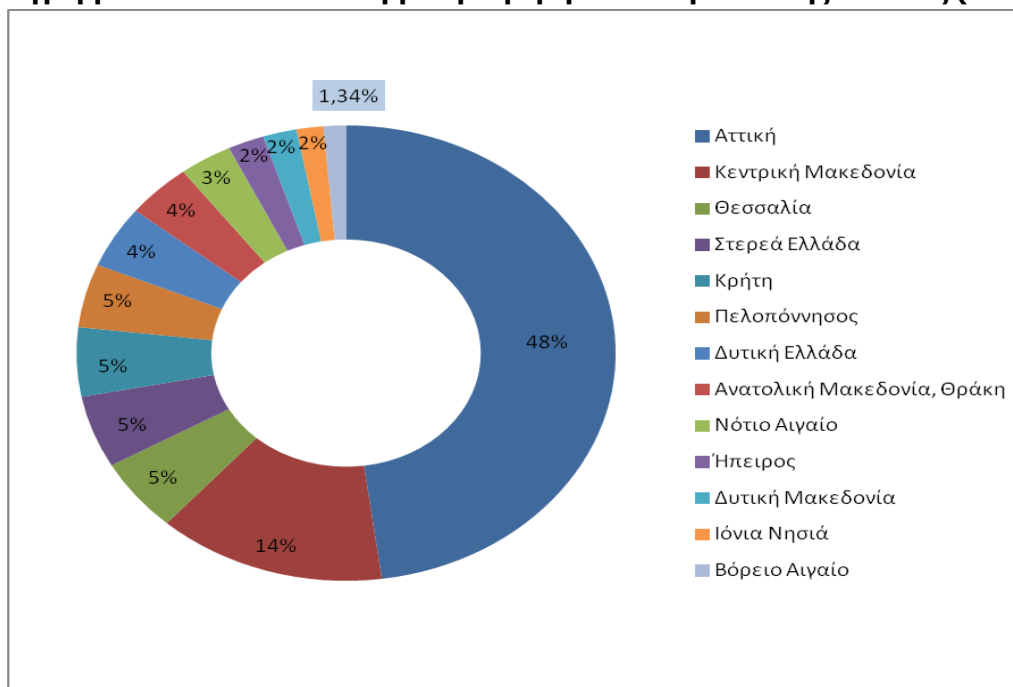

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές

Αξιοσημείωτο είναι ότι η συμβολή της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου στην ΑΠΑ της Ελλάδας φτάνει μόλις στο 1,34%, το μικρότερο ποσοστό από όλες τις Περιφέρειες, για το έτος 2021, όπως αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία συμβολή περιφερειών στην ΑΠΑ της Ελλάδας (2021)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ίδια επεξεργασία

Η ΑΠΑ αποτελεί επίσης, έναν ενδιαφέροντα δείκτη, μέσω του οποίου μπορούμε να ελέγξουμε την παραγωγή ανά τομέα.

Πίνακας 32: Διακύμανση ΑΠΑ ανά τομέα παραγωγής (2019-2021)

Τομέας παραγωγής		2019	2020	2021
Ελλάδα	πρωτογενής τομέας	28.895	28.466	31.267
	δευτερογενής τομέας	16.898	16.615	18.545
	τριτογενής τομέας	127.430	113.744	124.120
ΠΒΑ	πρωτογενής τομέας	287	270	273
	δευτερογενής τομέας	123	117	129
	τριτογενής τομέας	1.856	1.657	1.797
ΠΕ Λέσβου	πρωτογενής τομέας	157	160	148
	δευτερογενής τομέας	69	67	74
	τριτογενής τομέας	745	665	730

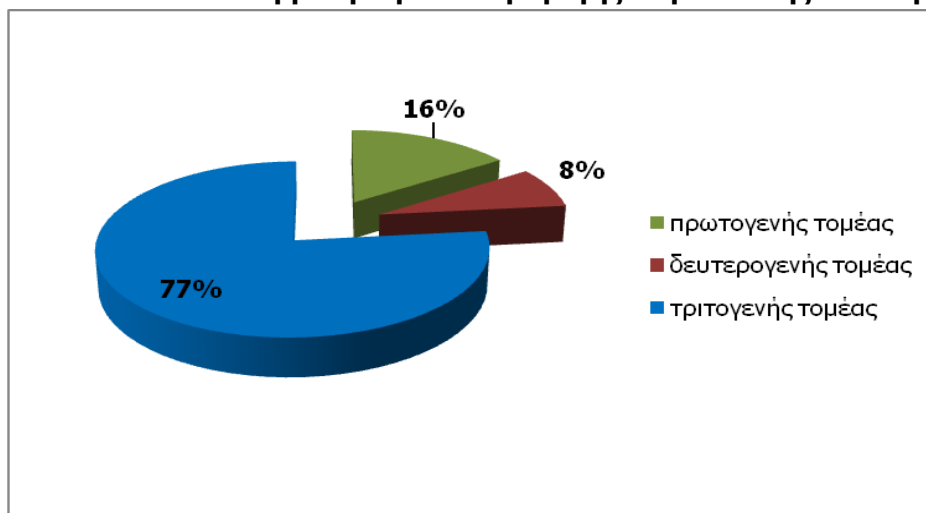
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ίδια επεξεργασία

Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές

Στα επόμενα διαγράμματα αποτυπώνεται η συνεισφορά κάθε τομέα στην οικονομία της ΠΕ Λέσβου και η διακύμανση της ΑΠΑ ανά τομέα παραγωγής την τριετία 2019-2021. Ο τριτογενής τομέας, ο οποίος περιλαμβάνει την ακαθάριστα προστιθέμενη αξία των κλάδων δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών, εμπορίου και λοιπών δραστηριοτήτων φαίνεται να αποτελεί το 77% της παραγωγής της ΠΕ Λέσβου, ενώ ακολουθεί ο πρωτογενής τομέας (γεωργία, αλιεία, δασοκομία, λατομεία, κλπ)

σε ποσοστό 16%, με τελευταίο τον δευτερογενή τομέα της μεταποίησης και των κατασκευών. Από τις διακυμάνσεις της ΑΠΑ στην ΠΕ Λέσβου, παρατηρείται ότι ο μοναδικός ο οποίος δεν επηρεάστηκε αρνητικά από την πανδημία (2020) ήταν η πρωτογενής παραγωγή, της οποίας η προστιθέμενη αξία αυξήθηκε, σε αντίθεση με την τριτογενή παραγωγή, η οποία μειώθηκε κατά 80 εκατ. ευρώ.

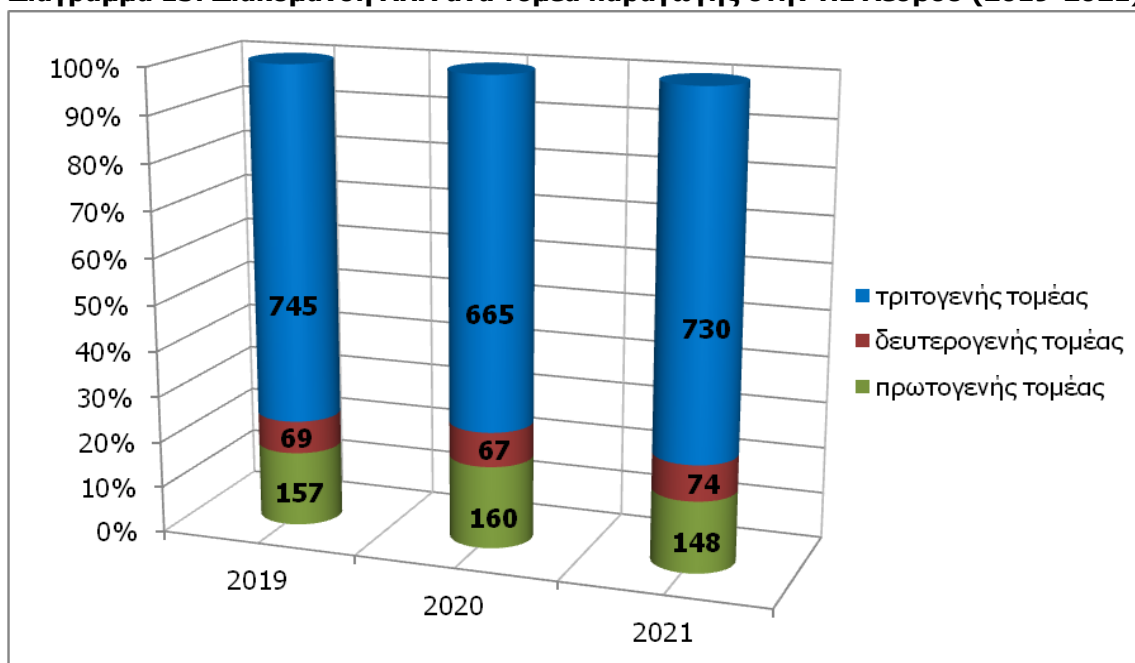
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία συμβολή τομέων παραγωγής στην ΑΠΑ της ΠΕ Λέσβου (2021)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ίδια επεξεργασία

Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές

Διάγραμμα 13: Διακύμανση ΑΠΑ ανά τομέα παραγωγής στην ΠΕ Λέσβου (2019-2021)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ίδια επεξεργασία

Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η συνεισφορά των ειδικότερων επαγγελματικών κλάδων στην οικονομική δραστηριότητα της περιοχής. Ο κλάδος «*Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα*», κυριαρχεί συμβάλλοντας σε ποσοστό 36% στην συνολική ΑΠΑ της ΠΕ Λέσβου, ενώ είναι ο μοναδικός που παρουσιάζει σταθερή αυξητική τάση (ως προς την ΑΠΑ), χωρίς να φαίνεται ότι επηρεάζεται από κρίσεις όπως αυτή της πανδημίας.

Πίνακας 33: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ΠΕ Λέσβου και ΠΒΑ (2014-2021)

Τομέας Παραγωγής	Ενότητα	Έτη						
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία								
Πρωτογενής	ΠΕ Λέσβου	68	62	75	73	73	62	53
	ΠΒΑ	113	103	117	113	116	103	89
	Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλ. ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης							
	ΠΕ Λέσβου	87	87	87	85	87	85	94
	ΠΒΑ	178	174	172	168	171	167	184
Μεταποίηση								
Δευτερογενής	ΠΕ Λέσβου	42	41	42	42	40	38	42
	ΠΒΑ	80	78	78	80	75	71	78
	Κατασκευές							
	ΠΕ Λέσβου	35	32	21	24	29	29	31
	ΠΒΑ	72	69	45	47	48	46	50
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης								
Τριτογενής	ΠΕ Λέσβου	272	254	260	269	273	201	250
	ΠΒΑ	545	508	521	536	547	405	498
	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα							
	ΠΕ Λέσβου	380	372	371	377	379	383	393
	ΠΒΑ	701	684	688	700	714	715	735
Συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ)								
ΠΕ Λέσβου, Λήμνου		1.155	1.108	1.113	1.125	1.139	1.028	1.103
ΠΒΑ		2.205	2.122	2.123	2.138	2.191	1.973	2.121

Σε εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές

*Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) – Ιδία Επεξεργασία

1.4.2.4 Τομείς Παραγωγής

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα στοιχεία σχετικά με τις εγγεγραμμένες επιχειρήσεις (όλων των παραγωγικών τομέων) στο Επιμελητήριο Λέσβου.

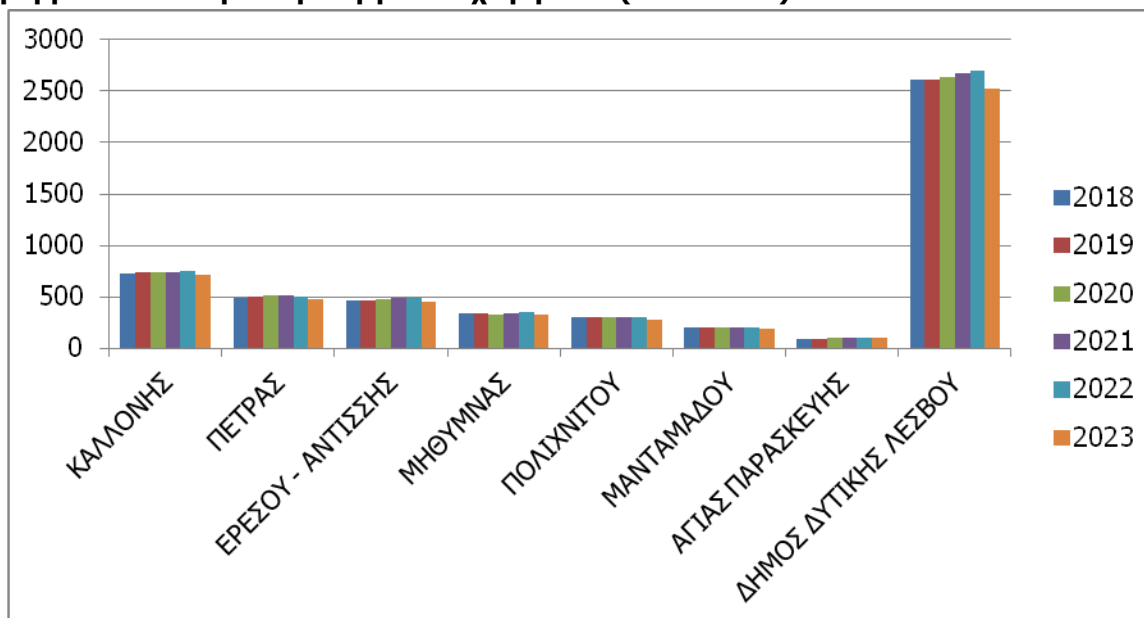
Πίνακας 34: Ενεργές επιχειρήσεις στο σύνολο του Δήμου και ανά ΔΕ (2018-2023)

ΕΝΕΡΓΕΣ/ ΕΓΓΡΑΦΕΣ/ ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ	2018			2019			2020			2021			2022			2023		
	Εν.	Εγ.	Δ.	Εν.	Εγ.	Δ.	Εν.	Εγ.	Δ.	Εν.	Εγ.	Δ.	Εν.	Εγ.	Δ.	Εν.	Εγ.	Δ.
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	90	3	1	93	5	2	100	8	1	103	3	0	105	5	3	98	5	3
ΕΡΕΣΟΥ - ΑΝΤΙΣΣΗΣ	461	15	14	460	20	21	470	11	1	484	22	8	493	18	9	453	23	63
ΚΑΛΛΟΝΗΣ	729	29	20	732	21	18	737	15	10	740	16	13	753	22	9	717	26	62
ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΥ	205	3	3	201	3	7	200	3	4	202	3	1	202	2	2	190	3	15
ΜΗΘΥΜΝΑΣ	338	5	10	333	9	14	331	5	7	332	8	7	344	17	5	320	14	38
ΠΕΤΡΑΣ	493	11	9	502	29	20	508	9	3	508	7	7	506	5	7	474	16	46
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ	297	10	8	295	8	10	295	3	3	300	8	3	302	4	2	278	8	32
ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΕΣΒΟΥ	2.613	76	65	2.616	95	92	2.641	54	29	2.669	67	39	2.705	73	37	2.530	95	259

Πηγή: Επιμελητήριο Λέσβου

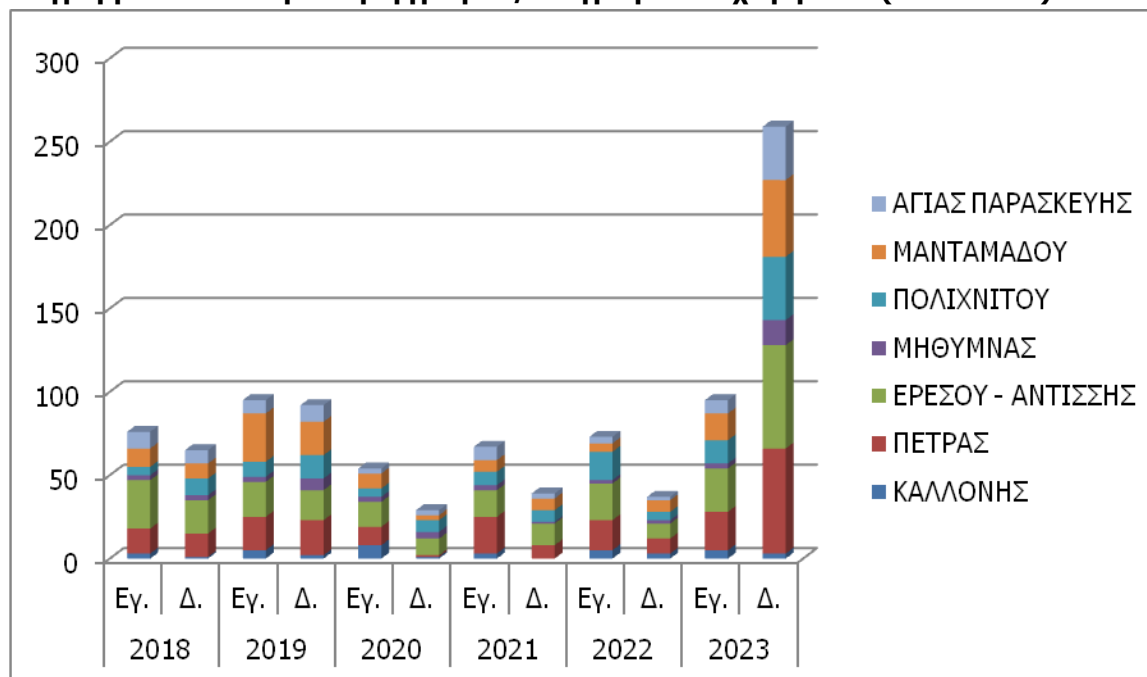
Στο Διάγραμμα 14 αποτυπώνεται η διακύμανση των ενεργών επιχειρήσεων την εξαετία 2018-2023, ανά ΔΕ. Όπως φαίνεται, σε όλες τις ΔΕ η μικρή αυξητική τάση στον αριθμό των επιχειρήσεων σταματά το 2023, οπότε τα νούμερα πέφτουν στα επίπεδα του 2018 και λίγο χαμηλότερα. Εξάλλου στο Διάγραμμα 15 φαίνεται ότι το 2023, εμφανίζεται μια απότομη αύξηση των διαγραφών.

Διάγραμμα 14: Διακύμανση ενεργών επιχειρήσεων (2018-2023)

Πηγή: Επιμελητήριο Λέσβου

Διάγραμμα 15: Διακύμανση εγγραφών/ διαγραφών επιχειρήσεων (2018-2023)

Πηγή: Επιμελητήριο Λέσβου

Πρωτογενής Τομέας

Ο πρωτογενής τομέας κατέχει σημαντική θέση στο Δήμο Δυτικής Λέσβου. Η ελαιοκομία και η κτηνοτροφία συνεχίζουν να αποτελούν τους βασικούς κλάδους του πρωτογενούς τομέα της περιοχής παρά τα προβλήματα που υπάρχουν στην οικονομία του νησιού, όπως ο μεγάλος αριθμός μικρών εκμεταλλεύσεων και τα ζητήματα σύνδεσης με την ηπειρωτική Ελλάδα. Στη Λέσβο εκτρέφονται περισσότερα από 300.000 πρόβατα, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων ανήκει στην τοπική φυλή, χαρακτηριστικό της οποίας είναι η μεγάλη προσαρμοστικότητα της σε ξηροθερμικά περιβάλλοντα και αντίξοες καιρικές συνθήκες. Το Μάρτιο του 2017 μία ομάδα 20 νέων και πρωτοπόρων παραγωγών από όλη τη Λέσβο ίδρυσαν το Σωματείο «Ένωση Κτηνοτρόφων Προβάτου Φυλής Λέσβου», με βασικό στόχο την εφαρμογή γενετικής βελτίωσης στο πρόβατο της φυλής Λέσβου.

Κύριο παραγόμενο προϊόν αποτελεί το γάλα, το οποίο χρησιμοποιείται στην παρασκευή τυριών και γιαουρτιού. Οι 350 παραγωγοί γάλακτος που δραστηριοποιούνται στην περιοχή και διαχειρίζονται περίπου 7.000 τόνους γάλακτος, ενώθηκαν σχηματίζοντας 8 Ομάδες Παραγωγών Γάλακτος. Το ορεινό και ημιορεινό ανάγλυφο του νησιού δυσχεραίνει την εκτροφή μεγάλων πληθυσμών βοοειδών καθιστώντας τη βοοτροφία ασήμαντη ενώ και η χοιροτροφία δεν συμμετέχει σημαντικά στο ζωικό κεφάλαιο. Η μελισσοκομία δεν συμβάλλει ουσιαστικά στην οικονομία της περιοχής και ασκείται συμπληρωματικά της γεωργίας. Στο Δήμο δραστηριοποιούνται συνολικά έξι (6) παραγωγοί μελιού στις Δ.Ε. Καλλονής, Ερεσού – Αντίσσης και Πέτρας.

Η αλιεία απασχολεί αποκλειστικά ένα μικρό μέρος του πληθυσμού της περιοχής. Η παραγωγή των αλιευμάτων κατά τους θερινούς μήνες, προορίζεται κύρια για εσωτερική κατανάλωση, ενώ κατά τους χειμερινούς μήνες εξάγεται ένα ποσοστό. Στην περιοχή δεν λειτουργούν πλέον μονάδες υδατοκαλλιέργειας, αν και στο Ειδικό Χωροταξικό για την ανάπτυξη Υδατοκαλλιεργειών προβλέπονται μία ιχθυοκαλλιέργεια στην Κοινότητα Σκαλοχωρίου (θέση Μπαλούτσος) και μία οστρακοκαλλιέργεια στη θέση «Σκαμιούδι» της ΔΕ Πολιχνίτου.

Δευτερογενής Τομέας

Ο δευτερογενής τομέας παραγωγής αφορά κυρίως στη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων, ενώ περιλαμβάνει και τις κατασκευές. Κύριες μεταποιητικές επιχειρήσεις αποτελούν τα 27 ελαιολιβερά, τα 15 τυροκομεία και τα 14 παρασκευαστήρια τροφίμων. Ενώ, μικρής δυναμικότητας βιοτεχνικές μονάδες είναι προσανατολισμένες στην κάλυψη βασικών αναγκών του πληθυσμού της περιοχής, του νησιού αλλά και των τουριστών σε τρόφιμα, έπιπλα, οικοδομικά υλικά, μεταλλικές κατασκευές και παντός είδους επεξεργασία. Τα τελευταία χρόνια, η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα παραγωγής στο ΑΕΠ του Δήμου παρουσιάζει αύξηση (βλ. ενότητα 1.4.2.3), γεγονός που εκτιμάται ότι οφείλεται στην εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του τόπου (άριστης ποιότητας πρώτες ύλες), τη δημιουργία νέων προϊόντων, την επέκταση σε νέες αγορές (εκτός Λέσβου) και την εκμετάλλευση χρηματοδοτικών προγραμμάτων.

Τριτογενής Τομέας

Θετικές προοπτικές ανάπτυξης δραστηριοτήτων εμφανίζει ο κυρίαρχος τριτογενής τομέας παραγωγής. Στην εδαφική επικράτεια του Δήμου καταγράφονται περισσότερες από 500 επιχειρήσεις, το μεγαλύτερο ποσοστό εκ των οποίων αφορά σε καταστήματα εστίασης (φούρνοι, καφετέριες, κ.λπ.) και καταστήματα τροφίμων (σούπερ μάρκετ, οπωροπωλεία κ.λπ.). Ο τουρισμός και οι συνδεδεμένες με αυτόν υπηρεσίες, όπως προαναφέρθηκε, παίζουν σημαντικό ρόλο. Σε αυτό συνεισφέρουν το πλούσιο φυσικό περιβάλλον της περιοχής σε συνδυασμό με το παραθαλάσσιο χαρακτήρα και την πλούσια ιστορία της. Συγκεκριμένα, στο Δήμο Δυτικής Λέσβου καταγράφονται εβδομήντα (70) ξενοδοχειακές μονάδες δυναμικότητας 2.548 δωματίων και 4.926 κλινών, η πλειοψηφία των οποίων κατατάσσεται στην κατηγορία των 3 αστέρων. 26 καταλύματα βρίσκονται στην ΔΕ Μηθύμνης, 21 στη ΔΕ Πέτρας, 9 στην ΔΕ Ερεσό-Αντίσση, 8 στην ΔΕ Καλλονή και 6 στην ΔΕ Πολιχνίτου. Επιπρόσθετα, συναντάμε:

- Εκατόν ενενήντα (190) τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες, δυναμικότητας 434 δωματίων και 857 κλινών, η πλειοψηφία των οποίων συναντάται στις δημοτικές ενότητες Καλλονής και Πέτρας,
- Τέσσερις (4) τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις, δυναμικότητας 14 δωματίων και 23 κλινών, η πλειοψηφία των οποίων συναντάται στη δημοτική ενότητα Μήθυμνας και
- Έξι (6) τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις ειδικού καθεστώτος, δυναμικότητας 29 δωματίων και 42 κλινών, η πλειοψηφία των οποίων συναντάται στις δημοτικές ενότητες Ερεσού – Αντίσσης και Μήθυμνας.

Πίνακας 35: Δυναμικότητα Ξενοδοχειακών Μονάδων Δήμου Δυτικής Λέσβου ανά Κατηγορία Καταλύματος έτος 2021

Περιοχή		Κατηγορία Καταλύματος						Σύνολο
		5*	4*	3*	2*	1*	Άλλο	
Δ.Ε. Καλλονής	Μονάδες	0	1	5	2	0	0	8
	Δωμάτια	0	32	221	55	0	0	308
	Κλίνες	0	53	440	103	0	0	596
Δ.Ε. Ερεσού - Αντίσσης	Μονάδες	0	1	1	6	1	0	9
	Δωμάτια	0	129	80	78	10	0	297
	Κλίνες	0	266	156	145	20	0	587
Δ.Ε. Μήθυμνας	Μονάδες	1	2	13	7	2	1	26
	Δωμάτια	120	125	643	137	35	0	1.060
	Κλίνες	244	252	1.205	278	72	18	2.069
Δ.Ε. Πέτρας	Μονάδες	0	2	10	6	1	2	21
	Δωμάτια	0	160	361	158	24	9	712
	Κλίνες	0	339	644	301	44	21	1.349
Δ.Ε. Μανταμάδου	Μονάδες	0	0	0	0	0	0	0
	Δωμάτια	0	0	0	0	0	0	0
	Κλίνες	0	0	0	0	0	0	0
Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής	Μονάδες	0	0	0	0	0	0	0
	Δωμάτια	0	0	0	0	0	0	0
	Κλίνες	0	0	0	0	0	0	0
Δ.Ε. Πολιχνίτου	Μονάδες	0	0	2	2	2	0	6
	Δωμάτια	0	0	46	86	39	0	171
	Κλίνες	0	0	92	160	73	0	325
Δήμος Δυτικής Λέσβου	Μονάδες	1	6	31	23	6	3	70
	Δωμάτια	120	446	1.351	514	108	9	2.548
	Κλίνες	244	910	2.537	987	209	39	4.926

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 36: Δυναμικότητες Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών, Επαύλεων και Επαύλεων Ειδικού Καθεστώτος στο Δήμο Δυτικής Λέσβου έτος 2021

Περιοχή	Τουριστικές Επιπλωμένες Κατοικίες			Τουριστικές Επιπλωμένες Επαύλειες			Τουριστικές Επιπλωμένες Επαύλειες Ειδικού Καθεστώτος		
	Κατοικίες	Δωμάτια	Κλίνες	Κατοικίες	Δωμάτια	Κλίνες	Κατοικίες	Δωμάτια	Κλίνες
Δ.Ε. Καλλονής	36	162	356	0	0	0	0	0	0
Δ.Ε. Ερεσού - Αντίσσης	14	37	51	1	0	6	3	13	20
Δ.Ε. Μήθυμνας	52	83	160	2	10	13	2	11	16
Δ.Ε. Πέτρας	66	111	212	0	0	0	1	5	6
Δ.Ε. Πολιχνίτου	12	25	42	1	4	4	0	0	0
Δ.Ε. Μανταμάδου	10	16	36	0	0	0	0	0	0
Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	190	434	857	4	14	23	6	29	42

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

1.4.2.5 Συνεταιρισμοί

Η Λέσβος διαθέτει μια βαθιά συνεταιριστική παράδοση. Ο βασικός σκοπός των συνεταιρισμών της είναι η καλύτερευση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής θέσης των μελών τους, δηλαδή: η μεγιστοποίηση των ωφελειών, με την επίτευξη υψηλότερων τιμών πώλησης των αγροτικών προϊόντων των παραγωγών-μελών του συνεταιρισμού, η ελαχιστοποίηση των δαπανών παραγωγής με τη μείωση του κόστους μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων και την διάθεση γεωργικών εφοδίων σε χαμηλές τιμές, η προσφορά περισσότερων και καλύτερων υπηρεσιών προς τα μέλη τους, δηλαδή παραγωγή, μεταποίηση και διάθεση αγροτικών προϊόντων, προμήθεια γεωργικών εφοδίων, η εξασφάλιση κοινωνικής δικαιοσύνης στα μέλη τους. Παρακάτω απαριθμούνται οι σημαντικότεροι συνεταιρισμοί του Δήμου Δυτικής Λέσβου.

Αγροτικοί Συνεταιρισμοί

1. Αγροτικός Συνεταιρισμός Μανταμάδου – Οργάνωση Παραγωγών Γάλακτος
2. Αγροτικός Συνεταιρισμός Κάπης – Οργάνωση Παραγωγών Γάλακτος
3. Αγροτικός Συνεταιρισμός Κλειούς
4. Αγροτικός Συνεταιρισμός Μήθυμνας – Οργάνωση Παραγωγών Γάλακτος
5. Αγροτικός Συνεταιρισμός Αργέννου
6. Αγροτικός Συνεταιρισμός Συκαμινέας – Λεπέτυμνου – Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ
7. Αγροτικός Συνεταιρισμός Πέτρας
8. Ελαιουργικός Συνεταιρισμός Πέτρας
9. Ελαιουργικός Συνεταιρισμός Στύψης
10. Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός Λέσβου (Στύψης)
11. Ελαιουργικός και Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Αγίας Παρασκευής
12. Ελαιουργικός και Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Νάπης – Οργάνωση Παραγωγών Γάλακτος
13. Αγροτικός Συνεταιρισμός Νάπης
14. Αγροτικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Άντισσας
15. Αγροτικός Κτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Μεσοτόπου – Οργάνωση Παραγωγών Γάλακτος
16. Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Βατούσας
17. Κτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Άγρας – Οργάνωση Παραγωγών Γάλακτος
18. Γεωργοκτηνοτροφικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ερεσού ΣΥΝΠΕ – Οργάνωση Παραγωγών Γάλακτος
19. Αγροτικός Συνεταιρισμός Παρακοίλων
20. Αγροτικός Συνεταιρισμός Φίλιας
21. Ελαιουργικός Συνεταιρισμός Καλλονής
22. Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλλονής
23. Γεωργικός Συνεταιρισμός Καλλονής
24. Αγροτικός Κτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Σκαλοχωρίου – Οργάνωση Παραγωγών Γάλακτος
25. Αγροτικός Συνεταιρισμός Πολιχνίτου – Η ΔΗΜΗΤΡΑ
26. Αγροτικός Συνεταιρισμός Λισβορίου

Συνεταιρισμοί Γυναικών

1. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Μεσοτόπου
2. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Αγίας Παρασκευής – Η ΣΕΛΑΔΑ

3. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Άγρας – ΤΑ ΛΕΥΚΑ
4. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Σκαλοχωρίου
5. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Παρακοίλων
6. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Ανεμώτιας – Η ΚΑΛΗ ΛΑΓΚΑΔΑ
7. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Φίλιας
8. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Πολιχνίτου
9. Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Πέτρας
10. Συνεταιρισμός Γυναικών Μήθυμνας – ΡΟΔΙ & ΣΤΑΧΥ

Αλιευτικοί Συνεταιρισμοί

1. Αλιευτικός Συνεταιρισμός Μέσης Αλιείας Λέσβου
2. Σύλλογος Επαγγελματιών Αλιέων Σιγρίου "Ο Πολυχρόνης"
3. Αγροτικός Αλιευτικός Σύλλογος Σκάλας Καλλονής "Αγία Άννα"
4. Αγροτικός Σύλλογος Μεσοτόπου "Το Ταβάρι"
5. Αλιευτικός Συνεταιρισμός Σκάλας Συκαμιάς "Παναγία Η Γοργόνα"
6. Αγροτικός Αλιευτικός Σύλλογος Πολιχνίτου
7. Σωματείο Επαγγελματιών Αλιέων Πέτρας Και Πέριξ "Οι 12 Απόστολοι"
8. Αγροτικός Αλιευτικός Σύλλογος Μανταμάδου

Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις – ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.

ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. «ΗΦΑΙΣΤΕΙΟ ΑΝΕΜΩΤΙΑΣ»

1.5 Το Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου και οι Οριζόντιες Υπηρεσίες

Η οργανωτική δομή των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού προσδιορίζεται από το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τις αρμοδιότητες που η Κεντρική Διοίκηση αποδίδει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Α΄ βαθμού. Αναλυτικότερα, οι αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού περιγράφονται στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και κυρίως το Ν. 3852/2010, όπως ισχύει μετά και τον τελευταίο Ν. 5673/2023.

Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας ενός Δήμου στην εκπλήρωση της αποστολής του, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ικανότητες της εκάστοτε δημοτικής αρχής να:

- Προγραμματίζει, να οργανώνει και να διεκδικεί πόρους χρηματοδότησης από Εθνικά, Συγχρηματοδοτούμενα και Ευρωπαϊκά Προγράμματα,
- Αξιοποιεί και να ενεργοποιεί το σύνολο του στελεχικού δυναμικού που διαθέτει,
- Συνεργάζεται με τις άλλες δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς της περιοχής,
- Ευαισθητοποιεί και παρακινεί τους πολίτες προς συγκεκριμένες συμπεριφορές, δράσεις και πρωτοβουλίες,
- Αναδεικνύει και να αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε περιοχής κ.λπ.

1.5.1 Όργανα Διοίκησης του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Ο Δήμος διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, τη Δημοτική Επιτροπή και το Δήμαρχο. Όργανα διοίκησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, των Δημοτικών και των Τοπικών Κοινοτήτων του

Δήμου είναι σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Κοινότητας. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται στις κείμενες διατάξεις.

1.5.1.1 Ο Δήμαρχος

Ο Δήμαρχος βρίσκεται στο επίκεντρο του συστήματος τοπικής διακυβέρνησης ως πολιτικός προϊστάμενος του διοικητικού μηχανισμού του Δήμου και επικεφαλής της πλειοψηφούσας δημοτικής παράταξης, η οποία καθορίζει, την πορεία του Δήμου διαμέσου των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο ρόλος του είναι επιτελικός, δηλαδή δίνει κατευθύνσεις για τη δράση των δημοτικών υπηρεσιών και την υλοποίηση του προγράμματος της δημοτικής αρχής. Υποστηρίζεται στα διοικητικά του καθήκοντα από τον Γενικό Γραμματέα, ο οποίος λειτουργεί βάσει νόμου και τους Αντιδημάρχους, οι οποίοι υλοποιούν τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο Δήμαρχος με απόφασή του.

1.5.1.2 Το Δημοτικό Συμβούλιο

Το Δημοτικό Συμβούλιο (Δ.Σ) αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν στο Δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν εκ του νόμου στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου ή το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο μεταβίβασε σε επιτροπή του. (παρ.1 άρθρο 65 Ν. 3852/10).

1.5.1.3 Η Δημοτική Επιτροπή

Πρόκειται για βασικό εκτελεστικό συλλογικό όργανο του Δήμου με κρίσιμες αποφασιστικές αρμοδιότητες, το οποίο ανέλαβε τις αρμοδιότητες της Εκτελεστικής και της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 5673/2023, με το οποίο προστέθηκε το άρθρο 74 Α στο Ν. 3852/2010. Μεταξύ άλλων, κυρίως:

- συντονίζει την εκτελεστική λειτουργία και ειδικότερα την υλοποίηση του προγράμματος της δημοτικής αρχής,
- παρακολουθεί και ελέγχει την οικονομική λειτουργία του δήμου, συντάσσει τον προϋπολογισμό, ελέγχει την υλοποίησή του και ενημερώνει το Δημοτικό Συμβούλιο ανά τρίμηνο, προελέγχει τον απολογισμό, καταρτίζει τους όρους δημοπρασιών και τις κατακυρώνει, μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων. αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δανείων, αποφασίζει για ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και την άσκηση όλων των ενδίκων μέσων, για τον δικαστικό συμβιβασμό και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τον εξωδικαστικό συμβιβασμό,
- τροποποιεί το φυσικό ή οικονομικό αντικείμενο συμβάσεων,
- εγκρίνει τους όρους και τη σύναψη κάθε είδους προγραμματικών συμβάσεων και συμβάσεων του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α' 147)
- εισηγείται στο Δ.Σ. την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, το ετήσιο σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του Δήμου και παρακολουθεί την εφαρμογή του ενημερώνοντας το Δ.Σ.
- εισηγείται στο Δ.Σ. τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων και παρακολουθεί την υλοποίησή τους.

- έχει αρμοδιότητες σχετικές με την ποιότητα ζωής, τη χωροταξία, την πολεοδομία και την προστασία του περιβάλλοντος αρμοδιοτήτων του Δήμου.

1.5.2 Διάρθρωση Υπηρεσιών του Δήμου

Η διοικητική διάρθρωση ακολουθεί τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών (ΟΕΥ) του Δήμου Δυτικής Λέσβου, όπως αυτός έχει ψηφιστεί και δημοσιευθεί. Το οργανόγραμμα του Δήμου όπως αυτό ισχύει μετά την εφαρμογή του ΟΕΥ (ΦΕΚ Β' 4253/2023) παρουσιάζεται στη συνέχεια.

1.5.2.1 Διάρθρωση Κεντρικών Υπηρεσιών

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΑΡΧΟ

- Γενικός Γραμματέας
- Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας
- Νομική Υπηρεσία
- Γραφείο Ειδικών Συμβούλων/ Συνεργατών
- Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας
- Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαφάνειας και υποστήριξης του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης
- Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας
- Αυτοτελές Τμήμα Αυτεπιστασίας και Συντηρήσεων

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού
 - ◇ Τμήμα Σχεδιασμού
 - ◇ Τμήμα Τοπικής Ανάπτυξης και Αξιοποίησης Δημοτικής Περιουσίας
 - ◇ Τμήμα Τεχνολογιών – Πληροφορικής – Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
 - ◇ Τμήμα Υποστήριξης Συλλογικών Οργάνων
 - ◇ Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου
 - ◇ Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας
 - ◇ Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού
- Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
 - ◇ Τμήμα Προϋπολογισμού – Λογιστηρίου
 - ◇ Τμήμα Προμηθειών
 - ◇ Τμήμα Μισθοδοσίας
 - ◇ Τμήμα Εσόδων
 - ◇ Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας
 - ◇ Τμήμα Διπλογραφικού
- Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
 - ◇ Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Δημοσίων Συμβάσεων
 - ◇ Τμήμα Κτιριακών και Αθλητικών Υποδομών
 - ◇ Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων
 - ◇ Τμήμα Συγκοινωνιακών - Κυκλοφοριακών Ρυθμίσεων, Μεταφορών και Κοινόχρηστων Χώρων

- ◇ Τμήμα Οδικών και Λιμενικών Υποδομών και Υποδομών Εγγείων Βελτιώσεων
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος
 - ◇ Τμήμα Πολεοδομίας
 - Γραφείο Γραμματείας
 - Γραφείο Αδειών Δόμησης
 - Γραφείο Ελέγχου Κατασκευών
 - Γραφείο Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών
 - ◇ Τμήμα Σχεδιασμού – Εποπτείας και Ελέγχου
 - ◇ Τμήμα Πρασίνου και Κοινόχρηστων Χώρων
 - ◇ Τμήμα Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων
 - ◇ Τμήμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς
- Διεύθυνση Καθαριότητας
 - ◇ Τμήμα Καθαριότητας, Αποκομιδής και Ανακύκλωσης
 - ◇ Τμήμα Διαχείρισης Οχημάτων και Εξοπλισμού
- Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού
 - ◇ Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Ισότητας των Φύλων
 - ◇ Τμήμα Παιδείας – Διά Βίου Μάθησης – Πολιτισμού – Αθλητισμού και Νέας Γενιάς
 - ◇ Τμήμα Δομών Κοινωνικής Προστασίας
- Δ/ση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών
 - ◇ Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών
 - ◇ Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης

1.5.2.2 Διάρθρωση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών

Οι αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα των δημοτικών ενότητων (πλην της Καλλονής που εξυπηρετούνται από τις κεντρικές Υπηρεσίες), εξυπηρετούν Κοινότητες της ενότητας ή και περισσότερων ενότητων και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες εποπτεύονται από τον τοπικό Αντιδήμαρχο, ενώ από πλευράς αρμοδιοτήτων υπάγονται σε αντίστοιχες Διευθύνσεις ή Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου. Ειδικότερα περιλαμβάνονται:

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ με έδρα τη Δημοτική Ενότητα Αγίας Παρασκευής

- α) Γραφείο Διοικητικών – Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- β) Γραφεία Τεχνικών και Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ με έδρα τη Δημοτική Ενότητα Ερεσού – Αντίσσης

- α) Γραφείο Διοικητικών – Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- β) Γραφεία Τεχνικών και Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ με έδρα τη Δημοτική Ενότητα Μανταμάδου

- α) Γραφείο Διοικητικών – Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- β) Γραφεία Τεχνικών και Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ με έδρα τη Δημοτική Ενότητα Μήθυμνας

- α) Γραφείο Διοικητικών – Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

β) Γραφεία Τεχνικών και Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ με έδρα τη Δημοτική Ενότητα Πέτρας

α) Γραφείο Διοικητικών – Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

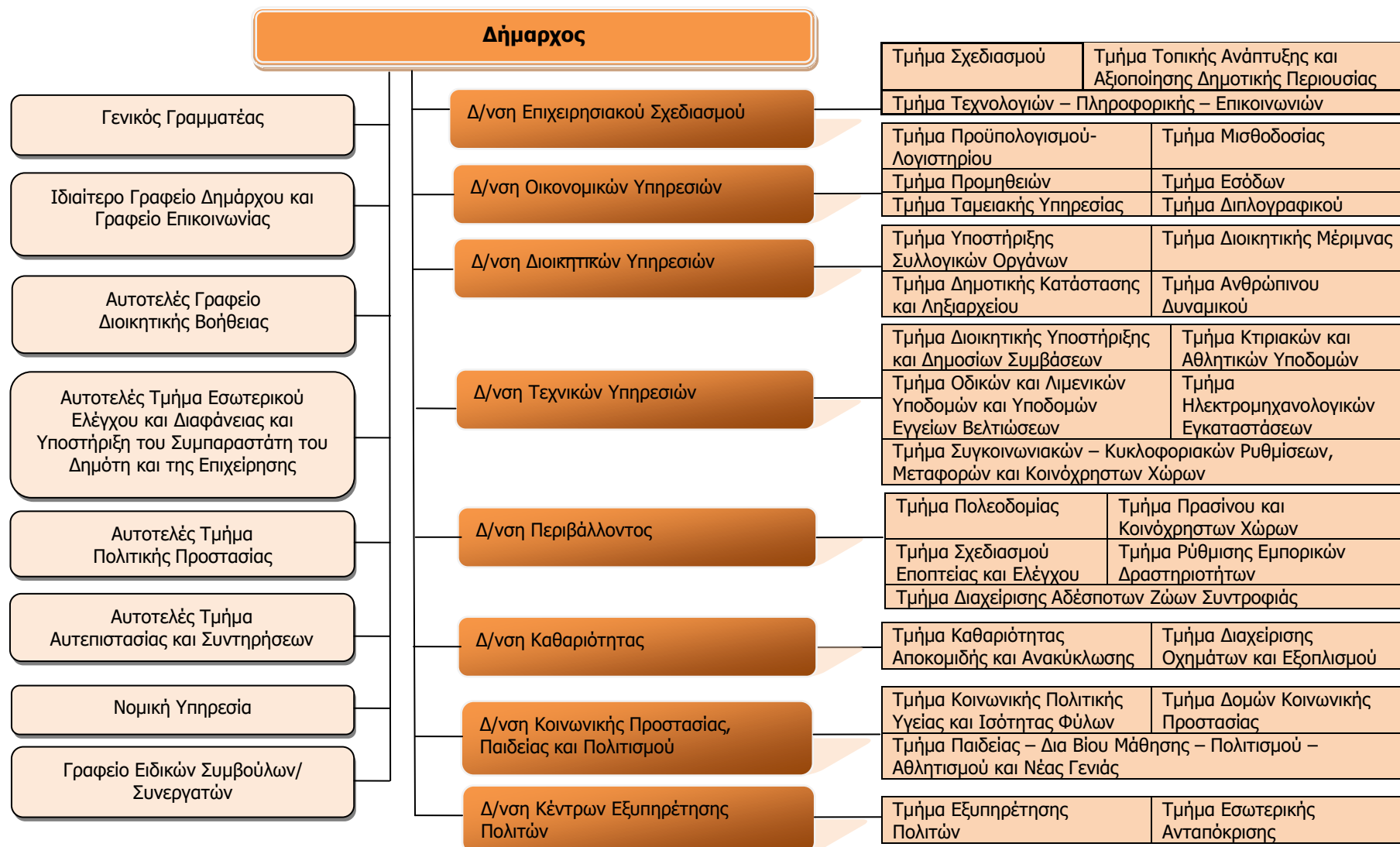
β) Γραφεία Τεχνικών και Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ με έδρα τη Δημοτική Ενότητα Πολιχνίτου

α) Γραφείο Διοικητικών – Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

β) Γραφεία Τεχνικών και Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών

Διάγραμμα 16: Οργανόγραμμα Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

1.5.3 Αρμοδιότητες Δημοτικών Υπηρεσιών

Προκύπτουν από τον ισχύοντα Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Δυτικής Λέσβου.

1.5.3.1 Υπηρεσίες Υπαγόμενες Απευθείας στο Δήμαρχο

Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

Ο Γενικός Γραμματέας υποστηρίζει τον Δήμαρχο στην άσκηση των καθηκόντων του, ειδικότερα στα διοικητικά του καθήκοντα υλοποιώντας τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν κυρίως στο συντονισμό των Δημοτικών Υπηρεσιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.

Αρμοδιότητες Ιδιαίτερου Γραφείου Δημάρχου και Γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

- Παρέχει διοικητική υποστήριξη στον Δήμαρχο και προγραμματίζει, οργανώνει και ρυθμίζει τις συναντήσεις του.
- Διεξάγει και διεκπεραιώνει την προσωπική αλληλογραφία του Δημάρχου και τηρεί το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο, το κάθε μορφής αρχείο, σχετικά με θέματα ευθύνης του.
- Συντάσσει έγγραφα και απαντητικές επιστολές, διεκπεραιώνει τις αιτήσεις δημοτών και τη σχετική αλληλογραφία με το κοινό, παρέχει γενικές πληροφορίες προς τους πολίτες για θέματα της αρμοδιότητας του και για την πορεία των υποθέσεών τους και τηρεί σχετικό αρχείο.
- Τηρεί αρχείο των κάθε είδους αποφάσεων του Δήμου προς χρήση του Δημάρχου, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δημάρχου.
- Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τους κατέχοντες θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών, καθώς και στην Εκτελεστική Επιτροπή.
- Προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ανάρτηση των απαραίτητων εγγράφων στην ιστοσελίδα του Δήμου σύμφωνα με τις οδηγίες του Γραφείου Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- Σχεδιάζει και εισηγείται τη επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της αποστολής και των στόχων του Δήμου και αντίστοιχα σχεδιάζει και εισηγείται και προωθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της επικοινωνιακής αυτής πολιτικής.
- Οργανώνει και υλοποιεί κάθε είδους εκδηλώσεις του Δήμου (συνέδρια, συνελεύσεις, εορτές κ.λπ.), καθώς και προγράμματα προβολής του έργου και των υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος.
- Σχεδιάζει, εισηγείται και εφαρμόζει προγράμματα ενημέρωσης των πολιτών για τις επιδιώξεις, στόχους και υπηρεσίες του Δήμου με γενικό στόχο τη δραστηριοποίηση των πολιτών για την προώθηση των τοπικών συμφερόντων.

- Παρακολουθεί συστηματικά τα δημοσιεύματα (έντυπα και ηλεκτρονικά) σχετικά με τις δραστηριότητες του Δήμου και ενημερώνει σχετικά τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου. Τηρεί αρχείο των δημοσιεύσεων καθώς και των σχετικών απαντήσεων του Δήμου.
- Διαχειρίζεται τις σχέσεις του Δήμου με τον ηλεκτρονικό και έντυπο τύπο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επιμελείται των δημοσιευμάτων και των δελτίων τύπου του Δήμου.
- Επιμελείται των ενημερωτικών εκδόσεων ή εκπομπών του Δήμου στα ΜΜΕ και τηρεί φωτογραφικό αρχείο.

Αρμοδιότητες Νομικής Υπηρεσίας

- Παρέχει νομική υποστήριξη προς τα Πολιτικά όργανα του Δήμου και τις Επιτροπές του Δ.Σ. για την προώθηση των επιδιώξεων, στόχων, συμφερόντων του Δήμου.
- Παρέχει νομικές συμβουλές προς τις υπηρεσίες, τα Νομικά Πρόσωπα και τα άλλα ιδρύματα του Δήμου διασφαλίζοντας το νομότυπο των πράξεων του Δήμου.
- Επεξεργάζεται νομικά και παρέχει γνωμοδότηση επί των πράξεων της Δημόσιας Διοίκησης που αφορούν
 - το Δήμο.
- Επεξεργάζεται νομικά τις προγραμματικές συμβάσεις του Δήμου, τα συμβόλαια, τις συμβάσεις εργασίας και έργου, διακηρύξεις, δημοπρασίες κ.λπ.
- Παρίσταται σε όλα τα Δικαστήρια για υποθέσεις του Δήμου.
- Παρίσταται στις Διοικητικές Αρχές για την προάσπιση των συμφερόντων του Δήμου.
- Μεριμνά για την συγκέντρωση νόμων, διαταγμάτων, διαρκή κώδικα, γνωμοδοτήσεων, αποφάσεων και νομολογίας που αφορούν τα θέματα που απασχολούν το Δήμο.
- Τηρεί πλήρως ενημερωμένο φυσικό και ηλεκτρονικό αρχείο των δικαστικών υποθέσεων.

Αρμοδιότητες Γραφείου Ειδικών Συμβούλων/Συνεργατών

Οι Ειδικοί Σύμβουλοι, οι Ειδικοί Συνεργάτες και οι Επιστημονικοί Συνεργάτες ασκούν καθήκοντα επιτελικά δίχως αποφασιστικές αρμοδιότητες οποιασδήποτε μορφής. Ειδικότερα:

- Παρέχουν συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες, γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων του Δήμου τον οποίο έχουν οριστεί να εξυπηρετήσουν. Το συμβουλευτικό τους έργο απευθύνεται προς τον Δήμαρχο, το Γενικό Γραμματέα, τους Αντιδημάρχους, το Δημοτικό Συμβούλιο και τη Δημοτική Επιτροπή, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους.
- Παρέχουν υπηρεσίες, μέσα στον κύκλο των γνώσεων τους, σε εξειδικευμένα επιστημονικά και τεχνικά θέματα, που μπορεί να αναφέρονται στη διενέργεια ερευνών εκπόνηση μελετών, σύνταξη εκθέσεων, υποβολή προτάσεων ή εισηγήσεων, επεξεργασία και παρουσίαση στοιχείων απαραίτητων για την πραγμάτωση των σκοπών του Δήμου. Παρέχουν επιστημονική ή τεχνολογική βοήθεια σε ειδικά θέματα που απασχολούν τις οργανωτικές μονάδες του Δήμου, μεριμνούν για τη συστηματική παρακολούθηση της επιστήμης και τεχνολογίας στον τομέα της δραστηριότητάς τους και διεκπεραιώνουν κάθε άλλη εργασία που τους ανατίθεται από τον δήμαρχο.

- Υπό τη διεύθυνση της οικείας υπηρεσίας του Δήμου, εφόσον κατέχουν τον απαιτούμενο τίτλο σπουδών και τα λοιπά προσόντα, μπορούν να συντάσσουν χωρίς πρόσθετη αμοιβή, μελέτες και τεύχη διαγωνισμών για έργα, υπηρεσίες και προμήθειες του Δήμου.
- Έχουν δικαίωμα να ζητούν από τις υπηρεσίες του Δήμου, προφορικά ή γραπτά, στοιχεία που θα είναι αναγκαία, για την εκτέλεση των εντολών του Δημάρχου.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Διοικητικής Βοήθειας

Το Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ).

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαφάνειας

Το Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαφάνειας είναι η ανεξάρτητη ελεγκτική – συμβουλευτική υπηρεσία, η οποία διαβεβαιώνει για την επάρκεια των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου του φορέα. Είναι επίσης αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών που επιδιώκουν τη διασφάλιση της διαφάνειας στις κάθε είδους σχέσεις του Δήμου προς τρίτους.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας

Πρόληψη και Αντιμετώπιση Φυσικών Καταστροφών

- Διατυπώνει εισηγήσεις για το σχεδιασμό της πολιτικής προστασίας στην περιοχή του Δήμου και μεριμνά για την εφαρμογή των σχετικών σχεδίων, μέτρων και δράσεων στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.
- Επεξεργάζεται ειδικότερες προτάσεις προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την προστασία των δασικών περιοχών του Δήμου, συμμετέχει στην οργάνωση της πυροπροστασίας των δασών και διατυπώνει προτάσεις για την αποκατάστασή τους.
- Προβαίνει στη λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινοχρήστων χώρων από εκδήλωση πυρκαγιάς. Καταγράφει τους τυχόν δημιουργούμενους χώρους ανεξέλεγκτης απόρριψης και επιμελείται για την έγκαιρη εξάλειψή τους σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Δήμου, καθαρίζει τα περιστικά δάση και τις ευαίσθητες περιοχές που υπάγονται στη δικαιοδοσία του Δήμου. Συγκροτεί ομάδες πολιτών για την παροχή συνδρομής στην πρόληψη και την καταστολή των δασικών πυρκαγιών.
- Μεριμνά, για την κοπή χόρτων και τη συλλογή των αποβλήτων από τους ιδιοκτήτες, νομείς και επικαρπωτές, προς καθαρισμό των οικοπέδων και ακάλυπτων χώρων που βρίσκονται εντός πόλεων και αυτοτελών οικισμών. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπόχρεων, μεριμνά για τον αυτεπάγγελτο καθαρισμό των χώρων αυτών, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Καθαριότητας και το Αυτοτελές Τμήμα Αυτεπιστασίας (ανάλογα με την περίπτωση) και ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Καθαριότητας Αποκομιδής και Ανακύκλωσης της Διεύθυνσης Καθαριότητας, προκειμένου να κινήσει τις νόμιμες διαδικασίες διοικητικών κυρώσεων, σύμφωνα με την κείμενη διαδικασία και τον Κανονισμό Καθαριότητας του Δήμου.
- Συντονίζει και επιβλέπει το έργο της πολιτικής προστασίας, στην περιοχή του Δήμου.

- Συγκροτεί, οργανώνει και διοικεί τα συνεργεία άμεσου επεμβάσεως, μεριμνώντας για την έγκαιρη διάθεση των οχημάτων, εξοπλισμού και προσωπικού άλλων υπηρεσιών του Δήμου και ιδιωτών, για την πρόληψη, την ετοιμότητα, την αντιμετώπιση και την αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στην περιοχή του Δήμου.
- Οργανώνει το σύστημα το οποίο δέχεται ειδοποιήσεις από τους πολίτες και φροντίζει να είναι ενεργό σε 24ωρη βάση.
- Αναπτύσσει δίκτυο και συνεργασία με όλους τους σχετικούς φορείς (Αστυνομία, στρατό, πυροσβεστική κ.λπ.) έτσι ώστε να υπάρχει ετοιμότητα σε περίπτωση ανάγκης.

Εθελοντισμός, Εκπαίδευση και Τεκμηρίωση

- Υλοποιεί προγράμματα ενημέρωσης των πολιτών σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών ή άλλων καταστροφών ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
- Μεριμνά για την εκπαίδευση του προσωπικού του Δήμου στην εφαρμογή των Σχεδίων Έκτακτης Ανάγκης, τη συγκρότηση Ομάδων Εθελοντών και τη συνεργασία τους με τις υπηρεσίες του Δήμου σε περιπτώσεις εφαρμογής Σχεδίων Έκτακτης Ανάγκης και την προμήθεια απαραίτητου εξοπλισμού, εφοδίων και υλικών καθώς επίσης για την ασφαλή φύλαξη και συντήρησή τους.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Αυτεπιστασίας και Συντηρήσεων

- Σχεδιάζει και εκτελεί έργα αυτεπιστασίας, εργασίες συντηρήσεων και αποκαταστάσεων βλαβών
- Συνεργάζεται με το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας και διαθέτει συνεργεία άμεσου επέμβασης (οχήματα, εξοπλισμός, προσωπικό) σε περιπτώσεις εκτάκτων και επείγουσών εργασιών εκτός προγράμματος.
- Συνεργάζεται με την Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών, για την παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και την σύνταξη των απαιτούμενων μελετών, εφόσον δεν διαθέτει προσωπικό σχετικής ειδικότητας.

1.5.3.2 Αρμοδιότητες Κεντρικών Υπηρεσιών

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Επιχειρησιακού Σχεδιασμού

Η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού αποτελεί τον επιχειρησιακό σύμβουλο ανάπτυξης του Δήμου. Στις αρμοδιότητές της εντάσσονται η εκπόνηση, η παρακολούθηση και η υλοποίηση των δράσεων/έργων του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, για την υλοποίηση του οράματος και της αποστολής της εκάστοτε δημοτικής αρχής. Η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού παρακολουθεί τις ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές, αναζητά χρηματοδοτικά εργαλεία, προετοιμάζει και καταθέτει σχετικές προτάσεις χρηματοδότησης των δράσεων/έργων του Δήμου και αναδεικνύει καλές πρακτικές. Επιπλέον, είναι αρμόδια για την αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας, παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή δράσεων τοπικής οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Τέλος, οργανώνει τα συστήματα τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, και ασχολείται με τα ζητήματα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν τη δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου και για το σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση/διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του. Επιπλέον, μεριμνά για την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη μελέτη, κατασκευή, επισκευή και συντήρηση (όπου και κατωτέρω υπάρχει αναφορά σε συντήρηση, νοείται η συντήρηση που εκτελείται μέσω έργου, άλλως υπάγεται στις αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Τμήματος Αυτεπιστασίας και Συντηρήσεων), των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και επιστημονικά άρτια πραγματοποίησή τους. Συγχρόνως, η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων και την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών. Επίσης, υποβοηθά το έργο του Αυτοτελούς Τμήματος Αυτεπιστασίας και Συντηρήσεων, όταν απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Περιβάλλοντος

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος είναι αρμόδια για θέματα δόμησης και πολεοδομικού σχεδιασμού και εφαρμογών καθώς και για την προστασία και αναβάθμιση του τοπικού φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων. Είναι επίσης αρμόδια για τη συντήρηση των χώρων πρασίνου, τη λειτουργία των κοιμητηρίων και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Καθαριότητας

Η Διεύθυνση Καθαριότητας είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και εφαρμογή των μέτρων και δράσεων διαχείρισης απορριμμάτων για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και τη συντήρηση των οχημάτων του Δήμου και του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι αρμόδια για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, των πολιτικών ισότητας των φύλων καθώς και για την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη κατάλληλων μέτρων και τη ρύθμιση σχετικών δραστηριοτήτων. Συγχρόνως είναι αρμόδια για την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης. Με την κατάργηση του Ν.Π.Δ.Δ. Τουρισμού, Πολιτισμού και Αθλητισμού Δήμου Δυτικής Λέσβου, σε συνέχεια του άρθρου 27 του Ν. 5056/2023, οι αρμοδιότητες και το προσωπικό του μεταφέρθηκαν στη Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, το ίδιο και το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)

Η Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου Εσωτερικών. Στη συγκεκριμένη Δ/ση υπάγονται από πλευράς αρμοδιοτήτων και οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Κ.Ε.Π. (Γραφεία ΚΕΠ) στις επιμέρους δημοτικές ενότητες.

1.5.3.3 Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα των δημοτικών ενότητων (πλην της Καλλονής που εξυπηρετούνται από τις κεντρικές Υπηρεσίες), εξυπηρετούν Κοινότητες της ενότητας ή και περισσότερων ενότητων και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες εποπτεύονται από τον τοπικό Αντιδήμαρχο, ενώ από πλευράς αρμοδιοτήτων υπάγονται στη Δ/ση Κ.Ε.Π.

Αρμοδιότητες Γραφείου Διοικητικών – Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

Οι αρμοδιότητες του Γραφείου Διοικητικών – Οικονομικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη είναι κοινές για τις Δημοτικές Ενότητες Αγίας Παρασκευής, Ερεσού – Αντίσσης, Μανταμάδου, Μήθυμνας, Πέτρας και Πολιχνίτου. Το Γραφείο συγκεκριμένα:

- Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τον Αντιδήμαρχο που εποπτεύει τις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας και προς τα τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).
- Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα (Προέδρους – Συμβούλια – Εκπροσώπους Κοινοτήτων, καθώς και Προέδρους – Συμβούλια Κοινοτήτων) της δημοτικής ενότητας.
- Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κ.λπ.).

- Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.
- Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.
- Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.
- Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητά τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
- Συγκεντρώνει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση αδειών άσκησης εμπορικών και γενικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ελέγχει την πληρότητά τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
- Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες.
- Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.
- Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.
- Διενεργεί πληρωμές προς δικαιούχους, σύμφωνα με τις ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, με βάση τα Εντάλματα Πληρωμών και μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών που ορίζει ο νόμος.
- Καταγράφει τις διενεργούμενες πληρωμές σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες και ενημερώνει σχετικά τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών.
- Διενεργεί εισπράξεις οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
- Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.
- Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία της δημοτικής ενότητας.
- Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητά τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.

- Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.
- Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.
- Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κ.λπ.).
- Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση του ΚΕΠ.
- Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e – ker για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.
- Υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.
- Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Αρμοδιότητες Γραφείου Τεχνικών και Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών

Οι αρμοδιότητες του Γραφείου Τεχνικών και Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών είναι κοινές για τις Δημοτικές Ενότητες Αγίας Παρασκευής, Ερεσού – Αντίσσης, Μανταμάδου, Μήθυμνας, Πέτρας και Πολιχνίτου. Το Γραφείο συγκεκριμένα:

- Μεριμνά για τη φύλαξη, την ασφάλεια, την συντήρηση και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της Δημοτικής Ενότητας.
- Μεριμνά για τη συγκέντρωση και την καταγραφή πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση των δημοτικών υποδομών και δικτύων της Δημοτικής Ενότητας αρμοδιότητάς της (ηλεκτροφωτισμός, δίκτυα ύδρευσης – αποχέτευσης, εσωτερικό οδικό δίκτυο, πινακίδες Κ.Ο.Κ., πάρκα, πλατείες, παιδικές χαρές, κ.λπ.) επιλαμβάνεται της καλής λειτουργία αυτών.
- Μεριμνά για τη συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών κτιριακών και ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της Δημοτικής Ενότητας.
- Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα και συγκροτεί τα συνεργεία για την αποκομιδή των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους χώρους απόθεσης ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.
- Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο της αποκομιδής των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους χώρους απόθεσης ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.
- Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα και συγκροτεί τα συνεργεία για τον καθαρισμό των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων των Δημοτικών Ενοτήτων και τη συγκέντρωση των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.

- Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο του καθαρισμού των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων των Δημοτικών Ενοτήτων και της συγκέντρωσης των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.

1.5.4 Εκπαίδευση – Επιμόρφωση Προσωπικού

Επιμορφωτικά σεμινάρια παρακολούθησαν κυρίως υπάλληλοι της Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου:

1. «my anarrotikes» ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (ΑΠΟΓΡΑΦΗ) από ΕΚΔΔΑ
2. Διαχείριση της ηλεκτρονικής εφαρμογής «Απογραφή –Μητρώο ανθρώπινου δυναμικού του ελληνικού δημοσίου του Υπουργείου Εσωτερικών» από ΕΚΔΔΑ
3. «Διοίκηση μέσω στόχων» από ΕΚΔΔΑ
4. «Παρουσίαση & εκμάθηση ΕΡΓΑΝΗ & ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ» από την εταιρεία ΦΟΡΟΥΜ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΕ.
5. «Νέες ρυθμίσεις αδειών προσωπικού, φορέων του Δημοσίου ΟΤΑ & Ν.Π.Δ.Δ» από την εταιρεία ΦΟΡΟΥΜ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΕ.
6. «Συμπλήρωση & υποβολή Τεχνικών Δελτίων ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-2020 Εισαγωγή στο νέο σύστημα 2021-2027» από την VIRTUAL TRAINING.

1.6 Νομικά Πρόσωπα του Δήμου

Σύνδεσμος Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμων Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου

Ο Σύνδεσμος Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμων Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου συστάθηκε αρχικά (ΦΕΚ 619Β'/2011) με την επωνυμία Ν.Π.Δ.Δ. «Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμου Λέσβου». Έπειτα από την κατάργηση του Δήμου Λέσβου ο Σύνδεσμος προχώρησε, τον Απρίλιο του έτους 2020, σε τροποποίηση της συστατικής του πράξης μεταβάλλοντας την επωνυμία του σε «Σύνδεσμος Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμων Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου», αποτελούμενο από τους Δήμους Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου (ΦΕΚ 1359Β'/2020). Σκοποί του Νομικού Προσώπου είναι:

- Η εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που αποσκοπούν στη μέριμνα για την υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα των ατόμων βρεφικής, παιδικής και τρίτης ηλικίας, με τη δημιουργία και λειτουργία δομών όπως το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», τα βρεφοκομεία, οι βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, τα κέντρα ανοιχτής περιθαλψής και ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων, τα γηροκομεία κ.λπ. και η μελέτη και η εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.
- Η εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που αποσκοπούν στη μέριμνα για την υποστήριξη και την φροντίδα ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και σε ομάδες κοινωνικού αποκλεισμού όπως τα ορφανά παιδιά, οι άστεγοι και οικονομικά αδύναμοι δημότες, τα άτομα με αναπηρία, τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων, οι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών, οι πρώην

αποφυλακισθέντες, οι πρώην τοξικομανείς, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι αθίγγανων, οι παλιννοστούντες ομογενείς, οι οικονομικοί μετανάστες και οι πολιτικοί πρόσφυγες. Μέσω της δημιουργίας και λειτουργίας δομών όπως τα ορφανοτροφεία, τα προγράμματα παροχής ειδών διαβίωσης και περίθαλψης, συμβουλευτικής ψυχολογικής υποστήριξης, πρόληψης της παραβατικότητας και κοινωνικής ένταξης.

- Η εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που αποσκοπούν στην πρόληψη των ασθενειών και στην προαγωγή της σωματικής και ψυχικής υγείας των δημοτών, με τη δημιουργία και λειτουργία δομών και προγραμμάτων προληπτικής υγιεινής, ιατρικής συμβουλευτικής, αιμοδοσίας, αποκατάστασης της ψυχικής υγείας και αγωγής των δημοτών σε θέματα δημιουργίας συνθηκών διαβίωσης, που έχουν άμεση σχέση με την πρόληψη και στήριξη της υγείας.
- Η συνεργασία με όλους τους φορείς για την εξασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσης των πολιτών, με σχεδίαση, οργάνωση, συντονισμό και εφαρμογή προγραμμάτων για την επαγγελματική κατάρτιση και την προώθηση της απασχόλησης.
- Η πληροφόρηση και η ευαισθητοποίηση των δημοτών για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, με έκδοση πληροφοριακού υλικού και παράλληλη οργάνωση εκδηλώσεων γενικής ενημέρωσης των κατοίκων του Δήμου σχετικά με τις κοινωνικές υπηρεσίες.
- Η προώθηση και η ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης, με τη δημιουργία τοπικών εθελοντικών οργανώσεων και δικτύων ομάδων εθελοντών κοινωνικής αλληλεγγύης, που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.
- Η προώθηση της οργάνωσης ομάδων ανθρωπιστικής βοήθειας και της συμμετοχής των δημοτών σε αυτές, για την προσφορά υπηρεσιών σε έκτακτα, περιστατικά (πλημμύρες, φωτιές, σεισμοί κ.λπ.), μέσα από κοινά προγράμματα επέμβασης και αρωγής με άλλους φορείς.
- Η συντήρηση και λειτουργία εγκαταστάσεων και εξοπλισμού που προάγουν τους παραπάνω σκοπούς και εξυπηρετούν την κοινωνική πολιτική του Δήμου.

Αναπτυξιακή Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Λέσβου (ΑΔΕΛ Α.Ε.)

Η Αναπτυξιακή Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Λέσβου με το διακριτικό τίτλο «ΑΔΕΛ Α.Ε.» συστάθηκε τον Ιούλιο του έτους 2011 (ΦΕΚ 7431/Τ.ΑΕ – ΕΠΕ/ 27 – 07 – 2011). Σκοποί της εταιρείας είναι:

- Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των Δήμων Δυτικής Λέσβου και Μυτιλήνης και
- Η εκμετάλλευση των κοινόχρηστων χώρων που ανήκουν στην κυριότητα των παραπάνω Δήμων, καθώς και των κοινόχρηστων χώρων των οποίων η εκμετάλλευση ανήκει ή έχει παραχωρηθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο σ' αυτούς.

Επί του παρόντος, ο Δήμος έχει κινήσει τις διαδικασίες προκειμένου τα ακίνητα που είχαν παραχωρηθεί προς διαχείριση στην εν λόγω εταιρεία, να επιστρέψουν στα χέρια του Δήμου (π.χ. εγκαταστάσεις θερμοπηγών Εφταλούς και Λισβορίου, κτίρια σφαγείων Μανταμάδου και Σκαλοχωρίου). Τελικός στόχος η αποχώρηση από την εταιρεία.

Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Απορριμμάτων και Περιβαλλοντικής Ανάπτυξης Λέσβου και Λήμνου (ΔΕΔΑΠΑΛ Α.Ε.)

Η Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Απορριμμάτων και Περιβαλλοντικής Ανάπτυξης Λέσβου Ανώνυμος Εταιρία με το διακριτικό τίτλο ΔΕΔΑΠΑΛ Α.Ε. συστάθηκε τον Απρίλιο του έτους 2006 (ΦΕΚ 2282/τ.ΑΕ – ΕΠΕ/04-04-2006). Το 2022 ανέλαβε και τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων Λήμνου και Αγίου Ευστρατίου. Σκοποί της εταιρίας είναι:

- Η οργάνωση και η διαχείριση της αποκομιδής όλων των στερεών αποβλήτων της Λέσβου και η υγειονομική επεξεργασία και η διάθεσή τους. Η συντήρηση της απαιτούμενης για τα ανωτέρω υποδομής και η φροντίδα για την ανανέωση και επέκτασή της.
- Η ανάληψη πρωτοβουλιών για την ανακύκλωση των απορριμμάτων, την προστασία του περιβάλλοντος κ.λπ.
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών κ.λπ.

Ζαχάρειος Πρότυπος Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων "Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ"

Η Ζαχάρειος Πρότυπος Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων "Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ" συστάθηκε τον Οκτώβριο του έτους 2011 και εδρεύει στην Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής του Δήμου Δυτικής Λέσβου (ΦΕΚ 239/τ.Α'/17 – 10 – 2001). Σκοπός του ιδρύματος είναι:

- Η περίθαλψη σε αυτό ηλικιωμένων ατόμων αυτοεξυπηρετούμενων και μη και των δύο φύλων που έχουν ανάγκη προστασίας και ιδρυματικής περίθαλψης και έχουν ηλικία άνω των 60 ετών. Στο Ίδρυμα εισάγονται κατά προτεραιότητα οι άποροι δημότες της Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής, οι δωρητές και οι ευεργέτες.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και έπειτα από ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ. δύναται η περίθαλψη ατόμων με ειδικές ανάγκες κάτω των 60 ετών. Το Ίδρυμα παρέχει στα άτομα που περιθάλπει στέγη, διατροφή, ρουχισμό, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εργοθεραπεία, φυσικοθεραπεία και ψυχαγωγία ενώ φροντίζει παράλληλα για την εισαγωγή, όσων έχουν ανάγκη, σε κατάλληλο νοσηλευτικό ίδρυμα. Επιπλέον, το Ίδρυμα μπορεί να αναπτύσσει προγράμματα Κοινωνικής Φροντίδας κατ' οίκον.

Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Λέσβου

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Λέσβου συστάθηκε το Μάιο του έτους 2016 με το Π.Δ. 53/13 – 05 – 2016 (ΦΕΚ 86/τ.Α'/13 – 05 – 2016) με την παράλληλη μεταφορά των αρμοδιοτήτων του καταργηθέντος Λιμενικού Ταμείου Λέσβου σ' αυτό.

Το Λιμενικό Ταμείο λειτουργεί βάσει του ΒΔ 14/19.1.1939 (ΦΕΚ 24/τ.Α'/19 – 1 – 1939) «περί κωδικοποίησης των περί Λιμενικών Ταμείων κειμένων διατάξεων» και ο σκοπός της λειτουργίας του είναι η εκτέλεση και συντήρηση λιμενικών έργων.

Διαδημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Λέσβου (Δ.Ε.Υ.Α.Λ.)

Η Δ.Ε.Υ.Α.Λ. συστάθηκε ως Δ.Ε.Υ.Α. Μυτιλήνης το 1984 σε εφαρμογή του Ν. 1069/80, και μετονομάστηκε σε Δ.Ε.Υ.Α. Λέσβου το 2011, βάσει του ΦΕΚ 868/τ.Β'/17-05-2011, σε συμφωνία με το Ν. 3852/2010. Αρχικά, τα όρια ευθύνης της Δ.Ε.Υ.Α. Λέσβου ήταν τα όρια της πόλης της Μυτιλήνης και των γύρω χωριών. Με την υπ' αριθ. 35/2013 Απόφαση του Δ.Σ.

Λέσβου εγκρίθηκε η εν μέρει επέκταση της χωρικής αρμοδιότητας της Δ.Ε.Υ.Α.Λ και αποφασίστηκε η άμεση επέκταση της χωρικής αρμοδιότητάς της στις Δ.Ε. Μυτιλήνης, Λουτρόπολης Θερμής, Ευεργέτουλα, Μανταμάδου και Μηθύμνης και η ενσωμάτωση του δικτύου ύδρευσης του πρώην Συνδέσμου Ύδρευσης και Αποκομιδής Απορριμμάτων του πρώην Δήμου Λουτρόπολης Θερμής.

Με την υπ' αριθ. 757/2014 Απόφαση του Δ.Σ. Λέσβου επεκτάθηκε η χωρική αρμοδιότητα της Δ.Ε.Υ.Α.Λ. στις υπόλοιπες οκτώ (8) Δημοτικές Ενότητες, ήτοι: Ερεσού – Αντίσσης, Καλλονής, Πέτρας, Αγίας Παρασκευής, Πολιχνίτου, Πλωμαρίου, Αγιάσου και Γέρας του Δήμου Λέσβου, όπως αυτός ορίστηκε με τον Ν. 3852/2010 ενώ με το ΦΕΚ 3730/τΒ'/07 – 09 – 2020 μετατράπηκε σε Διαδημοτική Επιχείρηση αποτελούμενη πλέον από τους Δήμους Δυτικής Λέσβου και Μυτιλήνης με περιοχή αρμοδιότητας τις διοικητικές περιφέρειες των παραπάνω δήμων.

Σκοπός της Δ.Ε.Υ.Α.Λ. είναι:

- Η Διαδημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λέσβου (Δ.Ε.Υ.Α. Λ.) είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου του Ν. 1069/1980 «Περί κινήτρων διά την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Ύδρευσεως και Αποχετεύσεως» (Α' 191), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και της παρ. 4 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114) έχει κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και διέπεται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες ειδικές διατάξεις του παρόντος, του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του Ν. 3852/2010 (Α' 87).
- Η Δ.Ε.Υ.Α. Λέσβου καταρτίζει κανονισμούς εργασίας, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 του Ν. 1876/1990 (Α' 27), τις παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 12 του Ν. 1767/1988 (Α' 63) και το Ν.Π. 3789/1957 (Α' 21). Στην τελευταία περίπτωση, οι Κανονισμοί κυρώνονται από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), σύμφωνα με την περ. 1α' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α' 170).
- Η Δ.Ε.Υ.Α. Λέσβου, εντός της περιοχής αρμοδιότητάς της, είναι υπεύθυνη για:
 - ◇ την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,
 - ◇ τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,
 - ◇ τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περ. β', καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους.
 - ◇ Εφόσον υπάρξουν οι θεσμικές, διοικητικές και τεχνικές προϋποθέσεις και με βάση το επενδυτικό πρόγραμμά της, η δραστηριότητα της ΔΕΥΑΛ μπορεί να περιλαμβάνει τα αντικείμενα της τηλεθέρμανσης, του φυσικού αερίου, της άρδευσης, της εμφιάλωσης και εμπορίας νερού και της παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ.

1.7 Συνεργασίες – Αδελφοποιήσεις

1.7.1 Συνεργασίες

Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου σε συνεργασία με τους Δήμους Λήμνου και Αγίου Ευστρατίου προέβησαν, τον Απρίλιο του έτους 2021, στη σύσταση του Αναπτυξιακού Οργανισμού ΟΤΑ με την επωνυμία «ΑΡΜΟΣ Βορείου Αιγαίου Α.Ε.». Ο σκοπός του Αναπτυξιακού Οργανισμού περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων όπως:

- Τη συμβουλευτική, τεχνική και οικονομική υποστήριξη των τριών Δήμων και άλλων ΟΤΑ α' και β' βαθμού με στόχο τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών τους,
- Την επανεκκίνηση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής και την εξομάλυνση των συνεπειών των κρίσεων που προκλήθηκαν από ακραίες υγειονομικές καταστάσεις,
- Την εφαρμογή αναπτυξιακών πολιτικών,
- Τη χάραξη και εφαρμογή περιβαλλοντικών πολιτικών, προγραμμάτων, δράσεων και υποδομών πολιτικής προστασίας καθώς και
- Άλλους σημαντικούς τομείς συνεργασίας και συνεργειών όπως η κοινωνική πολιτική, η ορθή χρήση των φυσικών πόρων και η διαχείριση αποβλήτων, η στήριξη και η ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας και της επιχειρηματικότητας.

Σχέσεις συνεργασίας αναπτύχθηκαν μεταξύ των Δήμων Δυτικής Λέσβου και Αϊβαλιού Τουρκίας, με αντικείμενο τη λειτουργία της πύλης εισόδου Πέτρας για πλοiάρια που θα δραστηριοποιηθούν στη γραμμή Αϊβαλί – Πέτρα, τη συνδιοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων, την ανάδειξη πολιτιστικών στοιχείων που συνδέουν τους δυο Δήμους καθώς και συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα.

1.7.2 Αδελφοποιήσεις

Στο πλαίσιο της ευρύτερης συνεργασίας με δήμους άλλων χωρών αλλά και της προώθησης και ανάδειξης του Δήμου σε νέες αγορές, ο Δήμος Δυτικής Λέσβου έχει συνάψει πράξεις αδελφοποίησης με πόλεις άλλων χωρών, επιθυμώντας την προαγωγή των μεταξύ τους κοινωνικών, πολιτιστικών, οικονομικών, εμπορικών και τουριστικών σχέσεων. Οι αδελφοποιημένες πόλεις δύναται να αναπτύξουν μεταξύ τους ισχυρούς δεσμούς αλληλεγγύης και συνεργασίας σε τομείς όπως ο πολιτισμός, ο τουρισμός, το εμπόριο, η οικολογία κ.α. Οι Δήμοι με τους οποίους έχει αδελφοποιηθεί ο Δήμος Δυτικής Λέσβου καθώς και οι στόχοι – επιδιώξεις των αδελφοποιήσεων παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Δήμος Λευκονοίκου της επαρχίας Αμμόχωστου της Κύπρου

Στόχοι – Επιδιώξεις:

- Πολιτισμός,
- Τουρισμός

Δήμος Suining (Σουίνινγκ) της επαρχίας Σιτσουάν της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας

Οι λόγοι τώρα που ο Δήμος Δυτικής Λέσβου έχει υπογράψει το σχετικό συμφωνητικό, συμπυκνώνονται ως εξής:

- Μεγάλη ανάπτυξη στις διακρατικές σχέσεις μεταξύ της Ελλάδας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Η συνεργασία των δύο Δήμων θα συμβάλει στην ανάπτυξη αυτών των σχέσεων και ειδικά μεταξύ της ελληνικής και της κινεζικής κοινωνίας.

- Δυνατότητα ανάπτυξης τουριστικών σχέσεων. Η κινεζική αγορά είναι από τις πιο δυναμικά αναπτυσσόμενες αγορές για τον ελληνικό τουρισμό λόγω των φιλικών σχέσεων μεταξύ των δύο λαών και της κατάστασης που επικρατεί στην ευρύτερη γεωγραφική μας περιοχή. Τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται αύξηση των τουριστών από την Κίνα στη Λέσβο χωρίς να έχουν αναληφθεί ιδιαίτερες πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση.
- Δυνατότητες προβολής της Λέσβου και των προϊόντων της (κυρίως τυροκομικά προϊόντα, ούζο, ελαιόλαδο) στην Κίνα από την οποία η χώρα μας δέχεται μεγάλο αριθμό τουριστών.
- Δυνατότητες αύξησης του εμπορίου αγροτικών προϊόντων και την επίτευξη επιχειρηματικών συνεργασιών στον αγροδιατροφικό τομέα.
- Δυνατότητες συνεργασίες στον οικολογικό τομέα με την συνεργασία Πολιτιστικών Ιδρυμάτων και Πολιτιστικών Συλλόγων. Σημειώνουμε ότι το Suining είναι μια περιοχή με μεγάλη πολιτιστική παράδοση και παρουσία Φορέων με μεγάλη δραστηριότητα.

1.8 Ανάλυση Οικονομικών Στοιχείων Δήμου

Στο πλαίσιο των διαδικασιών προγραμματισμού, διαχείρισης και ελέγχου του Δήμου αξιοποιούνται χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες καταγράφουν τους διαθέσιμους πόρους και αξιολογούν την αποτελεσματικότητα αξιοποίησής τους στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) αποτελούν μία κατηγορία οικονομικών μονάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά καθώς:

- δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα,
- παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες και λειτουργούν δημόσιες υποδομές που χαρακτηρίζονται ως δημόσια αγαθά, τα οποία δεν είναι δυνατό να παρασχεθούν από την αγορά, ούτε τιμολογούνται με τις κλασσικές μεθόδους του ιδιωτικού τομέα,
- αποτελούν φορείς άσκησης δημόσιας εξουσίας σε τοπικό επίπεδο.

Κατά συνέπεια, οι οικονομικοί στόχοι τους αφορούν:

- στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (παραγωγή τοπικών δημόσιων αγαθών) με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, τηρώντας πάντα συγκεκριμένα πρότυπα ποιότητας,
- στην εξεύρεση σταθερών και μόνιμων εσόδων που επιτρέπουν την υιοθέτηση διαδικασιών σχεδιασμού και προγραμματισμού και
- στην εξασφάλιση πλεονάσματος για την υλοποίηση μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών στόχων.

1.8.1 Απολογιστικά Οικονομικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου

Η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης και των προοπτικών του Δήμου Δυτικής Λέσβου βασίστηκε στους απολογισμούς των ετών 2021, 2022 και 2023 και περιλαμβάνει την εξέταση της δομής και εξέλιξης των μεγεθών των εσόδων και εξόδων, καθώς και τον υπολογισμό ορισμένων βασικών χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες είναι σχέσεις/ συσχετίσεις μεταξύ μεγεθών λογιστικής ή στατιστικής φύσης, με στόχο την ανάλυση

της κατάστασης του οργανισμού. Η χρήση των δεικτών συμβάλλει στον εντοπισμό προβλημάτων και στην εξεύρεση λύσεων.

Οι πίνακες με τα αναλυτικά στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη των διαφόρων κατηγοριών εσόδων και δαπανών του Δήμου Δυτικής Λέσβου, κατά τη διάρκεια της περιόδου Ιανουάριος 2021 – Δεκέμβριος 2023, παρατίθενται στο Παράρτημα 14. Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα συνολικά μεγέθη, σημαντικά συμπεράσματα της ανάλυσης και ο υπολογισμός χρήσιμων αριθμοδεικτών.

1.8.1.1 Έσοδα

Τα έσοδα του Δήμου ταξινομούνται σε έξι (6) κύριες ομάδες, με κριτήριο την προέλευσή τους, οι οποίες υποδιαιρούνται σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εσόδου με βάση το δεκαδικό σύστημα:

ΚΑ	Κατηγορίες/ υποκατηγορίες Εσόδων
0	Τακτικά Έσοδα
01	Πρόσοδοι από την Ακίνητη Περιουσία
02	Πρόσοδοι από την Κινητή Περιουσία
03	Έσοδα από Ανταποδοτικά Τέλη και Δικαιώματα
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη, Δικαιώματα και Παροχή Υπηρεσιών
05	Φόροι και Εισφορές
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις για Λειτουργικές Δαπάνες
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα
1	Έκτακτα Έσοδα
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες
14	Δωρεές – Κληρονομίες – Κληροδοσίες
15	Προσαυξήσεις – Πρόστιμα – Παράβολα
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.) που θα βεβαιωθούν για πρώτη φορά
21	Έσοδα Π.Ο.Ε. Τακτικά
22	Έσοδα Π.Ο.Ε. Έκτακτα
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.
31	Εισπράξεις από Δάνεια
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα από Βεβαιωθέντα Έσοδα κατά τα Παρελθόντα Έτη
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων και Επιστροφές Χρημάτων
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων
42	Επιστροφές Χρημάτων
43	Έσοδα προς Απόδοση σε Τρίτους (Νομικά ή Φυσικά Πρόσωπα)
5	Χρηματικό Υπόλοιπο
511	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα
512	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα

Τα επιμέρους κονδύλια των οικονομικών στοιχείων των ετών 2021-2023 παρουσιάζονται στον πίνακα Απολογιστικών Οικονομικών Στοιχείων του Παραρτήματος 14, σαν απόλυτα μεγέθη και σε ποσοστιαία κατανομή. Τα ποσοστά αφορούν σε συμμετοχή στα συνολικά έσοδα κάθε έτους.

Πίνακας 37: Απολογιστικά Στοιχεία Εσόδων Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021-2023

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€)				
		2021	2022	2023
0	Γενικό Σύνολο Τακτικών Εσόδων	7.699.336,55	8.190.786,12	9.895.473,17
1	Γενικό Σύνολο Εκτάκτων Εσόδων	3.497.763,50	7.162.579,13	3.542.677,61
2	Γενικό Σύνολο Εσόδων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	413.990,27	558.548,77	574.591,35
3	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	82.033,39	578.954,46	1.697.689,04
4	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	2.488.161,17	2.759.291,38	2.845.275,17
5	Γενικό Σύνολο Χρηματικού Υπολοίπου	5.597.419,53	1.253.306,05	5.202.872,04
Γενικό Σύνολο Εσόδων (1, 2, 3, 4, 5)		19.778.704,41	24.464.885,61	23.758.578,38
Ποσοστιαία Κατανομή στο Σύνολο των Εσόδων (%)				
0	Γενικό Σύνολο Τακτικών Εσόδων	38,93%	33,48%	41,65%
1	Γενικό Σύνολο Εκτάκτων Εσόδων	17,68%	29,28%	14,91%
2	Γενικό Σύνολο Εσόδων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	2,09%	2,28%	2,42%
3	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	0,41%	2,37%	7,15%
4	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	12,58%	11,28%	11,98%
5	Γενικό Σύνολο Χρηματικού Υπολοίπου	28,30%	21,32%	21,90%
Γενικό Σύνολο Εσόδων (1, 2, 3, 4, 5)		100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ίδια Επεξεργασία

Από την ανάλυση των οικονομικών στοιχείων σχετικά με τα εισπραχθέντα έσοδα, συμπεραίνεται μια σταθερή αύξηση των συνολικών εσόδων του Δήμου, από 16.537.861€, το 2020, στα 24.464.885,61€ το 2022 (το 2023 παρουσίασαν μικρή μείωση).

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων προήλθαν από τα Τακτικά Έσοδα (ΚΑ 0), με ποσοστό συμμετοχής 39%-42% (**δείκτης αυτονομίας**) στο σύνολο των εσόδων και ακολούθως από τα Έκτακτα Έσοδα (ΚΑ 02) με ποσοστό 15%-29% (**δείκτης αστάθειας**), γεγονός που υποδεικνύει ότι **ο Δήμος εξαρτάται σε μεγαλύτερο ποσοστό από ελεγχόμενες πηγές εσόδων στην υλοποίηση του προγράμματός του.**

Τα Έσοδα από Επιχορηγήσεις για Λειτουργικές Δαπάνες (ΚΑ 06) κυμάνθηκαν στο 20%-30%, σημαντικά αυξημένα, αναλογιζόμενοι ότι τα προηγούμενα χρόνια έφθαναν μόλις το 6%. Ωστόσο, χαμηλή είναι η τιμή του **δείκτη λειτουργικής αυτονομίας** (ίδια τακτικά έσοδα/ σύνολο των τακτικών εσόδων) η οποία από 45% το 2021 έπεσε στο 10% το 2023, που σημαίνει ότι **αυξάνεται συνεχώς η εξάρτηση της λειτουργίας του Δήμου από τις χρηματοδοτήσεις της Κεντρικής Διοίκησης.**

Το σύνολο των επιχορηγήσεων φθάνει το 40-48% στο σύνολο των εσόδων (**δείκτης εξάρτησης**) και ο **δείκτης ανεξαρτησίας** (ίδια Έσοδα/Συνολικά Έσοδα) από 28% το 2021 μειώθηκε στο 21-22% τα επόμενα χρόνια, γεγονός που υποδεικνύει ότι **ο Δήμος στηρίζεται όλο και λιγότερο στα δικά του έσοδα και όλο και περισσότερο σε τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις, δηλαδή μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων. Δυστυχώς, πρόκειται για ένα γενικότερο φαινόμενο και ένα πλέον πάγιο πρόβλημα λειτουργίας τη τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού.**

Άλλες ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις σχετικά με την κατανομή των εσόδων είναι οι παρακάτω:

- Οι Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες κυμάνθηκαν στο 9%-18%, αυξημένες από το 6% των προηγούμενων ετών.
- Τα Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα (ΚΑ 03) αποτέλεσαν το 8%-11%.
- Οι Εισπράξεις υπέρ του δημοσίου και τρίτων (ΚΑ 41) αποτελεί το 9%-10%.
- Το Χρηματικό Υπόλοιπο (ΚΑ 5) κυμαίνεται στα 21%-28% των συνολικών εσόδων, ποσοστά που κρίνονται ικανοποιητικά για τη χρηματοδότηση του Δήμου.
- Χαμηλά ποσοστά συμμετοχής στα συνολικά έσοδα του Δήμου παρουσιάζουν οι πρόσοδοι από την ακίνητη περιουσία (0,05%-0,20%) και την κινητή περιουσία (0,22%-0,56%). Ειδικά, τα έσοδα από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας βαίνουν συνεχώς μειούμενα και σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, από 73.175€ το 2020, στα 11.477,34 το 2023.

Πίνακας 38: Συγκριτικά Απολογιστικά Στοιχεία Εσόδων Δήμου Δυτικής Λέσβου έτη 2020–2023

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€)					
Έτος	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα/ Βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα/ Προϋπολογισθέντα
2020	21.616.828	19.895.977	16.537.860	83,12%	92,04%
2021	43.947.853,73	23.444.692,41	19.778.704,41	84%	45%
2022	49.658.855,69	28.303.786,64	20.503.465,91	72%	41%
2023	49.483.068,45	28.136.809,44	23.758.578,38	84%	48%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Η ικανότητα ενός ΟΤΑ να εισπράττει τις απαιτήσεις του, συνδέεται άμεσα με την αποτελεσματικότητα του εισπρακτικού του μηχανισμού. Σε ό,τι αφορά την τρέχουσα κατάσταση εσόδων του Δήμου Δυτικής Λέσβου, παρουσιάζονται και αναλύονται στοιχεία προϋπολογισθέντων, βεβαιωθέντων και εισπραχθέντων εσόδων για την περίοδο 2021-2023 (αναλυτικοί πίνακες στο Παράρτημα 14) και υπολογίζονται κρίσιμοι **δείκτες οικονομικής επίδοσης**.

Το **ποσοστό των εισπραχθέντων εσόδων ως προς τα βεβαιωθέντα έσοδα** του Δήμου Δυτικής Λέσβου υπολογίστηκε στα 84-86%, γεγονός το οποίο υποδηλώνει ότι η οικονομική διαχείριση του Δήμου κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα, αφού εισπράττεται ένα ικανοποιητικό ποσοστό των βεβαιωθέντων εσόδων. Οι περισσότερες κατηγορίες εσόδων παρουσιάζουν υψηλή εισπραξιμότητα (άνω του 90,00%) με εξαίρεση τα εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη (2-5%).

Πίνακας 39: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Εσόδων Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021-2023

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021 (€)						
		Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
0	Τακτικά Έσοδα	8.308.819,68	7.703.520,00	7.699.336,55	100%	93%
1	Έκτακτα Έσοδα	19.534.847,45	3.622.247,91	3.497.763,50	97%	18%
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (ΠΟΕ)	2.286.981,95	705.275,32	413.990,27	59%	18%
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από ΠΟΕ	4.818.767,62	3.324.068,48	82.033,39	2%	2%
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	3.401.017,50	2.492.161,17	2.488.161,17	100%	73%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	5.597.419,53	5.597.419,53	5.597.419,53	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων	43.947.853,73	23.444.692,41	19.778.704,41	84%	45%
Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου 2022 (€)						
		Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
0	Τακτικά Έσοδα	8.301.559,19	8.217.382,75	8.190.786,12	100%	99%
1	Έκτακτα Έσοδα	30.480.525,54	7.182.265,86	7.162.579,13	100%	23%
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (ΠΟΕ)	1.234.190,23	823.520,85	558.548,77	68%	67%
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από ΠΟΕ	5.159.678,85	4.100.600,05	578.954,46	14%	11%
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	3.709.864,41	2.765.291,38	2.759.291,38	100%	74%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	5.214.725,75	5.214.725,75	1.253.306,05	24%	24%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων	49.658.855,69	28.303.786,64	20.503.465,91	72%	41%
Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου 2023 (€)						
		Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
0	Τακτικά Έσοδα	10.398.775,90	9.954.193,05	9.895.473,17	99%	95%
1	Έκτακτα Έσοδα	20.429.398,95	3.550.228,31	3.542.677,61	100%	17%
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (ΠΟΕ)	640.593,54	1.254.859,19	574.591,35	46%	90%
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από ΠΟΕ	8.969.682,89	5.320.371,66	1.697.689,04	32%	19%
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	3.841.745,13	2.854.285,19	2.845.275,17	100%	74%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	5.202.872,04	5.202.872,04	5.202.872,04	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων	49.483.068,45	28.136.809,44	23.758.578,38	84%	48%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Η σχέση που διαμορφώνεται απολογιστικά μεταξύ **βεβαιωθέντων και προϋπολογισθέντων εσόδων** αποτελεί δείκτη αφενός μεν της ακρίβειας με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός και αφετέρου της φορολογικής και διαχειριστικής προσπάθειας που αναλαμβάνει ο Δήμος και οι υπηρεσίες του. Τα ποσοστά 41%-45% καταδεικνύουν ζητήματα στη σύνταξη των προϋπολογισμών, με τις πλέον προβληματικές κατηγορίες εσόδων, τις προσόδους από την

ακίνητη περιουσία, τις δωρεές-κληρονομίες-κληροδοσίες, τα έσοδα ΠΟΕ, Εισπρακτέα Υπόλοιπα από Βεβαιωθέντα Έσοδα κατά τα Παρελθόντα Έτη. **Ειδικά, στην υποκατηγορία Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες (Έκτακτα Έσοδα), μόλις 14-17% των προϋπολογισθέντων εσόδων βεβαιώνεται.**

Οι αποκλίσεις που παρατηρούνται στη σχέση βεβαιωθέντων εσόδων προς προϋπολογισθέντα συνήθως οφείλονται:

- Σε αποκλίσεις εκτιμήσεων για το ύψος συγκεκριμένων επιχορηγήσεων.
- Υπερεκτίμηση εσόδων στους τομείς επενδύσεων και την παροχής υπηρεσιών π.χ. έκτακτες επιχορηγήσεις για επενδύσεις ή για λειτουργικές δαπάνες, αποδόσεις τελών, εισφορών κ.α.
- Σε καθυστερήσεις έργων, οπότε δεν είναι δυνατόν να ζητηθούν οι αντίστοιχες εκταμιεύσεις (συμβαίνει σε επιχορηγήσεις και δάνεια).
- Σε πιθανές αδυναμίες τήρησης των πολύπλοκων και γραφειοκρατικών διαδικασιών που απαιτούνται για την παρακολούθηση των έργων ή δράσεων που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση, αλλά και σε αστοχίες της διοίκησης (προβλέψεις, εκτιμήσεις).

Βέβαια, υπάρχουν και οι αστάθμητοι παράγοντες που επηρεάζουν το ύψος των δημοτικών εσόδων π.χ. κατανομές κρατικών επιχορηγήσεων, καταβολές εισροών από τα Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020, νομοθετικές ρυθμίσεις, δικαστικές αποφάσεις κ.α.

1.8.1.2 Δαπάνες

Οι δαπάνες ταξινομούνται σε τέσσερις κύριες ομάδες (κεφάλαια) και ακολουθούν την ίδια μεθοδολογία υποδιαίρεσης σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εξόδου (οριζόντια ταξινόμηση ή παρακολούθηση κατά είδος δαπάνης):

ΚΑ	Κατηγορίες/ Υποκατηγορίες Εξόδων
6	Έξοδα Χρήσης
60	Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού
61	Αμοιβές Αιρετών και Τρίτων
62	Παροχές Τρίτων
63	Φόροι και Τέλη
64	Λοιπά Γενικά Έξοδα
65	Πληρωμές για την Εξυπηρέτηση Δημόσια Πίστης
66	Δαπάνες Προμήθειας Αναλωσίμων
67	Πληρωμές για Μεταβιβάσεις Εισοδημάτων σε Τρίτους Παραχωρήσεις - Παροχές – Επιχορηγήσεις – Επιδότησεις – Δωρεές
68	Λοιπά Έξοδα
7	Επενδύσεις
71	Αγορές Κτιρίων, Τεχνικών Έργων και Προμήθειες Παγίων
73	Έργα
74	Μελέτες, Έρευνες, Πειραματικές Εργασίες και Ειδικές Δαπάνες
75	Τίτλοι Πάγιας Επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις
81	Πληρωμές Οφειλών Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)

82	Λοιπές Αποδόσεις
85	Προβλέψεις μη Είσπραξης Εισπρακτέων Υπολοίπων Βεβαιωθέντων κατά τα Παρελθόντα Οικονομικά Έτη
9	Αποθεματικό
91	Αποθεματικό

Τα επιμέρους κονδύλια των οικονομικών στοιχείων των ετών 2021-2023 παρουσιάζονται στον πίνακα Απολογιστικών Οικονομικών Στοιχείων του Παραρτήματος 14, ως απόλυτα μεγέθη και σε ποσοστιαία κατανομή. Τα ποσοστά αφορούν σε συμμετοχή στα συνολικά έξοδα κάθε έτους.

Πίνακας 40: Απολογιστικά Στοιχεία Δαπανών Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021-2023

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€)				
		2021	2022	2023
6	Έξοδα Χρήσης	10.037.991,94	11.113.345,15	11.865.612,03
7	Επενδύσεις	2.141.353,63	4.756.578,03	4.126.887,58
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις, Προβλέψεις	2.384.633,09	3.392.090,39	3.301.897,57
9	Αποθεματικό	234.385,71	293.283,50	130.026,63
Γενικό Σύνολο Δαπανών		14.798.364,37	19.555.297,07	19.424.423,81
Ποσοστιαία Κατανομή στο Σύνολο των Δαπανών (%)				
6	Έξοδα Χρήσης	67,83%	56,83%	61,09%
7	Επενδύσεις	14,47%	24,32%	21,25%
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις, Προβλέψεις	16,11%	17,35%	17,00%
9	Αποθεματικό	1,58%	1,50%	0,67%
Γενικό Σύνολο Δαπανών		100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τα πληρωθέντα έξοδα, παρουσιάζουν μια τάση αύξησης, αφού από 10.940.440€ το 2020 ανήλθαν στα 14.798.364,37€ το 2021 και σταθεροποιήθηκαν στα 19.555.297,07€ το 2022 και στα 19.424.423,81€ το 2023. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εξόδων αφορά λειτουργικές δαπάνες (ΚΑ 6), με ποσοστό συμμετοχής της τάξεως του 57% έως 68%, σαφώς μικρότερο ωστόσο από το 80,24% που ίσχυε το 2020 (δείκτης λειτουργικών δαπανών).

Σημαντική διαπίστωση αποτελεί ότι οι επενδύσεις διπλασιάστηκαν και έφτασαν το 21%-24% των πληρωθέντων δαπανών (**δείκτης επενδύσεων**). Ο δείκτης επενδύσεων εκφράζει το ποσοστό των συνολικών εξόδων που έχει διατεθεί σε έργα και επενδύσεις. Η αύξηση της τιμής του δείκτη υποδηλώνει ότι ο ΟΤΑ βρίσκεται σε στάδιο ταχείας ανάπτυξης και τη δημιουργία υποδομών, οι οποίες δυστυχώς δεν είχαν υλοποιηθεί τα προηγούμενα χρόνια (επί Δήμου Λέσβου).

Ο **δείκτης υποχρεώσεων** παραμένει σχετικά σταθερός (16%-17%). Ο δείκτης υποχρεώσεων εκφράζει το ποσοστό των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής που δεν έχουν εξοφληθεί ως προς το σύνολο των πληρωθέντων εξόδων. Όσο αυξάνει αυτός ο δείκτης, τόσο μεγαλύτερες είναι οι υποχρεώσεις του Δήμου προς τρίτους.

Όσον αφορά στις διάφορες υποκατηγορίες εξόδων, διαπιστώνεται ότι για την εξεταζόμενη περίοδο, τα μεγαλύτερα ποσοστά των πληρωθέντων δαπανών αφορούν τις υποκατηγορίες αμοιβών και εξόδων προσωπικού (ΚΑ 60), έργων (Κ73), πληρωμών για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους, παραχωρήσεις, παροχές, επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις, δωρεές (ΚΑ 67) και των παροχών τρίτων (ΚΑ 62). Σύμφωνα με τον **δείκτη κόστους απασχόλησης** (μισθοδοσία προσωπικού στο σύνολο των δαπανών), από 39,36% το 2020, το ποσοστό μειώνεται στο 30,00% το 2021 και στο 25% το 2023. Καθώς μειώνεται η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη αυξάνεται η δυνατότητα του ΟΤΑ για υλοποίηση επενδύσεων, άσκηση κοινωνικής πολιτικής κ.α.

Για την ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης δαπανών του Δήμου Δυτικής Λέσβου, παρουσιάζονται και αναλύονται στοιχεία προϋπολογισθέντων, βεβαιωθέντων και πληρωθέντων δαπανών για την περίοδο 2021-2023 και τα ποσοστά των πληρωθέντων προς τα ενταλθέντα έξοδα και των ενταλθέντων προς των προϋπολογισθέντων εξόδων (Παράρτημα 14). Το ποσοστό των πληρωθέντων δαπανών ως προς τα ενταλθέντα έξοδα του Δήμου Δυτικής Λέσβου εκτιμάται σε 100,00%, γεγονός το οποίο υποδηλώνει ότι η οικονομική διαχείριση του Δήμου κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Ωστόσο, ιδιαίτέρως χαμηλά είναι τα ποσοστά των ενταλθέντων εξόδων προς τα προϋπολογισθέντα, από 33% - 39%, άρα αντίστοιχα χαμηλός είναι και ο βαθμός εκτέλεσης του προϋπολογισμού στο σκέλος των εξόδων. Συγκρίνοντας τα ποσοστά αυτά με το 51% του 2020, συμπεραίνεται ότι η κατάσταση επιδεινώθηκε. Σημειώνεται ότι η σχέση ενταλθέντων/ προϋπολογισθέντων εξόδων αποτελεί δείκτη της ακρίβειας, με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός, της διαχειριστικής προσπάθειας που αναλαμβάνει ο Δήμος και οι υπηρεσίες του και της ύπαρξης ρευστότητας, όσον αφορά την πληρωμή των υποχρεώσεών του.

Πίνακας 41: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Δαπανών Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021-2023

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€) 2021						
		Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
6	Έξοδα Χρήσης	16.324.051,16	10.037.991,94	10.037.991,94	100%	61%
7	Επενδύσεις	20.836.901,92	2.141.353,63	2.141.353,63	100%	10%
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις	6.552.514,94	2.384.633,09	2.384.633,09	100%	36%
9	Αποθεματικό	234.385,71	0	0	-	0%
	Γενικό Σύνολο Δαπανών (6, 7, 8, 9)	43.947.853,73	14.563.978,66	14.563.978,66	100%	33%
Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€) 2022						
		Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
6	Έξοδα Χρήσης	15.499.580,85	11.113.345,15	11.113.345,15	100%	72%
7	Επενδύσεις	30.362.878,54	4.756.578,03	4.756.578,03	100%	16%
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις	7.949.801,08	3.392.090,39	3.392.090,39	100%	43%
9	Αποθεματικό	293.283,50	0	0	-	0%
	Γενικό Σύνολο Δαπανών (6, 7, 8, 9)	54.105.543,97	19.262.013,57	19.262.013,57	100%	36%

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€) 2023

		Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
6	Έξοδα Χρήσης	17.045.965,07	11.865.612,02	11.865.612,03	100%	70%
7	Επενδύσεις	24.097.938,23	4.126.887,58	4.126.887,58	100%	17%
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις	8.121.444,40	3.301.897,57	3.301.897,57	100%	41%
9	Αποθεματικό	130.026,63	0	0	-	0%
	Γενικό Σύνολο Δαπανών (6, 7, 8, 9)	49.395.374,33	19.294.397,17	19.294.397,18	100%	39%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Πίνακας 42: Συγκριτικά Απολογιστικά Στοιχεία Δαπανών Δήμου Δυτικής Λέσβου έτη 2020-2023

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€)

Έτος	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισθέντα
2020	21.616.828	10.940.440	10.940.440	100%	51%
2021	43.947.853,73	14.563.978,66	14.563.978,66	100%	33%
2022	54.105.543,97	19.262.013,57	19.262.013,57	100%	36%
2023	49.395.374,33	19.294.397,17	19.294.397,18	100%	39%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

1.8.2 Λοιποί Σύνθετοι Χρηματοοικονομικοί Δείκτες

Στη συνέχεια υπολογίζονται και αναλύονται ορισμένοι αριθμοδείκτες, οι οποίοι παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για την οικονομική διαχείριση στο Δήμο Δυτικής Λέσβου καθώς αφορούν σχέσεις μεταξύ εσόδων και εξόδων, αλλά και σχετικοποίηση εσόδων και δαπανών με κριτήριο τον πληθυσμό του Δήμου. Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τους ισολογισμούς του Δήμου και τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού της ΕΛΣΤΑΤ από το 2021.

Ο **δείκτης συμμετοχής επιχορηγήσεων στα έξοδα** εκφράζει τη συμμετοχή των επιχορηγήσεων για την κάλυψη των εξόδων του Δήμου. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μεγαλύτερη είναι η συμμετοχή των επιχορηγήσεων στην κάλυψη των εξόδων του Δήμου και τόσο πιο εξαρτημένος είναι ο Δήμος από τις επιχορηγήσεις. Ενώ το 2020 η τιμή διαμορφώνεται στο 68,25%, σταδιακά μειώνεται στο 17%, το 2023.

Ο **δείκτης εξόδων χρήσης προς τακτικά έσοδα** εκφράζει την κάλυψη των εξόδων χρήσης (λειτουργικών εξόδων) από τα τακτικά έσοδα του Δήμου. Όσο μικρότερη η τιμή του δείκτη τόσο μεγαλύτερη η δυνατότητα κάλυψης των εξόδων χρήσης από τα τακτικά έσοδα. Ο εν λόγω δείκτης φαίνεται να εμφανίζει αυξητική τάση καθώς οι τιμές του από 114,05% το 2020, φθάνει το 130,37% το 2021, το 135,36% το 2022, ενώ το 2023 πέφτει ελαφρώς στο 119,91%. Σαφώς, ο Δήμος παρουσιάζει διαχρονικά μικρή δυνατότητα κάλυψης των λειτουργικών του εξόδων από τα τακτικά του έσοδα.

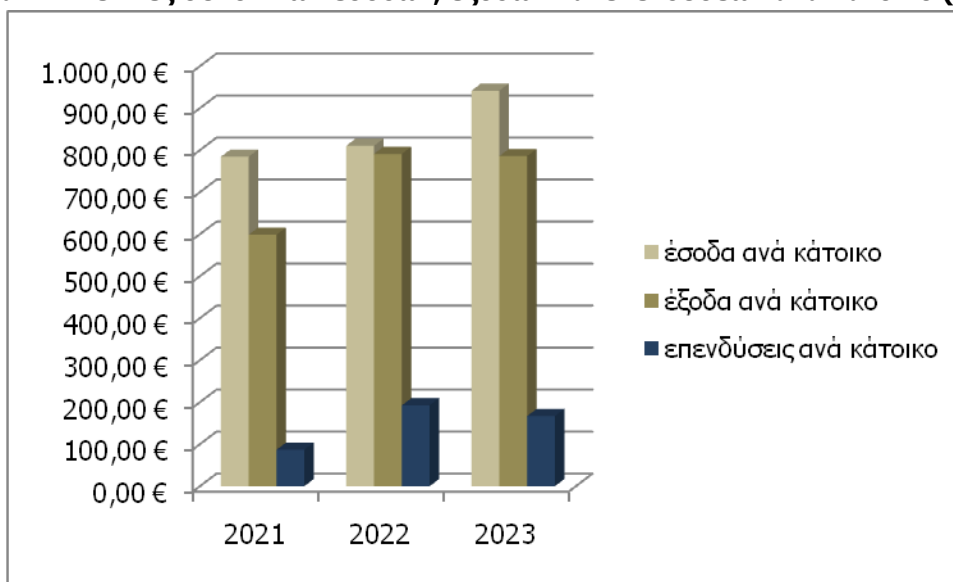
Ο **δείκτης κάλυψης κόστους μισθοδοσίας προσωπικού** εκφράζει το ποσοστό των τακτικών εσόδων που δεσμεύονται για την κάλυψη της μισθοδοσίας. Όπως αποδεικνύεται,

σημαντικό μέρος των τακτικών εσόδων του Δήμου Δυτικής Λέσβου (το ήμισυ) δεσμεύεται για την κάλυψη της μισθοδοσίας του προσωπικού, αφού από 55,94% το 2020, φθάνει στο 47% το 2023.

Ο **δείκτης αυτοχρηματοδότησης επενδύσεων** (επιχορηγήσεις για επενδυτικές ανάγκες προς το σύνολο των επενδυτικών δαπανών). εκφράζει τη δυνατότητα χρηματοδότησης επενδύσεων από τους διαθέσιμους πόρους του ΟΤΑ. Όσο μικρότερη είναι η τιμή του, τόσο λιγότερο εξαρτάται η επενδυτική πολιτική ενός Δήμου από επιχορηγήσεις ειδικού σκοπού (επενδύσεις). Όλα τα έτη, ο Δήμος Δυτικής Λέσβου χρηματοδοτεί τις επενδύσεις του αποκλειστικά από επιχορηγήσεις τα έτη 2021 και 2022 (109% και 93% αντίστοιχα). Ωστόσο, το 2023 η τάση αυτή ανατρέπεται καθώς ο δείκτης περιορίζεται στο 53%.

Ο **δείκτης εσόδων ανά κάτοικο** (συνολικά έσοδα) εκφράζει το κατά κεφαλήν ποσό που μπορεί να διαθέσει ο Δήμος Δυτικής Λέσβου ανά κάτοικο για την υλοποίηση των πολιτικών του. Ο εν λόγω δείκτης παρουσιάζει σταθερά αυξητική τάση την τριετία 2021 – 2023. Ο **δείκτης εξόδων ανά κάτοικο** εκφράζει το ποσό που αντιστοιχεί σε κάθε δημότη (κατά κεφαλήν) με βάση το σύνολο των εξόδων. Όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης, τόσες περισσότερες δαπάνες ανά κάτοικο διαθέτει ο Δήμος για την εφαρμογή του προγράμματος δράσης του. Τέλος, ο **δείκτης επενδύσεων** ανά κάτοικο εκφράζει το ύψος επενδύσεων που αντιστοιχεί σε κάθε δημότη (κατά κεφαλήν) με βάση το σύνολο των εξόδων για επενδύσεις. Ο δείκτης φαίνεται σαφώς βελτιωμένος τα έτη 2022 και 2023, συγκριτικά με το 2021.

Διάγραμμα 17: Δείκτες συνολικών εσόδων, εξόδων και επενδύσεων ανά κάτοικο (2021-2023)

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

1.8.3 Προγράμματα Χρηματοδότησης

Σχεδόν το 14% των εσόδων του Δήμου, προέρχεται από προγράμματα χρηματοδότησης. Από ίδρυσης του Δήμου, περισσότερα από 22 εκατ. ευρώ έχουν διασφαλιστεί για την υλοποίηση

δημόσιων επενδύσεων, όπως αναλυτικά περιγράφεται στον πίνακα 75 του Παραρτήματος 15. Πρόκειται για χρήματα που προέρχονται από ευρωπαϊκά (π.χ. HORIZON), εθνικά (π.χ. Πράσινο Ταμείο) και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (ΕΣΠΑ).

Αν και οι χρηματοδοτικές δυνατότητες που προκύπτουν από το διάφορα προγράμματα παρουσιάζονται ως μια σημαντική ευκαιρία για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην πραγματικότητα πρόκειται για μια μέθοδο κατανομής πόρων που οφελεί τους μεγαλύτερους και καλύτερα στελεχωμένους Δήμους, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουν έγκαιρα στις απαιτήσεις των εν λόγω Προγραμμάτων και ιδίως στην ωρίμανση των έργων, την εκπόνηση των αναγκαίων μελετών, την προετοιμασία φακέλου υποβολής προτάσεων, την υλοποίηση και την επίβλεψη των έργων. Ο νεοσύστατος Δήμος Δυτικής Λέσβου, συγκεκριμένα, αξιοποίησε εξωτερικό συνεργάτη για τη σύνταξη είκοσι έξι (26) από τις τριάντα πέντε (35) προτάσεις πράξεων (έργα/ προμήθειες/ δράσεις) που εντάχθηκαν σε χρηματοδοτικά προγράμματα, δηλαδή το 74% των εγκεκριμένων προτάσεων. Το ποσοστό αυτό αποδεικνύει την αδυναμία του οργανισμού να υποστηρίξει, αυτοτελώς, το σύστημα αναζήτησης και διεκδίκησης πόρων για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του.

1.8.4 Αξιοποίηση Περιουσίας

Το Τμήμα Τοπικής Ανάπτυξης και Αξιοποίησης Δημοτικής Περιουσίας του Δήμου Δυτικής Λέσβου, στις αρχές του 2024, διαχειρίζεται τις εκμισθώσεις 42 αγρών και 12 αστικών ακινήτων - οικοπέδων. Μέχρι το πέρας της παρούσας δημοτικής περιόδου, στόχος είναι οι 100 εκμισθώσεις. Επιπλέον, σε εξέλιξη βρίσκεται η επαναδημοπρατήση 9 εκμισθώσεων κεραιών σε βουνά της περιοχής, οι οποίες έχουν λήξει.

Από το 2020 και τη λειτουργία του νέου Δήμου Δυτικής Λέσβου έχουν αγοραστεί 3 ακίνητα.

Σημαντική είναι η συνεισφορά του τμήματος στη διαχείριση των κληροδοτημάτων, που μέχρι το 2020 ήταν αδρανή. Για καθένα από αυτά, έχουν τεθεί ως στόχοι:

- η υποβολή των οικονομικών στοιχείων παρελθουσών διαχειρίσεων στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου,
- η έναρξη της υλοποίησης της βούλησης των διαθετών και
- η αδρανοποίηση όσων έχουν εκπληρώσει τους σκοπούς τους.

Συγκεκριμένα, υπάρχουν 11 κληροδοτήματα σε διαφορετικά στάδια επανεργοποίησής τους καθώς και 4 κληροδοτήματα, των οποίων ο σκοπός έχει παύσει και θα τεθούν σε εκκαθάριση προκειμένου το σύνολο της περιουσίας τους να περάσει στη δημοτική περιουσία.

Σχετικά με το κτηματολόγιο, έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις, πολλές από τις οποίες έχουν επεξεργαστεί, ενώ μας έχει σταλεί κατάλογος με τα ακίνητα που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης (ανεκτόπιστα, χωρίς τίτλο, κλπ). Για την επίλυση των εν λόγω προβλημάτων γίνεται ο έλεγχος, σε συνεργασία με τους προέδρους των κοινοτήτων, προκειμένου να εκδοθούν τα απαραίτητα έγγραφα για την ολοκλήρωση της κτηματογράφησης τους.

Τέλος, πρόθεση της δημοτικής αρχής είναι η επιστροφή 15 δημοτικών ακινήτων από την ΑΔΕΛ ΑΕ, με την αποχώρηση του Δήμου από αυτή. Πρόκειται για σημαντικά ακίνητα, τα οποία αναμένεται να συνεισφέρουν στα δημοπτικά έσοδα, καθώς έχουν σημαντικές προοπτικές αξιοποίησης.

Τα προβλήματα που μειώνουν σε ένα βαθμό την αποδοτικότητα της υπηρεσίας μας σχετίζονται με το γεγονός ότι είμαστε εξαρτημένοι από κινήσεις άλλων προκειμένου να προχωρήσουμε τον βηματισμό μας. Συνεπώς καθυστερήσεις που εμφανίζονται συμπαρασύρουν και το δικό μας βηματισμό.

2 Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης – Ανάλυσης S.W.O.T. (Πλεονεκτημάτων, Αδυναμιών, Ευκαιριών και Απειλών)

Η Ανάλυση S.W.O.T αποτελεί ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού που εξετάζει, όπως προαναφέρθηκε, τα Πλεονεκτήματα (Strengths), τις Αδυναμίες (Weaknesses) που προκύπτουν από τους εσωτερικούς πόρους του Οργανισμού (π.χ. διάρθρωση υπηρεσιών, επάρκεια προσωπικού, τεχνογνωσία, χρηματοοικονομική ικανότητα κ.λπ.), καθώς και τις Ευκαιρίες (Opportunities) και Απειλές (Threats) που αντανακλούν μεταβλητές του εξωτερικού περιβάλλοντός της τις οποίες ο Οργανισμός θα πρέπει να εντοπίσει και να προσαρμοστεί σε αυτές ή ακόμα και να τις προσαρμόσει όπου κάτι τέτοιο είναι εφικτό (π.χ. θεσμικές ρυθμίσεις, πολιτικές, δημιουργία ή/και εμφάνιση νέων αναπτυξιακών δυνατοτήτων κ.λπ.). Χρησιμοποιείται από Οργανισμούς και Επιχειρήσεις προκειμένου να αξιολογήσουν την τρέχουσα κατάσταση με σκοπό τη λήψη αποφάσεων για τη διαμόρφωση μελλοντικών στρατηγικών και πολιτικών.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται με τη μορφή ανάλυσης S.W.O.T., ανά θεματικό τομέα, τα κυριότερα πλεονεκτήματα, αδυναμίες, ευκαιρίες και απειλές, τα οποία επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου Δυτικής Λέσβου και η αξιολόγηση των οποίων θα συνεισφέρει τόσο στην επίλυση κρίσιμων ζητημάτων αλλά και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης. Γενικά, κατά την εφαρμογή της ανάλυσης επιχειρείται να απαντηθούν με όσο το δυνατόν πιο σαφή τρόπο ερωτήματα που αφορούν την περιοχή του Δήμου:

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ποια είναι τα πλεονεκτήματα; ▪ Ποιο είναι το πλέον ανταγωνιστικό προϊόν / υπηρεσία; ▪ Ποιοι είναι οι διαθέσιμοι πόροι που είναι μοναδικοί ή έχουν το μικρότερο συγκριτικά κόστος; ▪ Τι θεωρούν οι τοπικοί οικονομικοί παράγοντες ως ενδογενή πλεονεκτήματα της περιοχής; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί; ▪ Τι θα έπρεπε να αποφευχθεί; ▪ Τι θεωρούν οι τοπικοί οικονομικοί παράγοντες ως ενδογενή αδυναμία;
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ποιες είναι οι καλές ευκαιρίες που προβάλλουν; ▪ Ποιες είναι οι ενδιαφέρουσες τάσεις που αφορούν την περιοχή; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ποια εμπόδια εμφανίζονται συνήθως; ▪ Εμφανίζονται αλλαγές στις προδιαγραφές για τις ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες; ▪ Οι τεχνολογικές αλλαγές απειλούν ή ακυρώνουν την υφιστάμενη οικονομία της περιοχής; ▪ Υπάρχουν χρηματοδοτικά ή χρηματοοικονομικά προβλήματα; ▪ Αποτελεί κάποια από τις Αδυναμίες πραγματική απειλή για την οικονομία της περιοχής;

Οι τομείς που εξετάζονται ταυτίζονται με τους άξονες ανάλυσης του επιχειρησιακού και αφορούν:

Άξονας «Προστασία του Περιβάλλοντος και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής»

Θεματικοί Τομείς

- Προστασία Περιβάλλοντος και Διαχείριση Φυσικών Πόρων
- Αστικό Περιβάλλον
- Βασικές Υποδομές (υποδομές δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, ενέργειας, επικοινωνιών κ.λπ.)
- Οδικό Δίκτυο – Οδοποιία
- Πολιτική Προστασία – Διαχείριση Κρίσεων
- Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων – Καθαριότητα
- Στάθμευση – Κυκλοφοριακό – Συγκοινωνίες – Προσβασιμότητα

Άξονας «Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός, Υγεία / Πρόνοια, Τρίτη Ηλικία, Κοινωνική Ενσωμάτωση»

Θεματικοί Τομείς

- Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια
- Παιδεία, Νέα Γενιά
- Δια Βίου Μάθηση
- Αθλητισμός
- Πολιτισμός

Άξονας «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

Θεματικοί Τομείς:

- Απασχόληση – Ανεργία
- Επιχειρηματικότητα και Οικονομία

Άξονας «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οργάνωσης»

Θεματικοί Τομείς

- Οργανωτική Δομή, Συστήματα Λειτουργίας και Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση
- Ανθρώπινο Δυναμικό
- Κτιριακή Υποδομή και Τεχνικός Εξοπλισμός
- Οικονομική Διαχείριση και Δημοτική Περιουσία

2.1 Αξιολόγηση της Κατάστασης της Δημοτικής Επικράτειας και Εντοπισμός των Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης

2.1.1 Προστασία του Περιβάλλοντος και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

2.1.1.1 Προστασία Περιβάλλοντος και Διαχείριση Φυσικών Πόρων

A/A	1	Θεματικός Τομέας	Προστασία Περιβάλλοντος και Διαχείριση Φυσικών Πόρων			
		Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)	Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα
		<ul style="list-style-type: none"> • Το 70% της έκτασης του Δήμου καλύπτεται από προστατευόμενες περιοχές NATURA 2000 • Το Απολιθωμένο Δάσος της Λέσβου / γεώτοπος Λέσβου/ η βιοποικιλότητα του κόλπου Καλλονής / οι πολυάριθμοι υγρότοποι / το θαλάσσιο περιβάλλον / δασικές εκτάσεις - δημοτικά δάση • Ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης φυσικού περιβάλλοντος • Ενδιαφέρον και κινητοποίηση τοπικών κοινωνιών και εθελοντών σε θέματα προστασίας και ανάδειξης φυσικού περιβάλλοντος • Γεωθερμικά πεδία υψηλής και μέσης ενθαλπίας και θερμές ιαματικές πηγές • Αρχιτεκτονικά στοιχεία αγροτικής παράδοσης • Αναξιοποίητοι υδατικοί πόροι 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικές ελλείψεις σε εξειδικευμένο επιστημονικό και άλλο προσωπικό (π.χ. περιβαλλοντολόγοι, δασολόγοι, υδρονομείς) για τη διαχείριση του φυσικού πλούτου (π.χ. δάση, νερό άρδευσης, υγρότοποι) • Προβλήματα στη διαθεσιμότητα υδάτων ύδρευσης και άρδευσης, ιδίως κατά τη θερινή περίοδο • Δασικές περιοχές σε χαμηλό επίπεδο προστασίας και διαχείρισης • Ελλείψεις σε υποδομές προβολής και αξιοποίησης του φυσικού πλούτου και των σημείων ενδιαφέροντος 	<ul style="list-style-type: none"> • Η έμφαση στις δράσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών στη νέα προγραμματική περίοδο • Η έμφαση στην «πράσινη» ανάπτυξη από στρατηγικές και τα προγράμματα χρηματοδότησης (π.χ. Πράσινο Ταμείο, Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Γαλάζια Ανάπτυξη, Εθνική Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική • Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για θέματα περιβάλλοντος και φύσης από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καλλονής (ΚΠΕΝ) • Πρωτόκολλο Συνεργασίας του Δήμου με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπές θεσμικό πλαίσιο προστασίας φυσικού περιβάλλοντος (ΕΠΜ και σχέδια διαχείρισης) • Διαχείριση κεντρικά των προστατευόμενων περιοχών από το ΥΠΕΚΑ (ΟΦΥΠΕΚΑ) • Περιορισμένη δυνατότητα πρόσληψης τακτικού προσωπικού, μέσω ΥΠΕΣ • Περιορισμένη εφαρμογή και έλεγχος ορθών γεωργικών πρακτικών (π.χ. λιπάσματα, φυτοφάρμακα) • Ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη • Ανορθολογική χρήση φυσικών πόρων (π.χ. υπεράντληση υδάτων) • Ερημοποίηση • Ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε βιομηχανική κλίμακα (π.χ. υδατοκαλλιέργειες, αιολικοί σταθμοί) • Ανταγωνισμός μεταξύ Δήμων για χρηματοδοτικά προγράμματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση θεσμικού πλαισίου προστασίας. • Εφαρμογή περιφερειακών και τοπικών στρατηγικών (κλιματική αλλαγή, χωρικός σχεδιασμός, προστασία από φυσικές καταστροφές κ.λπ.) • Οργάνωση/ στελέχωση της Δ/σης Περιβάλλοντος ώστε να αποκτήσει επιτελικό ρόλο στο σχεδιασμό /εφαρμογή πολιτικών προστασίας και ανάδειξης φυσικού περιβάλλοντος • Αναβάθμιση αρδευτικών δικτύων • Δημιουργία Κέντρου Ενημέρωσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (ΚΕΠΕΑ) • Βελτίωση, επέκταση και συντήρηση δικτύου πεζοπορικών διαδρομών και μονοπατιών • Συνεργασίες/ συμπράξεις με επιστημονικούς φορείς και περιβαλλοντικές οργανώσεις

2.1.1.2 Αστικό Περιβάλλον

A/A	2	Θεματικός Τομέας	Αστικό Περιβάλλον			
		Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)	Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα
		<ul style="list-style-type: none"> Ενδιαφέροντες και προστατευόμενοι οικισμοί (παραδοσιακοί, μνημεία αρχιτεκτονικής κληρονομιάς) Αξιοποίηση σημαντικών μνημείων και διατήρηση και ανάδειξη των πλούσιων πολιτιστικών χαρακτηριστικών των οικισμών Χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα και κυκλοφοριακοί φόρτοι στους περισσότερους οικισμούς Υλοποίηση μικρών αλλά σημαντικών λειτουργικών και αισθητικών παρεμβάσεων στα χωριά του Δήμου (π.χ. πλακοστρώσεις, αστικές υποδομές, γήπεδα, παιδικές χαρές) Βελτίωση οδοφωτισμού Κανονισμός Διαχείρισης Κοινόχρηστων Χώρων Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ) Επιχειρησιακό Σχέδιο Εξασφάλισης Κοινόχρηστων και Κοινοφελών Χώρων (ΕΣΕΚΚ) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς Υπό κατασκευή Καταφύγιο Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς 	<ul style="list-style-type: none"> Έλλειψη προσωπικού, οργάνωσης και μέσων των αρμόδιων υπηρεσιών για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων και δράσεων αστικού σχεδιασμού Έλλειψη χαρακτηρισμένων κοινόχρηστων χώρων (οριοθέτησης και διαχείρισης) Ανάγκη διαμορφώσεων/ αναπλάσεων ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου (πλατειών, πάρκων κ.λπ.) Ανεπάρκεια αρκετών και κατάλληλων χώρων στάθμευσης εντός οικισμών Προβλήματα στην κυκλοφορία και στάθμευση στους οικισμούς τουριστικού ενδιαφέροντος Απουσία ελέγχων αντισεισμικής προστασίας κτιρίων 	<ul style="list-style-type: none"> Προγράμματα χρηματοδότησης έργων αστικών αναπλάσεων Προώθηση πολιτικών αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος (εξοικονόμηση ενέργειας, βιοκλιματικός σχεδιασμός έργων και δημοσίου χώρου, χρήση ποδηλάτου και εξασφάλιση προσβάσεων ΑμΕΑ) Αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων παρακολούθησης καταγραφής αναγκών και σχεδιασμού παρεμβάσεων (GIS) 	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντική υστέρηση στη θεσμοθέτηση των νέων Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ) Συνεχιζόμενη πληθυσμιακή συρρίκνωση απομακρυσμένων οικισμών και πιέσεις στον ημιαστικό χώρο κυρίως της Καλλονής (εμπορικό και διοικητικό κέντρο) Έντονη εποχικότητα του τουρισμού και συγκρούσεις χρήσεων γης σε περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος Περιορισμένη δυνατότητα πρόσληψης τακτικού προσωπικού, μέσω ΥΠ.ΕΣ. Ανταγωνισμός μεταξύ Δήμων για χρηματοδοτικά προγράμματα Υποχρηματοδότηση σε κρίσιμες αρμοδιότητες όπως η διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς 	<ul style="list-style-type: none"> Ολοκλήρωση χωρικού και πολεοδομικού σχεδιασμού Καθορισμός, οριοθέτηση και εξασφάλιση κοινόχρηστων χώρων Ιεράρχηση έργων αστικών αναπλάσεων και προσβασιμότητας Ανάπλαση και ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων Διαμόρφωση βιοκλιματικών χώρων στάθμευσης εντός οικισμών Εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών/ Βελτίωση της κυκλοφορίας και στάθμευσης εντός των οικισμών τουριστικού ενδιαφέροντος Νέες προσλήψεις – Αξιοποίηση κινητικότητας Έλεγχος αντισεισμικής προστασίας δημοτικών κτιρίων Υπογειοποίηση δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στους παραδοσιακούς οικισμούς και σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους

2.1.1.3 Βασικές Υποδομές (υποδομές δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, ενέργειας, επικοινωνιών κ.λπ.)

A/A 3 Θεματικός Τομέας		Βασικές Υποδομές (υποδομές δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, ενέργειας, επικοινωνιών κ.λπ.)		
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)	Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα
<ul style="list-style-type: none"> • Το σχέδιο διαχείρισης και ασφάλειας πόσιμου νερού • Η διαθεσιμότητα πόσιμου και αρδευτικού νερού σχεδόν στο σύνολο της εδαφικής έκτασης (με εξαίρεση τις δυτικές περιοχές) • Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ) • Έργα εγκατάστασης σταθμών φόρτισης και προμήθεια ηλεκτροκίνητων οχημάτων για τις υπηρεσίες του Δήμο • Υλοποίηση προγράμματος WiFi4EU για δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο των πολιτών και των επισκεπτών σε σημαντικό αριθμό δημοσίων χώρων. • Ανάληψη διαχείρισης γεωθερμικού πεδίου Πολιχνίτου 	<ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλες εποχικές διακυμάνσεις στη ζήτηση νερού – σημαντικές ελλείψεις σε άρδευση κατά τη θερινή περίοδο • Ανάγκη εκσυγχρονισμού υφιστάμενων αρδευτικών δικτύων • Προβληματική εφαρμογή ανταποδοτικού συστήματος για τις υπηρεσίες άρδευσης • Οι παγιωμένες συνήθειες και πρακτικές ιδίως σε μικρούς οικισμούς και έλλειψη συστημάτων ελέγχου • Ανεπάρκεια ανθρώπινου δυναμικού 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι προτεραιότητες και οι δυνατότητες χρηματοδότησης της νέας προγραμματικής περιόδου για την ολοκλήρωση των υποδομών ποιότητας ζωής 	<ul style="list-style-type: none"> • Η λειτουργία της ΔΕΥΑΛ • Παλαιότητα και ανάγκες αντικατάστασης υδρευτικών δικτύων • Προβληματική λειτουργία μονάδων ΕΕΛ (π.χ. Καλλονή) – απουσία μονάδων επεξεργασίας λυμάτων στους παραλιακούς οικισμούς • Αστάθεια στη διανομή ηλεκτρικού ρεύματος • Έλλειψη συστημάτων διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων • Ανεπάρκεια επικοινωνιακών δικτύων (περιορισμένη κάλυψη από τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας και χαμηλή ταχύτητα πρόσβασης στο διαδίκτυο) 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξορθολογισμός διαδικασιών και συστηματική παρακολούθηση και καταγραφή καταναλώσεων νερού άρδευσης • Εκσυγχρονισμός δικτύων άρδευσης μείωση απωλειών, • Εφαρμογές τηλεμετρίας και έξυπνων συστημάτων καταγραφής • Αδειοδότηση πηγών/ δικτύων άρδευσης • Επιδιόρθωση – αποκατάσταση λειτουργίας λιμνοδεξαμενών και δημιουργία νέων • Αξιοποίηση γεωθερμικού πεδίου Πολιχνίτου (δίκτυο διανομής θερμότητας)

2.1.1.4 Οδικό Δίκτυο – Οδοποιία

Α/Α	4	Θεματικός Τομέας	Οδικό Δίκτυο – Οδοποιία				
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα		
<ul style="list-style-type: none"> • Οι συνεχιζόμενες παρεμβάσεις για την βελτίωση της ασφάλειας του βασικού οδικού δικτύου • Υλοποίηση εκτεταμένων παρεμβάσεων αγροτικής οδοποιίας στο σύνολο των δημοτικών ενοτήτων 		<ul style="list-style-type: none"> • Εκτεταμένο εθνικό, επαρχιακό, δημοτικό, δασικό και αγροτικό οδικό δίκτυο • Περιορισμένοι πόροι και τεχνική δυνατότητα σε σχέση με το μέγεθος και τις απαιτήσεις συντήρησης του οδικού δικτύου • Ανάγκη βελτίωσης των δημοτικών και επαρχιακών οδών – ζητήματα ασφάλειας • Αδυναμία (εποχική) διαχείρισης κυκλοφορικού φόρτου ιδίως στις τουριστικές περιοχές και στα κέντρα των οικισμών 	<ul style="list-style-type: none"> • Η υλοποίηση των βασικών οδικών αξόνων του εθνικού και επαρχιακού δικτύου • Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης έργων οδοποιίας από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους • Η δυνατότητα συνεργασίας και ενεργοποίησης των αρμόδιων περιφερειακών υπηρεσιών • Προσλήψεις μηχανικών μέσω ΑΣΕΠ • Ο Αναπτυξιακός Οργανισμός ΑΡΜΟΣ Α.Ε. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η εντεινόμενη έλλειψη προσωπικού των αρμόδιων υπηρεσιών • Η ανεπάρκεια πόρων για έργα δημοτικής και αγροτικής οδοποιίας • Το αυξημένο κόστος που παρουσιάζουν τα έργα οδοποιίας • Μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση σημαντικών οδικών έργων (οδικός άξονας Καλλονής – Πέτρας, Καλλονής – Σιγρίου) • Εκδήλωση έντονων καιρικών φαινομένων που δημιουργούν προβλήματα ηλεκτροφωτισμού, κατολισθήσεων, φερτών υλικών, πτώσεις βράχων, αποκολλήσεις πινακίδων κ.λπ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της ασφάλειας και ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των επισκεπτών του Δήμου Δυτικής Λέσβου, μέσω της ανάπτυξης ενός ασφαλούς οδικού δικτύου • Υποστήριξη των οικονομικών δραστηριοτήτων (π.χ. τουρισμός, αγροτική παραγωγή) μέσω της ύπαρξης ενός καλού οδικού δικτύου • Ολοκλήρωση έργου κατασκευής οδικού άξονα Καλλονής – Πέτρας • Ανάπτυξη έργων οδοποιίας προσαρμοσμένων στις αρχές της βιώσιμης κινητικότητας 		

2.1.1.5 Πολιτική Προστασία – Διαχείριση Κρίσεων

Α/Α	5	Θεματικός Τομέας	Πολιτική Προστασία – Διαχείριση Κρίσεων		
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)	Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)		Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα
<ul style="list-style-type: none"> • Έγκαιρη εκπόνηση και επικαιροποίηση σχεδίων αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών (Δάρδανος, Ιόλαος, Εγκέλαδος, Βορέας) • Λειτουργία Τοπικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (Σ.Τ.Ο.) – Τακτικές συνεδριάσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπής διοικητική και τεχνική υποστήριξη (χειριστές μηχανημάτων) του Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας • Καθυστερήσεις σε θέματα ελέγχου κατασκευών και αντισεισμικής προστασίας • Μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού δαπανάται στον καθαρισμό δασυλλίων (50%) • Ανεπαρκής εξοπλισμός Πολιτικής Προστασίας • Χαμηλή απορρόφηση πόρων που αφορούν έργα πυροπροστασίας • Απουσία Διαχειριστικών Μελετών για τα δημοτικά δάση • Η αρμόδια υπηρεσία δεν έχει μηχανήματα έργου χρεωμένα αποκλειστικά στο έργο της πολιτικής προστασίας 		<ul style="list-style-type: none"> • Έμφαση στον σχεδιασμό και οργάνωση εφαρμογής μέτρων πολιτικής προστασίας • Ειδικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας (ΕΣΠΑ 2021-2027) • Δυνατότητα χρηματοδότησης δράσεων πρόληψης των φυσικών καταστροφών από το ΠΕΠ 2021 – 2027 • Η Ε.Ε. χρηματοδοτεί την υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και οργάνωσης της Πολιτικής Προστασίας αλλά και προμήθειας σχετικού εξοπλισμού, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση καταστροφών • Το Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Ν. Λέσβου 	<ul style="list-style-type: none"> • Η έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού -Περιορισμένη δυνατότητα πρόσληψης τακτικού προσωπικού • Μεγάλη έκταση του Δήμου στην οποία περιλαμβάνονται αστικές, πεδινές, παράκτιες, ορεινές, αγροτικές και δασικές περιοχές, γεγονός που αυξάνει το είδος και την έκταση των ενδεχόμενων καταστροφών και δυσκολεύει τη διαχείριση κρίσεων • Ανάγκη αναβάθμισης Κλιμακίου Πυροσβεστικής σε Υπηρεσία 	<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχωση του Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας με κατάλληλο διοικητικό και τεχνικό προσωπικό (χειριστές μηχανημάτων), νέες προσλήψεις – Αξιοποίηση κινητικότητας • Εκπαίδευση προσωπικού και αιρετών σε θέματα Πολιτικής Προστασίας • Ενημέρωση, πληροφόρηση πολιτών για θέματα φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών καθώς και μέτρων αυτοπροστασίας • Ανάπτυξη δικτύου εθελοντικών ομάδων • Προμήθεια εξοπλισμού και μηχανημάτων έργου πολιτικής προστασίας • Έργα πυροπροστασίας (βελτίωση δασικού οδικού δικτύου, άρση καταπτώσεων εντός δασικών οδών, νέες υδατοδεξαμενές, καθαρισμοί βλάστησης εκατέρωθεν δασικών οδών, σύστημα ανίχνευσης δασικών πυρκαγιών -κάμερες παρακολούθησης, drones, αισθητήρες και δυναμικές ενημερωτικές πινακίδες σε κρίσιμα σημεία της δασικής έκτασης κ.ά.- πυροσβεστικά οχήματα-σταθμοί κοντά σε τουριστικές περιοχές & έλεγχος/αντικατάσταση μανίκων, κρουστών) • Σύμβαση Διαχειριστικών Μελετών των μεγάλων δημοτικών δασών (Ριζώνα, Βασιλικών, Παρακοίλων και Πτερούνας)

2.1.1.6 Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων – Καθαριότητα

A/A	6	Θεματικός Τομέας	Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων - Καθαριότητα			
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα	
<ul style="list-style-type: none"> • Λειτουργία ΦΟΔΣΑ Λέσβου - Λήμνου • Ολοκληρωμένο τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (ΤΣΔΑ) 2021-2025 με έμφαση στη διαλογή στην πηγή • Υπό υλοποίηση έργα υποδομών με έμφαση στη διαλογή στην πηγή • Προετοιμασία εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη ΔσΠ και την ανακύκλωση • Δυνατότητες υποστήριξης των υπηρεσιών καθαριότητας από τον ΦΟΔΣΑ Λέσβου - Λήμνου • Σταδιακή ανανέωση στόλου οχημάτων 		<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού, ανεπάρκεια διοικητικού και εργατικού προσωπικού στη Διεύθυνση Καθαριότητας • Καθαρισμός Επαρχιακών και Εθνικών Οδών (μέχρι πρότινος αρμοδιότητα τη Περιφέρειας) • Πεπαλαιωμένος στόλος οχημάτων στον τομέα της καθαριότητας • Υψηλό κόστος συλλογής και μεταφοράς απορριμμάτων, εξαιτίας της μεγάλης έκτασης του Δήμου • Καθυστέρηση στην εφαρμογή προγραμμάτων ΔσΠ • Χαμηλή συμμετοχή των δημοτών στην ανακύκλωση συσκευασιών - απουσία συστηματικής ενημέρωσης • Πρόβλημα στη διαχείριση των ογκωδών αποβλήτων και άλλων ειδικών κατηγοριών όπως τα μαλλιά προβάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδεχόμενη συνεργασία με τον τομέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξαιρετική δυσκολία επίτευξης Εθνικών Στόχων (ΕΣΔΑ 2020), με συνέπεια η απόκλιση από αυτούς να ελλοχεύει κινδύνους επιβολής ειδικών μέτρων προσαρμογής και κυρώσεων • Καθυστέρηση στην επικαιροποίηση του ΠΕΣΔΑ ΒΑ, βάσει του ΕΣΔΑ 2020 • Αύξηση του λειτουργικού κόστους από την εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών που προβλέπονται από τη νομοθεσία και τους κανονισμούς της Ε.Ε. • Αδυναμία πρόσληψης τακτικού προσωπικού • Εξαιρετική δυσλειτουργία στην είσπραξη βεβαιωμένων οφειλών και περιορισμένα ανταποδοτικά έσοδα • Δυσχερής συνεργασία με την ΕΕΑΑ Α.Ε. και μη συμμόρφωση της με τους όρους λειτουργίας που έχουν καθοριστεί από τον ΕΟΑΝ • Διεκδίκηση πόρων ανταγωνιστικά με Δήμους καλύτερα στελεχωμένους και με μεγαλύτερη εμπειρία 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμού στον τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων • Στελέχωση της Διεύθυνσης Καθαριότητας κυρίως με επιστημονικό, αλλά και με διοικητικό και εργατικό προσωπικό • Ανάπτυξη συστημάτων ΔσΠ βιοαποβλήτων, ανακυκλώσιμων υλικών και ογκωδών • Εφαρμογή συστήματος χωριστής συλλογής των ογκωδών με σαφή διαχωρισμό των διαφόρων ειδών αποβλήτων (π.χ. οικιακό εξοπλισμό, πράσινα, κ.λπ.) • Κινητοποίηση των κατοίκων και οργάνωση εθελοντικών δράσεων καθαρισμού • Σχεδιασμός και εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης 	

2.1.1.7 Στάθμευση – Κυκλοφοριακό – Συγκοινωνίες – Προσβασιμότητα

A/A	7	Θεματικός Τομέας	Στάθμευση – Κυκλοφοριακό – Συγκοινωνίες – Προσβασιμότητα			
		Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)	Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα
		<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητα βελτίωσης των κυκλοφοριακών συνθηκών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων και των επισκεπτών των οικισμών Ανάπλαση και επανασχεδιασμός των υπαίθριων χώρων στάθμευσης Αξιοποίηση συστημάτων «έξυπνης πόλης» (π.χ. έξυπνες διαβάσεις) Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ) 	<ul style="list-style-type: none"> Ύπαρξη κυκλοφοριακής συμφόρησης εντός οικισμών (κυρίως τουριστικών) και ανάγκη για νέες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις Ανεπάρκεια θέσεων στάθμευσης εντός των οικισμών Δυσκολίες στη κίνηση ατόμων με αναπηρία Ανάγκη νέων πεζοδρομήσεων 	<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητα χρηματοδοτήσεων έργων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 Πραγματοποίησης δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης πολιτών 	<ul style="list-style-type: none"> Δυσκολίες στην εύρεση πόρων και χώρων για τη δημιουργία έργων σχετικών με την κυκλοφορία (π.χ. απαλλοτριώσεις, δημιουργία χώρων στάθμευσης κ.λπ.) Παράνομη στάθμευση – στάση σε κεντρικά σημεία των οικισμών Ανάγκη αναβάθμισης του δικτύου υπεραστικών συγκοινωνιών 	<ul style="list-style-type: none"> Αναβάθμιση των πεζοδρόμων, πεζοδρομίων, διαβάσεων πεζών κ.λπ. για την διασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης των πεζών και ιδιαίτερα των ΑμΕΑ στους οικισμούς Βελτίωση κυκλοφορίας εντός των οικισμών Οργάνωση της στάθμευσης εντός των οικισμών

2.1.2 Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός, Υγεία / Πρόνοια, Τρίτη Ηλικία, Κοινωνική Ενσωμάτωση

2.1.2.1 Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια

A/A	8	Θεματικός Τομέας	Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια			
		Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)	Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα
		<ul style="list-style-type: none"> • Ικανοποιητική στελέχωση «Βοήθειας στο Σπίτι» • Ενσωμάτωση αρμοδιοτήτων και προσωπικού Βοήθειας στο Σπίτι στον ΟΕΥ του Δήμου • Παράλληλη λειτουργία Συνδέσμου Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμων Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου • Λειτουργία πέντε παιδικών σταθμών με ικανοποιητική υποδομή και στελέχωση • Συνεχιζόμενη λειτουργία ΤΕΒΑ • Κέντρο Κοινότητας Δήμου Δυτικής Λέσβου, • Έμφαση στην ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων των αγροτικών περιοχών μετά τη δημιουργία του Δήμου Δυτικής Λέσβου 	<ul style="list-style-type: none"> • Μη στελεχωμένη υπηρεσία (Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού) • Περιορισμένη δυνατότητα ίδιας χρηματοδότησης δράσεων κοινωνικής πρόνοιας • Έλλειψη βασικών, κλασσικού τύπου, δομών τρίτης ηλικίας (ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ κ.λπ.) • Έλλειψη βασικών υποδομών για την παιδική ηλικία και ιδίως για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες (ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ ΜΕΑ) • Το έλλειμμα ολοκληρωμένου σχεδιασμού για την άσκηση των βασικών αρμοδιοτήτων κοινωνικής πολιτικής 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι δυνατότητες χρηματοδότησης παρεμβάσεων, δράσεων και δομών στη νέα προγραμματική περίοδο • Διαθεσιμότητα εθελοντικής προσφοράς (αιρετοί και κοινωνικές ομάδες) - Ύπαρξη πληθυσμού με έντονη κοινωνική ευαισθητοποίηση για τα προβλήματα και τις ανάγκες των «ευπαθών ομάδων» και την υποστήριξη πρωτοβουλιών κοινωνικής πολιτικής / ανάπτυξη δράσεων εθελοντισμού. 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχρονική υστέρηση στην δημιουργία δομών πρόνοιας στην ύπαιθρο της Λέσβου – Συγκέντρωση βασικών υπηρεσιών στην πόλη της Μυτιλήνης • Η διάχυση αρμοδιοτήτων εποπτείας και συντονισμού των υπηρεσιών • Περιορισμένοι πόροι και μέσα για την υποστήριξη υπερτοπικών πρωτοβουλιών • Ανάγκες στελέχωσης και εξοπλισμού κέντρων υγείας και περιφερειακών ιατρείων • Η γήρανση του πληθυσμού επιβαρύνει τα τοπικά συστήματα υγείας και κοινωνικής μέριμνας • Φτωχοποίηση του πληθυσμού που αυξάνει τις ανάγκες σε δράσεις κοινωνικής μέριμνας • Δυσκολίες πρόσβασης ευπαθών κοινωνικά ομάδων στις υπηρεσίες υγείας 	<ul style="list-style-type: none"> • Η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των κατοίκων της Δυτικής Λέσβου σε δομές και υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας • Η συστηματική αποτύπωση της κατάστασης και των αναγκών στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής • Η οργάνωση και στελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου και η ενίσχυση της τεχνικής και διοικητικής ικανότητας • Η συστηματική και οργανωμένη αξιοποίηση του εθελοντισμού • Η διασφάλιση χρηματοδοτικών πόρων για την προετοιμασία – ωρίμανση έργων και δράσεων και την ένταξή τους σε προγράμματα της νέας περιόδου • Ανάγκη για ασθενοφόρα/ σταθμοί ΕΚΑΒ με ιατρικό προσωπικό όλο το 24ωρο σε τουριστικές περιοχές, τους θερινούς μήνες

2.1.2.2 Παιδεία, Νέα Γενιά

Α/Α	9	Θεματικός Τομέας	Παιδεία, Νέα Γενιά				
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα		
<ul style="list-style-type: none"> • Ίδρυση και λειτουργία Μουσικού σχολείου και Εσπερινού ΕΠΑΛ • Εθελοντικές πρωτοβουλίες στήριξης νέων (κοινωνικό φροντιστήριο) 		<ul style="list-style-type: none"> • Ανεπαρκείς εκπαιδευτικές υποδομές και εξοπλισμός (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση), • Έλλειψη μεταδευτεροβάθμιων εκπαιδευτικών δομών • Ελλιπείς υποδομές προσβασιμότητας και εξυπηρέτησεων ΑμΕΑ σε σχολικές μονάδες του Δήμου • Ελλείψεις μέτρων και μέσων πυροπροστασίας σχολικών μονάδων • Κατάργηση Σχολικών Επιτροπών και μεταφορά των αρμοδιοτήτων τους στην αρμόδια και υποστελεχωμένη υπηρεσία του δήμου • Απουσία Ειδικού Σχολείου (όλων των βαθμίδων) 	<ul style="list-style-type: none"> • Τεχνική υποστήριξη στην εισαγωγή και χρήση νέων εκπαιδευτικών διαδικασιών και μέσων • Οι δυνατότητες αξιοποίησης διακρατικών δράσεων για την αναβάθμιση των εκπαιδευτικών διαδικασιών, με την υποστήριξη του Δήμου • Χρηματοδότηση και υλοποίηση έργων ενεργειακής και λειτουργικής αναβάθμισης σχολικών κτηρίων • Η έμφαση των εθνικών και ενωσιακών πολιτικών στην ενίσχυση της εκπαίδευσης και την στήριξη των νέων σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και αναβάθμισης δεξιοτήτων • Ένταξη σε πρόγραμμα χρηματοδότησης έργων (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II) για προσβασιμότητα ΑμΕΑ και πυροπροστασία σε σχολικά κτίρια. 	<ul style="list-style-type: none"> • Τάσεις μείωσης μαθητικού πληθυσμού ιδίως στις απομακρυσμένες κοινότητες • Αύξηση του λειτουργικού κόστους των σχολικών εγκαταστάσεων • Ένδεια οικονομικών πόρων • Απομάκρυνση νεανικού πληθυσμού από την περιοχή λόγω έλλειψης εκπαιδευτικών δομών • Έλλειψη εκπαιδευτικού προσωπικού 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεργασίες Δήμου και σχολικών κοινοτήτων για δράσεις εθελοντισμού, πολιτισμού, κοινωνικής ευθύνης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης • Αναβάθμιση και συνδυαστική αξιοποίηση των σχολικών αθλητικών υποδομών • Κατασκευή υποδομών πρόσβασης και εξυπηρέτησης (π.χ. ράμπες, χώροι υγιεινής) ΑμΕΑ σε σχολικές μονάδες • Εγκατάσταση, συμπλήρωση ή αντικατάσταση μέτρων και μέσων πυροπροστασίας των σχολικών μονάδων • Υποστήριξη των σχολικών μονάδων για την αγορά νέου ηλεκτρονικού εξοπλισμού και εξοπλισμού εργαστηρίων και γραφείο • Ίδρυση Ειδικού Σχολείου όλων των βαθμίδων 		

2.1.2.3 Διά Βίου Μάθηση (ΔΒΜ)

A/A	10	Θεματικός Τομέας	Διά Βίου Μάθηση (ΔΒΜ)				
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα		
<ul style="list-style-type: none"> Ενεργή προγραμματική σύμβαση με ΙΝΕΔΙΒΙΜ Εξειδίκευση και γνώση του υπηρεσιακού μηχανισμού σε θέματα Δια Βίου Μάθησης 		<ul style="list-style-type: none"> Περιορισμοί στην υλοποίηση προγραμμάτων λόγω των οριζόντιων απαιτήσεων της υφιστάμενης νομοθεσίας Θεματολογία (οριζόντια από Υπουργείο) που δεν ανταποκρίνεται στις τοπικές ανάγκες Απουσία δομών κοινωνικών εταιρών στην περιοχή του Δήμου 	<ul style="list-style-type: none"> Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΣΕΕΚ) (Ν. 5082 /2024) Προσπάθειες περιφερειοποίησης της πολιτικής για τη ΔΒΜ και συγκρότησης ολοκληρωμένου πλαισίου data policy Θεσμική αρμοδιότητα Δήμων εξειδίκευσης του προγραμματισμού σε τοπικό επίπεδο Οι φορείς της μη τυπικής εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Φροντιστήρια, Κέντρα ελευθέρων σπουδών) και ο ρόλος τους Ευρωπαϊκά, Συγχρηματοδοτούμενα και Εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης Αξιοποίηση δυνατοτήτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, Διαδικασία ενεργοποίησης Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας. 	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλή συμμετοχή ενηλίκων στη δια βίου μάθηση (ΔΒΜ) Σχετικά χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης, εξειδίκευσης εργατικού δυναμικού Συγκεντρωτικό μοντέλο διακυβέρνησης του συστήματος ΔΒΜ με υψηλό επίπεδο ρύθμισης, με το κράτος να αποτελεί τον βασικό χρηματοδότη του συστήματος εκπαίδευσης ενηλίκων Περιορισμένος ρόλος κοινωνικών εταιρών χάραξη και εφαρμογή εκπαιδευτικής πολιτικής Καθυστερήσεις στη χρηματοδότηση – υλοποίηση δράσεων γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και επαγγελματικής κατάρτισης 	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης με έμφαση στον τομέα της αγροδιατροφής και του τουρισμού Προσανατολισμός προγραμμάτων ΔΒΑ σε δυναμικούς τομείς που θα μπορούσαν να ενισχύσουν και να υποστηρίξουν τη στροφή της τοπικής οικονομίας σε νέες δυναμικές αγορές υψηλής εξειδίκευσης Κατάρτιση πολιτών σε βασικές δεξιότητες/ ικανότητες απαραίτητες για την κοινωνικής ενσωμάτωσης και αυτονομίας τους, και την αντιμετώπιση των διάφορων μορφών αποκλεισμού Σύνδεση εκπαιδευτικών δομών με δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού Στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, ιδίως των γυναικών, στη πρόσβαση στην αγορά εργασίας Δημιουργία Μαθήματος για τη Λέσβο που θα παρουσιάζει τη φύση, την ιστορία, τα αξιοθέατα, την οικονομία του νησιού. 		

2.1.2.4 Αθλητισμός

A/A	11	Θεματικός Τομέας	Αθλητισμός				
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα		
<ul style="list-style-type: none"> Πληθώρα αθλητικών υποδομών κλασικών και ομαδικών αθλημάτων Συστηματική αναβάθμιση αθλητικών χώρων Ύπαρξη σύγχρονων κανονισμών λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων Αθλητική παράδοση και υποστήριξη δραστηριότητας πληθώρας αθλητικών συλλόγων Σημαντικές υποδομές και δυνατότητες σχολικών αθλητικών υποδομών, Δυνατότητες αξιοποίησης περιοχών φυσικού κάλλους, ορεινών και θαλάσσιων για την ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων 		<ul style="list-style-type: none"> Οριζόντιες περικοπές και αναστολή δραστηριοτήτων μαζικού και σχολικού αθλητισμού Ανάγκη ολοκλήρωσης διαδικασιών νομιμοποίησης και δανειοδότησης αθλητικών χώρων Έλλειψη χρηματοδοτικών δυνατοτήτων, μέσων και προσωπικού συντήρησης των αθλητικών υποδομών Ανάγκη σχεδιασμού / ανάπτυξης γυμναστηρίων 	<ul style="list-style-type: none"> Συνεργασία με ΓΓΑ και αθλητικές ομοσπονδίες για την αναβάθμιση και ενίσχυση των αθλητικών δραστηριοτήτων, Δυνατότητα χρηματοδότησης συμπράξεων – Εξεύρεση χορηγών για τη χρηματοδότηση των δράσεων αθλητισμού Αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων για βελτίωση υποδομών σχολικού αθλητισμού Χρηματοδότηση κατασκευής Κλειστού Αθλητικού Κέντρου Καλλονής 	<ul style="list-style-type: none"> Συνεχιζόμενη περιστολή δαπανών σε εθνικό επίπεδο στον τομέα του αθλητισμού Περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδοτικής ενίσχυσης και προσέλκυσης χορηγιών Συγκέντρωση σημαντικών δράσεων στο αστικό κέντρο της Μυτιλήνης και περιορισμένη διάχυση υπερτοπικής σημασίας δράσεων και διοργανώσεων στην ύπαιθρο και στη Δυτική Λέσβο Πολυδιάσπαση αθλητικών σωματείων 	<ul style="list-style-type: none"> Ολοκλήρωση μεγάλων αθλητικών έργων Καταγραφή αθλητικών συλλόγων και διεύρυνση συνεργασίας. Κανόνες ενίσχυσης και χρηματοδότησης Τήρηση διαδικασιών και υποχρεώσεων χρήσης και συντήρησης αθλητικών χώρων από σωματεία και συλλόγους Διασφάλιση χρηματοδοτικών πόρων συντήρησης αθλητικών εγκαταστάσεων Διεύρυνση των προγραμμάτων άθλησης ειδικών κατηγοριών πληθυσμού σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς υποστήριξης 		

2.1.2.5 Πολιτισμός

A/A	12	Θεματικός Τομέας	Πολιτισμός				
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα		
<ul style="list-style-type: none"> Υπαρξη σημαντικών πολιτιστικών πόρων υπερτοπικής σημασίας Υπαρξη πολλών αξιόλογων μουσείων (π.χ. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους της Λέσβου στο Σίγρι, Μουσείο της Ελιάς στην Αγία Παρασκευή, Ψηφιακό Μουσείο «Γεώργιος Ιακωβίδης» στα Χίδηρα κ.λπ.), Διεξαγωγή πολιτιστικών και παραδοσιακών εκδηλώσεων σε όλο το Δήμο Υπαρξη χαρτών μονοπατιών και περιπατητικών διαδρομών για όλη τη δυτική Λέσβο και ειδικά των ποδηλατικών διαδρομών της Βόρειας Λέσβου (από τον Φορέα Τουρισμού Μολύβου) Πλούσια αρχαιολογική και βιομηχανική κληρονομιά Δυνατότητα αξιοποίησης μοναδικού αρχιτεκτονικού κτηριακού αποθέματος για πολιτιστικές χρήσεις Ενίσχυση της δραστηριότητας των πολιτιστικών συλλόγων 		<ul style="list-style-type: none"> Ελλιπής σύνδεση των δράσεων καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και ιστορικής παράδοσης με τις δομές εκπαίδευσης Ανάγκη σχεδιασμού/ ανάπτυξης και συντήρησης πολιτιστικών χώρων και δομών Ανάγκη ανακατασκευής κτιρίων πολιτιστικών χώρων (π.χ. Πολιτιστικού Κέντρου Σκαλοχωρίου, καταλυμάτων Μουσείου Ελαιουργίας). 	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντικός αριθμός δραστηρίων πολιτιστικών συλλόγων και ομάδων Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων, Διοργάνωση πολιτιστικών γεγονότων και εκδηλώσεων που προάγουν τον πολιτισμό και την καλλιτεχνική δημιουργία, Διακρατικές και υπερτοπικές συνεργασίες στον τομέα του πολιτισμού σε συνδυασμό με την τουριστική προβολή Αξιοποίηση του Δικτύου Μουσείων της Λέσβου Αξιοποίηση των νέων ευρημάτων των ανασκαφών στο Απολιθωμένο Δάσος, στην Αρχαία Άντισσα και στα Ροδαφνίδια 	<ul style="list-style-type: none"> Περιορισμένη δυνατότητα πρόσληψης τακτικού προσωπικού, μέσω ΑΣΕΠ Καταστροφή λαογραφικών συλλογών και έργων τέχνης-πινάκων λόγω κακών συνθηκών αποθήκευσης 	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη νέων συνεργασιών με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς Απογραφής μουσειακών χώρων Αξιοποίηση μνημείων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος που δεν είναι ευρέως γνωστά (π.χ. το πηγάδι του Αχιλλέα στα Βατερά, χώροι λατρείας αρχαίων θεοτήτων στα Μέσα κ.ά.). Ένταξη σε πρόγραμμα χρηματοδότησης για αναβάθμιση, πιστοποίηση υφιστάμενων και δημιουργία νέων μονοπατιών. 		

2.1.3 Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

2.1.3.1 Απασχόληση – Ανεργία

A/A	13	Θεματικός Τομέας	Απασχόληση – Ανεργία				
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)		Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα	
<ul style="list-style-type: none"> Εξειδίκευση στην αγροτική οικονομία και το ευρύτερο αγροδιατροφικό σύμπλεγμα Σταδιακή ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού Δυναμικοί κλάδοι τουρισμού και εμπορίου Υψηλή απασχολησιμότητα στις νεαρές ηλικίες (15 – 24). 		<ul style="list-style-type: none"> Αυξανόμενο ποσοστό απασχολουμένων στον τριτογενή τομέα παραγωγής Σημαντικό ποσοστό υποαπασχολούμενων / ετεροαπασχολούμενων σε εποχικές εργασίες (τουρισμός, γεωργικές / οικοδομικές εργασίες) Βαθμιαία αύξηση του ποσοστού ανεργίας - Ύπαρξη άτυπης (μη καταγεγραμμένης) ανεργίας λόγω μετακίνησης των νέων για σπουδές και αναζήτηση εργασίας εκτός νησιού Εκροή ανθρώπινου δυναμικού υψηλής μόρφωσης και εξειδίκευσης προς τα αστικά κέντρα της χώρας αλλά και του εξωτερικού 		<ul style="list-style-type: none"> Βελτίωση Δεξιότητων Ανθρώπινου Δυναμικού με προώθηση δράσεων που στοχεύουν στη δια βίου μάθηση και την πολυ-ειδίκευση, Προώθηση των τοπικών παραδοσιακών επαγγελμάτων και ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας Η δημιουργία δικτύων συνεργασίας των τοπικών φορέων για την αντιμετώπιση της ανεργίας. 	<ul style="list-style-type: none"> Ένταση φαινομένου κοινωνικού αποκλεισμού ομάδων με μειωμένες δυνατότητες εύρεσης εργασίας, όπως τα ΑμΕΑ Μείωση θέσεων εργασίας στις ηλικίες 55+ 	<ul style="list-style-type: none"> Σύζευξη προσφοράς – ζήτησης εργασίας και ενίσχυση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων Ανάπτυξη μόνιμων συνεργασιών με επιχειρηματικές μονάδες Ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς που υλοποιούν δράσεις ενεργητικών μορφών απασχόλησης, καθώς και εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης 	

2.1.3.2 Επιχειρηματικότητα και Οικονομία

A/A	14	Θεματικός Τομέας	Επιχειρηματικότητα και Οικονομία				
		Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)	Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα	
		<ul style="list-style-type: none"> • Παραγωγή επώνυμων τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και βιολογικής καλλιέργειας • Υψηλή ποιότητα πρώτων υλών που στηρίζουν μονάδες μεταποίησης του αγροδιατροφικού τομέα • Πλούσιο φυσικό και δομημένο περιβάλλον με ενδιαφέρουσα γεωμορφολογίας, εναλλαγές τοπίου και βιοποικιλότητα • Ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά αποτελούν βασικά στοιχεία της ιδιαίτερης τουριστικής ταυτότητας • Σύνδεση τοπικής παραγωγής και πολιτισμού • Στο Δήμο Δυτικής Λέσβου υπάγονται οι πιο γνωστοί τουριστικοί προορισμοί του νησιού • Γεωθερμία • Ιαματικές πηγές • Ιστοσελίδα τουριστικής προβολής της Ν. Λέσβου • Πιστοποιημένο δίκτυο μονοπατιών και περιπατητικών διαδρομών • 16 παραλίες με γαλάζια σημαία • Γεωπάρκο Λέσβου 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστελέχωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου • Κλειστοί χώροι πολιτισμού, λόγω απουσίας προσωπικού • Αδυναμία εκσυγχρονισμού και βελτίωσης αλιευτικών, πολιτιστικών και τουριστικών υποδομών • Έντονη εποχικότητα τουρισμού • Μικρός αριθμός καταλυμάτων υψηλής στάθμης • Κακής ποιότητας ιστοσελίδες ή απουσία ιστοσελίδων των επιχειρήσεων του τουρισμού • Υψηλό κόστος παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη μνημονίου συνεργασίας μεταξύ Πανεπιστημίου Αιγαίου και Δήμου Δυτικής Λέσβου • Πράξεις αδελφοποίησης με Κύπρο, Κίνα και Ισραήλ • Προώθηση του «Αγροτουριστικού» μοντέλου ως μοντέλο σύνδεσης του τουρισμού με την αγροτική παραγωγή • Μεγάλος σε επίπεδο τοπικού ΑΕΠ ιδιωτικός τομέας • Εκμίσθωση ιαματικών πηγών • Ευκαιρίες χρηματοδοτικών προγραμμάτων (ΕΠΑνΕΚ, ΠΑΑ, ΠΕΠ) • Στροφή καταναλωτών σε προϊόντα ποιότητας και συγκεκριμένης προέλευσης (ΠΟΠ, βιολογικά) • Μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της δυνατότητας ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών • Νέος λιμένας Σιγρίου • Γειτνίασης με τα τουρκικά παράλια • Πρόταση χρηματοδότησης για δημιουργία Κέντρου Γαστρονομικής Κληρονομιάς • Πρόταση χρηματοδότησης για ειδικές θεματικές διαδρομές (κρασί, ελιά κ.λπ.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Υψηλό κόστος μεταφοράς προϊόντων λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα του Δήμου • Μείωση των επιδοτήσεων αγροτικών προϊόντων από την Ε.Ε. • Εγκατάλειψη αγροτικών δραστηριοτήτων και στροφή στον τριτογενή τομέα • Ασταθές οικονομικό περιβάλλον και φορολογικό καθεστώς για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις • Έντονος ανταγωνισμός σε εθνικό και διεθνές επίπεδο • Εγκατάλειψη κτιρίων σε παραδοσιακούς οικισμούς • Γραφειοκρατία • Υπεραλίευση (π.χ. ολοθουριών στον Κόλπο Καλλονής), • Περιορισμένη δυνατότητα πρόσληψης τακτικού προσωπικού μέσω ΑΣΕΠ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδυνάμωση της συμπληρωματικότητας τομέων παραγωγής • Εξέταση δυνατότητας και προϋποθέσεων δημιουργίας αγοράς τοπικών προϊόντων • Συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις • Ανάπτυξη συνεργασιών για τη δημιουργία Δικτύου Πρόωθησης Εξαγωγών • Ολοκλήρωση βασικών υποδομών υποδοχής (Λιμένας Σιγρίου) • Σχέδιο αξιοποίησης και ανάδειξης παραδοσιακών οικισμών - αξιοποίηση εγκαταλειμμένων – κλειστών αρχοντικών ως καταλύματα • Ενίσχυση ακτοπλοϊκών συνδέσεων • Ανάδειξη πολιτιστικής ταυτότητας και λοιπών παραδοσιακών τουριστικών χαρακτηριστικών της περιοχής, • Ανάπτυξη θεματικού τουρισμού • Ολοκλήρωση βασικών μεταφορικών υποδομών, • Προώθηση τοπικής γαστρονομίας • Ανάπτυξη της γεωθερμίας 	

2.1.4 Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οργάνωσης

2.1.4.1 Οργανωτική Δομή, Συστήματα Λειτουργίας και Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

A/A	15	Θεματικός Τομέας	Οργανωτική Δομή, Συστήματα Λειτουργίας και Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση				
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)		Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα	
<ul style="list-style-type: none"> • Βελτιωμένος ΟΕΥ • Ολοκλήρωση ψηφιοποίησης αρχείων Δημοτολογίου • Πληροφοριακό σύστημα Chatbox για την εξυπηρέτηση φορέων, πολιτών, επιχειρήσεων κ.λπ. χωρίς να απαιτείται φυσική παρουσία των δημοτών • Υποστήριξη διαδικασιών ωρίμανσης, υλοποίησης και παρακολούθησης έργων από τον Αναπτυξιακό Οργανισμό (σε συνέχεια της ενεργοποίησής του), • Δυνατότητα τηλε – εργασίας • Ανάπτυξη Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών (G.I.S.) • Ευχερής πρόσβαση σε ΚΕΠ (Διασπορά ΚΕΠ σε 7 περιοχές) 		<ul style="list-style-type: none"> • Παγιωμένες αντιλήψεις και επιφυλακτικότητα σε αλλαγές μέρους του προσωπικού/ αιρετών • Δυσκολία στην εφαρμογή νέων συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης • Μη ενεργό σύστημα διαχείρισης έργων • Μη ενεργό Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων (ΣΗΔΑ) ΙΡΙΔΑ • Ελλιπής ψηφιοποίηση των Πιστοποιητικών Οικογενειακής Κατάστασης • Έλλειψη ψηφιοποίησης των βεβαιώσεων μονίμου κατοικίας • Μη εφαρμογή Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων (GDPR) • Απουσία συστήματος διαχείρισης αποθήκης στη Διεύθυνση Καθαριότητας • Απουσία παρακολούθησης/ ελέγχου διαδικασιών/ μέτρησης απόδοσης • Έλλειψη κατάλληλου λογισμικού συστημάτων πληροφορικής • Μετακύλιση αρμοδιοτήτων / καθηκόντων μεταξύ τμημάτων 		<ul style="list-style-type: none"> • Χρηματοδοτικά προγράμματα βελτίωσης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης • Αξιοποίηση εφαρμογών για «έξυπνες» πόλεις, • Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στο χωρικό σχεδιασμό • Εισαγωγή νέων και απλούστευση υπαρχουσών διαδικασιών • Εφαρμογή συστημάτων ποιότητας 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο • Καθυστέρηση ενσωμάτωσης διευρυσμένων υπηρεσιών (ΚΕΠ Live, ΚΕΠ υγείας κ.λπ.) • Ελλιπής συντονισμός και οριζόντιες συνεργασίες μεταξύ των υπηρεσιών • Χρονοβόρες διαδικασίες των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων • Χαμηλή ανταπόκριση και εξοικείωση των δημοτών μεγαλύτερης ηλικίας στις νέες τεχνολογίες • Υποβάθμιση της συμμετοχής του Δήμου στις διαδικασίες σχεδιασμού των προγραμμάτων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο • Έλλειψη διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων των ΟΤΑ με τα αντίστοιχα του κράτους. 	<ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση υπηρεσιών – εισαγωγή και εφαρμογή προτυποποιημένων διαδικασιών • Ενεργοποίηση ΣΗΔΑ ΙΡΙΔΑ • Εφαρμογή Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων (GDPR) • Συνεχής αναβάθμιση τεχνολογικών μέσων εισαγωγή συστημάτων πληροφορικής – διαχείρισης (ψηφιακός μετασχηματισμός διαδικασιών, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, απομακρυσμένη εργασία, ηλεκτρονική συμμετοχή πολιτών, εφαρμογές έξυπνης πόλης κ.λπ.), • Συνεχής επανεξέταση / αξιολόγηση κατανομής αρμοδιοτήτων • Αναβάθμιση και βελτίωση της τεχνικής και διοικητικής ικανότητας • Οργάνωση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου • Μείωση χρόνου ανταπόκρισης στα αιτήματα • Βελτίωση συνθηκών εργασίας, • Αντιμετώπιση του φαινομένου ανάθεσης παράλληλων καθηκόντων, το οποίο επηρεάζει την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών, δημιουργεί σύγκρουση προτεραιοτήτων κ.λπ. 	

2.1.4.2 Ανθρώπινο Δυναμικό

A/A	16	Θεματικός Τομέας	Ανθρώπινο Δυναμικό			
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)		Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα
<ul style="list-style-type: none"> • Γνώση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και αναγκών • Θετική διάθεση για επιμόρφωση • Ορθή εφαρμογή ΟΕΥ • Φιλότιμο προσωπικού • Αναπτυξιακός Οργανισμός «ΑΡΜΟΣ ΑΕ» 		<ul style="list-style-type: none"> • Ελλείψεις προσωπικού με ειδικές τεχνικές και διοικητικές ικανότητες • Μόλις 94 θέσεις (40%) από τις συνολικά 236 οργανικές θέσεις είναι καλυμμένες • Λειτουργία ΚΕΠ αποκλειστικά εντός πρωινού ωραρίου • Απουσία σχεδιασμού επιμορφωτικών προγραμμάτων προσωπικού • Απουσία προγράμματος διαχείρισης προσωπικού (staff management) • Κάλυψη αναγκών στον τομέα της καθαριότητας με πρόσληψη προσωπικού μέσω δίμηνων συμβάσεων • Έλλειψη χρόνου για βελτιώσεις διαδικασιών, εισαγωγή νέων και οργάνωση • Απουσία στοχοθεσίας 		<ul style="list-style-type: none"> • Προγραμματισμός προσλήψεων μέσω ΑΣΕΠ • Προσλήψεις προσωπικού ορισμένου χρόνου • Προγράμματα Κοινωφελούς Εργασίας • Κινητικότητα (ΕΣΚ) ανθρώπινου δυναμικού – Μετατάξεις και αποσπάσεις • Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών • Συνεργασία / αναθέσεις έργων σε εξωτερικούς συνεργάτες (outsourcing) • Αξιοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης/ κατάρτισης προσωπικού • Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ασταθές θεσμικό πλαίσιο • Δυσκολία μετακίνησης προσωπικού μέσω προγραμμάτων κινητικότητας, εξαιτίας του όρου του (65%) • Αύξηση γραφειοκρατίας • Χρονοβόρες διαδικασίες πρόσληψης τακτικού προσωπικού, μέσω ΑΣΕΠ 	<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχωση τμημάτων – Πρόσληψη τακτικού και έκτακτου προσωπικού • Πλάνο επιμόρφωσης ανθρώπινου δυναμικού • Ιεράρχηση προτεραιοτήτων και αναγκών • Επικαιροποίηση ΟΕΥ

2.1.4.3 Κτιριακή Υποδομή και Τεχνικός Εξοπλισμός

A/A	17	Θεματικός Τομέας	Κτιριακή Υποδομή και Τεχνικός Εξοπλισμός			
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα	
<ul style="list-style-type: none"> • Διαθεσιμότητα κτιριακών υποδομών εκτός έδρας Δήμου • Ύπαρξη τεχνικού ασφαλείας • Κατασκευή νέας αίθουσας Δημοτικού Συμβουλίου 		<ul style="list-style-type: none"> • Δημοτικά κτίρια που χρήζουν συντήρησης και επισκευών • Διασφάλιση προσβάσεων ΑΜΕΑ • Μερικός εκσυγχρονισμός τεχνικού εξοπλισμού (Η/Υ, scanner κ.λπ.) • Προβληματικές τηλεφωνικές συνδέσεις και συνδέσεις • Προβλήματα προσβασιμότητας για ΑμΕΑ, • Απουσία προσεισμικού ελέγχου κτιρίων • Καθυστερήσεις στην έκδοση οικοδομικών αδειών δημοτικών κτιρίων • Ύπαρξη αυθαίρετων κατασκευών αμαξοστασίων • Απουσία προσωπικού καθαριότητας των κτιρίων 	<ul style="list-style-type: none"> • Προτάσεις χρηματοδότησης ενεργειακής αναβάθμισης κτιριακών υποδομών • Σχεδιασμός και χρηματοδότηση αναβάθμισης εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών • Προτεραιότητα στις δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού • Δυνατότητες Leasing εξοπλισμού – οχημάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένο κόστος αναβάθμισης κτιριακών υποδομών λόγω διασποράς αλλά και παλαιότητας κτιρίων στέγασης δημοτικών υπηρεσιών • Δυσχέρειες στην εγκατάσταση και λειτουργία εφαρμογών • Δυσχέρειες άμεσης επικοινωνίας και συντονισμού οργανωτικών μονάδων 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση κτιριακών υποδομών - Διασφάλιση προσβάσεων ΑμΕΑ • Διερεύνηση δυνατοτήτων αναχωροθέτησης υπηρεσιών και δομών 	

2.1.4.4 Οικονομική Διαχείριση και Δημοτική Περιουσία

Α/Α	18 Θεματικός Τομέας	Οικονομική Διαχείριση και Δημοτική Περιουσία				
Πλεονεκτήματα (Ισχυρά Σημεία)		Αδυναμίες (Προβλήματα / Ανάγκες)	Ευκαιρίες	Απειλές	Κρίσιμα Ζητήματα	
<ul style="list-style-type: none"> Κανονισμός Διαχείρισης Κοινόχρηστων Χώρων Κανονισμός Άρδευσης Καταβολή τελών άρδευσης Εκμισθώσεις παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας Εκμίσθωση θερμοπηγών Εκμίσθωση ακινήτων Πλήρης καταγραφή της ακίνητης περιουσίας και διερεύνηση της δυνατότητας αξιοποίησης δημοτικών ακινήτων (υπό εξέλιξη) Συστηματική προσπάθεια είσπραξης εσόδων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.) 		<ul style="list-style-type: none"> Απουσία ενός σχεδίου διαχείρισης – αξιοποίησης της δημοτικής περιουσίας Είσπραξη χαμηλών εσόδων από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δήμου Έλλειψη μισθώσεων κοινόχρηστων χώρων Ανάγκη προγράμματος διαχείρισης κοιμητηρίων Δέσμευση σημαντικού ποσού της ΣΑΤΑ για τη διασφάλιση της χρηματοδότησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων (κυρίως ΠΔΕ) έως την ολοκλήρωσή τους Περιορισμένη ευελιξία χρήσης ανταποδοτικών εσόδων λόγω ύπαρξης μακροχρόνιων συμβατικών δεσμεύσεων Έλλειψη συστήματος ηλεκτρονικών πληρωμών στη Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών Έλλειψη πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης έργων (φυσικού και οικονομικού αντικειμένου) Υποστελέχωση της αρμόδιας υπηρεσίας διαχείρισης ακίνητης περιουσίας του Δήμου. 	<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητα εξασφάλισης χρηματοδοτήσεων από ΕΣΠΑ, από προγράμματα περιφερειακού ή εθνικού χαρακτήρα ή και με απευθείας χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, Νέο θεσμικό πλαίσιο και διευκολύνσεις ρύθμισης και είσπραξης παλαιών οφειλών Εξορθολογισμός και μακροχρόνιος προγραμματισμός των χρηματοδοτήσεων του Εθνικού Σκέλους των Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 	<ul style="list-style-type: none"> Ασαφές και συνεχώς μεταβαλλόμενο θεσμικό πλαίσιο, Άρνηση δημοτών στην καταβολή τελών άρδευσης Ασταθές / δυσμενές οικονομικό περιβάλλον Περιορισμοί στην αξιοποίηση βοσκήσιμων γαιών 	<ul style="list-style-type: none"> Σύνταξη Σχεδίου Αξιοποίησης της Δημοτικής Περιουσίας Αναζήτηση νέων εσόδων Καταγραφή και επίλυση προβλημάτων δημοτικής περιουσίας (π.χ. χωρικές μεταβολές, διαπιστωτικές πράξεις, τίτλοι ιδιοκτησίας, τοπογραφικά κλπ.) Σύναψη προγραμματικής σύμβασης με την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για την αξιοποίηση βοσκοτόπων Επιτάχυνση διαδικασιών σχεδιασμού συστήματος ηλεκτρονικής διαχείρισης και υπηρεσιών «Εξυπνης Πόλης» Στελέχωση της αρμόδιας υπηρεσίας με καταρτισμένο προσωπικό 	

3 Αναπτυξιακές Προτεραιότητες του Δήμου Δυτικής Λέσβου

3.1 Όραμα και Αποστολή του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Το στρατηγικό – αναπτυξιακό όραμα του Δήμου Δυτικής Λέσβου για την προγραμματική περίοδο 2024 – 2028 διαμορφώθηκε με βάση τις τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες, τις επιδιώξεις και δεσμεύσεις της Δημοτικής Αρχής, αλλά κυρίως βάσει των δυνατοτήτων του και των αδυναμιών του.

Βασικές αρχές για την διαμόρφωση του πλαισίου στόχων και επιδιώξεων του Δήμου εξακολουθούν να είναι:

- Η ανοιχτή, διαφανής και αποτελεσματική διακυβέρνηση
- Η ενεργή συμμετοχή των δημοτών σε τοπικά ζητήματα
- Η βιώσιμη ανάπτυξη
- Η αξιοποίηση της τεχνολογίας
- Η προστασία και ανάδειξη του δημόσιου χώρου
- Η βελτίωση της ελκυστικότητας των οικισμών και της υπαίθρου του Δήμου
- Η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και του σύγχρονου πολιτισμού
- Η στήριξη της επιχειρηματικότητας και η αντιμετώπιση της ανεργίας

Με βάση τις παραπάνω αρχές και τις σύγχρονες ανάγκες και προκλήσεις, το όραμα του Δήμου Δυτικής Λέσβου μπορεί να διατυπωθεί ως εξής:

Το σύνολο των δράσεων του Δήμου Δυτικής Λέσβου εξακολουθεί να αποβλέπει στην αναστροφή της πληθυσμιακής συρρίκνωσης των κωμοπόλεων και των χωριών του Δήμου. Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τετραετίας, ο Δήμος επικεντρώθηκε στην υλοποίηση έργων και υποδομών (οδοποιία, παιδικές χαρές, γήπεδα, σχολεία), τα οποία είναι αναγκαία για την επίτευξη του ελάχιστου επιπέδου ποιότητας ζωής των πολιτών και τα οποία δεν αποτελούσαν προτεραιότητα των προηγούμενων δημοτικών αρχών (καλλικρατικός Δήμος Λέσβου). Ορισμένα από αυτά τα έργα, όπως η προσβασιμότητα στις οικονομικές δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα, υποστηρίζουν και την οικονομική ανάπτυξη των χωριών του Δήμου. Ήταν ένα σημαντικό πρώτο βήμα στην κατεύθυνση επανασύστασης ως οικονομικών πόλων, των κωμοπόλεων κλειδιά του Δήμου, ουσιαστικά των εδρών των παλιών καποδιστριακών δήμων. Η ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη των πόλων αυτών προϋποθέτει την αξιοποίηση των διαφορετικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων του καθενός και καλύπτει όλους τους παραγωγικούς κλάδους, παρέχοντας ποικίλες ευκαιρίες απασχόλησης στον τοπικό πληθυσμό.

Ο έργο του Δήμου Δυτικής Λέσβου συνεχίζει να αφορά: (α) στη στήριξη ενός συνεκτικού και εξωστρεφούς παραγωγικού συστήματος που θα προσδώσει ταυτότητα σε όλα τα τοπικά προϊόντα (πρωτογενής και δευτερογενής τομέας) και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, τονώνοντας την τοπική οικονομία, (β) σε δράσεις που θα ενισχύσουν την αναγνωρισιμότητα της περιοχής και την επισκεψιμότητα σε αυτή (τριτογενής τομέας - επώνυμα και υψηλού επιπέδου τουριστικά προϊόντα), (γ) στη δικτύωση των τοπικών παραγωγικών φορέων και (δ) στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.

Για την επιστροφή του πληθυσμού που εγκατέλειψε τα χωριά του και την προσέλκυση νέων ανθρώπων απαιτούνται από το Δήμο, πολλά περισσότερα από την κατασκευή και την υποστήριξη υποδομών. Ο Δήμος Δυτικής Λέσβου υιοθετεί έναν συντονιστικό ρόλο, παρακινώντας, κινητοποιώντας και διευκολύνοντας τις παραγωγικές δυνάμεις του τόπου να μεταβούν σε μια νέα εποχή, στην οποία θα επικρατεί η επιχειρηματικότητα έντασης γνώσης, οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας και βασικότερο όλων, οι συνέργειες.

Το εν λόγω όραμα διαμορφώνει τις κατευθυντήριες γραμμές της στρατηγικής του Δήμου ώστε να αποτελεί συνεκτικό σύνολο στόχων και δράσεων, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής του. Επιπρόσθετα, η στρατηγική του Δήμου προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη:

- τους διαθέσιμους πόρους και τις δυνατότητες του Δήμου και
- την υφιστάμενη κατάσταση και τα κρίσιμα ζητήματα της τοπικής κοινωνίας.

Μεγάλη βαρύτητα θα δοθεί στο Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου, η εκπόνηση του οποίου αναμένεται να ξεκινήσει εντός του 2024. Ο ρόλος του Δήμου πρέπει να είναι καθοριστικός στον καθορισμό των χρήσεων γης και στη χωροθέτηση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Προτεραιότητα αποτελεί η προστασία των διαθέσιμων φυσικών και πολιτιστικών πόρων, εντάσσοντάς τους στην αναπτυξιακή προσπάθεια. Η δίκαιη κατανομή των πόρων, η κοινωνική συνοχή και η άρση αποκλεισμών χωρικού χαρακτήρα βρίσκονται επίσης, ψηλά στην ημερήσια διάταξη.

Ειδικότερα, η εξειδίκευση των στρατηγικών επιλογών του Δήμου Δυτικής Λέσβου πραγματοποιείται μέσω 4 αξόνων: «**1. Προστασία του Περιβάλλοντος και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, 2. Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός, Κοινωνική Πολιτική 3. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση, 4. Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οργάνωσης**», **16 μέτρων και 44 στόχων** του Επιχειρησιακού Προγράμματος, στους οποίους κατανέμονται οι προγραμματιζόμενες και υλοποιούμενες λειτουργίες, δράσεις και έργα και ορίζονται οι αρμόδιοι και εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης.

Όλα τα παραπάνω και η επόμενη ενότητα, στην οποία συγκεκριμενοποιούνται οι στόχοι του Δήμου, πρέπει να αναγιγνώσκονται στο πλαίσιο ενός Δήμου, ο οποίος αντιμετωπίζει εξαιρετικά πιεστικά ζητήματα στελέχωσης και χρηματοδότησης. Στην επόμενη τετραετία, η δημοτική αρχή οφείλει να ρίξει όλο το βάρος στην αύξηση των εσόδων του Δήμου και στην αναζήτηση κυρίως τακτικού προσωπικού είτε μέσω κινητικότητας, είτε μέσω προσλήψεων (ΥΠΕΣ).

Η αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων της τοπικής κοινωνίας προϋποθέτει έναν Δήμο στελεχωμένο και οικονομικά εύρωστο.

3.2 Άξονες, Μέτρα και Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου

Πίνακας 43: Διάρθρωση Αξόνων – Μέτρων - Γενικών Στόχων και Καθορισμός Αρμόδιων Υπηρεσιών

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Αρμόδια / Συναρμόδια Υπηρεσία Δήμου Δυτικής Λέσβου ²	Εμπλεκόμενοι Φορείς
1. Προστασία του Περιβάλλοντος και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής	1.1 Προστασία και Ανάδειξη Φυσικού Περιβάλλοντος	1.1.1 Προστασία Περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Περιβάλλοντος <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΒΑ ▪ Τοπικοί φορείς – Εθελοντικές ομάδες ▪ Διαδημοτικό Λιμενικό Ταμείο Λέσβου ▪ Δήμος Μυτιλήνης ▪ ΟΦΥΠΕΚΑ ▪ Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου
		1.1.2 Ανάδειξη και Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και Περιοχών Ιδιαίτερου Φυσικού Ενδιαφέροντος	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Περιβάλλοντος ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τοπικοί φορείς – Εθελοντικές ομάδες ▪ Διαδημοτικό Λιμενικό Ταμείο Λέσβου ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ ▪ Δήμος Μυτιλήνης ▪ ΟΦΥΠΕΚΑ ▪ ΕΤΑΛ ΑΕ
	1.2 Καθαριότητα και Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων	1.2.1 Βελτίωση Αποδοτικότητας στον Τομέα της Καθαριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Καθαριότητας 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΥΠΕΝ ▪ ΠΒΑ ▪ ΔΕΔΑΠΑΛ Α.Ε. ▪ Δήμος Μυτιλήνης
		1.2.2 Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αστικών Αποβλήτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Καθαριότητας <ul style="list-style-type: none"> ▪ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΥΠΕΝ ▪ ΠΒΑ ▪ ΔΕΔΑΠΑΛ Α.Ε. ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ ▪ Δήμος Μυτιλήνης

² ➤ Αρμόδια Υπηρεσία
• Συναρμόδια Υπηρεσία

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Αρμόδια / Συναρμόδια Υπηρεσία Δήμου Δυτικής Λέσβου ²	Εμπλεκόμενοι Φορείς
		1.2.3 Κινητοποίηση, Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση Πολιτών σε Θέματα ΔσΠ, Ανακύκλωσης και Κυκλικής Οικονομίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Καθαριότητας <ul style="list-style-type: none"> ▪ Γραφείο Δημάρχου ▪ Γραφείο Τύπου ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΔΕΔΑΠΑΛ Α.Ε. ▪ Εθελοντές, Σύλλογοι, Οργανώσεις ▪ ΕΕΑΑ ΑΕ και άλλες εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων ▪ Τοπικοί φορείς τουρισμού, εστίασης, φιλοξενίας
	1.3 Χωροταξία και Αναβάθμιση Οικιστικού Περιβάλλοντος	1.3.1 Συμμετοχή στη σύνταξη του νέου Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Περιβάλλοντος, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού ▪ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΥΠΕΝ ▪ ΠΒΑ ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ
1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΠΒΑ ▪ ΕΥΔ ΠΒΑ ▪ Πράσινο Ταμείο ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ 	
1.3.3 Κυκλοφοριακές Παρεμβάσεις, Χώροι Στάθμευσης		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΠΒΑ 	
1.3.4 Αισθητική και Λειτουργική Αναβάθμιση Κτιριακού Αποθέματος		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ ▪ ΕΤΑΛ ΑΕ 	
1.3.5 Υλοποίηση Προγραμμάτων Διαχείρισης Αδέσποτων και Δεσποζόμενων Ζώων Συντροφιάς		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Περιβάλλοντος <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού ▪ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Φιλοζωικά Σωματεία ▪ Σύλλογοι ▪ Εθελοντές ▪ ΥΠΕΣ 	

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Αρμόδια / Συναρμόδια Υπηρεσία Δήμου Δυτικής Λέσβου ²	Εμπλεκόμενοι Φορείς
	1.4 Τεχνικές Υποδομές, Δίκτυα, Ενέργεια	1.4.1 Εκσυγχρονισμός Αναβάθμιση Δικτύων Άρδευσης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Περιβάλλοντος ➤ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ
		1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ ▪ ΕΚΠΑ ▪ Δίκτυο ΔΑΦΝΗ ▪ Σύμφωνο Δημάρχων ▪ ΥΠΕΝ
		1.4.3 Αξιοποίηση Γεωθερμίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού ➤ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ ▪ ΕΚΠΑ ▪ Δίκτυο ΔΑΦΝΗ ▪ Σύμφωνο Δημάρχων
		1.4.4 Επέκταση, Συντήρηση και Βελτίωση Ασφάλειας Οδικού Δικτύου	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ
	1.5 Πολιτική Προστασία	1.5.1 Πρόληψη Καταστροφών (Πλημμύρες, Πυρκαγιές κ.λπ.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας ➤ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών ➤ Δ/νση Περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δήμος Μυτιλήνης ▪ Περιφερειακή Ενότητα Λέσβου
		1.5.2 Καταστολή/ Αντιμετώπιση Καταστροφών (Πλημμύρες, Πυρκαγιές κ.λπ.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας, ▪ Αυτοτελές Τμήμα Αυτεπιστασίας ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σώματα Ασφαλείας ▪ Περιφερειακή Ενότητα Λέσβου ▪ Τοπικοί φορείς – Εθελοντικές ομάδες ▪ ΔΕΥΑΛ
		1.5.3 Προστασία Ακτών από τη Διάβρωση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΥΠΕΝ ▪ ΠΒΑ

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Αρμόδια / Συναρμόδια Υπηρεσία Δήμου Δυτικής Λέσβου ²	Εμπλεκόμενοι Φορείς
2. Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός, Κοινωνική Πολιτική	2.1 Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση	2.1.1 Συντήρηση και Επέκταση Υποδομών Τυπικής Εκπαίδευσης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΚΤΥη ΑΕ ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ ▪ ΥΠΕΘΑ
		2.1.2 Υλοποίηση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΚΕΚ
		2.1.3 Δράσεις υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού (εκπαιδευτικού και μη)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού ▪ Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΥΠΕΘΑ
	2.2 Πολιτισμός	2.2.1 Υποστήριξη Πολιτιστικών Συλλόγων - Προώθηση Τοπικών Εθίμων και Εορτών – Τοπικές Εκδηλώσεις	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υπουργείο Πολιτισμού ▪ ΠΒΑ ▪ Τουριστικοί Φορείς ▪ Πολιτιστικοί Σύλλογοι
			2.2.2 Προστασία και Ανάδειξη Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων – Ανάπτυξη και Ανάδειξη Μουσείων – Κτιρίων και Συνόλων Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού ▪ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών ▪ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Αρμόδια / Συναρμόδια Υπηρεσία Δήμου Δυτικής Λέσβου ²	Εμπλεκόμενοι Φορείς
	2.3 Αθλητισμός	2.3.1 Δημιουργία νέων και Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων Αθλητικών Εγκαταστάσεων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών ▪ Δ/νση Περιβάλλοντος ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΥΠΕΘΑ ▪ ΥΠΕΣ ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ
		2.3.2 Υλοποίηση Προγραμμάτων και Δράσεων Μαζικού Αθλητισμού, Ανάπτυξη Συνεργασιών με Φορείς Αθλητισμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αθλητικοί Σύλλογοι ▪ Εθελοντές ▪ ΥΠΕΘΑ
	2.4 Υγεία και Πρόνοια	2.4.1 Ανάπτυξη και Αναβάθμιση Υπηρεσιών Ολοκληρωμένης Υποστήριξης Κατοίκων σε Θέματα Υγείας και Πρόληψης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού, <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Κοινωνικές Υπηρεσίες ▪ Λοιπές Δομές Υγείας και Πρόνοιας ▪ 2η ΔΥΠΕ Πειραιώς και Αιγαίου
		2.4.2 Δημιουργία Νέων και Βελτίωση Υφιστάμενων Υποδομών Φύλαξης Παιδιών – Βρεφών – Νηπίων, Προσχολικής Αγωγής και Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Κοινωνικές Υπηρεσίες ▪ Σύνδεσμος Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμων Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Αρμόδια / Συναρμόδια Υπηρεσία Δήμου Δυτικής Λέσβου ²	Εμπλεκόμενοι Φορείς
	2.5 Κοινωνική Ενσωμάτωση και Συνοχή	2.4.3 Αναβάθμιση Υποδομών Φιλοξενίας και Βελτίωση των Παρεχόμενων Υπηρεσιών Στήριξης της Τρίτης Ηλικίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σύνδεσμος Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμων Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου ▪ Ζαχάρειος Πρότυπος Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων "Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ" ▪ ΑΡΜΟΣ ΑΕ
		2.5.1 Συντονισμός Δράσεων Αντιμετώπισης της Φτώχειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σύνδεσμος Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμων Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου ▪ Κέντρο Κοινότητας Δήμου Δυτικής Λέσβου ▪ Λοιπές Κοινωνικές Δομές ▪ Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ▪ Εθελοντικές Οργανώσεις/ Συλλογικότητες
		2.5.2 Δημιουργία δομών Κοινωνικής Ενσωμάτωσης και Υπηρεσιών Υποστήριξης Ευπαθών Ομάδων (άστεγοι, γυναίκες θύματα βίας, ΑμΕΑ κ.λπ.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας και Πολιτισμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Σύνδεσμος Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης Δήμων Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου ▪ Κέντρο Κοινότητας Δήμου Δυτικής Λέσβου ▪ Αναπτυξιακός Οργανισμός ▪ Συλλογικότητες
3. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση	3.1 Στήριξη της Απασχόλησης και της Επιχειρηματικότητας	3.1.1 Στήριξη του Πρωτογενή Τομέα	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/ση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΕΤΑΛ ΑΕ ▪ ΥΠΑΑΤ ▪ Αγροτικοί Φορείς

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Αρμόδια / Συναρμόδια Υπηρεσία Δήμου Δυτικής Λέσβου ²	Εμπλεκόμενοι Φορείς
		3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Επαγγελματικοί Φορείς ▪ Συνεταιρισμοί ▪ Πανεπιστήμιο Αιγαίου ▪ Ιδιώτες Επενδυτές ▪ Επιμελητήριο
		3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΟΑΕΔ ▪ ΠΒΑ ▪ Τουριστικοί – Αγροτικοί Φορείς ▪ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
		3.1.4 Δράσεις Προβολής και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τουριστικοί – Αγροτικοί Φορείς ▪ ΕΤΑΛ ΑΕ ▪ ΠΒΑ ▪ ΥΠΑΑΤ ▪ Επιμελητήριο Λέσβου ▪ Πανεπιστήμιο Αιγαίου ▪ Ιδιώτες Επενδυτές
	3.2 Ενίσχυση του Τουριστικού Προϊόντος	3.2.1 Ανάδειξη της Τουριστικής Ταυτότητας, Εμπλουτισμός / Εξειδίκευση του Τουριστικού Προϊόντος	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τουριστικοί – Αγροτικοί Φορείς ▪ Επιμελητήριο Λέσβου ▪ ΠΒΑ ▪ Υπουργείο Τουρισμού ▪ ΕΟΤ
		3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τουριστικοί – Αγροτικοί Φορείς ▪ Επιμελητήριο Λέσβου ▪ ΠΒΑ ▪ Υπουργείο Τουρισμού ▪ ΕΟΤ

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Συναρμόδιες Υπηρεσίες Δήμου Δυτικής Λέσβου
4. Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οργάνωσης	4.1 Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και Οργάνωσης	4.1.1 Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας, Οργάνωσης και Τεχνικής Υποστήριξης των Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών Γενικός Γραμματέας
		4.1.2 Βελτιστοποίηση και Αναβάθμιση Παρεχόμενων Υπηρεσιών μέσω Συστημάτων Ψηφιοποίησης, Αναβάθμισης Δικτύων και Λογισμικού	<ul style="list-style-type: none"> Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας
		4.1.3 Αναβάθμιση υπηρεσιών εξυπηρέτησης και ενημέρωσης πολιτών	<ul style="list-style-type: none"> Γενικός Γραμματέας Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων Δ/νση ΚΕΠ
	4.2 Ανθρώπινο Δυναμικό και Υλικοτεχνική Υποδομή	4.2.1 Κατάρτιση και Επιμόρφωση Ανθρώπινου Δυναμικού και Αιρετών – Διοργάνωση Σεμιναρίων	<ul style="list-style-type: none"> Γενικός Γραμματέας Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών
		4.2.2 Ενίσχυση του Ανθρώπινου Δυναμικού του Δήμου με Τακτικό και Έκτακτο Προσωπικό και Ενθάρρυνση Εσωτερικών Μετακινήσεων	<ul style="list-style-type: none"> Γενικός Γραμματέας Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών, Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
		4.2.3 Βελτίωση Χώρων, Εγκαταστάσεων, Υλικοτεχνικής Υποδομής και Εξοπλισμού	<ul style="list-style-type: none"> Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Καθαριότητας Αυτοτελές Τμήμα Αυτεπιστασίας
	4.3 Συνεργασίες και Συμμετοχές	4.3.1 Ανάπτυξη Συνεργασιών/ Δράσεις Διαδημοτικής, Διακρατικής και Διεθνούς Συνεργασίας (μελέτες, έργα και υπηρεσίες)	<ul style="list-style-type: none"> Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
	4.4 Οικονομική	4.4.1 Βελτιστοποίηση Οικονομικής	<ul style="list-style-type: none"> Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών

Άξονας Προτεραιότητας	Μέτρο	Στόχοι	Συναρμόδιες Υπηρεσίες Δήμου Δυτικής Λέσβου
	Λειτουργία και Διαχείριση	Διαχείρισης, Ενίσχυση του Συστήματος Είσπραξης, Διαφάνειας και Εποπτείας	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/ση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού
		4.4.2 Αύξηση εσόδων	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών ▪ Δ/ση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού

3.3 Κατευθύνσεις του Αναπτυξιακού Σχεδιασμού σε Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο και η Σύνδεσή τους με το Στρατηγικό Πρόγραμμα του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Στο πλαίσιο της συσχέτισης των επιλογών του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Δυτικής Λέσβου με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο, ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση των Στόχων Πολιτικής (ΣΠ) της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027, των Αναπτυξιακών Στόχων (ΑΣ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2025 και των Αξόνων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», με παράλληλη εκτίμηση της συμβολής σε αυτούς των Γενικών Στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Δυτικής Λέσβου.

3.3.1 Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021 – 2027

Οι κύριες αρχές και κατευθύνσεις της Πολιτικής Συνοχής που διέπουν τόσο τα τομεακά όσο και τα περιφερειακά προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου 2021 – 2027 του ΕΣΠΑ αναπτύσσονται σε πέντε (5) Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) και έναν (1) Ειδικό Στόχο για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

3.3.1.1 ΣΠ1 «Μια Εξυπνότερη Ευρώπη» μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Το 20% των συνολικών πόρων του ΕΣΠΑ 2021-2027 θα δαπανηθούν σε δράσεις που αφορούν στην επιχειρηματικότητα, τη διασύνδεση των επιχειρήσεων, τον ψηφιακό μετασχηματισμό του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και την υποστήριξη των δημόσιων υπηρεσιών. Οι δράσεις που σχετίζονται με Δήμους είναι:

- Ενδυνάμωση του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας με βάση τις στρατηγικές επιλογές της Έξυπνης Εξειδίκευσης: Ενδυνάμωση του συστήματος Έρευνας και Καινοτομίας και των μηχανισμών διάχυσης της καινοτομίας – ενίσχυση συμπράξεων ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων,
- Ψηφιακός μετασχηματισμός του δημόσιου τομέα,
- Δημιουργία ενός φιλικού οικοσυστήματος για τις επιχειρήσεις μέσω μηχανισμών υποστήριξης των ΜΜΕ (από φορείς στήριξης της επιχειρηματικότητας, Κοινωνικός Εταίρος κ.λπ.), βελτίωσης της πρόσβασης στη χρηματοδότηση και άρσης των εμποδίων στην επιχειρηματικότητα,
- Προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού προκειμένου στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της έξυπνης εξειδίκευσης, της βιομηχανικής μετάβασης, και της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού,
- Άρση των εμποδίων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία στο ψηφιακό περιβάλλον/ εφαρμογές, ενίσχυση της έρευνας στο πεδίο της αναπηρίας.

Οι παρακάτω Γενικοί Στόχοι Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου εντάσσονται στο ΣΠ1:

- 3.1.1 Στήριξη του Πρωτογενή Τομέα,

- 3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων,
- 3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης,
- 3.1.4 Δράσεις Προβολής και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων,
- 3.2.1 Ανάδειξη της Τουριστικής Ταυτότητας Εμπλουτισμός του Τουριστικού Προϊόντος,
- 3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου,
- 4.1.2 Βελτιστοποίηση και Αναβάθμιση Παρεχόμενων Υπηρεσιών μέσω Συστημάτων Ψηφιοποίησης, Αναβάθμισης Δικτύων και Λογισμικού,
- 4.2.1 Κατάρτιση και Επιμόρφωση Ανθρώπινου Δυναμικού και Αιρετών – Διοργάνωση Σεμιναρίων.

3.3.1.2 ΣΠ2 «Μια πιο Πράσινη Ευρώπη» μέσω της προώθησης καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων

Το 27% των δαπανών του ΕΣΠΑ 2021-2027 θα αφορά δράσεις σχετικές με την ενέργεια (προώθηση ΑΠΕ και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας, μετάβαση των νησιών σε καθαρές μορφές ενέργειας), την αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών (πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών, πλημμύρων, διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός) τις μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (διαλογή στην πηγή, κυκλική οικονομία, βιοαπόβλητα, ΜΕΑ) και του υδάτινους πόρους (εξοικονόμηση, αναβάθμιση υποδομών, καθολική πρόσβαση σε πόσιμο νερό, επαναχρησιμοποίηση).

Οι Γενικοί Στόχοι Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου που εντάσσονται στο ΣΠ2 είναι:

- 1.2.1 Βελτίωση Αποδοτικότητας στον Τομέα της Καθαριότητας
- 1.2.2 Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αστικών Αποβλήτων
- 1.2.3 Κινητοποίηση, Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση Πολιτών σε Θέματα ΔσΠ, Ανακύκλωσης και Κυκλικής Οικονομίας
- 1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών
- 1.3.3 Κυκλοφοριακές Παρεμβάσεις, Χώροι Στάθμευσης
- 1.3.4 Αισθητική και Λειτουργική Αναβάθμιση Κτιριακού Αποθέματος
- 1.4.1 Εκσυγχρονισμός Αναβάθμιση Δικτύων Άρδευσης
- 1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών
- 1.4.3 Αξιοποίηση Γεωθερμίας
- 1.5.1 Πρόληψη Καταστροφών (Πλημμύρες, Πυρκαγιές κ.λπ.)
- 1.5.2 Καταστολή/ Αντιμετώπιση Καταστροφών (Πλημμύρες, Πυρκαγιές κ.λπ.)
- 1.5.3 Προστασία Ακτών από τη Διάβρωση

3.3.1.3 ΣΠ3 «Μια πιο Διασυνδεδεμένη Ευρώπη» μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών

Ο 8% των πόρων του ΕΣΠΑ θα διατεθούν στη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των οδικών, θαλάσσιων, σιδηροδρομικών και εναέριων μεταφορών και των συνθηκών μετακίνησης των

ΑΜΕΑ. Στοχεύοντας στον οικονομικό / ψηφιακό μετασχηματισμό ενισχύεται η συνδεσιμότητα με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων και στηρίζεται η ανάπτυξη προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών.

Οι Γενικοί Στόχοι Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου που εντάσσονται στο ΣΠ3 είναι:

- 1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών
- 1.3.3 Κυκλοφοριακές Παρεμβάσεις, Χώροι Στάθμευσης
- 1.3.4 Αισθητική και Λειτουργική Αναβάθμιση Κτιριακού Αποθέματος
- 1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών
- 2.1.1 Συντήρηση και Επέκταση Υποδομών Τυπικής Εκπαίδευσης
- 2.2.2 Προστασία και Ανάδειξη Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων – Ανάπτυξη και Ανάδειξη Μουσείων – Κτιρίων και Συνόλων Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

3.3.1.4 ΣΠ.4 «Μια πιο Κοινωνική Ευρώπη» μέσω επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό και διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά

Το 30% των πόρων του ΕΣΠΑ 2021-2027 θα διατεθεί προς όφελος:

- της αύξησης της απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού μέσω παρεμβάσεων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και τη μείωση της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, με έμφαση στους νέους 15 – 29 ετών, στους μακροχρόνια άνεργους, άνεργους με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό, μορφωτικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο και ΑμΕΑ,
- της εκπαίδευσης (σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες, νέες τεχνολογίες, επαγγελματικός προσανατολισμός, βελτίωση ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών),
- της κοινωνικής αλληλεγγύης (ενίσχυση μηχανισμών/ θεσμών για τον περιορισμό της εισοδηματικής ανισότητας, του κινδύνου φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού, των διακρίσεων, διασφάλιση πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες) και
- της υγειονομική κάλυψης (πρόληψη, ψυχική υγεία, υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας, καθολική πρόσβαση)

Οι Γενικοί Στόχοι Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου που εντάσσονται στο ΣΠ4 είναι:

- 2.1.2 Υλοποίηση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης,
- 2.1.3 Δράσεις υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού (εκπαιδευτικού και μη)
- 2.4.1 Ανάπτυξη και Αναβάθμιση Υπηρεσιών Ολοκληρωμένης Υποστήριξης Κατοίκων σε Θέματα Υγείας και Πρόληψης,
- 2.5.1 Συντονισμός Δράσεων Αντιμετώπισης της Φτώχειας,
- 2.5.2 Δημιουργία δομών Κοινωνικής Ενσωμάτωσης και Υπηρεσιών Υποστήριξης Ευπαθών Ομάδων (άστεγοι, γυναίκες θύματα βίας, ΑμΕΑ κ.λπ.),
- 3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης,

- 4.2.1 Κατάρτιση και Επιμόρφωση Ανθρώπινου Δυναμικού και Αιρετών – Διοργάνωση Σεμιναρίων.

3.3.1.5 ΣΠ5 «Μια Ευρώπη πιο Κοντά στους Πολίτες της» μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών

Το 6% των πόρων του ΕΣΠΑ θα δαπανηθούν σε δράσεις και έργα που θα αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη διασφάλιση ποιοτικών συνθηκών διαβίωσης, της επενδύσεις υποδομών προσβασιμότητας και συνδεσιμότητας, σε περιοχές με αναπτυξιακή υστέρηση, μείωση πληθυσμού και ύπαρξη σημαντικών εμποδίων ανάπτυξης, περιορισμένων διασυνδέσεων, με προϋποθέσεις για ανάπτυξη δικτύων οικονομικών δραστηριοτήτων, με αξιόλογους πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους, μέσα από την εφαρμογή ολιστικών παρεμβάσεων όπως είναι οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) και τα προγράμματα Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ).

Οι Γενικοί Στόχοι Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου που εντάσσονται στο ΣΠ4 είναι:

- 1.1.1 Προστασία Περιβάλλοντος
- 1.1.2 Ανάδειξη και Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και Περιοχών Ιδιαίτερου Φυσικού Ενδιαφέροντος
- 1.2.2 Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αστικών Αποβλήτων
- 1.2.3 Κινητοποίηση, Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση Πολιτών σε Θέματα ΔσΠ, Ανακύκλωσης και Κυκλικής Οικονομίας
- 1.3.1 Συμμετοχή στη σύνταξη του νέου Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου
- 1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών
- 1.3.3 Κυκλοφοριακές Παρεμβάσεις, Χώροι Στάθμευσης
- 1.3.4 Αισθητική και Λειτουργική Αναβάθμιση Κτιριακού Αποθέματος
- 1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών
- 3.1.1 Στήριξη του Πρωτογενή Τομέα
- 3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων
- 3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης
- 3.1.4 Δράσεις Προβολής και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων
- 3.2.1 Ανάδειξη της Τουριστικής Ταυτότητας, Εμπλουτισμός / Εξειδίκευση του Τουριστικού Προϊόντος
- 3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου

3.3.1.6 Ειδικός Στόχος (ΕΣ) «Δίκαιης Μετάβασης» μέσω στοχευμένες δράσεις για την απεξάρτηση από το λιγνίτη στις περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, τη Μεγαλόπολη και τα νησιά

Η δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση θα απορροφήσει το 7% των δαπανών του ΕΣΠΑ και εδράζεται σε πέντε πυλώνες: καθαρή ενέργεια, έξυπνη αγροτική παραγωγή, βιώσιμος τουρισμός, βιοτεχνία

– βιομηχανία – εμπόριο και τεχνολογία – εκπαίδευση. Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/ επενδύσεις θα είναι σε συμφωνία με τα εδαφικά σχέδια μετάβασης, τα οποία θα παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης.

Οι Γενικοί Στόχοι Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου που εντάσσονται στον ΕΣ είναι:

- 1.1.1 Προστασία Περιβάλλοντος,
- 1.1.2 Ανάδειξη και Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και Περιοχών Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους,
- 1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών
- 1.3.4 Αισθητική και Λειτουργική Αναβάθμιση Κτιριακού Αποθέματος
- 1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών
- 1.4.3 Αξιοποίηση Γεωθερμίας

3.3.2 Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2025

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) έχει ως στόχο την αποτύπωση του εθνικού μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού με σκοπό τη διαχείριση των εθνικών επενδυτικών πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Το ΕΠΑ καθορίζει τις προτεραιότητες ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, τους ειδικούς στόχους και δράσεις, το συνολικό και ανά πρόγραμμα προϋπολογισμό, καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την εφαρμογή του. Στο ΕΠΑ 2021-2025 ορίζονται 5 αναπτυξιακοί στόχοι που αφορούν πέντε πυλώνες:

3.3.2.1 ΑΣ.1 «Έξυπνη Ανάπτυξη»

Αφορά την κάλυψη αναπτυξιακών αναγκών που προέρχονται κυρίως από τις τεχνολογικές εξελίξεις. Στον στόχο της έξυπνης ανάπτυξης εντάσσεται και η προώθηση της ψηφιακής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας και η εξάπλωση της χρήσης των ΤΠΕ στις εγχώριες επιχειρήσεις και στον δημόσιο τομέα. Από τις προτεραιότητες του στόχου που αφορούν στο Δήμο διακρίνονται οι εξής:

- ◇ Π.1.2 Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο Δημόσιο Τομέα
- ◇ Π.1.6 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση
- ◇ Π.1.7 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)
- ◇ Π.1.8 Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης
- ◇ Π.1.10 Έξυπνες πόλεις
- ◇ Π.1.11 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη.

Στον ΑΣ.1 εντάσσονται οι ακόλουθοι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Προγράμματος του Δήμου:

- 1.1.2 Ανάδειξη και Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και Περιοχών Ιδιαίτερου Φυσικού Ενδιαφέροντος

- 1.2.1 Βελτίωση Αποδοτικότητας στον Τομέα της Καθαριότητας
- 1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών
- 1.3.3 Κυκλοφοριακές Παρεμβάσεις, Χώροι Στάθμευσης
- 1.3.4 Αισθητική και Λειτουργική Αναβάθμιση Κτιριακού Αποθέματος
- 1.4.1 Εκσυγχρονισμός Αναβάθμιση Δικτύων Άρδευσης
- 1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών
- 2.1.1 Συντήρηση και Επέκταση Υποδομών Τυπικής Εκπαίδευσης
- 2.1.2 Υλοποίηση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης
- 2.1.3 Δράσεις υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού (εκπαιδευτικού και μη)
- 2.2.2 Προστασία και Ανάδειξη Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων – Ανάπτυξη και Ανάδειξη Μουσείων – Κτιρίων και Συνόλων Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς
- 2.4.1 Ανάπτυξη και Αναβάθμιση Υπηρεσιών Ολοκληρωμένης Υποστήριξης Κατοίκων σε Θέματα Υγείας και Πρόληψης
- 3.1.1 Στήριξη του Πρωτογενή Τομέα
- 3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων
- 3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης
- 3.1.4 Δράσεις Προβολής και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων
- 3.2.1 Ανάδειξη της Τουριστικής Ταυτότητας, Εμπλουτισμός / Εξειδίκευση του Τουριστικού Προϊόντος
- 3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου

3.3.2.2 ΑΣ.2 «Πράσινη Ανάπτυξη»

Αφορά την ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων, την προστασία περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Οι ενδιαφέρουσες προτεραιότητες του στόχου είναι:

- ◇ Π.2.1 Ενεργειακή απόδοση
- ◇ Π.2.4 Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
- ◇ Π.2.5 Ανάπτυξη υποδομών προστασίας
- ◇ Π.2.9 Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς
- ◇ Π.2.11 Πράσινες πόλεις

Στον ΑΣ.2 εντάσσονται οι ακόλουθοι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Προγράμματος του Δήμου:

- 1.1.1 Προστασία Περιβάλλοντος
- 1.1.2 Ανάδειξη και Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και Περιοχών Ιδιαίτερου Φυσικού Ενδιαφέροντος
- 1.3.1 Συμμετοχή στη σύνταξη του νέου Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου
- 1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών
- 1.3.3 Κυκλοφοριακές Παρεμβάσεις, Χώροι Στάθμευσης
- 1.3.4 Αισθητική και Λειτουργική Αναβάθμιση Κτιριακού Αποθέματος
- 1.4.1 Εκσυγχρονισμός Αναβάθμιση Δικτύων Άρδευσης
- 1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών
- 1.4.3 Αξιοποίηση Γεωθερμίας

- 1.5.1 Πρόληψη Καταστροφών (Πλημμύρες, Πυρκαγιές κ.λπ.)
- 1.5.2 Καταστολή/ Αντιμετώπιση Καταστροφών (Πλημμύρες, Πυρκαγιές κ.λπ.)
- 1.5.3 Προστασία Ακτών από τη Διάβρωση
- 3.2.1 Ανάδειξη της Τουριστικής Ταυτότητας, Εμπλουτισμός / Εξειδίκευση του Τουριστικού Προϊόντος
- 3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου

3.3.2.3 ΑΣ.3 «Ανάπτυξη Υποδομών»

Οι υποδομές διαδραματίζουν καταλυτικό ρόλο για την οικονομική ανάπτυξη. Βασική επιδίωξη αποτελεί η συντήρηση, ανάπτυξη και ολοκλήρωση υποδομών σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των κατά τόπους αναπτυξιακών δυνατοτήτων.

- ◇ Π.3.1 Υποδομές ΤΠΕ
- ◇ Π.3.2 Ενεργειακά δίκτυα και υποδομές
- ◇ Π.3.3 Λιμενικές υποδομές
- ◇ Π.3.5 Οδικές υποδομές
- ◇ Π.3.6 Υποδομές αερομεταφορών
- ◇ Π.3.7 Υδατοδρόμια
- ◇ Π.3.8 Οδική ασφάλεια
- ◇ Π.3.9 Ψηφιοποίηση μεταφορών

Στον ΑΣ.3 εντάσσονται οι ακόλουθοι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Προγράμματος του Δήμου:

- 1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών
- 1.3.3 Κυκλοφοριακές Παρεμβάσεις, Χώροι Στάθμευσης
- 1.4.4 Επέκταση, Συντήρηση και Βελτίωση Ασφάλειας Οδικού Δικτύου
- 3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων
- 3.1.4 Δράσεις Προβολής και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων
- 3.2.1 Ανάδειξη της Τουριστικής Ταυτότητας, Εμπλουτισμός / Εξειδίκευση του Τουριστικού Προϊόντος
- 3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου
- 4.1.1 Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας, Οργάνωσης και Τεχνικής Υποστήριξης των Υπηρεσιών
- 4.1.2 Βελτιστοποίηση και Αναβάθμιση Παρεχόμενων Υπηρεσιών μέσω Συστημάτων Ψηφιοποίησης, Αναβάθμισης Δικτύων και Λογισμικού
- 4.1.3 Αναβάθμιση υπηρεσιών εξυπηρέτησης και ενημέρωσης πολιτών
- 4.2.3 Βελτίωση Χώρων, Εγκαταστάσεων, Υλικοτεχνικής Υποδομής και Εξοπλισμού
- 4.4.1 Βελτιστοποίηση Οικονομικής Διαχείρισης, Ενίσχυση του Συστήματος Είσπραξης, Διαφάνειας και Εποπτείας

3.3.2.4 ΑΣ.4 «Κοινωνική Ανάπτυξη»

Αφορά την εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και ευημερίας στους τομείς της υγείας, της απασχόλησης, της παιδείας, του αθλητισμού και της κοινωνικής συνοχής. Οι περισσότερες προτεραιότητες του συγκεκριμένου στόχου αφορούν και στο Δήμο Δυτικής Λέσβου.

- ◇ Π.4.1 Υγεία, υποδομές και εξοπλισμός
- ◇ Π.4.2 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού
- ◇ Π.4.3 Τόνωση των πολιτικών απασχόλησης
- ◇ Π.4.4 Δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης εργαζομένων
- ◇ Π.4.5 Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό
- ◇ Π.4.6 Κοινωνικές επενδύσεις
- ◇ Π.4.7 Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στην εκπαίδευση
- ◇ Π.4.8 Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της ενσωμάτωσης ΑμεΑ
- ◇ Π.4.9 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές
- ◇ Π.4.10 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών
- ◇ Π.4.11 Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης,
- ◇ Π.4.12 Πρότυπες μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Στον ΑΣ.4 εντάσσονται οι ακόλουθοι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Προγράμματος του Δήμου:

- 2.1.1 Συντήρηση και Επέκταση Υποδομών Τυπικής Εκπαίδευσης
- 2.1.2 Υλοποίηση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης
- 2.1.3 Δράσεις υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού (εκπαιδευτικού και μη)
- 2.3.1 Δημιουργία νέων και Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων Αθλητικών Εγκαταστάσεων
- 2.3.2 Υλοποίηση Προγραμμάτων και Δράσεων Μαζικού Αθλητισμού, Ανάπτυξη Συνεργασιών με Φορείς Αθλητισμού
- 2.4.1 Ανάπτυξη και Αναβάθμιση Υπηρεσιών Ολοκληρωμένης Υποστήριξης Κατοίκων σε Θέματα Υγείας και Πρόληψης
- 2.4.2 Δημιουργία Νέων και Βελτίωση Υφιστάμενων Υποδομών Φύλαξης Παιδιών – Βρεφών – Νηπιών, Προσχολικής Αγωγής και Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
- 2.4.3 Αναβάθμιση Υποδομών Φιλοξενίας και Βελτίωση των Παρεχόμενων Υπηρεσιών Στήριξης της Τρίτης Ηλικίας
- 2.5.1 Συντονισμός Δράσεων Αντιμετώπισης της Φτώχειας
- 2.5.2 Δημιουργία δομών Κοινωνικής Ενσωμάτωσης και Υπηρεσιών Υποστήριξης Ευπαθών Ομάδων (άστεγοι, γυναίκες θύματα βίας, ΑμεΑ κ.λπ.)
- 3.1.1 Στήριξη του Πρωτογενή Τομέα
- 3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων
- 3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης

3.3.2.5 ΑΣ.5 «Εξωστρέφεια»

Ιδιαίτερης βαρύτητας είναι οι παρεμβάσεις ενίσχυσης της εξωστρέφειας της οικονομίας, καθώς αποτελεί βασικό συστατικό της επιδιωκόμενης αλλαγής του παραγωγικού υποδείγματος. Βασικός σκοπός είναι η κάλυψη της ανάγκης για αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος, καθώς και η πληρέστερη δυνατή αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων όσον αφορά το ευνοϊκό κλίμα, το φυσικό περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά.

- ◇ Π.5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση σε ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές
- ◇ Π.5.2 Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
- ◇ Π.5.3 Ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος
- ◇ Π.5.4 Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς
- ◇ Π.5.5 Μουσεία και πολιτιστικά κέντρα
- ◇ Π.5.6 Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού
- ◇ Π.5.7 Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες
- ◇ Π.5.8 Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές,
- ◇ Π.5.9 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ και ΠΓΕ
- ◇ Π.5.10 Προώθηση έρευνας και ανάπτυξης των εγχωρίων ορυκτών πρώτων υλών
- ◇ Π.5.11 Προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό

Στον ΑΣ.5 εντάσσονται οι ακόλουθοι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Προγράμματος του Δήμου:

- 1.1.1 Προστασία Περιβάλλοντος
- 1.1.2 Ανάδειξη και Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και Περιοχών Ιδιαίτερου Φυσικού Ενδιαφέροντος
- 1.3.1 Συμμετοχή στη σύνταξη του νέου Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου
- 1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών
- 2.2.1 Υποστήριξη Πολιτιστικών Συλλόγων - Προώθηση Τοπικών Εθίμων και Εορτών – Τοπικές Εκδηλώσεις
- 2.2.2 Προστασία και Ανάδειξη Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων – Ανάπτυξη και Ανάδειξη Μουσείων – Κτιρίων και Συνόλων Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς
- 3.1.1 Στήριξη του Πρωτογενή Τομέα
- 3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων
- 3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης
- 3.1.4 Δράσεις Προβολής και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων
- 3.2.1 Ανάδειξη της Τουριστικής Ταυτότητας, Εμπλουτισμός / Εξειδίκευση του Τουριστικού Προϊόντος
- 3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου

3.3.3 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»

Το Εθνικό Σχέδιο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0», στο πλαίσιο σειράς μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, στοχεύει στον μετασχηματισμό της οικονομίας προς ένα

εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο οικονομικό μοντέλο, με την ενίσχυση της ανάπτυξης, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα και παράλληλο περιορισμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης του CoViD – 19. Το Σχέδιο ευθυγραμμίζεται πλήρως με τους πυλώνες που θέτει το του Κανονισμού για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), με ιδιαίτερη έμφαση στην πράσινη και στην ψηφιακή μετάβαση. Το Σχέδιο αποτελείται από τους ακόλουθους Πυλώνες και Άξονες:

3.3.3.1 Πυλώνας 1 «Πράσινη Μετάβαση»

- Άξονας 1.1 «Μετάβαση σε Νέο Ενεργειακό Μοντέλο Φιλικό στο Περιβάλλον»
- Άξονας 1.2 «Ενεργειακή Αναβάθμιση του Κτιριακού Αποθέματος της Χώρας και Χωροταξική Μεταρρύθμιση»
- Άξονας 1.3 «Μετάβαση σε ένα Πράσινο και Βιώσιμο Σύστημα Μεταφορών»
- Άξονας 1.4 «Αειφόρος Χρήση των Πόρων, Ανθεκτικότητα στην Κλιματική Αλλαγή και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας»

Οι κάτωθι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου του Δήμου ανταποκρίνονται στον Πυλώνα 1:

- 1.1.1 Προστασία Περιβάλλοντος
- 1.1.2 Ανάδειξη και Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και Περιοχών Ιδιαίτερου Φυσικού Ενδιαφέροντος
- 1.3.1 Συμμετοχή στη σύνταξη του νέου Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου
- 1.3.2 Βελτιώσεις και Αναπλάσεις Δημόσιων – Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμών
- 1.3.4 Αισθητική και Λειτουργική Αναβάθμιση Κτιριακού Αποθέματος
- 1.4.1 Εκσυγχρονισμός Αναβάθμιση Δικτύων Άρδευσης
- 1.4.2 Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Υποδομών
- 1.4.3 Αξιοποίηση Γεωθερμίας
- 1.4.4 Επέκταση, Συντήρηση και Βελτίωση Ασφάλειας Οδικού Δικτύου
- 1.5.1 Πρόληψη Καταστροφών (Πλημμύρες, Πυρκαγιές κ.λπ.)
- 1.5.2 Καταστολή/ Αντιμετώπιση Καταστροφών (Πλημμύρες, Πυρκαγιές κ.λπ.)
- 1.5.3 Προστασία Ακτών από τη Διάβρωση

3.3.3.2 Πυλώνας 2 «Ψηφιακή Μετάβαση»

- Άξονας 2.1 «Συνδεσιμότητα για τους Πολίτες, τις Επιχειρήσεις, το Κράτος»
- Άξονας 2.2 «Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Κράτους»
- Άξονας 2.3 «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των Επιχειρήσεων»

Οι κάτωθι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου του Δήμου ανταποκρίνονται στον Πυλώνα 2:

- 3.1.1 Στήριξη του Πρωτογενή Τομέα
- 3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων
- 3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης

- 3.1.4 Δράσεις Προβολής και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων
- 3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου
- 4.1.2 Βελτιστοποίηση και Αναβάθμιση Παρεχόμενων Υπηρεσιών μέσω Συστημάτων Ψηφιοποίησης, Αναβάθμισης Δικτύων και Λογισμικού.

3.3.3.3 Πυλώνας 3 «Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή»

- Άξονας 3.1 «Αύξηση των Θέσεων Εργασίας και Προώθηση της Συμμετοχής στην Αγορά Εργασίας»
- Άξονας 3.2 «Ενίσχυση της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης και Εκσυγχρονισμός της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης»
- Άξονας 3.3 «Ενίσχυση της Προσβασιμότητας, της Αποτελεσματικότητας και της Ποιότητας του Συστήματος Υγείας»
- Άξονας 3.4 «Αύξηση της Πρόσβασης σε Αποτελεσματικές και Χωρίς Αποκλεισμούς Κοινωνικές Πολιτικές»

Οι κάτωθι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου του Δήμου ανταποκρίνονται στον Πυλώνα 3:

- 2.1.2 Υλοποίηση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης
- 2.1.3 Δράσεις υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού (εκπαιδευτικού και μη)
- 2.4.1 Ανάπτυξη και Αναβάθμιση Υπηρεσιών Ολοκληρωμένης Υποστήριξης Κατοίκων σε Θέματα Υγείας και Πρόληψης
- 2.4.2 Δημιουργία Νέων και Βελτίωση Υφιστάμενων Υποδομών Φύλαξης Παιδιών – Βρεφών – Νηπίων, Προσχολικής Αγωγής και Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
- 2.4.3 Αναβάθμιση Υποδομών Φιλοξενίας και Βελτίωση των Παρεχόμενων Υπηρεσιών Στήριξης της Τρίτης Ηλικίας
- 2.5.1 Συντονισμός Δράσεων Αντιμετώπισης της Φτώχειας
- 2.5.2 Δημιουργία δομών Κοινωνικής Ενσωμάτωσης και Υπηρεσιών Υποστήριξης Ευπαθών Ομάδων (άστεγοι, γυναίκες θύματα βίας, ΑμΕΑ κ.λπ.)
- 4.2.1 Κατάρτιση και Επιμόρφωση Ανθρώπινου Δυναμικού και Αιρετών – Διοργάνωση Σεμιναρίων

3.3.3.4 Πυλώνας 4 «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας»

- Άξονας 4.2 «Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης»
- Άξονας 4.5 «Προώθηση της Έρευνας και της Καινοτομίας»
- Άξονας 4.6 «Εκσυγχρονισμός και Βελτίωση της Ανθεκτικότητας Κύριων Κλάδων Οικονομίας της Χώρας»
- Άξονας 4.7 «Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας και Προώθηση Ιδιωτικών Επενδύσεων και Εξαγωγών»

Οι κάτωθι Γενικοί Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου του Δήμου ανταποκρίνονται στον Πυλώνα 4:

- 3.1.1 Στήριξη του Πρωτογενή Τομέα

- 3.1.2 Υποστήριξη της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και επιχειρήσεων
- 3.1.3 Στήριξη της Απασχόλησης
- 3.1.4 Δράσεις Προβολής και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων
- 3.2.1 Ανάδειξη της Τουριστικής Ταυτότητας, Εμπλουτισμός / Εξειδίκευση του Τουριστικού Προϊόντος
- 3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή του Δήμου
- 4.1.1 Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας, Οργάνωσης και Τεχνικής Υποστήριξης των Υπηρεσιών
- 4.1.2 Βελτιστοποίηση και Αναβάθμιση Παρεχόμενων Υπηρεσιών μέσω Συστημάτων Ψηφιοποίησης, Αναβάθμισης Δικτύων και Λογισμικού
- 4.1.3 Αναβάθμιση υπηρεσιών εξυπηρέτησης και ενημέρωσης των πολιτών
- 4.4.1 Βελτιστοποίηση Οικονομικής Διαχείρισης, Ενίσχυση του Συστήματος Είσπραξης, Διαφάνειας και Εποπτείας
- 4.4.2 Αύξηση Εσόδων

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2024-2028**

Φάση Α΄: Στρατηγικό Σχέδιο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Π.1 Προστατευόμενες Περιοχές Δικτύου NATURA 2000, Βιότοποι CORINE και Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Δυτική Χερσόνησος – Απολιθωμένο Δάσος (κωδικός: GR4110003)

Η περιοχή βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του νησιού. Οι πιο κοντινές πόλεις και χωριά είναι το Σίγρι, η Ερεσός, η Άντισσα, η Βατούσα, η Πτερούντα, τα Χίδηρα και η Άγρα. Τα κύρια γεωλογικά της στοιχεία είναι ηφαιστειακά πετρώματα, μάργες, αμμώδη ή αργιλώδη εδάφη, τοφφίτες καθώς και σχιστόλιθοι και κροκαλοπαγή. Σχιστόλιθοι και ασβεστόλιθοι υπάρχουν επίσης νότια του Σιγρίου και βορειοδυτικά της Άντισσας. Η βλάστηση της περιοχής αποτελείται από φρύγανα και των δασών της *Pinus brutia*, *Pinus pallasiana ssp. nigra* και δρυοδάσους. Στο δυτικό τμήμα της Λέσβου, μεταξύ Χιδήρων, Παρακοίλων και Άγρας υπάρχουν παρόχθιες φυτοκοινωνίες, στις όχθες των ρεμάτων, με κυρίαρχα τα *Rhododendron luteum* το *Osmunda regalis*, το *Nerium oleander*, *Pteridium aquilinum*, *Juncus sp.*, *Platanus orientalis*. Το απολιθωμένο δάσος της Λέσβου είναι μοναδικό γεωλογικό μνημείο τεράστιο επιστημονικό ενδιαφέρον. Με το Προεδρικό Διάταγμα 443/1985 έχει κηρυχθεί διατηρητέο μνημείο της φύσης και προστατεύεται επίσης από τη Σύμβαση της Βαρκελώνης.

Κόλπος Καλλονής και Χερσαία Παράκτια Ζώνη (κωδικός: GR4110004)

Ο Κόλπος της Καλλονής είναι ο μεγαλύτερος κόλπος της Λέσβου. Βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού έχει μια επιφάνεια 110 τ.χλμ ενώ το μέγιστο και μέσο βάθος του είναι περίπου 19 και 10 μέτρα αντίστοιχα. Το θαλάσσιο τμήμα καλύπτει περίπου το 80% της περιοχής. Είναι ένα από τα πιο σημαντικά κέντρα της αλιείας στην Ελλάδα. Εντός του κόλπου και σε βάθος που κυμαίνεται από 10 μ. έως 20 μ. παρατηρούνται VTC (*Vase Terrigenes Cotieres*) κοινωνίες. Από γεωλογική άποψη η περιοχή αποτελείται από ηφαιστειακά πετρώματα και αλλουβιακές αποθέσεις. Οι σημαντικοί υγρότοποι σχηματίζονται στα βόρεια και δυτικά μέρη του κόλπου. Σπάνια, απειλούμενα ή ασυνήθιστα είδη πτηνών για την Ελλάδα και την Ευρώπη περνούν ή φωλιάζουν στις περιοχές αυτές.

Παράκτιοι Υγρότοποι Κόλπου Καλλονής (κωδικός: GR4110007)

Η πρόσβαση στην περιοχή είναι εύκολη, λόγω του δρόμου που συνδέει τη Μυτιλήνη με την Καλλονή. Υπάρχουν ελαιοτριβεία, σφαγεία και γαλακτοκομεία που δραστηριοποιούνται στην περιοχή προκαλώντας προβλήματα ρύπανσης των υδάτων. Κύρια απειλή για την ορνιθοπανίδα αποτελεί το κυνήγι ενώ η παράνομη και υπερβολική αλιεία, η χρήση των χώρων υγειονομικής ταφής, τα φυτοφάρμακα, τα αναχώματα, το στέγνωμα, η υπερβόσκηση, οι ανθρωπογενείς πυρκαγιές και οι επεκτάσεις καλλιεργειών αποτελούν επίσης προβλήματα. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών η ανάπτυξη του τουρισμού και των τουριστικών υποδομών οδήγησε στην επέκταση των οικοδομικών δραστηριοτήτων, ιδίως στις περιοχές της Καλλονής, Κεραμειών, Σκάλα Καλλονής και Πολιχνίτου.

Νησίδες Λέσβου (Σύμπλεγμα Τομαρονησίων, Κυδώνας, Άγιος Γεώργιος, Γλαρονήσι κ.λπ., κωδικός: GR4110009)

Πρόκειται για νησίδες στα δυτικά και ανατολικά της Λέσβου, όπου έχουν καταγραφεί διάφορα είδη πουλιών, ανάμεσα στα οποία είναι και ο Αιγαιόγλαρος (*Larus audouinii*), παγκόσμιο απειλούμενο είδος που προστατεύεται από μία σειρά διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων. Εκτός από την παρουσία του Αιγαιόγλαρου, άλλα είδη πουλιών που απαντούν στις βραχονησίδες είναι οι Ασημόγλαροι, τα Άγριοπερίστερα, οι Σκεπαρνάδες και ο Γαλαζοκότσυφας. Ακόμη, στα βράχια φωλιάζουν τρία είδη μικρών γερακιών, το κοινό Βραχοκιρκινέζο και τα παγκοσμίως απειλούμενα Κιρκινέζι και Μαυροπετρίτης. Μεγαλύτερα αρπακτικά, όπως οι Γερακίνες και οι Αετογερακίνες επισκέπτονται συχνά τα νησιά αναζητώντας τροφή.

Νοτιοδυτική Χερσόνησος, Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου (κωδικός: GR4110010)

Η περιοχή αλληλοκαλύπτεται σε μεγάλο μέρος με την περιοχή «Δυτική Λέσβος – Απολιθωμένο Δάσος (GR4110003)». Η σπουδαιότητα της περιοχής, προκύπτει από την ύπαρξη αξιόλογου αναπαραγόμενου πληθυσμού της Αετογερακίνας (*Buteo rufinus*), του Μαυροπελαργού (*Ciconia nigra*), η Μεσοσιτικιτάρα, Σμιρνοτσιχλονου (*Emberiza cineracea*), το Χρυσογέρακο (*Falco biarmicus*), το Κιρκινέζι (*Falco naumanni*), ο Μύχος κ.ά.

Η βλάστηση της περιοχής αποτελείται από φρύγανα (επικρατούν τα είδη *Sarcopoterium spinosum*, *Centaurea spinosa* και *Ballota acetabulosa*) και από δάση *Pinus brutia*, *P. nigra* ssp. *Pallasiana* και *Quercus macrolepis*. Η οικολογική του αξία, όμως, έγκειται στο γεγονός ότι σε συνδυασμό με μικρούς υγρότοπους της ευρύτερης περιοχής της δυτικής Λέσβου, δημιουργείται ένα δίκτυο πολύτιμων σταθμών τροφοδοσίας και ανάπαυσης για τα πουλιά.

Βόρεια Λέσβος (κωδικός: GR4110012)

Η περιοχή εκτείνεται στο βόρειο τμήμα του νησιού της Λέσβου, στα δυτικά από τη Μήθυμνα και την Πέτρα, προς το όρος Λεπέτυμνος και τελειώνει ανατολικά στο ακρωτήριο του Κόρακα Μανταμάδου και το ανατολικό τμήμα που περιλαμβάνει την περιοχή Αγίου Στεφάνου – Παλιού – Σαρακήνα της Δ.Ε. Μανταμάδου καθώς και τη νησίδα Μονόπετρα ανοικτά των Τσονίων. Περιλαμβάνει τις ψηλότερες κορυφές της Λέσβου (Βίγλας και Προφήτης Ηλίας) καθώς και εκτενή δάση δρυός και φρύγανα, λιβάδια και καλλιέργειες. Μέσα στο χώρο υπάρχουν μερικοί τεχνητοί υγρότοποι γλυκού νερού. Μια πολύ σημαντική περιοχή για την Σμιρνοτσιχλονο η οποία στην Ευρώπη περιορίζεται στην Ελλάδα και κυρίως στο νησί της Λέσβου. Είναι επίσης σημαντική η Καστανόχηνα (*Tadorna ferruginea*), η Αετογερακίνα (*Buteo rufinus*), το ωδικό πτηνό του Ρούπελ (*Sylvia rueppelli*) και το *Emberiza caesia*. Επιπλέον, κατέχει σημαντικό πληθυσμό σε εθνικό επίπεδο για την Woodlark (*Lullula arborea*) και τη Δακκανούρα (*Lanius nubicus*). Η υγειονομική ταφή των μικρών υγροτόπων στην περιοχή απειλεί την Καστανόχηνα, ενώ η λαθροθηρία εξακολουθεί να συνιστά απειλή. Η εγκατάλειψη των παραδοσιακών μεθόδων κτηνοτροφίας και η επακόλουθη δάσωση των ξέφωτων και άλλων ανοικτών χώρων είναι μια σοβαρή απειλή.

Βουνά Δυτικής Χερσονήσου, Λέσβος (κωδικός: A00040064)

Η περιοχή καλύπτεται στο μεγαλύτερο μέρος της από φρύγανα, κυρίως ακανθώδη όπως τα *Sarcopoterium spinosum* (αφάνα). Υπάρχουν όμως και δάση με *Quercus macrolepis* (Ήμερη βελανιδιά) και *Pinus brutia* (Τραχεία πεύκη) καθώς και μικρές συστάδες με *Pinus nigra* (Μαύρη πεύκη). Κάποια τμήματα καλλιεργούνται. Είναι σημαντική περιοχή για σπάνια φυτά, μερικά από τα οποία δεν υπάρχουν αλλού στην Ευρώπη. Η κυριότερη απειλή είναι η βόσκηση κοπαδιών.

Πέτρα Λέσβου (κωδικός: AT5011080)

Πρόκειται για έναν παραλιακό οικισμό ο οποίος είναι απλωμένος σε κάμπο με έναν βράχο (πάνω στον οποίο βρίσκεται η εκκλησία της Παναγίας) που στέκεται σαν μετεωρίτης στη μέση του. Αποτελεί πολυσύχναστο τουριστικό κέντρο λόγω της αμμώδους παραλίας του και παρουσιάζει ενδιαφέρουσα αρχιτεκτονική. Στην περιοχή υπάρχει έλλειψη ομοιογένειας (και αρχιτεκτονικής) λόγω της σχεδόν ολοκληρωτικής καταστροφής που υπέστη από το δυνατό σεισμό το 1867. Είναι χαρακτηρισμένη και ως αρχαιολογικός χώρος καθώς διασώζονται στην περιοχή αρχαιολογικά λείψανα. Πάνω στο βράχο της Παναγίας φυτρώνουν διάφορα είδη χασμόφυτων. Σημαντικό μνημείο αποτελεί η εκκλησία της Παναγίας της Γλυκοφιλούσας πάνω στο βράχο και σημαντικό δείγμα αρχιτεκτονικής το αρχοντικό της Βαρελτζίδανας.

Πίνακας 44: Περιοχές με Ιδιαίτερο Καθεστώς Προστασίας στο Δήμο Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	Ονομασία	Κατηγορία Προστασίας	Αρμόδιος Φορέας	ΦΕΚ Κήρυξης	Αντικείμενο Προστασίας – Παρατηρήσεις
Πέτρας	Νησίδα Άγιος Γεώργιος	Τόποι Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους	Γ.Γ.ΑΙΓΑΙΟΥ-ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	1389/Β/14-11-2000	Βραχονησίδες: Με στόχο την αποτελεσματική προστασία, διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος του νησιωτικού αυτού συμπλέγματος που διακρίνεται από την αξιόλογη φυσική παρουσία του στον ευαίσθητο θαλάσσιο χώρο της περιοχής αυτής του Αιγαίου, καθορίζονται γενικοί όροι και απαγορεύσεις άσκησης δραστηριοτήτων.
Ερεσού	Νησίδα Πόχης				
Μανταμάδου	Νησίδα Μεγαλονήσι	Τόποι Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους	Γ.Γ.ΑΙΓΑΙΟΥ-ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	1176/Β/22-09-2000	
	Νησίδα Μπαρμαλιάς				
	Νησίδα Παναγιά Ασπρόνησος				
Αγίας Παρασκευής	Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής	Περιοχή που έχει ανάγκη ιδιαίτερης προστασίας	Γ.Γ. ΑΙΓΑΙΟΥ	323/Β/18-32003	
Μανταμάδου	Δ.Ε. Μανταμάδου	Περιοχή που έχει ανάγκη	Γ.Γ. ΑΙΓΑΙΟΥ	708/Β/4-6-2003	

Δημοτική Ενότητα	Ονομασία	Κατηγορία Προστασίας	Αρμόδιος Φορέας	ΦΕΚ Κήρυξης	Αντικείμενο Προστασίας – Παρατηρήσεις
		ιδιαίτερης προστασίας			
Ερεσού – Αντίσσης	Απολιθωμένο Δάσος Ερεσού	Χώρος που χρήζει ειδικής προστασίας	ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	828/Β/18-10-1971	Απλός χαρακτηρισμός, ως περιοχή που χρήζει ειδικής προστασίας από το Υπουργείο Πολιτισμού, καθ' όσον πρόκειται περί φυσικού μνημείου σπάνιου και λίαν σημαντικού.
Ερεσού – Αντίσσης	Τμήματα Απολιθωμένου Δάσους Ερεσού	Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης	ΥΠ. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	160/Α/19-9-1985	Π.Δ. με οριοθέτηση ευρύτερης περιοχής 150.000 στρεμμάτων ως «Απολιθωμένο Δάσος της Λέσβου», 4 χερσαίων τμημάτων έκτασης 416,5στρ. και 1 θαλάσσιο τμήμα έκτασης 100στρ. ως «Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης», καθώς αποτελούν ανεπανάληπτο δημιούργημα της φύσης και φυσική κληρονομιά της χώρας με σπάνια παλαιοντολογική και γεωλογική αξία.
Πέτρας	Πέτρα Λέσβου	ΤΙΦΚ	«ΦΙΛΟΤΗΣ»	ΚΩΔ. ΑΤ5011052	Φυσικό τοπίο
Μήθυμνας	Μήθυμνα ή Μόλυβος	ΤΙΦΚ	«ΦΙΛΟΤΗΣ»	ΚΩΔ. ΑΤ5010094	Φυσικό τοπίο
				ΚΩΔ. ΑΤ5011080	«ΦΙΛΟΤΗΣ» Βάση Δεδομένων για την Ελληνική Φύση του Ε.Μ.Π. χωρίς πράξη χαρακτηρισμού. Δομημένο Τοπίο.
				ΚΩΔ. ΑΤ5011091	Δομημένο Τοπίο

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Π.2 Υγρότοποι και Καταρράκτες Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 45: Μεγάλοι Υγρότοποι Δήμου Δυτικής Λέσβου

α/α	Όνομασία Τόπου	Κωδικός Τόπου
1	Αλυκή Καλλονής	LES001
2	Αλυκή Πολιχνίτου	GR411LES004
3	Λιμνοθάλασσα Μέσων	LES005
4	Έλος και εκβολή Βούβαρη	GR411326000
5	Ποταμός Τσιχλιώτας	GR411LES029
6	Λιμανάκι ή Λιμνοθάλασσα Παρακοίλων	LES014
7	Έλος Παρακοίλων	LES002
8	Εκβολή Μυλοποτάμου	LES021
9	Έλος Αλυκούδι	LES008

Πίνακας 46: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Δήμου Δυτικής Λέσβου

α/α	Όνομασία Τόπου	Κωδικός Τόπου
1	Εκβολή Μακάρων	Y411LES011
2	Καρδαμάς/ Περάντου - Αποθήκα	Y411LES012
3	Κούκουμος	Y411LES013
4	Εκβολή Ταξιάρχη Παρακοίλων	Y411LES015
5	Εκβολή Ποταμιάς (Καραβούλια)	Y411LES016
6	Μετόχι Λειμώνος	Y411LES018
7	Σκάλα Καλλονής	Y411LES019
8	Φαρμακίες	Y411LES022
9	Έλος Αχλαδερή	Y411LES010
10	Έλος Νυφίδας	Y411LES023
11	Εκβολή Χρούσου	Y411LES027
12	Ψαροπόταμος	Y411LES028
13	Φάρος (Λιμένα)	Y411LES030
14	Φανερωμένη	Y411LES031
15	Παλαιόκαστρο	Y411LES033
16	Παλιός	Y411LES067
17	Ανοιχτός	Y411LES068
18	Εκβολή Ποδαράς	Y411LES079
19	Εκβολή παραλίας Μήθυμνας	Y411LES081
20	Αγία Βερονίκη	Y411LES085
21	Θερμοπηγές Πολιχνίτου	Y411LES094
22	Εκβολή Ασπροπόταμου	Y411LES098
23	Λάψαρνα	Y411LES032
24	Πεδή – Βάλτος Πεδής	Y411LES037
25	Αλμυροπόταμος (Βατερά)	Y411LES038
26	Εκβολή Βούρκου	Y411LES054
27	Λαγκάδα	Y411LES059
28	Έλος Κοφινά	Y411LES061

α/α	Όνομασία Τόπου	Κωδικός Τόπου
29	Ελάφι	Y411LES064
30	Εκβολή Αλμυροποτάμου	Y411LES065
31	Καμήλα	Y411LES069
32	Κάμπος	Y411LES070
33	Εκβολή Λαγκάδα	Y411LES071
34	Εκβολή Κεχράδα (Ξηρόλιμνη)	Y411LES083
35	Εκβολή Ρύακα Μάκρη	Y411LES084
36	Εκβολή παραλίας Παρακοίλων	Y411LES086
37	Εκβολή Ρύακα Λούτα	Y411LES087
38	Εκβολή Ρύακα Φαρκονιά	Y411LES097
39	Άγνωστο	Y411LES098

Πηγή: ΦΕΚ 229 Α.Π.Π./19.06.2012

Πίνακας 47: Τεχνητοί Υγρότοποι Δήμου Δυτικής Λέσβου

α/α	Όνομασία Τόπου	Έκταση (στρέμματα)
1	Φράγμα Ερεσού ή Τεχνητή λίμνη Μονής Πιθαριού	300
2	Λιμνοδεξαμενή Μήθυμνας	350
3	Λιμνοδεξαμενή Κεραμίου	80

Πίνακας 48: Περιοχές Υγροτόπων Δ.Ε. Καλλονής (Απολύτου Προστασίας)

α/α	Όνομασία Τόπου	Κωδικός Τόπου	Εντός NATURA 2000
1	Εκβολή Μακάρων	Y411LES011	Ναι
2	Καρδαμάς/Περάντου – Αποθήκα	Y411LES012	Ναι
3	Κούκουμος	Y411LES013	Ναι
4	Εκβολή Ταξιάρχη Παρακοίλων	Y411LES015	Ναι
5	Εκβολή Παραλίας Παρακοίλων	Y411LES086	Ναι
6	Εκβολή Ποταμιάς	Y411LES016	Ναι
7	Σκάλα Καλλονής	Y411LES019	Ναι
8	Μετόχι Λειμώνος	Y411LES018	Ναι
9	Εκβολή Κεχράδα (Ξηρολίμνη)	Y411LES083	Όχι
10	Εκβολή Λαγκάδα	Y411LES071	Όχι
11	Παλαιόκαστρο	Y411LES033	Όχι
12	Άγνωστο	Y411LES098	Ναι

Πηγή: Έγκριση Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) Δ.Ε. Καλλονής (ΦΕΚ 246 Α.Π.Π./20.10.2017)

Πίνακας 49: Περιοχές Υπόλοιπων Οριοθετημένων Υγροτόπων

α/α	Όνομασία Τόπου	Κωδικός Τόπου	Εντός NATURA 2000
1	Έλος Παρακοίλων	Y411LES02	Ναι
2	Λιμενάκι / Λιμνοθάλασσα Παρακοίλων	Y411LES014	Ναι
3	Εκβολή εννιά καμάρες/ Έλος Κεραμίου	Y411LES017	Ναι
4	Εκβολή Τσικνιά	Y411LES020	Ναι
5	Λιμνοδεξαμενή Γκιόλι Σκαλοχωρίου	Y411LES060	Όχι
6	Λιμνοδεξαμενή Κεραμίου	Y411LES062	Ναι

7	Γκιόλι Δυτικά Σκαλοχωρίου	Y411LES077	Όχι
8	Τεχνητό Λιμνίο Σκαλοχωρίου	Y411LES089	Όχι
9	Τεχνητό Λιμνίο Αγίων Αποστόλων	Y411LES090	Ναι
10	Λιμνίο Αποστόλων	Y411LES091	Όχι
11	Έλος Καραβούλια	Y411LES101	Ναι
12	Μνημόρια (Αποθήκα)	Y411LES103	Ναι

Πηγή: Έγκριση Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) Δ.Ε. Καλλονής (ΦΕΚ 246 Α.Π.Π./20.10.2017)

Πίνακας 50: Καταρράκτες Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	Ονομασία/Είδος	Κοινότητα
Καλλονής	Καταρράκτης Βροντή	Παράκοιλα
	Καταρράκτης Ποταμιάς	Ανεμώτια
Πέτρας	Καταρράκτης Λάκκος Κουκούγια	Σκουτάρος
	Καταρράκτης Κλαπάδου	Στύψη
Ερεσού – Αντίσης	Καταρράκτης Τσομπάνη Λάκκος	Ερεσός
	Καταρράκτης Περιστερώνας	Ερεσός
	Καταρράκτης Τούρκου Λάκκος	Ερεσός
	Καταρράκτης Κρινέλου	Ερεσός
	Καταρράκτης Μεθάλεια	Ερεσός
	Καταρράκτης Μαλιόντας	Μεσότοπος
	Καταρράκτης Βαθύλιμνου	Πτερούντα
	Καταρράκτης Καστανιώνας	Άργεννος
	Καταρράκτης Ψειράδου	Πελόπη
Μανταμάδου	Καταρράκτης Μαν' Κάτσα	Μανταμάδος
Πολιχνίτου	Καταρράκτης Πέσσας	Βασιλικά
	Καταρράκτης Ψώ	Πολιχνίτος
Σύνολο		16

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου

Π.3 Παραλίες και Βραβευμένες Ακτές του Προγράμματος «Γαλάζια Σημαία» στο Δήμο Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 51: Παραλίες Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	Δημοτική Κοινότητα	α/α	Παραλία
Καλλονή	Καλλονή	1	Σκάλα Καλλονή
		2	Καραβούλια
		3	Μεντούσι
		4	Κούκμος
		5	Μιρσιντζικί
	Άγρα	6	Βαθρακιά
		7	Τα Μάκαρα
		8	Βαθύ Κριτήρι
		9	Πέραντος
	Σκαλοχώρι	10	Βαλούτσας
		11	Καλό Λιμάνι
	Παράκοιλα	12	Παράκοιλα
		13	Παχιά Άμμος
		14	Σταυρός
Ερεσού – Αντίσσης	Σκάλα Ερεσού	1	Σκάλα Ερεσού
		2	Περιστεριά
	Ερεσός	3	Φυκιότρυπα
		4	Τσιχλιώντα
		5	Σιγρίου
	Σίγρι	6	Φανερωμένη (μικρή και μεγάλη)
		7	Κάμπος
		8	Αρχαία Άντισσα
		9	Αγία Βαρβάρα
		10	Γαβαθάς
		11	Λάφαρνα
	Άντισσα	12	Ταβάρι
		13	Ποδαράς
		14	Χρούσος
Μεσότοπος	12	Ταβάρι	
	13	Ποδαράς	
Αγίας Παρασκευής	Αγία Παρασκευή	1	Το Καντρί (Εγγλέζικη Σκάλα)
		2	Το Χωνί
Μήθυμας	Μήθυμα (Μόλυβος)	1	Κεντρικό Πλαζ
		2	Εφταλού
		3	Χρυσή Ακτή
		4	Κεραμυδάρια
		5	Ψειριάρα
		6	Τσιπούρι
	Συκαμινέα	7	Κάγια
		8	Σκάλα Συκαμινιάς

Δημοτική Ενότητα	Δημοτική Κοινότητα	α/α	Παραλία
	Άργεννος	9	Άγιος Δημήτριος
Πέτρας	Πέτρα	1	Πέτρα
		2	Αυλάκι
	Σκουτάρος	3	Άναξος
		4	Αμπέλια
		5	Τσιχράντας
Μανταμάδου	Μανταμάδος	1	Πεδή
		2	Παλιός
		3	Χρυσή Άμμος
		4	Λαγκαδά
		5	Ασπροπόταμος
		6	Καμήλα
		7	Άγιος Στέφανος
	Κάπη	8	Γενή Λιμάνι
	Κλειώ	9	Τσόνια
		10	Κόρακας
Πολιχνίτου	Πολιχνίτος	1	Βατερά
		2	Νυφίδα
		3	Αλυκούδι
		4	Σκάλα Πολιχνίτου
		5	Αχλαδερή (Αρχαία Πύρρα)
	Βασιλικά	6	Σκάλα Βασιλικών
		7	Σκαμνιούδι
	Λισβόρι	8	Σκάλα Λισβορίου
ΣΥΝΟΛΟ			62

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 52: Βραβευμένες Ακτές του Προγράμματος «Γαλάζια Σημεία» στο Δήμο Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	Ακτές	Δημοτική Ενότητα	Ακτές
Πολιχνίτου	Σκάλα Πολιχνίτου	Ερεσού - Αντίσσης	Σκάλα Ερεσού
	Νυφίδα		Πλάζ Σιγρίου
	Βατερά		Ταβάρι
Πέτρας	Άναξος	Καλλονής	Γαβαθάς
	Πέτρα		Σκάλα Καλλονής
Μήθυμνας	Μόλυβος		Μεντούσι
	Εφταλού/ Άγιοι Ανάργυροι	Καλό Λιμάνι	
	Κάγια	Βαθύ Κρητήρι	
Μανταμάδου	Τσόνια	ΣΥΝΟΛΟ	16

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Π.4 Αλιευτικά Καταφύγια

Δημοτική Ενότητα	α/α	Αλιευτικό Καταφύγιο	Θέση/ Κοινότητα
Καλλονής	1	Σκάλα Καλλονής	Καλλονή
	2	Αποθήκα	Άγρα
	3	Καλό Λιμάνι	Σκαλοχώρι
	4	Πρόβολος περιοχής «Οβριοκάστρου»	
	5	Ιχθυοκαλλιέργειες – Αγία Μαρίνα	
	6	Σκάλα Παρακοίλων	Παράκοιλα
	7	Τσιχράντα	Φίλια
Ερεσού – Αντίσσης	1	Σκάλα Ερεσού	Ερεσός
	2	Γαβαθάς	Άντισσα
	3	Στην περιοχή «Λάψαρνα»	
	4	Ταβάρι	Μεσότοπος
Αγία Παρασκευή	1	Μισιντζικι	Αγία Παρασκευή
Μήθυμνας	1	Μολύβου	Μήθυμνα (Μόλυβος)
	2	Σκάλα Συκαμινιάς	Συκαμινέα
Πέτρας	1	Αυλάκι	Πέτρα
	2	Καβάκι	
	3	Άναξος	Σκουτάρος
Μανταμάδου	1	Παλιός	Μανταμάδος
	2	Τρούπια	
	3	Άγιος Στέφανος (περιοχή «Κολοστάση)	
	4	Στην περιοχή «Πεδή»	
	5	Ασπροπόταμος	
	6	Στην περιοχή «Τσόνια»	Κλειώ
	7	Κάπης	Κάπη
Πολιχνίτου	1	Σκάλα Πολιχνίτου	Πολιχνίτος
	2	Νυφίδας	
	3	Αγίου Παύλου	Βασιλικά
	4	Σκαμιούδι	Λισβόρι
	5	Άγιου Φωκά	Βρίσα
Σύνολο			30

Πηγή: Τμήμα Αλιείας Λέσβου, Δήμος Δυτικής Λέσβου

Π.5 WiFi Spots (βάσει μελέτης υλοποίησης προγράμματος «WiFi4EU») Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 53: WiFi Spots Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	α/α	WiFi Spots
Καλλονής	1	Κτήριο πρώην Εφορίας (2ος όροφος) Καλλονή
	2	Δημαρχείο (κεντρικό κτήριο) Καλλονή
	3	Κέντρο Συμβουλευτικής Καλλονή
	4	Κοινοτικό Γραφείο Άγρα
Ερεσού – Αντίσσης	1	ΚΕΠ Άντισσας
	2	Δημαρχείο Ερεσού
	3	Κοινοτικό Γραφείο Μεσοτόπου
	4	Λαογραφικό Μουσείο Μεσοτόπου
	5	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Σιγρίου
	6	Κοινοτικό Γραφείο Σιγρίου
Μήθυμνας	1	Δημαρχείο Μήθυμνα
	2	Συνεδριακό Κέντρο – Αίθουσα Εκδηλώσεων Μήθυμνα
	3	Πινακοθήκη Μήθυμνα
Πολιχνίτου	1	Πολύκεντρο Πολιχνίτου
Μανταμάδου	1	Δημαρχείο Μανταμάδος
	2	ΚΕΠ – Εκκλησία Ταξιάρχη Μανταμάδος
Αγίας Παρασκευής	1	Μουσείο Αγία Παρασκευή
	2	«Ζαχάρειο» Αγία Παρασκευή
	3	Βιβλιοθήκη Αγία Παρασκευή
Πέτρας	1	ΚΕΠ
Σύνολο		20

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Π.6 Εκπαιδευτικές Δομές Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 54: Εκπαιδευτικές Δομές Α΄ βάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δομή Εκπαίδευσης	Όνομασία Δομής	Δημοτική Ενότητα	Τοποθεσία
Νηπιαγωγεία	Νηπιαγωγείο Δαφίων	Καλλονής	Δάφια
	1 ^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής		Καλλονή
	2 ^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής		Καλλονή
	Ειδικό Νηπιαγωγείο Καλλονής		Καλλονή
	Νηπιαγωγείο Παρακοίλων		Παράκοιλα
	Νηπιαγωγείο Σκάλας Καλλονής		Σκάλα Καλλονής
	Νηπιαγωγείο Φίλιας		Φίλια
	Νηπιαγωγείο Άγρας		Άγρα
	Νηπιαγωγείο Άντισσας	Ερεσού – Αντίσσης	Άντισσα
	Νηπιαγωγείο Βατούσα		Βατούσα
	Νηπιαγωγείο Ερεσού		Ερεσός
	Νηπιαγωγείο Μεσοτόπου		Μεσότοπος
	Νηπιαγωγείο Σιγρίου		Σίγρι
	Νηπιαγωγείο Σκαλοχωρίου		Σκαλοχώρι
	Νηπιαγωγείο Χιδήρων		Χιδήρα
	Νηπιαγωγείο Πέτρας	Πέτρας	Πέτρα
	Νηπιαγωγείο Σκουτάρου		Σκουτάρος
	Νηπιαγωγείο Στύψης		Στύψη
	Νηπιαγωγείο Κάπης	Μανταμάδου	Κάπη
	Νηπιαγωγείο Μανταμάδου		Μανταμάδος
	Νηπιαγωγείο Βρίσας	Πολιχνίτου	Βρίσα
	Νηπιαγωγείο Λισβορίου		Λισβόρι
	Νηπιαγωγείο Πολιχνίτου		Πολιχνίτος
	Νηπιαγωγείο Αγίας Παρασκευής	Αγίας Παρασκευής	Αγία Παρασκευή
	Νηπιαγωγείο Μήθυμνας	Μήθυμνας	Μήθυμνα
	Νηπιαγωγείο Συκαμινέας		Συκαμινέα
Δημοτικά Σχολεία	Δημοτικό Σχολείο Δαφίων	Καλλονής	Δάφια
	Δημοτικό Σχολείο Καλλονής		Καλλονή
	Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Καλλονής		Καλλονή
	Δημοτικό Σχολείο Κεραμίου		Κεράμι
	Δημοτικό Σχολείο Παρακοίλων		Παράκοιλα
	Δημοτικό Σχολείο Φίλιας		Φίλια
	Δημοτικό Σχολείο Άγρας		Άγρα
	Δημοτικό Σχολείο Σκαλοχωρίου		Σκαλοχώρι
	Δημοτικό Σχολείο Βατούσας	Ερεσού – Αντίσσης	Βατούσα
	Δημοτικό Σχολείο Ερεσού – Θεοφράστειο		Ερεσός
	Δημοτικό Σχολείο Μεσοτόπου		Μεσότοπος
	Δημοτικό Σχολείο Σιγρίου		Σίγρι

Δομή Εκπαίδευσης	Όνομασία Δομής	Δημοτική Ενότητα	Τοποθεσία
	Δημοτικό Σχολείο Άντισσας – Τερπάνδρειο	Μανταμάδου	Άντισσα
	Δημοτικό Σχολείο Χιδήρων		Χιδήρα
	Δημοτικό Σχολείο Κάπης, Κλειούς		Κάπη
	Δημοτικό Σχολείο Μανταμάδου – Γεροντέλλειο	Πέτρας	Μανταμάδος
	Δημοτικό Σχολείο Πέτρας		Πέτρα
	Δημοτικό Σχολείο Σκουτάρου		Σκουτάρος
	Δημοτικό Σχολείο Στύψης	Πολιχνίτου	Στύψη
	Δημοτικό Σχολείο Βρίσας		Βρίσα
	Δημοτικό Σχολείο Πολιχνίτου	Αγίας Παρασκευής	Πολιχνίτος
	Δημοτικό Σχολείο Αγίας Παρασκευής		Αγία Παρασκευή
	Δημοτικό Σχολείο Μήθυμνας		Μήθυμνας
	Δημοτικό Σχολείο Σουκαμνιάς	Σουκαμνιά	

Πηγή: Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Λέσβου

Πίνακας 55: Εκπαιδευτικές Δομές Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δομή Εκπαίδευσης	Όνομασία Δομής	Δημοτική Ενότητα	Τοποθεσία
Γυμνάσια	Γυμνάσιο Άντισσας	Ερεσού – Αντίσσης	Άντισσα
	Γυμνάσιο Ερεσού		Ερεσού
	Γυμνάσιο Καλλονής	Καλλονής	Καλλονή
	Μουσικό Γυμνάσιο Δυτικής Λέσβου		Καλλονή
	Γυμνάσιο Φίλιας «Καλφαγιάννειο»		Φίλια
	Γυμνάσιο Άγρας (με λυκ. Τάξεις)		Άγρα
	Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής	Αγίας Παρασκευής	Αγία Παρασκευή
	Γυμνάσιο Μανταμάδου	Μανταμάδου	Μανταμάδος
	Γυμνάσιο Πέτρας	Πέτρας	Πέτρα
	Γυμνάσιο Πολιχνίτου	Πολιχνίτου	Πολιχνίτος
Λύκεια	Γενικό Λύκειο Καλλονής «Ιγνάτιος Αγαλλιανός»	Καλλονής	Καλλονή
	Επαγγελματικό Λύκειο Καλλονής		Καλλονή
	Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο Καλλονής		Καλλονή
	Γενικό Λύκειο Άντισσας	Ερεσού – Αντίσσης	Άντισσα
	Γενικό Λύκειο Μανταμάδου	Μανταμάδου	Μανταμάδος
	Γενικό Λύκειο Πέτρας	Πέτρας	Πέτρα
	Γενικό Λύκειο Πολιχνίτου	Πολιχνίτου	Πολιχνίτος

Πηγή: Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Λέσβου

Πίνακας 56: Εκπαιδευτικές Δομές Άτυπης Εκπαίδευσης Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δομή Εκπαίδευσης	Ονομασία Δομής	Δημοτική Ενότητα	Τοποθεσία
Άτυπη Εκπαίδευση	Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Μυτιλήνης (παράρτημα Καλλονής)	Καλλονής	Καλλονή
	Κέντρο Δια Βίου Μάθησης		Καλλονή

Π.7 Δομές Υγείας Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 57: Δομές Υγείας του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	α/α	Επωνυμία	Διεύθυνση
Καλλονής	1	Κέντρο Υγείας Καλλονής	Καλλονή
	2	Περιφερειακό Ιατρείο Άγρας	Άγρα
	3	Περιφερειακό Ιατρείο Ανεμώτιας	Ανεμώτια
	4	Περιφερειακό Ιατρείο Παρακοίλων	Παράκοιλα
	5	Περιφερειακό Ιατρείο Σκαλοχωρίου	Σκαλοχώρι
	6	Περιφερειακό Ιατρείο Φίλιας	Φίλια
Ερεσού – Αντίσσης	1	Κέντρο Υγείας Άντισσας	Άντισσα
	2	Περιφερειακό Ιατρείο Βατούσας	Βατούσα
	3	Περιφερειακό Ιατρείο Ερεσού	Ερεσός
	4	Περιφερειακό Ιατρείο Μεσοτόπου	Μεσότοπος
	5	Περιφερειακό Ιατρείο Σιγρίου	Σίγρι
Πολιχνίτου	1	Κέντρο Υγείας Πολιχνίτου	Πολιχνίτος
	2	Περιφερειακό Ιατρείο Βασιλικών	Βασιλικά
	3	Περιφερειακό Ιατρείο Βρίσας	Βρίσα
	4	Περιφερειακό Ιατρείο Λισβορίου	Λισβόρι
Μανταμάδος	1	Περιφερειακό Ιατρείο Κάπης	Κάπη
	2	Περιφερειακό Ιατρείο Κλειούς	Κλειώ
	3	Περιφερειακό Ιατρείο Μανταμάδου	Μανταμάδος
Πέτρας	1	Περιφερειακό Ιατρείο Πέτρας	Πέτρα
	2	Περιφερειακό Ιατρείο Σκουτάρως	Σκουτάρως
	3	Περιφερειακό Ιατρείο Στύψης	Στύψη
Μήθυμνας	1	Περιφερειακό Ιατρείο Συκαμινέας	Συκαμινέα
	2	Περιφερειακό Ιατρείο Μήθυμνας	Μήθυμνα
Αγίας Παρασκευής	1	Περιφερειακό Ιατρείο Αγίας Παρασκευής	Αγία Παρασκευή

Πηγή: 2^η Διοίκηση της Υγειονομικής Περιφέρειας (ΔΥΠε) Πειραιώς και Αιγαίου

Π.8 Πολιτιστικές Υποδομές Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 58: Πολιτιστικές Υποδομές Δήμου Δυτικής Λέσβου

α/α	Δημοτική Ενότητα	Όνομασία	Δημοτική/Τοπική Κοινότητα
Μουσεία – Συλλογές			
1	Καλλονής	Λαογραφικό Μουσείο Καλλονής	Καλλονή (Στεγάζεται στο κτήριο του παλιού λουτρού Καλλονής)
2		Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καλλονής (ΚΠΕΝ)	Καλλονή
3		Λαογραφική Συλλογή Φίλιας	Φίλια
4		Λαογραφική Συλλογή Ανεμώνιας	Ανεμώνια
5		Αγροτικό Μουσείο Λέσβου	Περιοχή Κουρού Τσεσμέ
6	Ερεσού – Αντίσσης	Ψηφιακό Μουσείο «Γεώργιος Ιακωβίδης»	Χίδηρα
7		Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου	Σίγρι
8		Λαογραφικό Μουσείο Άντισσας	Άντισσα
9		Αρχοντικό Γώγου (λαογραφική συλλογή)	Βατούσα
10		Λαογραφικό Μουσείο Μεσοτόπου	Μεσότοπος
11		Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού	Σκάλα Ερεσού
12	Αγίας Παρασκευής	Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου	Αγία Παρασκευή
13		K – Gold Temporary Gallery	
14		Αρχαιολογική – Λαογραφική Συλλογή Νάπης	Νάπη
15	Μήθυμνας	Μουσείο Οθωμανικού Χαμάμ	Μήθυμνα
16		Αρχαιολογική Συλλογή Μήθυμνας	
17		Αρχοντικό Κράλλη με τοιχογραφία λαϊκής ζωγραφικής	
18		Μουσείο Βαλέττα	
19		Λαογραφικό Μουσείο «Στρατή Μυριβήλη»	Άργεννος
20		Λαογραφικό Μουσείο Μανταμάδου	Συκαμινέα
21	Μανταμάδου	Λαογραφική Συλλογή Πελόπης	Μανταμάδος
22	Πολιχνίτου	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και Συλλογή Φυσικής Ιστορίας Βρίσας	Πελόπη
23		Λαογραφικό – Ιστορικό Μουσείο Πολιχνίτου	Βρίσα
24	Πέτρας	Αρχοντικό Βαρελτζήδαινας	Πολιχνίτος
Βιβλιοθήκες			
1	Καλλονής	Δημοτική Βιβλιοθήκη Καλλονής	Πέτρα
2	Ερεσού – Αντίσσης	Δημοτική Βιβλιοθήκη Ερεσού	Πέτρα
3	Αγίας Παρασκευής	Δημοτική Βιβλιοθήκη Αγίας Παρασκευής «Πέπη Δαράκη»	Ερεσός – Σκάλα Ερεσού
4	Μήθυμνας	Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Μηθύμνης «Αργύρης Εφταλιώτης»	Αγία Παρασκευή
5		Βιβλιοθήκη Λογοτεχνίας Λέσβου	Μήθυμνα
			Άργεννο

α/α	Δημοτική Ενότητα	Όνομασία	Δημοτική/Τοπική Κοινότητα
6		Κοινοτική Βιβλιοθήκη Συκαμινέας	Συκαμινέα
7	Πολιχνίτου	Δημοτική Βιβλιοθήκη Πολιχνίτου	Πολιχνίτου
8	Πέτρας	Κοινοτική Βιβλιοθήκη Στύψης	Στύψη
Πινακοθήκη			
1	Μήθυμνας	Δημοτική Πινακοθήκη Μήθυμνας	Μήθυμνα
2	Αγίας Παρασκευής	Δημοτική πινακοθήκη Αγίας Παρασκευής	Αγία Παρασκευή
Ωδεία			
1	Καλλονής	Ωδείο Καλλονής Λέσβου	Καλλονή
2		Σχολή Βυζαντινής Μουσικής Γεώργιος Λέσβιος	
Πολιτιστικοί Χώροι			
1	Καλλονής	Δημοτικό Θέατρο Καλλονής	Καλλονή
2		Πνευματικό Πολιτιστικό Κέντρο Καλλονής	
3		Πολυχώρος Άγρας	Άγρα
4		Παλιά Υφαντουργεία	Παράκοιλα
5		Πνευματικό Κέντρο Σκαλοχωρίου	Σκαλοχώρι
6	Ερεσού – Αντίσης	Πολυχώρος Ερεσού	Ερεσός – Σκάλα Ερεσού
7		Πολυχώρος Άντισσας	Άντισσα
8		Πνευματικό Κέντρο Βατούσας – Αρχοντικό Γώγου	Βατούσα
9		Πολυχώρος Μεσοτόπου	Μεσότοπος
10	Αγίας Παρασκευής	Πνευματικό Κέντρο Νέων Αγίας Παρασκευής	Αγία Παρασκευή
11	Μήθυμνας	Δημοτικό Κέντρο Νεότητας Μήθυμνας	Μήθυμνα
12		Συνεδριακό Κέντρο Μήθυμνας	
13		Σχολή Καλών Τεχνών	
14		Παλιό Σχολείο	Λεπέτυμνος
15	Πέτρας	Πνευματικό Κέντρο – Πολυκέντρο Στέλιος Παυλής	Πέτρα
16	Πολιχνίτου	Πνευματικό Κέντρο Νεότητας	Πολιχνίτος
17	Μανταμάδου	Πολιτιστικό - Πνευματικό Κέντρο Ειρήνης και Φιλίας	Μανταμάδος
18		Πνευματικό – Πολιτιστικό Κέντρο Κάπης «Αρχοντικό Μπολιούρη»	Κάπη
Σύνολο Πολιτιστικών Υποδομών			54

Πηγές: Δήμος Δυτικής Λέσβου, <http://www.welcometolesvos.gr>, <https://museumfinder.gr/>, κ.ά.

Ψηφιακό Μουσείο «Γεώργιος Ιακωβίδης»

Το Ψηφιακό Μουσείο «Γεώργιος Ιακωβίδης», στα Χίδηρα του Δήμου Δυτικής Λέσβου, γενέτειρα του ζωγράφου, είναι το πρώτο εξ ολοκλήρου Ψηφιακό Μουσείο Τέχνης στην Ελλάδα που ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Μορφωτικού και Πολιτιστικού Ιδρύματος "Ν. Γ. Παπαδημητρίου". Διαμορφωμένο σύμφωνα με ειδική μουσειολογική μελέτη βασισμένη στις νέες τεχνολογίες, αναδεικνύει πιστά τη ζωή και το έργο του καταξιωμένου Έλληνα ζωγράφου μέσα από μια ποικιλία ηλεκτρονικών συστημάτων ψηφιακής προβολής και διάδρασης. Τα έργα που παρουσιάζονται στο μουσείο είναι όλα ψηφιακές αναπαραγωγές. Μέσα από θεματικές ενότητες

και με τη χρήση διάφορων τεχνασμάτων, όπως ο μεγεθυντικός φακός, η απομόνωση στοιχείων του πίνακα κατά την ανάλυσή του, η σύγκριση με άλλα έργα είτε του ίδιου του Ιακωβίδη είτε των δασκάλων του, καθώς και με τον συνδυασμό αφήγησης και γραφικών το Ψηφιακό Μουσείο «ζωντανεύει» τα έργα κάνοντάς τα πιο οικεία στον επισκέπτη. Στόχος του είναι να λειτουργεί ως τόπος συνάντησης της Τεχνολογίας με την Τέχνη προσφέροντας στον επισκέπτη κάθε ηλικίας μια εικαστική εμπειρία με σκοπό την απόλαυση και τη γνώση.

Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου

Το Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου, στην Αγία Παρασκευή του Δήμου Δυτικής Λέσβου, δημιουργήθηκε από το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (Π.Ι.Ο.Π.), το οποίο έχει και την ευθύνη για τη λειτουργία του. Στεγάζεται στο χώρο του παλαιού κοινοτικού ελαιοτριβείου, που παραχωρήθηκε από τον πρώην Καποδιστριακό Δήμο Αγίας Παρασκευής. Το Μουσείο ανήκει στο δίκτυο θεματικών τεχνολογικών μουσείων του Π.Ι.Ο.Π. και αποτελεί λογική συνέχεια του Μουσείου της Ελιάς και του Ελληνικού Λαδιού στη Σπάρτη.

Το συγκρότημα της Αγίας Παρασκευής αναδεικνύεται σε “μουσείο του εαυτού του”, με αποκατάσταση των αρχιτεκτονικών και μηχανολογικών στοιχείων στην ιστορική τους μορφή. Ο σωζόμενος ιστορικός εξοπλισμός, που έχει αποκατασταθεί, αναδεικνύεται υποδειγματικά, μέσω της “επιδεικτικής” λειτουργίας του και της παισίωσής του με ψηφιακές παραγωγές. Παρουσιάζεται η εξέλιξη των μηχανημάτων, με έμφαση στις αλλαγές που επέφερε η εισαγωγή της μηχανικής κίνησης στην ελαιοπαραγωγή. Στο κυρίως κτήριο, δίνεται έμφαση στα τρία βασικά στάδια της διαδικασίας παραγωγής ελαιολάδου (σύνθλιψη του καρπού, συμπίεση του ελαιοπολτού, διαχωρισμός του λαδιού από το νερό) και γίνεται αναφορά στη συμπληρωματική λειτουργία του αλευρόμυλου. Οι παλαιές αποθήκες ελαιοκάρπου λειτουργούν ως συμπληρωματικές εκθετικές μονάδες, που προβάλλουν το ανθρώπινο στοιχείο. Το Μουσείο επιδιώκει την προβολή της βιομηχανικής κληρονομιάς, τόσο στον τομέα της ελαιουργίας όσο και στο ευρύτερο πεδίο της τεχνολογίας, αλλά και την ένταξή της στα αρχιτεκτονικά, κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενά της. Υπάρχει επίσης αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, κυλικείο, καθώς και μικρό υπαίθριο αμφιθέατρο.

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου

Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου βρίσκεται στο Σίγρι, στο κέντρο της προστατευόμενης περιοχής του Απολιθωμένου Δάσους. Σκοπός του είναι η μελέτη, έρευνα, ανάδειξη, έκθεση, συντήρηση και φύλαξη του απολιθωμένου Δάσους της Λέσβου. Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου αποτελεί ένα παράθυρο στην ιστορία και την εξέλιξη της λεκάνης του Αιγαίου τα τελευταία 20.000.000 χρόνια.

Το Μουσείο συνεργάζεται με το Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO, το Δίκτυο Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων, με επιστημονικούς φορείς, Μουσεία, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Διαθέτει την απαραίτητη υποδομή για τη μελέτη και έρευνα του Απολιθωμένου Δάσους, με πλήρως εξοπλισμένα ερευνητικά εργαστήρια. Οι δραστηριότητές του περιλαμβάνουν καταγραφή και χαρτογράφηση του Απολιθωμένου Δάσους,

ερευνητικές δράσεις, ανασκαφικά προγράμματα, εκτεταμένο πρόγραμμα συντήρησης απολιθωμάτων, δράσεις προστασίας, ανάδειξης και διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής του Απολιθωμένου Δάσους, οργάνωσης περιοδικών εκθέσεων για το Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου στην Ελλάδα και το εξωτερικό και εκδόσεων. Παράλληλα αποτελεί δυναμικό μοχλό πολιτιστικής, οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της περιοχής, καθώς στις εγκαταστάσεις του πραγματοποιούνται κάθε χρόνο διεθνή επιστημονικά συνέδρια, πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκθέσεις, επιστημονικές συναντήσεις, διαλέξεις. Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει δοθεί στην υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Αρχοντικό Βαρελτζήδαινας

Το Αρχοντικό Βαρελτζήδαινας βρίσκεται στην Πέτρα και είναι ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα αρχοντικά της Λέσβου του τέλους του 18ου – αρχών του 19ου αιώνα. Η αρχιτεκτονική του ακολουθεί την διαδεδομένη τυπική διάταξη των αρχοντικών κατοικιών, που χτίζονταν συνήθως στο κέντρο αγροτικών κτημάτων, κλεισμένων με περίβολο. Το κτήριο είναι διώροφο και η εσωτερική διαμόρφωση των χώρων ανταποκρινόταν απόλυτα στις καθημερινές ανάγκες και στον τρόπο ζωής των κατοίκων. Το ισόγειο είχε κυρίως αποθηκευτική χρήση, ενώ η κατεξοχήν ζωή της οικογένειας, καθημερινή και επίσημη, εκτυλισσόταν στον όροφο. Στο αρχοντικό της Βαρελτζήδαινας έχουμε μια κλασική αίσθηση, με την ελεγχόμενη συμμετρία και ισορροπημένη δομή στην αρχιτεκτονική και στη διακόσμηση. Η πολυτέλεια επιτυγχάνεται με πολύ λιτά μέσα, προσφέροντας ένα εντυπωσιακό αποτέλεσμα. Αποτελεί σημαντικό δείγμα της αστικής αρχιτεκτονικής της όψιμης Οθωμανικής περιόδου της Λέσβου, ιδιαίτερα χαρακτηριστικό για την οργάνωση της κάτοψης, του θεματικού διακόσμου, του λειτουργικού τυπικού και των κατασκευαστικών λεπτομερειών.

Συλλογή Φυσικής Ιστορίας Βρίσας

Η Συλλογή Φυσικής Ιστορίας Βρίσας περιλαμβάνει παλαιοντολογικά ευρήματα, μεταξύ αυτών απολιθώματα σπονδυλωτών και ασπόνδυλων που έζησαν στην περιοχή πριν από 2 εκατομμύρια χρόνια, καθώς και δείγματα ορυκτών, πετρωμάτων και μεταλλευμάτων της Λέσβου. Ανάμεσα στα ευρήματα ξεχωρίζουν οστά από ρινόκερους, καμήλες, αντιλόπες, γαζέλες, ελέφαντες και καύκαλα χελωνών που φτάνουν σε μήκος τα 2,5 μέτρα. Το εντυπωσιακότερο από τα ευρήματα είναι μια οικογένεια υπερμεγεθών πιθήκων, του γένους *Paradolipithecus*, των νεωτέρων εκπροσώπων που έχουν βρεθεί στην Ευρώπη.

Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού

Η Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού στεγάζεται σε ένα λιθόκτιστο κτίριο στην Σκάλα Ερεσού. Η έκθεση διαρθρώνεται σε τρεις ενότητες:

- θρησκεία και λατρεία (αναθηματικά ανάγλυφα και ολόγλυφα έργα),
- ταφικά έθιμα (επιτύμβιες στήλες, πήλινη σαρκοφάγος, κτερίσματα) και
- καθημερινή ζωή.

Στον ημιυπαίθριο χώρο εκτίθενται ευμεγέθη αρχιτεκτονικά μέλη, αναθηματικά ανάγλυφα και βωμοί ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων. Στο προαύλιο χώρο εκτίθενται σαρκοφάγοι, βάθρα, επιγραφές και ολόγλυφα έργα.

Αρχαιολογική – Λαογραφική Συλλογή Νάπης

Η Αρχαιολογική – Λαογραφική Συλλογή Νάπης στεγάζεται στο κτίριο του Δημοτικού Σχολείου Νάπης. Το εν λόγω κτίριο κατασκευάστηκε το 1926 και ο χώρος του ιστορείου του παραχωρήθηκε από την ομώνυμη κοινότητα για να στεγάσει τα αρχιτεκτονικά μέλη, που τότε ήταν διάσπαρτα στην αγροτική περιφέρεια της, αλλά και να προβληθεί η λαϊκή παράδοση της περιοχής μέσω των καθημερινών χρηστικών αντικειμένων των κατοίκων του χωριού.

Η έκθεση, η οποία είναι κλειστή και ανοίγει κατόπιν συνεννόησης, φιλοξενείται σε τρεις αίθουσες. Στην πρώτη εκτίθενται πέντε άριστα διατηρημένα και ιδιαίτερης σημασίας αιολικά κιονόκρανα αρχαϊκών χρόνων καθώς και τμήματα σφονδύλων, ενώ στις άλλες δύο εκτίθεται η Λαογραφική Συλλογή με χρηστικά και μαγειρικά σκεύη, αγροτικά εργαλεία, παραδοσιακές ενδυμασίες, έπιπλα, εξαρτήματα και στολίδια, που πρόθυμα προσέφεραν οι κάτοικοι της Νάπης.

Δημοτική Πινακοθήκη Μήθυμνας

Η Δημοτική Πινακοθήκη Μήθυμνας στεγάζεται σε διατηρητέο οίκημα του 19ου αιώνα, στο κέντρο του οικισμού του Μολύβου. Αρχικά το κτίριο έγινε γνωστό ως «Μουσείο Εφταλιώτη», αφού προοριζόταν να στεγάσει τα χειρόγραφα του Αργύρη Εφταλιώτη που θα έφερνε ο Γιώργος Βαλέττας από το Παρίσι. Για αυτόν το λόγο, ο γλύπτης Απάρτης φιλοτέχνησε την προτομή του Εφταλιώτη που βρίσκεται στην αυλή του κτιρίου. Εγκαινιάστηκε τον Αύγουστο του 1981 με 77 έργα που δωρίστηκαν είτε από τους ίδιους τους καλλιτέχνες είτε από συλλέκτες έργων τέχνης. Σήμερα η πινακοθήκη λειτουργεί διατηρώντας μια συλλογή που αριθμεί πάνω από διακόσια έργα Ελλήνων και ξένων σύγχρονων καλλιτεχνών και η οποία διαρκώς αυξάνεται. Στα εκθέματα περιλαμβάνονται επίσης, σύγχρονες εικαστικές εγκαταστάσεις και βίντεο – ντοκιμαντέρ με στιγμιότυπα από την ιστορία του τόπου.

Π.9 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 59: Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία στο Δήμο Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	α/α	Αρχαιολογικός Χώρος/Μνημείο	Τοποθεσία
Καλλονής	1	Λιμάνι της Πύρρας	Καλλονή
	2	Αρχαία Αρίσβη – Παλαιόκαστρο	
	3	Καλόχτιστος Αποθήκας – Ροδότοιχος	Αποθήκα
	4	Εργαστήριο Στυπτηρίας	
	5	Ερημονήσι Αποθήκας	
	6	Καλός Λιμένας ή Τσαμούρ Λιμάνι	Σκαλοχώρι
	7	Αρχαίο Λιμάνι Αντίσσης	
	8	Οβριόκαστρο ή Κάστρο Αγίων Θεοδώρων	
	9	Γέφυρα Εννιά Κάμαρες	Σκάλα Καλλονής
	10	Ξηροκαστρινή	Παράκοιλα
	11	Ξηρόκαστρο	
	12	Δίτοξη Γέφυρα	
	13	Μιναρές	
	14	Παλιά Λουτρά	
Ερεσού – Αντίσσης	1	Αρχαίο Λιμάνι Ερεσού	Ερεσός – Σκάλα Ερεσού
	2	Φρούριο Βίγλα	
	3	Ακρόπολη Αρχαίας Ερεσού	
	4	Κρίνες Ερεσού	
	5	Παλιοχριστιανική Βασιλική Αγίου Ανδρέα	
	6	Τσιχλιώντα	Σίγρι
	7	Κάστρο Σιγρίου	Μεγαλονήσι
	8	Φάρος Σίγρι	
	9	Αρχαίος Οικισμός Ταβάρι – Μεσότοπος	Ταβάρι
	10	Αρχαιολογικός χώρος Κρούσσος – Μεσότοπος	Χρούσσος
	11	Λάφαρνα εως Σέλλες (Μαντείο Ορφέα)	Λάφαρνα
Αγίας Παρασκευής	1	Παλιοχριστιανική Βασιλική των Μέσσων/ Αρχαιολογικός Χώρος Ιερού των Μέσσων	Αγία Παρασκευή
	2	Αρχαία Πύρρα	
	3	Αιολικό Ιερό Κλοπεδής Λέσβου	
	4	Παλιοχριστιανικός Ναός Χαλινάδου	
	5	Γέφυρα Κρεμαστής	
Μήθυμνας	1	Αρχαία Μήθυμνα	Μήθυμνα (Μόλυβος)
	2	Μεσαιωνικό Κάστρο Μήθυμνας	
	3	Κρίνες της Μήθυμνας	
	4	Κρίνες της Σκαμνιάς	Συκαμινέα
Πέτρας	1	Αρχοντικό της Βαρελτζήδαινας	Πέτρα
	2	Αρχαιολογικός χώρος Πέτρας	Άναξος
	3	Αρχαιολογικός χώρος Ανάξου	

Δημοτική Ενότητα	α/α	Αρχαιολογικός Χώρος/Μνημείο	Τοποθεσία
Μανταμάδου	1	Ναός Αγίου Στεφάνου	Μανταμάδου
	2	Παλιός Μανταμάδος - Λαξευτοί τάφοι	Παλιός
	3	Αρχαιολογικός Χώρος Τσόνια Κλειούς	Τσόνια
Πολιχνίτου	1	Προϊστορικός Οικισμός Ροδαφνίδια	Λισβόρι
	2	Προϊστορικός Οικισμός Σκαμνιούδι – Κουρτέρ(ι)	
	3	Οικισμός πρώιμης χαλκοκρατίας Άγιος Παύλος - Βασιλικά	Αγ. Παύλος
	4	Αρχαίο Ιερό Βρησαγενούς Διονύσου	Άγιος Φωκάς
	5	Πηγάδι του Αχιλλέα	
	6	Προϊστορικός οικισμός Χαλακίες Σκάλα Πολιχνίτου	Σκάλα Πολιχνίτου
	7	Παλαιοντολογικά ευρύματα Αλμυροποτάμου	Βατερά
ΣΥΝΟΛΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ			47

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Κάστρο Σιγρίου

Το κάστρο του Σιγρίου βρίσκεται στο δυτικότερο άκρο του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Είναι ένα μικρό πέτρινο κάστρο, χτισμένο κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, χαρακτηριστικό δείγμα της Οθωμανικής τεχνικής. Διατηρείται στην αρχική του μορφή και σώζεται σε αρκετά καλή κατάσταση. Χτίστηκε στα μέσα του 18ου αιώνα από τον αρχιναύαρχο του Οθωμανικού Στόλου Σουλεϊμάν Πασά, για την προστασία του εμπορικού λιμανιού της περιοχής από την πειρατεία. Το κάστρο είναι τετράγωνο στην κάτοψη, με τετράγωνους οχυρωματικούς πύργους και χαρακτηρίζεται από το αραβικό τόξο που έχει πάνω από την πύλη, με κόκκινες και λευκές πέτρες. Τουλάχιστον έως το τέλος του 19ου αιώνα το κάστρο αποτελούσε το κέντρο γύρω από το οποίο αναπτύχθηκε ο οικισμός. Καθόλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα και μέχρι το 1912 διέμεναν σ' αυτό στρατιωτικές μονάδες. Σύμφωνα με μαρτυρίες το κάστρο ήταν καλά συντηρημένο και εφοδιασμένο ώστε να αποτρέπει τυχόν τοπικές ταραχές όμως δεν θα μπορούσε να αντέξει σε μια συντονισμένη επίθεση από τη θάλασσα. Τμήματα των τειχών του κάστρου, κατέρρευσαν λόγω του σεισμού του 1889 που έπληξε το δυτικό τμήμα του νησιού. Κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου και συγκεκριμένα το καλοκαίρι του 1915, αποτέλεσε βάση ανεφοδιασμού και ορμητήριο της Αντάντ.

Αρχαία Μήθυμνα

Η αρχαία Μήθυμνα, η θέση της οποίας ταυτίστηκε με τη σημερινή πόλη του Μολύβου, ήταν η δεύτερη σε έκταση και ισχύ πόλις – κράτος της νήσου της Λέσβου. Ήταν κτισμένη σε χερσόνησο, με την ακρόπολη της στη θέση του Μεσαιωνικού Κάστρου και αποτελεσματική οχύρωση από την πλευρά της στεριάς. Αρχικά η πόλη ήταν περιορισμένη γύρω από την ακρόπολη. Από τον 5ο αι. π.Χ. όμως, ως αποτέλεσμα της οικονομικής ευρωστίας και της πληθυσμιακής αύξησης, επεκτάθηκε κυρίως στα ΒΑ, στην σημερινή περιοχή «Ντάπια», με συνακόλουθη επέκταση της νεκρόπολης στα νότια, στην πεδιάδα κατά μήκος της οδικής

αρτηρίας που οδηγούσε από τη Μήθυμνα στην Άντισσα. Όπως αποδεικνύεται από τις πρόσφατες ανασκαφικές έρευνες, η πόλη της Μήθυμνας γνώρισε τη μεγαλύτερη άνθηση κατά την αρχαϊκή περίοδο, οπότε κατελάμβανε και τη μεγαλύτερη έκταση, που ταυτίζεται σχεδόν με το σύγχρονο παραδοσιακό οικισμό. Από τον 4ο αιώνα π.Χ., η πόλη περιορίζεται προς την ακρόπολη και τη Ντάπια, όπου σώζεται σε μεγάλο ύψος ένα τμήμα του αμυντικού τείχους της Ελληνιστικής εποχής, το οποίο ενσωματώθηκε στο σημερινό Μεσαιωνικό Κάστρο. Στη θέση Ντάπια εντοπίστηκε το αρχαϊκό νεκροταφείο της πόλης και οικοδομικά κατάλοιπα της ελληνιστικής πόλης ενώ η νεκρόπολη των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων αποκαλύφθηκε κατά μήκος του δρόμου που οδηγεί από την Μήθυμνα στη Πέτρα. Τέλος, στα ανατολικά του σημερινού λιμανιού, στην οδό Κέπετζη, αποκαλύφθηκε λουτρικό συγκρότημα της ελληνιστικής εποχής και της εποχής της ρωμαϊοκρατίας, με ορθογώνιους χώρους ψυχρού και χλιαρού λουτρού, που συνδέονται με διαδρόμους και διαθέτουν ενιαίο σύστημα αγωγών ύδρευσης και αποχέτευσης. Η Μήθυμνα σήμερα αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους διατηρητέους οικισμούς του Αιγαίου.

Αρχαιολογικός Χώρος Αιολικού Ιερού Κλοπεδής

Ο Αρχαιολογικός Χώρος Αιολικού Ιερού Κλοπεδής Λέσβου βρίσκεται στην αγροτική περιοχή Κλοπεδή, βόρεια του κόλπου της Καλλονής, πλησίον του οικισμού της Αγίας Παρασκευής αποτελούμενος από δύο ναϊκά οικοδομήματα αιολικού ρυθμού. Το Ιερό στην Κλοπεδή, το παλαιότερο σωζόμενο στη Λέσβο, αναγνωρίζεται ως μνημείο σταθμός, τόσο για την συμβολή του στην ιστορία της αρχιτεκτονικής, καθώς αποτελεί μοναδικό δείγμα αιολικού ρυθμού στον ελλαδικό χώρο, όσον και γιατί η ίδρυσή του στον 6ο αι. π.Χ. συνδέεται με μία ακμάζουσα περίοδο του νησιού. Οι Ναοί, γνωστοί στην αρχαιολογική βιβλιογραφία ως Ναοί Α και Β, ανοικοδομήθηκαν στο άνδηρο ενός χαμηλού, λιόφυτου λόφου και ορίζουν τον πυρήνα ενός μεγάλου Ιερού, λείψανα του οποίου σώζονται επιφανειακά στη γύρω περιοχή. Από τους δύο Ναούς, ο Ναός Α θεωρείται πρωιμότερος και τοποθετείται, βάσει των αναλογιών της κάτοψης (29,20 x 18,70μ.), στους πρώιμους αρχαϊκούς χρόνους. Ενδείξεις για τη λίθινη ανωδομή και τον αρχιτεκτονικό τύπο του κτιρίου παρέχουν τα πολυάριθμα αρχιτεκτονικά σπαράγματα, καθώς και ένα αιολικό κιονόκρανο, το οποίο βρέθηκε ανεστραμμένο στην ΝΑ γωνία της θεμελίωσης. Πρόκειται για τυπικό δείγμα κιονόκρανου αιολικού ρυθμού, με δύο έλικες να διακλαδίζονται αντιθετικά γύρω από ένα ανθέμιο. Λίγο βορειότερα του Ναού Α βρίσκεται ο Ναός Β, θεμελιωμένος στον φυσικό βράχο, στο πιο επίπεδο τμήμα του πλατώματος. Ο Ναός σώζεται έως τον στυλοβάτη, το επίπεδο, δηλαδή, όπου εδράζονταν οι κίονες της εξωτερικής κιονοστοιχίας, της λεγόμενης περίπτωσης, η οποία περιέβαλε τον κυρίως Ναό. Μάλιστα, στη ΒΔ γωνία του στυλοβάτη βρέθηκαν στη θέση τους δύο βάσεις κίωνων, στοιχείο από το οποίο προκύπτει ότι η περίπτωση αποτελούνταν από 46 συνολικά κίονες. Η χρονολόγηση του Ναού ανάγεται στους ύστερους αρχαϊκούς χρόνους, με ασφαλείς ενδείξεις πρωιμότερων οικοδομικών φάσεων. Η λατρευόμενη θεότητα του Ιερού συνδέθηκε στην έρευνα με την γνωστή από τις αρχαίες πηγές λατρεία στη Λέσβο του Ναπαίου Απόλλωνος. Τα νέα ευρήματα, όπως το θραύσμα πήλινης πλάκας με εγχάρακτη επιγραφή από τα θεμέλια του Ναού Α, καθώς και τμήμα χάλκινου ειδωλίου κούρου από το βάθρο του λατρευτικού αγάλματος του Ναού Β, τεκμηριώνουν την υπόθεση για τη λατρεία του θεού του Φωτός και της Μουσικής στο αιολικό, αρχαϊκό Ιερό της Κλοπεδής.

Παλαιοχριστιανική βασιλική Χαλινάδου

Η Παλαιοχριστιανική βασιλική Χαλινάδου βρίσκεται στην ομώνυμη θέση της αγροτικής περιφέρειας της δημοτικής κοινότητας Αγίας Παρασκευής. Η βασιλική αποτελούσε πιθανότατα το καθολικό μικρού μοναστηριού όπως προκύπτει από τα λείψανα τοίχων των κελιών που διασώζονται κατά τη νότια πλευρά της. Αρχιτεκτονικά μέλη από την παλαιοχριστιανική βασιλική εντοπίζονται στα ερείπια δύο κοντινών μεταβυζαντινών ναών (στο ερειπωμένο εκκλησάκι – υπαίθριο εικονοστάσι της Παναγίας, σε απόσταση 70 μ. από αυτή και στον Άγιο Δημήτριο πάνω σε παρακείμενο μικρό λόφο). Για την ίδρυση της παλαιοχριστιανικής βασιλικής δεν υπάρχουν διαθέσιμες ιστορικές μαρτυρίες, ωστόσο με βάση τα στιλιστικά χαρακτηριστικά της μορφής και της διακόσμησης των κιονόκρανων της δύναται να τοποθετηθεί η ανέγερσή της στο δεύτερο μισό του 6ου αι. μ.Χ. Σε αυτή τη χρονολόγηση συνηγορεί και ο εντοπισμός ενός χάλκινου νομίσματος της εποχής του Μαυρικού Τιβερίου (587 – 588 μ.Χ.).

Αρχαιολογικός Χώρος Ιερού του Μέσσου

Το Ιερό του Μέσσου βρίσκεται στην ομώνυμη κοιλάδα στη ΔΕ Αγίας Παρασκευής και το όνομά του οφείλεται στη θέση του στο μέσο του νησιού. Βρισκόταν μέσα στα όρια της επικράτειας της αρχαίας Πύρρας και αποτελούσε κέντρο παλλεσβιακής λατρείας και έδρα του «Κοινού των Λεσβίων». Στους αρχαϊκούς χρόνους κατασκευάστηκε το πρώτο λατρευτικό κτίριο, με ορθογώνια κάτοψη και βωμούς, λείψανα του οποίου σώζονται εντός του θεμελίου του υστεροκλασικού ναού (330-300 π.Χ.). Ο ναός είναι ψευδοδίπτερος ιωνικός. Σώζεται ιδιαίτερα καταστραμμένος στο επίπεδο της θεμελίωσης και σε τμήμα του κατώτερου δόμου της τριβαθμιδωτής κρηπίδας. Το Ιερό σύμφωνα με την επικρατούσα άποψη ήταν αφιερωμένο στη Λεσβιακή Τριάδα (τον Δία, την Ήρα και τον Διόνυσο). Μετά την καταστροφή του στην υστερορωμαϊκή εποχή ο χώρος απέκτησε εργαστηριακή χρήση, η οποία τεκμηριώνεται από την αποκάλυψη 7 κλιβάνων. Την παλαιοχριστιανική εποχή πάνω στο δάπεδο του αρχαίου ναού ιδρύθηκε παλαιοχριστιανική κοιμητηριακή βασιλική ίχνη της οποίας διακρίνονται κυρίως στα ανατολικά. Τη βασιλική διαδέχθηκε το μεσοβυζαντινό μονόχωρο εκκλησίδιο αφιερωμένο στη λατρεία του Ταξιάρχου Μιχαήλ, η λατρεία του οποίου συνεχίζεται έως σήμερα. Η πρώτη αναφορά στο ιερό έγινε από το Γάλλο περιηγητή M. Boutan, ενώ ο Γερμανός R. Koldewey διενήργησε τις πρώτες ανασκαφές τον Δεκέμβριο του 1885 και τον Ιανουάριο του 1886.

Παλαιοχριστιανική Βασιλική Αγίου Ανδρέα Ερεσού

Η Παλαιοχριστιανική Βασιλική Αγίου Ανδρέα Ερεσού είναι τρίκλιτη βασιλική που τώρα σώζεται σε ερειπιώδη κατάσταση. Ήταν αρχικά αφιερωμένη στον απόστολο Ανδρέα ή πιθανότερα στον τίμιο Πρόδρομο, γιατί στο ίδιο μέρος σώζονται σε ικανό ύψος τοίχοι μικρού παλιού εξωκκλησιού τιμώμενου στο όνομα του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, λατρεία η οποία φαίνεται ότι συνεχίστηκε μέχρι και τον 7ο μ.Χ. αι. Η αλλαγή του ονόματος χρονολογείται το 740 μ.Χ. και οφείλεται στην ταφή στο χώρο της βασιλικής του αρχιεπισκόπου Κρήτης Αγίου Ανδρέα ο οποίος κατά την επιστροφή του από την Κωνσταντινούπολη πέθανε μέσα στο πλοίο που έπλεε κοντά στην Ερεσό. Η βασιλική αποκαλύφθηκε σε ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν από μοναχούς της μονής Πιθαρίου τα έτη 1884 και 1885. Επιγραφή σε διάχωρο του δυτικού τμήματος ψηφιδωτού

δαπέδου του μεσαιού κλίτους αναφέρει τον επίσκοπο Ιωάννη, ο οποίος ταυτίζεται με τον επίσκοπο που αντιπροσωπεύει τους Λεσβίους στη Γ' Οικουμενική Σύνοδο της Εφέσου το 431. Η μνεία του συγκεκριμένου επισκόπου οδήγησε στην χρονολόγηση της βασιλικής κατά το πρώτο μισό του 5ου αιώνα. Πρόκειται για μια από τις μεγαλύτερες σε έκταση παλαιοχριστιανικές βασιλικές του νησιού με ορθογώνια κάτοψη. Έχει τρίκλιτη διάταξη και αποτελείται από νάρθηκα (χώρο στον οποίο στέκονταν οι κατηχούμενοι), από τον κυρίως ναό (το μέρος των πιστών) και το ιερό το τμήμα του ιερέα και των διακόνων). Η αψίδα του ιερού ήταν εσωτερικά εγγεγραμμένη κυκλωτερής, ενώ εξωτερικά πολύπλευρη. Ο τύπος αυτός προήλθε από την Συρία και μεταλαμπαδεύτηκε στη Μ. Ασία.

Ακρόπολη Ερεσού

Η ακρόπολη της Ερεσού εντοπίζεται πάνω σε φυσικό οχυρό λόφο στην ΝΔ παραλία και κατά την αρχαιότητα μαρτυρείται με το όνομα "Μαστός". Ο Koldewey που κατά την περιοδεία του στο νησί επισκέφθηκε και την ακρόπολη της Ερεσού, όπου αποτύπωσε και περιέγραψε τα ορατά οικοδομικά λείψανα (δεκαετία του 1880), υπολόγισε το μήκος του περιβόλου της ακρόπολης σε 1 χλμ. και την έκταση του χώρου που περιλάμβανε σε 45 στρέμματα περίπου. Πολλά κομμάτια από τον αρχαίο περίβολο της πόλης σώζονται λίγο πιο πάνω από την υπώρεια του λόφου. Είναι κτισμένα από τραχειίτη λίθο με λεσβία τοιχοδομία. Η οικοδομή των τμημάτων του τείχους που σώζονται παρουσιάζει ποικιλομορφία και χρονολογείται στην αρχαϊκή περίοδο. Ο Koldewey διέκρινε πύλες και πύργους εξωτερικά. Στην ελληνιστική περίοδο έγινε επέκταση της πόλης νότια του αρχικού περιβόλου στην περιοχή του λιμανιού. Σήμερα, σώζονται στην κορυφή του λόφου λείψανα του μεσαιωνικού κάστρου κτισμένου στην εποχή των Γατελούζων. Ήταν σε χρήση ως την κατάληψη της Λέσβου από τους Τούρκους (1462).

Αρχαία Άντισσα – Κάστρο Αγίων Θεοδώρων (Οβριόκαστρο)

Η επικράτειά της αρχαίας Άντισσας οριζόταν δυτικά από την περιοχή πάνω από το Σίγρι και νοτιο-ανατολικά εκτεινόταν ως τα Παράκοιλα. Η πόλη ήταν εγκατεστημένη σε μια χερσόνησο της βόρειας παραλίας της επικρατείας της, 16χιλ. ΝΔ της Μήθυμνας.

Πρώτος ο γερμανός αρχαιολόγος Robert Koldewey το 1890, ταύτισε την αρχαία Άντισσα με το Οβριόκαστρο και χαρτογράφησε την περιοχή. Ο χώρος που κατείχε η πόλη, αποτελείται από την έκταση που κατέλαβε το μεσαιωνικό κάστρο στο άκρο της χερσονήσου, και από ένα λόφο, που χαρακτηρίζεται ως ακρόπολη. Το λιμάνι της βρισκόταν έξω από την πόλη. Σχηματίστηκε με ένα κυματοθραύστη σε σχήμα Γ που χτίστηκε στη μεγάλη και ανοιχτή κόλπωση της παραλίας, ανατολικά από το λόφο.

Το οχυρό, που λείψανά του σώζονται ως σήμερα, χτίστηκε στη Βυζαντινή εποχή και ανακατασκευάστηκε στα χρόνια των Γενοβέζων είναι γνωστό με το όνομα Οβριόκαστρο. Ήταν το τρίτο σε δύναμη οχυρό πάνω στο νησί, μετά τα κάστρα της Μυτιλήνης και του Μολύβου. Από τα ερείπια φαίνεται πως τα τείχη ήταν πανύψηλα, σε ορισμένα σημεία ξεπερνούν τα δεκαοκτώ μέτρα. Τα επιθαλάσσια μέρη του πλαισιώνονταν από τετράγωνους πύργους. Στο έγκλειστο χώρο του κάστρου διακρίνονται ίχνη κτισμάτων. Στα 1931 και 1932 η αγγλίδα

αρχαιολόγος Winifred Lamb πραγματοποίησε στην περιοχή της αρχαίας Άντισσας δοκιμαστικές τομές. Τα συμπεράσματα που συνοψίζονται από την ανασκαφή αυτή είναι ότι θέση κατοικήθηκε από την ύστερη εποχή του Χαλκού, από τους τελευταίους αιώνες της 2ης χιλιετίας π.Χ. Από τότε η κατοίκηση συνεχίστηκε αδιάλειπτη.

Π.10 Ναοί και Μοναστήρια του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 60: Ναοί και Μοναστήρια του Δήμου Δυτικής Λέσβου

Δημοτική Ενότητα	α/α	Ιερός Ναός/ Μοναστήρι	Δημοτική Κοινότητα
Καλλονής	1	Μονή της Παναγίας Μυρσινιώτισσας	Καλλονή
	2	Ιερός Ναός Αγίας Τριάδος	
	3	Ιερός Ναός Ζωοδόχου Πηγής	
	4	Μητροπολιτικός Ναός Αγίου Ιωάννη	
	5	Μεταμόρφωσης του Σωτήρα Χριστού	Παπιανά
	6	Ιερός Ναός Αγίου Ιωάννη	Κεράμι
	7	Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου	Ανεμώτια
	8	Ιερά Μονή Λειμώνος (Μονή Αγίου Ιγνατίου Αγαλλιανού)	Δάφια
Ερεσού – Αντίσσης	1	Παλαιοχριστιανική Βασιλική Αγίου Ανδρέα	Ερεσός
	2	Μονή Πιθαριού	
	3	Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών της Ερεσού	
	4	Μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου	Άντισσα
	5	Ιερά Μονή Περιβολής	
	6	Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου Γαβαθά	
	7	Ιερός Ναός Αγίας Κυριακής	
	8	Ιερά Μονή Υψηλού	Σίγρι
Μήθυμνας	1	Εκκλησιάκι της Παναγιάς της Γοργόνας	Σκάλα Σουκαμινέας
	2	Ιερός Ναός Κοίμησης της Θεοτόκου	Λεπέτυμνος
	3	Ιερός Ναός Αγίου Ιωάννη	Βαφειός
	4	Ιερός Ναός Άγιου Παντελεήμονα	Μήθυμνα
	5	Ιερός Ναός Αγίας Κυριακής	
	6	Ιερός Ναός Αγίας Θεοκτίστης	
	7	Ιερός Ναός Αγίου Νικόλα	
	8	Ιερός Ναός Αγίων Αναργύρων	
Πέτρας	1	Ιερός Ναός Παναγιάς της Γλυκοφιλούσας	Πέτρα
	2	Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου	
	3	Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου	
	4	Ναός του Ταξιάρχη	Υψηλομέτωπο
	5	Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου	Λαφιώνας
Πολιχνίτου	1	Ιερά Μονή Δαμανδρίου	Πολιχνίτος
	2	Ιερό του Διονύσου Βρिसαίου ή Βρησαγενούς	Βρίσα
Μανταμάδου	1	Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μανταμάδου	Μανταμάδος
	2	Ναός του Αγίου Στεφάνου	
Σύνολο χώρων λατρείας			33

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου, www.welcometolesvos.gr

Ναός Παναγιάς της Γλυκοφιλούσας

Στην Πέτρα βρίσκεται η εκκλησία της Παναγιάς της Γλυκοφιλούσας, χτισμένη πάνω σε βράχο ύψους 40 μ. περίπου, στον οποίο η ανάβαση γίνεται με 114 λαξευμένα σκαλοπάτια. Η εξαιρετα οχυρή του θέση ωθεί στην αναζήτηση της κτίσης του στην περίοδο των συχνών πειρατικών επιδρομών της Υστεροβυζαντινής περιόδου. Η περίοπτη εκκλησία είναι τρίκλιτη βασιλική με νάρθηκα, σπάνιες Βυζαντινές εικόνες και εξαιρετικής αισθητικής ξυλόγλυπτο επισκοπικό θρόνο. Στην ίδια θέση πιθανολογείται ότι υπήρχε ναΐδριο από το 15ο αιώνα. Στη θέση του χτίστηκε το 17ο αιώνα μεγαλύτερη εκκλησία με κελιά. Η ανακαίνιση του ναού στη μορφή που παρουσιάζεται σήμερα έγινε με σουλτανικό φερμάνι το 1840 από τον εξ Ανεμώτιας πρωτομάστορα Στρατή Καρέκο. Αποτελεί σημαντικό προσκύνημα του νησιού και τόπο έλξης επισκεπτών κατά την ακολουθία της Μεγάλης Παρασκευής και της περιφοράς του επιταφίου. Σε μικρή απόσταση από την εκκλησία της Παναγιάς βρίσκεται και ο ναός του Αγίου Νικολάου, ένα όμορφο μικρό μνημείο κοντά στον τεράστιο πλάτανο του χωριού. Πρόκειται για μονόκλιτη βασιλική του 17ου αιώνα στις τοιχογραφίες της οποίας ξεχωρίζει η σπάνια και ίσως μοναδική σε ναό απεικόνιση της στιγμής του αυτοαπαγχονισμού του Ιούδα.

Ναός του Αγίου Στεφάνου

Ο ναός του Αγίου Στεφάνου βρίσκεται στην θέση “Παλιός” στην παραλία του Μανταμάδου. Ανήκει στην κατηγορία των σταυροειδών εγγεγραμμένων τρουλαίων ναών. Ο τρούλος του είχε ήδη καταρρεύσει όταν τον επισκέφθηκε ο Newton στα μέσα του 19ου αιώνα και στη θέση του τοποθετήθηκαν ξύλινοι δοκοί και κάλυψη με κεραμίδια. Το στεγασμένο προστώο στα δυτικά του ναού αποτελεί νεότερη προσθήκη του 20^{ου} αιώνα. Πρόκειται για κτίσμα μικρών σχετικά διαστάσεων κατασκευασμένο από λαξευτούς λίθους ροδόχρου τραχείτη. Αρχιτεκτονικά μέλη προγενέστερου ναού και επιγραφή έχουν εντοιχιστεί στην τοιχοποιία του μνημείου. Στην ανατολική όψη ξεχωρίζουν οι τρεις ημικυκλικές αψίδες του Ιερού, ενώ τυφλά αψιδώματα διακοσμούν το βόρειο και το νότιο τοίχο. Το δάπεδο του εσωτερικού χώρου είναι βοτσαλωτό με μεγάλη ποικιλία διακοσμητικών μοτίβων. Η χρονολόγηση του μνημείου είναι δύσκολη. Ωστόσο θα πρέπει να τοποθετηθεί από τα μορφολογικά κυρίως στοιχεία στον 13^ο αιώνα. Στο μνημείο διατηρούνται σε μερικά σημεία λείψανα τοιχογραφιών, τα οποία όμως είναι αδύνατο να χρονολογηθούν.

Εκκλησάκι της Παναγιάς της Γοργόνας

Στη Σκάλα Συκαμιάς βρίσκεται το γραφικό εκκλησάκι της Παναγιάς της Γοργόνας. Χτισμένο πάνω σε λωρίδα γης που εισχωρεί στη θάλασσα η Παναγιά η Γοργόνα – η Παναγιά των θαλασσινών – πήρε το όνομά της από τη χαρακτηριστική τοιχογραφία άγνωστου λαϊκού ζωγράφου που απεικονίζει την Παναγιά με ουρά γοργόνας σε ένα συγκινητικό «δέσιμο» θρησκειών και παραδόσεων. Αποτέλεσε πηγή έμπνευσης του ομώνυμου λογοτεχνικού αριστουργήματος του διακεκριμένου Λέσβιου συγγραφέα Στρατή Μυριβήλη.

Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μανταμάδου

Η Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μανταμάδου βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τον Μανταμάδο, στο ΒΑ τμήμα του νησιού και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προσκυνήματά

του. Άλλοτε λειτουργούσε ως ανδρική μονή, η οποία για πρώτη φορά αναφέρεται σε επιτροπικό έγγραφο του 1661. Ο μικρός ναός του 17^{ου} αιώνα αντικαταστάθηκε από μεγαλύτερο του 18^{ου} αιώνα, στη θέση του οποίου ανοικοδομήθηκε εκ βάθρων το 1879 ο σημερινός ναός που ακολουθεί τον αρχιτεκτονικό ρυθμό της τρίκλιτης βασιλικής. Το μοναστηριακό συγκρότημα αναπτύσσεται τυπικά, περιμετρικά του ναού, προσδίδοντας οχυρωματικό χαρακτήρα. Στο ναό και εντός πολυτελούς κουβουκλίου του 1766 βρίσκεται η ανάγλυφη εικόνα του Ταξιάρχη, που σύμφωνα με την παράδοση κατασκευάστηκε με χρώμα και με αίμα των σφαγιασθέντων από τους πειρατές, μοναχών.

Λαογραφικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το έθιμο της σφαγής ταύρου την Κυριακή των Μυροφόρων κατά την επέτειο των εγκαινίων του ναού.

Μονή Παμμεγίστων Ταξιάρχων της Ερεσού

Η Μονή Παμμεγίστων Ταξιάρχων της Ερεσού είναι περισσότερο γνωστή ως Μονή Πιθαριού ή "Πυθάρι", ονομασία που οφείλεται στη γεωμορφία της περιοχής, στην οποία βρίσκεται, σε ένα κοίλωμα χαράδρας, μεταξύ λόφων που τη στεφανώνουν, σχηματίζοντας γύρω της ένα νοητό πιθάρι, ο υποτιθέμενος πάτος του οποίου έχει μεταμορφωθεί τελευταία σε λιμνοδεξαμενή, με τη λειτουργία του παρακείμενου τεχνητού φράγματος. Η ανυπαρξία ιστορικών στοιχείων για την ίδρυσή της δημιουργεί και για τη Μονή Πιθαριού τη συνήθη για τα μοναστήρια της Λέσβου διχογνωμία στους ερευνητές. Η μία άποψη τη θέλει βυζαντινό μοναστήρι που ανασυστήθηκε κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, ενώ η δεύτερη χρονολογεί την ίδρυσή της στο 16ο αιώνα. Το βέβαιο είναι πάντως πως λειτουργούσε το 1548, χρονολογία κατά την οποία καταγράφεται σε οθωμανικό κατάστιχο, με το οποίο καθορίζονται οι φορολογικές υποχρεώσεις των μοναστηριών της περιφέρειας Ερεσού. Από το ποσό που καλείται να καταβάλει η μονή εξάγεται το συμπέρασμα ότι είχε ήδη σημαντική περιουσία, κάτι που πιθανότατα σημαίνει ότι είχε ιδρυθεί κάποιες δεκαετίες νωρίτερα.

Ιερά Μονή Περιβολής

Η Μονή Περιβολής βρίσκεται σε μια παράκαμψη του επαρχιακού δρόμου Καλλονής – Άντισσας, λίγο πριν την Άντισσα στην όχθη του ποταμού Βούλγαρη. Πρόκειται για γυναικεία μονή αφιερωμένη στα Εισόδια της Θεοτόκου, η οποία ερημώθηκε κατά τα τελευταία χρόνια. Στο παρελθόν (τουλάχιστον από τον 16^ο αιώνα μέχρι τα τέλη του 18^{ου} αιώνα), αποτελούσε εξάρτημα της ανδρικής μονής των Ταξιάρχων Κρεοκώπου, που βρίσκεται σε απόσταση μίας περίπου ώρας απ' αυτήν, στην κορυφή του βουνού Χάλακας. Το καθολικό της μονής είναι κτισμένο στον τύπο της ξυλόστεγης βασιλικής, μικρών διαστάσεων με αξιόλογες τοιχογραφίες που χρονολογούνται στον 16^ο αιώνα.

Ιερά Σταυροπηγιακή (Πατριαρχική) Μονή Λειμώνος

Η Μονή Λειμώνος βρίσκεται στο κέντρο της Λέσβου και σε απόσταση 14 χλμ. βορειοδυτικά της Καλλονής, σε εύφορο λεκανοπέδιο. Η μονή Λειμώνος είχε ιδρυθεί στους βυζαντινούς χρόνους και διαλύθηκε πιθανόν στα τέλη του 15^{ου} αιώνα. Ο επίσκοπος Μηθύμνης Ιγνάτιος ανασυγκρότησε τη μονή το 1527 και ίδρυσε σχολή, η οποία συνέβαλε στην αναβίωση του μοναχισμού στη Λέσβο. Το λατρευτικό συγκρότημα της μονής Λειμώνος αποτελείται από

οικοδομήματα διαφόρων εποχών. Το καθολικό που βρίσκεται στον κεντρικό περίβολο αποτελεί τρίκλιτη βασιλική με υπερυψωμένο το μεσαίο κλίτος. Χτίστηκε το 1795 στη θέση του παλαιότερου καθολικού και έχει ενσωματωμένα πέντε παρεκκλήσια. Το 1800 χρονολογείται η νεότερη φάση της τοιχογράφησης από τον αγιορείτη μοναχό Νικηφόρο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το εικονογραφικό πρόγραμμα των τοιχογραφιών του σκευοφυλακίου (κρύπτης) στο ανατολικό τμήμα του ναού. Το κοιμητήριο της μονής βρίσκεται εκτός του περιβόλου. Στο ναό του κοιμητηρίου, σώζονται τοιχογραφίες του 16ου αι. Οι συλλογές της Μονής περιλαμβάνουν εικόνες, χρυσοκέντητα άμφια και υφάσματα, αντικείμενα εκκλησιαστικής χρήσης, λαογραφικά κειμήλια, αλλά και πετρώματα από όλο το νησί. Ιδιαίτερης αξίας είναι επίσης η Βιβλιοθήκη της μονής, με τα χειρόγραφα και τα έντυπα βιβλία της, καθώς επίσης και το Αρχείο των ελληνικών και οθωμανικών εγγράφων της.

Μονή της Παναγίας Μυρσινιώτισσας

Σε μικρή απόσταση από τη Μονή Λειμώνος βρίσκεται η γυναικεία Μονή της Παναγίας Μυρσινιώτισσας στη θέση ερειπωμένης εκκλησίας – το κατά την παράδοση καθολικό της βυζαντινής Μονής «Παναγίας της Μυρσίνης», όπως αναφέρεται σε πατριαρχικό έγγραφο του 1331 μ.Χ. Πρόκειται για βυζαντινή μονή η οποία ανασυστήθηκε, επίσης από τον άγιο Ιγνάτιο Αγαλλιανό, το 1523. Ανοικοδόμησε το ναό, ο οποίος βρισκόταν στην ιδιοκτησία της οικογένειάς του και εγκαταστάθηκε εκεί, μαζί με τον γέροντα πλέον πατέρα του Μανουήλ και το γιό του Μεθόδιο. Έχτισαν νέα κτίρια και ίδρυσαν ένα μικρό μοναστήρι. Όταν στη μονή συγκεντρώθηκαν πολλοί φιλομόναχοι χριστιανοί, άνδρες και γυναίκες, ο άγιος αποφάσισε να εγκαταστήσει τους μοναχούς στη Μονή Λειμώνος και να ιδρύσει στη “Μυρσινιώτισσα” γυναικείο μοναστήρι, με ηγούμενο τον ίδιο. Κατά την τουρκοκρατία εδώ λειτούργησε σχολή υφαντουργίας και κεντητικής στην οποία εκπαιδεύονταν οι νέες της περιοχής. Το μοναστήρι υπέστη κατά καιρούς ζημιές από σεισμούς και πυρκαγιές. Η πυρκαγιά του 1915 αποτέφρωσε ολόκληρο τον ναό. Από την φωτιά ωστόσο σώθηκε η βυζαντινή εικόνα της Παναγίας της Μυρσινιώτισσας. Ο ναός ανακατασκευάστηκε εξωτερικά σε ρυθμό βασιλικής και εσωτερικά με τα χαρακτηριστικά του βυζαντινού σταυροειδούς μετά τρούλου και υπερώου. Πέραν της μεγάλης του ιστορίας, το μοναστήρι προσφέρει στον επισκέπτη την παραδείσια γαλήνη του μοναχικού περιβάλλοντος και τη γεμάτη χρώματα ηρεμία της ανθόφυτης αυλής του.

Μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου

Η Μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, εν ενεργεία ανδρώα μονή, είναι χτισμένη στην κορυφή του όρους Όρδυμνος, σε υψόμετρο 634 μ. στη Δυτική Λέσβο. Εξαιτίας ακριβώς της θέσης της είναι γνωστότερη από τον 18ο αιώνα ως Μονή Υψηλού. Η φρουριακή αρχιτεκτονική της μορφή, με πολεμίστρες και οχυρωματικό πύργο, δημιουργεί με την πρώτη ματιά την εντύπωση ενός μοναστηριού που στο πέρασμα των αιώνων αναγκάστηκε σε πολλές περιπτώσεις να αμυνθεί και προσέφερε καταφύγιο στους κατοίκους της γύρω περιοχής κατά τη διάρκεια επιδρομών. Αν και είναι γνωστή η ύπαρξη του μοναστηριού κατά τη βυζαντινή περίοδο, δεν μπορεί να προσδιοριστεί με βεβαιότητα η εποχή της ιδρύσεώς του. Η παράδοση τοποθετεί την ίδρυση της μονής κατά τους Βυζαντινούς χρόνους, πριν το 800 μ.Χ., και την αναφέρει ως «Μονή Κόρακος», επωνυμία που τροποποιήθηκε κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας σε «Μονή Ζήσουρα».

Από τη βυζαντινή φάση της μονής δεν σώζονται πολλά στοιχεία και θεωρείται ότι κατά τους ύστερους βυζαντινούς χρόνους είχε εγκαταλειφθεί και ερημώσει. Η μονή ακμάζει ξανά κατά τους μεταβυζαντινούς χρόνους, αλλά το 1967 το εσωτερικό του ναού καταστρέφεται από πυρκαγιά. Με την αποκατάστασή του, μετατράπηκε σε μονόκλιτη βασιλική (αντί της τρίκλιτης που υπήρχε μέχρι τότε) με ξύλινη οροφή και εσωτερικό θόλο. Στη δυτική του όψη σώζονται έγχρωμες πλάκες, οι λεγόμενες “ροδιακές”, με αξιόλογη διακόσμηση. Το υπάρχον καθολικό της κτίστηκε το 1832 και είναι ενταγμένο σε τυπικό μοναστηριακό συγκρότημα, που αναπτύσσεται περιμετρικά του καθολικού.

Η μονή διαθέτει αξιόλογη ιστορική βιβλιοθήκη με χειρόγραφους κώδικες, λειτουργικά ειλητάρια, κατάστιχα και δεκάδες παλαιότυπα βιβλία. Στο αρχείο της σώζονται πατριαρχικές και μητροπολιτικές επιστολές, φερμάνια, πωλητήρια, διαθήκες και άλλα έγγραφα. Αξιόλογο επίσης είναι το μουσείο της μονής, όπου εκτός από τα παραπάνω εκτίθενται αξιοθαύμαστα και πολύτιμα ιστορικά αντικείμενα τέχνης και φορητές εικόνες βυζαντινής τεχνοτροπίας, του 16ου και του 17ου αιώνα.

Μονή Δαμανδρίου (Κοιμήσεως της Θεοτόκου)

Η Μονή Δαμανδρίου (Κοιμήσεως της Θεοτόκου) βρίσκεται στην περιοχή του Πολιχνίτου Λέσβου και έχει ιδρυθεί κατά τους μεταβυζαντινούς χρόνους, εποχή κατά την οποία ιδρύονται στο νησί πολλές εκκλησίες και μονές. Το καθολικό της μονής είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου και ανήκει στον τύπο της μονόχωρης βασιλικής. Την επωνυμία “Δαμανδρίου” οφείλει στη μικρή βυζαντινή κώμη που τα ερείπιά της βρίσκονται πολύ κοντά στη μονή και μνημονεύεται σε Μητροπολιτικό κώδικα του 1567 – 1652. Τις τοιχογραφίες του ναού, που χρονολογούνται στο 18^ο αιώνα (1733) φιλοτέχνησε ο αγιογράφος Χωματζάς. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο χρονολογείται στην όψιμη Τουρκοκρατία, ενώ οι δεσποτικές εικόνες του Χριστού και της Παναγίας Οδηγήτριας στον 16^ο και 17^ο αιώνα.

Π.11 Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Πίνακας 61: Πολιτιστικοί Σύλλογοι που Δραστηριοποιούνται εντός του Δήμου Δυτικής Λέσβου

α/α	Όνομασία	Τοποθεσία
1	Πολιτιστικός Σύλλογος Φίλιας «Η Ανάπτυξη»	Φίλια
2	Πολιτιστικός Περιβαλλοντικός Σύλλογος Σκάλας Καλλονής «Η Πρόοδος»	Σκάλα Καλλονής
3	Σύλλογος Σκαλοχωριτών Καλλονής «Ο Άγιος Γεώργιος»	Σκαλοχώρι
4	Σωματείο Αγίας Τριάδος Καλλονής	Καλλονή
5	Μορφωτικός Σύλλογος «Παλμός της Ανεμώτιας»	Ανεμώτια
6	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Θεοφάνης Σιγριανής	Σίγρι
7	Μορφωτικός Σύλλογος Πολιχνίτου	Πολιχνίτος
8	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγίας Παρασκευής «Ο Ταξiάρχης»	Αγία Παρασκευή
9	Πολιτιστικός Σύλλογος Παρακοίλων Ροδόδεντρο	Παράκοιλα
10	Σωματείο Αγίας Τριάδος	Καλλονή
11	Πολιτιστικός Σύλλογος Σκουτάρου «Τ'άπάνω το σχολειό»	Σκουτάρος
12	Σύλλογος Γυναικών Κάπη	Κάπη
13	Σύλλογος Γυναικών Μανταμάδου	Μανταμάδος
14	Φυσιολατρικός Σύλλογος Μανταμάδου «Ηλιαχτίδα»	Μανταμάδος
15	Θεατρικός Όμιλος Πέτρας «Οι Υποκριτές»	Πέτρα

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 62: Πολιτιστικοί Σύλλογοι που δραστηριοποιούνται εκτός του Δήμου Δυτικής Λέσβου

α/α	Όνομασία	Τοποθεσία
1	Ένωση Αγριτών Καλλονής «Άγιος Δημήτριος»	Γαλάτσι
2	Σύλλογος Αντισσaiών Λέσβου «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος»	Αθήνα
3	Σύλλογος Απανταχού Μεσοτοπιτών «Η Αναγέννηση»	Δάφνη
4	Σύλλογος των Απανταχού Ερεσιών Ερεσού – Άντισσας Λέσβου «Ο Θεόφραστος»	Αθήνα
5	Πολιτιστικός Σύλλογος Παραδοσιακών Χορών «Ο Μόλυβος»	Αθήνα
6	Σύλλογος Μανταμαδιωτών Λέσβου «Ο Ταξiάρχης»	Αθήνα
7	Πολιτιστικός Σύλλογος Βρiσαγωτών Πολιχνίτου Λέσβου	Αθήνα
8	Σύλλογος Αντισσaiών Λέσβου Αθήνας	Αθήνα
9	Νεολαία Συλλόγου Μανταμαδιωτών Λέσβου	
10	Σύλλογος Καλλονιατών Λέσβου	Αθήνα
11	Σύλλογος Κλειωτών Μανταμάδου Λέσβου	Αθήνα
12	Σύλλογος «Ο Πολιχνίτος» Λέσβου	Αθήνα

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Π.12 Ενδεικτικές Πολιτιστικές Εκδηλώσεις Δήμου Δυτικής Λέσβου

Lesvos Foodfest – Διεθνές Φεστιβάλ Γαστρονομίας

Το Lesvos Food Fest αναδεικνύει τη γη, το τοπίο, τους ανθρώπους, την ατμόσφαιρα που συνθέτουν την ταυτότητα της Λεσβιακής γαστρονομίας και μας ταξιδεύει στη Λέσβο... στο Αιγαίο. Μέσα από δυναμικές δράσεις του στοχεύει στην προβολή των τοπικών προϊόντων και των παραγωγών τους, στην ανάδειξη της γαστρονομικής παράδοσης και την αναζήτησή της μέσα από νέες γαστρονομικές τάσεις, στην δημιουργία γαστριμαργικών εμπειριών για τον επισκέπτη, στην δικτύωση των επαγγελματιών εστίασης και των τοπικών παραγωγών, στην εκπαίδευση και επιμόρφωση από επιστήμονες και ειδικούς, σε θέματα γαστρονομικού ενδιαφέροντος.

Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Μολύβου

Πρόκειται για μια τετραήμερη γιορτή κλασικής μουσικής και αποτελεί ένα ξεχωριστό πρόγραμμα κατά τη διάρκεια του οποίου συμμετέχουν κορυφαίοι νέοι και καταξιωμένοι ερμηνευτές διεθνούς φήμης. Σήμερα, θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους θεσμούς κλασικής μουσικής στην Ελλάδα και δημοφιλής μουσικός προορισμός παγκοσμίως. Το φεστιβάλ συμβάλλει στην περιφερειακή ανάπτυξη, στηρίζοντας και επαναπροσδιορίζοντας το τουριστικό προϊόν της Λέσβου. Παράλληλα, τα εκπαιδευτικά προγράμματα που υλοποιεί κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους εξοικειώνουν τους νέους με την κλασική μουσική, δίνοντάς τους τα εφόδια να σχεδιάσουν τη δική τους πορεία στο χώρο.

Διεθνές Φεστιβάλ Κιθάρας Αρίων

Πρόκειται για έναν παγκόσμιο μουσικό θεσμό που αναδεικνύει τη θέση της κιθάρας στο ευρύτερο μουσικό γίγνεσθαι και παράλληλα την αντιμετωπίζει ως μέσο μουσικής έκφρασης και δημιουργίας, αισθητικής καλλιέργειας, δημιουργίας διαύλων επικοινωνίας και σύμπραξης με άλλα μουσικά όργανα και άλλα είδη τέχνης. Μέσα από το θεσμό πραγματοποιείται η διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς διαμέσου πολιτιστικών εκδηλώσεων που προάγουν και διατηρούν τη μοναδικότητα της ιστορίας του τόπου στο πέρασμα του χρόνου.

Γιορτή της Τράτας

Πρόκειται για μια παραδοσιακή γιορτή – έθιμο για την τοπική κοινότητα Πολιχνίτου. Κατά τη διάρκεια της Γιορτής της Τράτας ή το Τράβηγμα της Τράτας όπως αλλιώς ονομάζεται, οι παρευρισκόμενοι έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν το λεγόμενο «Φουρνέλι», δηλαδή το καλάρισμα της παραδοσιακής τράτας.

Γιορτή της Σαρδέλας

Η Γιορτή της Σαρδέλας διεξάγεται στη Σκάλα Καλλονής και είναι μια γιορτή που πραγματοποιείται τα τελευταία 30 τουλάχιστον χρόνια προσελκύοντας επισκέπτες από όλο το νησί και το εξωτερικό. Κατά τη διάρκεια των τριήμερων εορταστικών εκδηλώσεων οι

παρευρισκόμενοι έχουν τη δυνατότητα να διασκεδάσουν με μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις αλλά και να δοκιμάσουν μεζέδες από τη διάσημη σαρδέλα του Κόλπου της Καλλονής.

Φεστιβάλ Αμπελουργίας

Τα Φεστιβάλ Αμπελουργίας αποτελούν πλέον θεσμό και κατέχουν εξαιρετική θέση στα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Κάθε χρόνο, στην έναρξη του τρύγου, κατά τη διάρκεια των τριήμερων εορταστικών εκδηλώσεων στην Ανεμώτια της ΔΕ Καλλονής, αναδεικνύεται η αμπελοοινική παράδοση και φυσιογνωμία του χωριού και των γειτονικών κοινοτήτων, μέσα από μια αδιάσπαστη ενότητα παραγωγής, τέχνης και πολιτισμού.

Διεθνές Φεστιβάλ Ευεξίας Λέσβου

Πρόκειται για ένα φεστιβάλ κατά το οποίο οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να μάθουν περισσότερο για τη σωματική και συναισθηματική υγεία, μέσα από δράσεις όπως πρακτικές γιόγκα, χοροθεραπεία κ.ά. απολαμβάνοντας παράλληλα τον φυσικό πλούτο της περιοχής.

Διεθνές Φεστιβάλ Γυναικών Ερεσού

Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα φεστιβάλ του νησιού της Λέσβου που διοργανώνεται μόνο για γυναίκες. Διεξάγεται το μήνα Σεπτέμβριο και προσελκύει πολλές επισκέπτριες από αρκετά σημεία της γης που έχουν την ευκαιρία στη διάρκεια των δύο εβδομάδων διεξαγωγής του φεστιβάλ να απολαύσουν τις διακοπές τους συμμετέχοντας παράλληλα σε κοινωνικές και δημιουργικές δραστηριότητες αλλά και να μάθουν νέες δεξιότητες, να δικτυωθούν και να γνωρίσουν τον ελληνικό πολιτισμό μέσω μιας σειράς εκδηλώσεων, εκθέσεων, δράσεων και σεμιναρίων.

Π.13 Αθλητισμός Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 63: Αθλητικές Εγκαταστάσεις Δήμου Δυτικής Λέσβου ανά Δημοτική Ενότητα

Δημοτική Ενότητα	Κοινότητα	Αθλητική Εγκατάσταση	Ονομασία Εγκατάστασης	Είδος Εγκατάστασης	Αγωνιστικός Χώρος	Διαστάσεις	Θέσεις Φιλάθλων
Αγίας Παρασκευής (0)	–	Καμία	–	–	–	–	Όχι
Ερεσού – Αντίσσης (6)	Ερεσού	2	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	(Υπό κατασκευή)	–	Όχι
			–	Γήπεδο βόλεϊ	–	–	Όχι
	Άντισσας	1	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Συνθετικό χόρτο	–	Όχι
	Βατούσσας	2	–	Γήπεδο 5x5	Συνθετικό χόρτο	–	Όχι
			–	Γήπεδο μπάσκετ	Συνθετικό χόρτο	–	Όχι
Μεσοτόπου	1	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Συνθετικό χόρτο	–	Όχι	
Καλλονής (10)	Καλλονής	3	Δημοτικό Στάδιο Καλλονής «Κώστας Κεντέρης»	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Φυσικό χόρτο	102 x 62 μ.	Ναι
				Στίβος	Ταρτάν	400άρης	
				Γήπεδο 5x5	Συνθετικό χόρτο	–	
	Σκάλα Καλλονής	1	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Χώμα	–	Όχι
	Παρακοίλων	1	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Χώμα	90 x 55,5μ.	Ναι
	Ανεμώτιας	2	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Χώμα	95 x 56,6μ.	Ναι
			*Χώρος παιδικής χαράς	Γήπεδο μπάσκετ	–	–	–
	Φίλιας	1	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Χώμα	90 x 45μ.	Όχι
Αρίσβης	2	–	Γήπεδο 5x5	–	–	–	
		–	Γήπεδο μπάσκετ	–	–	–	
Μανταμάδου (2)	Μανταμάδου	1	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	(Υπό κατασκευή)	–	–
	Κάπης	1	Δημοτικός χώρος	Γήπεδο μπάσκετ	–	–	–
Μήθυμνας (7)	Μήθυμνας	3	Δημοτικό Στάδιο Μήθυμνας	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Συνθετικό χόρτο	90 x 52μ.	Ναι
				Στίβος	Χώμα	–	Ναι
				Γήπεδο μπάσκετ	–	–	–
	Βαφειού	1	–	Γήπεδο 5x5	Συνθετικό χόρτο	–	–
Αργένου	1	–	–	Γήπεδο μπάσκετ	–	–	–

Στρατηγικό Σχέδιο Δήμου Δυτικής Λέσβου 2024-2028

Δημοτική Ενότητα	Κοινότητα	Αθλητική Εγκατάσταση	Ονομασία Εγκατάστασης	Είδος Εγκατάστασης	Αγωνιστικός Χώρος	Διαστάσεις	Θέσεις Φιλάθλων
			-	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Χώμα	-	-
	Συκαμινέας	-	-	Γήπεδο 5X5	-	-	-
Πέτρας (3)	Πέτρας	1	Δημοτικό γήπεδο	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Συνθετικό χόρτο	95 x 54μ.	Ναι
		1	Παραλία	Γήπεδο τένις		-	-
	Σκουτάρου	1	-	Γήπεδο 5x5	Συνθετικό χόρτο	-	-
Πολιχνίτου (5)	Πολιχνίτου	3	Δημοτικό Στάδιο Πολιχνίτου	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Χώμα	-	Ναι
				Στίβος	Χώμα		Όχι
				Γήπεδο μπάσκετ	Άσφαλτος		
	Βασιλικών	2	Δημοτικό Γήπεδο Βασιλικών	Γήπεδο ποδοσφαίρου	Χώμα	95 x 57μ.	Ναι
				Στο χώρο της παιδικής χαράς	Γήπεδο μπάσκετ	Τσιμέντο	-

Πηγή: Ενιαίος Κανονισμός Αθλητικών Εγκαταστάσεων Δήμου Δυτικής Λέσβου

Π.14 Οικονομικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 64: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Εσόδων Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021-2023

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου				
Έσοδα (€)				
0	Τακτικά Έσοδα	2021	2022	2023
01	Πρόσοδοι από την Ακίνητη Περιουσία	38.215,57	12.858,40	11.477,34
02	Πρόσοδοι από την Κινητή Περιουσία	73.832,09	54.965,27	132.244,52
03	Έσοδα από Ανταποδοτικά Τέλη και Δικαιώματα	2.096.443,10	2.352.284,07	1.781.727,15
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη, Δικαιώματα και Παροχή Υπηρεσιών	428.969,08	526.727,93	499.230,17
05	Φόροι και Εισφορές	284.657,01	304.301,75	327.428,54
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις για Λειτουργικές Δαπάνες	4.707.429,53	4.832.020,49	7.034.495,44
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα	69.790,17	107.628,21	108.870,01
	Γενικό Σύνολο Τακτικών Εσόδων	7.699.336,55	8.190.786,12	9.895.473,17
1	Έκτακτα Έσοδα	2021	2022	2023
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας	0	0	0
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	883.278,40	2.563.743,71	1.112.509,25
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	2.333.207,74	4.409.584,53	2.195.338,74
14	Δωρεές – Κληρονομίες – Κληροδοσίες	0	0	0
15	Προσαυξήσεις – Πρόστιμα – Παράβολα	57.465,98	97.199,80	107.315,78
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	223.811,38	92.051,09	127.513,84
	Γενικό Σύνολο Εκτάκτων Εσόδων	3.497.763,50	7.162.579,13	3.542.677,61
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.) που θα Βεβαιωθούν για Πρώτη Φορά	2021	2022	2023
21	Έσοδα Π.Ο.Ε. Τακτικά	381.319,08	531.483,72	525.742,47
22	Έσοδα Π.Ο.Ε. Έκτακτα	32.671,19	27.065,05	48.848,88
	Γενικό Σύνολο Εσόδων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	413.990,27	558.548,77	574.591,35
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	2021	2022	2023
31	Εισπράξεις από Δάνεια	0	438.960,00	1.488.424,76
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα από Βεβαιωθέντα Έσοδα κατά τα Παρελθόντα Έτη	82.033,39	139.994,46	209.264,28
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	82.033,39	578.954,46	1.697.689,04
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων και Επιστροφές Χρημάτων	2021	2022	2023
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	2.031.942,56	2.219.487,82	2.298.599,41
42	Επιστροφές Χρημάτων	67.001,11	69.901,32	64.025,76
43	Έσοδα προς Απόδοση σε Τρίτους (Νομικά ή Φυσικά Πρόσωπα)	389.217,50	469.902,24	482.650,00
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	2.488.161,17	2.759.291,38	2.845.275,17
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	2021	2022	2023
511	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα	5.563.609,63	1.253.306,05	2.106.623,15
512	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα	33.809,90	3.961.419,70	3.096.248,89
	Γενικό Σύνολο Χρηματικού Υπολοίπου	5.597.419,53	1.253.306,05	5.202.872,04
	Γενικό Σύνολο Εσόδων (1, 2, 3, 4, 5)	19.778.704,41	24.464.885,61	23.758.578,38

Στρατηγικό Σχέδιο Δήμου Δυτικής Λέσβου 2024-2028

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου				
Ποσοστιαία Κατανομή στο Σύνολο των Εσόδων (%)				
0	Τακτικά Έσοδα	2021	2022	2023
01	Πρόσοδοι από την Ακίνητη Περιουσία	0,19%	0,05%	0,05%
02	Πρόσοδοι από την Κινητή Περιουσία	0,37%	0,22%	0,56%
03	Έσοδα από Ανταποδοτικά Τέλη και Δικαιώματα	10,60%	9,61%	7,50%
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη, Δικαιώματα και Παροχή Υπηρεσιών	2,17%	2,15%	2,10%
05	Φόροι και Εισφορές	1,44%	1,24%	1,38%
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις για Λειτουργικές Δαπάνες	23,80%	19,75%	29,61%
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα	0,35%	0,44%	0,46%
	Γενικό Σύνολο Τακτικών Εσόδων	38,93%	33,48%	41,65%
1	Έκτακτα Έσοδα	2021	2022	2023
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας	0,00%	0,00%	0,00%
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	4,47%	10,48%	4,68%
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	11,80%	18,02%	9,24%
14	Δωρεές – Κληρονομίες – Κληροδοσίες	0,00%	0,00%	0,00%
15	Προσαυξήσεις – Πρόστιμα – Παράβολα	0,29%	0,40%	0,45%
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	1,13%	0,38%	0,54%
	Γενικό Σύνολο Εκτάκτων Εσόδων	17,68%	29,28%	14,91%
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.) που θα Βεβαιωθούν για Πρώτη Φορά	2021	2022	2023
21	Έσοδα Π.Ο.Ε. Τακτικά	1,93%	2,17%	2,21%
22	Έσοδα Π.Ο.Ε. Έκτακτα	0,17%	0,11%	0,21%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	2,09%	2,28%	2,42%
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	2021	2022	2023
31	Εισπράξεις από Δάνεια	0,00%	1,79%	6,26%
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα από Βεβαιωθέντα Έσοδα κατά τα Παρελθόντα Έτη	0,41%	0,57%	0,88%
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	0,41%	2,37%	7,15%
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων και Επιστροφές Χρημάτων	2021	2022	2023
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	10,27%	9,07%	9,67%
42	Επιστροφές Χρημάτων	0,34%	0,29%	0,27%
43	Έσοδα προς Απόδοση σε Τρίτους (Νομικά ή Φυσικά Πρόσωπα)	1,97%	1,92%	2,03%
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	12,58%	11,28%	11,98%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	2021	2022	2023
511	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα	28,13%	5,12%	8,87%
512	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα	0,17%	16,19%	13,03%
	Γενικό Σύνολο Χρηματικού Υπολοίπου	28,30%	21,32%	21,90%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων (1, 2, 3, 4, 5)	100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Πίνακας 65: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Εσόδων Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021 (προϋπολογισθέντα – βεβαιωθέντα - εισπραχθέντα)

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου						
Έσοδα (€)						
0	Τακτικά Έσοδα	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
01	Πρόσοδοι από την Ακίνητη Περιουσία	110.152,27	38.215,27	38.215,57	100%	35%
02	Πρόσοδοι από την Κινητή Περιουσία	40.150,00	73.832,09	73.832,09	100%	184%
03	Έσοδα από Αναποδοτικά Τέλη και Δικαιώματα	2.726.310,20	2.097.085,55	2.096.443,10	100%	77%
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη, Δικαιώματα και Παροχή Υπηρεσιών	410.202,38	432.432,36	428.969,08	99%	105%
05	Φόροι και Εισφορές	236.163,44	284.735,03	284.657,01	100%	121%
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις για Λειτουργικές Δαπάνες	4.712.571,39	4.707.429,53	4.707.429,53	100%	100%
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα	73.270,00	69.790,17	69.790,17	100%	95%
	Γενικό Σύνολο Τακτικών Εσόδων	8.308.819,68	7.703.520,00	7.699.336,55	100%	93%
1	Έκτακτα Έσοδα	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας	5.000,00	0	0	-	0%
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	1.715.320,97	883.278,40	883.278,40	100%	51%
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	17.268.917,37	2.333.207,74	2.333.207,74	100%	14%
14	Δωρεές – Κληρονομίες – Κληροδοσίες	22.395,12	0	0	-	0%
15	Προσαυξήσεις – Πρόστιμα – Παράβολα	100.800,00	181.950,39	57.465,98	32%	57%
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	422.413,99	223.811,38	223.811,38	100%	53%
	Γενικό Σύνολο Εκτάκτων Εσόδων	19.534.847,45	3.622.247,91	3.497.763,50	97%	18%
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.) που θα Βεβαιωθούν για Πρώτη Φορά	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
21	Έσοδα Π.Ο.Ε. Τακτικά	650.936,84	654.454,13	381.319,08	58%	59%
22	Έσοδα Π.Ο.Ε. Έκτακτα	1.636.045,11	50.821,19	32.671,19	64%	2%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	2.286.981,95	705.275,32	413.990,27	59%	18%
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
31	Εισπράξεις από Δάνεια	1.494.038,80	0	0	-	0%
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα από Βεβαιωθέντα Έσοδα κατά τα Παρελθόντα Έτη	3.324.728,82	3.324.068,48	82.033,39	2%	2%

Στρατηγικό Σχέδιο Δήμου Δυτικής Λέσβου 2024-2028

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου						
Έσοδα (€)						
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	4.818.767,62	3.324.068,48	82.033,39	2%	2%
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων και Επιστροφές Χρημάτων	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	2.862.900,00	2.031.942,56	2.031.942,56	100%	71%
42	Επιστροφές Χρημάτων	152.000,00	71.001,11	67.001,11	94%	44%
43	Έσοδα προς Απόδοση σε Τρίτους (Νομικά ή Φυσικά Πρόσωπα)	386.117,50	389.217,50	389.217,50	100%	101%
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	3.401.017,50	2.492.161,17	2.488.161,17	100%	73%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
511	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα	5.563.609,63	5.563.609,63	5.563.609,63	100%	100%
512	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα	33.809,90	33.809,90	33.809,90	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Χρηματικού Υπολοίπου	5.597.419,53	5.597.419,53	5.597.419,53	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων (1, 2, 3, 4, 5)	43.947.853,73	23.444.692,41	19.778.704,41	84%	45%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

**Πίνακας 66: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Εσόδων Δήμου Δυτικής Λέσβου 2022
(προϋπολογισθέντα – βεβαιωθέντα - εισπραχθέντα)**

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου						
Έσοδα (€)						
0	Τακτικά Έσοδα	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
01	Πρόσοδοι από την Ακίνητη Περιουσία	73.174,65	12.858,40	12.858,40	100%	18%
02	Πρόσοδοι από την Κινητή Περιουσία	36.469,67	54.965,27	54.965,27	100%	151%
03	Έσοδα από Αναποδοτικά Τέλη και Δικαιώματα	2.507.743,00	2.368.662,65	2.352.284,07	99%	94%
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη, Δικαιώματα και Παροχή Υπηρεσιών	451.743,37	535.239,25	526.727,93	98%	117%
05	Φόροι και Εισφορές	255.298,20	306.008,48	304.301,75	99%	119%
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις για Λειτουργικές Δαπάνες	4.842.539,46	4.832.020,49	4.832.020,49	100%	100%
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα	134.590,84	107.628,21	107.628,21	100%	80%
	Γενικό Σύνολο Τακτικών Εσόδων	8.301.559,19	8.217.382,75	8.190.786,12	100%	99%
1	Έκτακτα Έσοδα	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας	0	0	0	-	-
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	4.007.769,79	2.563.743,71	2.563.743,71	100%	64%
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	26.278.882,71	4.409.584,53	4.409.584,53	100%	17%
14	Δωρεές – Κληρονομίες – Κληροδοσίες	36.037,27	0	0	-	0%
15	Προσαυξήσεις – Πρόστιμα – Παράβολα	67.557,91	116.886,53	97.199,80	83%	144%
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	90.277,86	92.051,09	92.051,09	100%	102%
	Γενικό Σύνολο Εκτάκτων Εσόδων	30.480.525,54	7.182.265,86	7.162.579,13	100%	23%
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.) που θα Βεβαιωθούν για Πρώτη Φορά	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
21	Έσοδα Π.Ο.Ε. Τακτικά	731.823,87	771.983,71	531.483,72	69%	105%
22	Έσοδα Π.Ο.Ε. Έκτακτα	502.366,36	51.537,14	27.065,05	53%	10%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	1.234.190,23	823.520,85	558.548,77	68%	67%
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
31	Εισπράξεις από Δάνεια	1.494.038,80	438.960,00	438.960,00	100%	29%
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα από Βεβαιωθέντα Έσοδα κατά τα Παρελθόντα Έτη	3.665.640,05	3.661.640,05	139.994,46	4%	4%

Στρατηγικό Σχέδιο Δήμου Δυτικής Λέσβου 2024-2028

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου						
Έσοδα (€)						
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	5.159.678,85	4.100.600,05	578.954,46	14%	11%
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων και Επιστροφές Χρημάτων	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	3.091.900,00	2.219.487,82	2.219.487,82	100%	72%
42	Επιστροφές Χρημάτων	146.000,00	75.901,32	69.901,32	92%	48%
43	Έσοδα προς Απόδοση σε Τρίτους (Νομικά ή Φυσικά Πρόσωπα)	471.964,41	469.902,24	469.902,24	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	3.709.864,41	2.765.291,38	2.759.291,38	100%	74%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
511	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα	1.253.306,05	1.253.306,05	1.253.306,05	100%	100%
512	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα	3.961.419,70	3.961.419,70	3.961.419,70	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Χρηματικού Υπολοίπου	5.214.725,75	5.214.725,75	1.253.306,05	24%	24%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων (1, 2, 3, 4, 5)	49.658.855,69	28.303.786,64	20.503.465,91	72%	41%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Πίνακας 67: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Εσόδων Δήμου Δυτικής Λέσβου 2023 (προϋπολογισθέντα – βεβαιωθέντα - εισπραχθέντα)

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου						
Έσοδα (€)						
0	Τακτικά Έσοδα	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
01	Πρόσοδοι από την Ακίνητη Περιουσία	46.989,63	46.805,32	11.477,34	25%	24%
02	Πρόσοδοι από την Κινητή Περιουσία	75.500,00	132.244,52	132.244,52	100%	175%
03	Έσοδα από Αναποδοτικά Τέλη και Δικαιώματα	2.338.417,13	1.794.907,19	1.781.727,15	99%	76%
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη, Δικαιώματα και Παροχή Υπηρεσιών	518.380,58	508.147,60	499.230,17	98%	96%
05	Φόροι και Εισφορές	294.301,75	328.722,97	327.428,54	100%	111%
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις για Λειτουργικές Δαπάνες	7.016.183,60	7.034.495,44	7.034.495,44	100%	100%
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα	109.003,21	108.870,01	108.870,01	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Τακτικών Εσόδων	10.398.775,90	9.954.193,05	9.895.473,17	99%	95%
1	Έκτακτα Έσοδα	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας	0	0	0	-	-
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	4.407.201,76	1.112.509,25	1.112.509,25	100%	25%
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	15.418.633,65	2.195.338,74	2.195.338,74	100%	14%
14	Δωρεές – Κληρονομίες – Κληροδοσίες	198.076,44	0	0	-	0%
15	Προσαυξήσεις – Πρόστιμα – Παράβολα	72.199,80	113.854,08	107.315,78	94%	149%
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	333.287,30	128.526,24	127.513,84	99%	38%
	Γενικό Σύνολο Εκτάκτων Εσόδων	20.429.398,95	3.550.228,31	3.542.677,61	100%	17%
2	Έσοδα Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.) που θα Βεβαιωθούν για Πρώτη Φορά	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
21	Έσοδα Π.Ο.Ε. Τακτικά	606.922,35	1.126.921,87	525.742,47	47%	87%
22	Έσοδα Π.Ο.Ε. Έκτακτα	33.671,19	127.937,32	48.848,88	38%	145%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	640.593,54	1.254.859,19	574.591,35	46%	90%
3	Εισπράξεις από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
31	Εισπράξεις από Δάνεια	5.150.409,35	1.488.424,76	1.488.424,76	100%	29%
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα από Βεβαιωθέντα Έσοδα κατά τα Παρελθόντα Έτη	3.819.273,54	3.831.946,90	209.264,28	5%	5%

Στρατηγικό Σχέδιο Δήμου Δυτικής Λέσβου 2024-2028

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου						
Έσοδα (€)						
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων από Δάνεια και Απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	8.969.682,89	5.320.371,66	1.697.689,04	32%	19%
4	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων και Επιστροφές Χρημάτων	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	3.115.350,00	2.298.599,41	2.298.599,41	100%	74%
42	Επιστροφές Χρημάτων	164.250,00	73.035,78	64.025,76	88%	39%
43	Έσοδα προς Απόδοση σε Τρίτους (Νομικά ή Φυσικά Πρόσωπα)	562.145,13	482.650,00	482.650,00	100%	86%
	Γενικό Σύνολο Εισπράξεων υπέρ του Δημοσίου και Τρίτων	3.841.745,13	2.854.285,19	2.845.275,17	100%	74%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα στα βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα στα προϋπολογισθ.
511	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα	2.106.623,15	2.106.623,15	2.106.623,15	100%	100%
512	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα	3.096.248,89	3.096.248,89	3.096.248,89	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Χρηματικού Υπολοίπου	5.202.872,04	5.202.872,04	5.202.872,04	100%	100%
	Γενικό Σύνολο Εσόδων (1, 2, 3, 4, 5)	49.483.068,45	28.136.809,44	23.758.578,38	84%	48%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Πίνακας 68: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Δαπανών Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021-2023

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου				
Δαπάνες (€)				
6	Έξοδα Χρήσης	2021	2022	2023
60	Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού	4.311.709,18	4.278.719,94	4.745.348,83
61	Αμοιβές Αιρετών και Τρίτων	603.409,84	615.433,03	637.740,75
62	Παροχές Τρίτων	2.179.604,23	2.809.462,14	2.576.142,10
63	Φόροι και Τέλη	36.873,90	97.330,43	30.372,53
64	Λοιπά Γενικά Έξοδα	252.299,83	503.497,93	345.396,12
65	Πληρωμές για την Εξυπηρέτηση Δημόσια Πίστης	65.291,92	33.866,11	15.589,59
66	Δαπάνες Προμήθειας Αναλωσίμων	771.737,56	675.001,83	631.075,50
67	Πληρωμές για Μεταβιβάσεις Εισοδημάτων σε Τρίτους Παραχωρήσεις - Παροχές – Επιχορηγήσεις – Επιδότησεις – Δωρεές	1.817.065,48	2.099.593,47	2.883.929,82
68	Λοιπά Έξοδα	0	440,27	16,79
	Σύνολο Εξόδων Χρήσης	10.037.991,94	11.113.345,15	11.865.612,03
7	Επενδύσεις	2021	2022	2023
71	Αγορές Κτιρίων, Τεχνικών Έργων και Προμήθειες Παγίων	672.414,19	2.238.470,73	300.853,59
73	Έργα	1.298.939,44	2.461.688,16	3.764.211,99
74	Μελέτες, Έρευνες, Πειραματικές Εργασίες και Ειδικές Δαπάνες	0	52.419,14	61.822,00
75	Τίτλοι Πάγιας Επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	170.000,00	4.000,00	0
	Σύνολο Επενδύσεων	2.141.353,63	4.756.578,03	4.126.887,58
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις	2021	2022	2023
81	Πληρωμές Οφειλών Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	332.701,34	1.159.012,65	1.027.302,46
82	Λοιπές Αποδόσεις	2.051.931,75	2.233.077,74	2.274.595,11
85	Προβλέψεις μη Είσπραξης Εισπρακτέων Υπολοίπων Βεβαιωθέντων κατά τα Παρελθόντα Οικονομικά Έτη	0	0	0
	Σύνολο Πληρωμών Π.Ο.Ε., Αποδόσεων, Προβλέψεων	2.384.633,09	3.392.090,39	3.301.897,57
9	Αποθεματικό	2021	2022	2023
91	Αποθεματικό	234.385,71	293.283,50	130.026,63
	Σύνολο Αποθεματικού	234.385,71	293.283,50	130.026,63
	Γενικό Σύνολο Δαπανών (6, 7, 8, 9)	14.798.364,37	19.555.297,07	19.424.423,81
Ποσοστιαία Κατανομή στο Σύνολο των Δαπανών (%)				
6	Έξοδα Χρήσης	2021	2022	2023
60	Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού	29,14%	21,88%	24,43%
61	Αμοιβές Αιρετών και Τρίτων	4,08%	3,15%	3,28%
62	Παροχές Τρίτων	14,73%	14,37%	13,26%
63	Φόροι και Τέλη	0,25%	0,50%	0,16%
64	Λοιπά Γενικά Έξοδα	1,70%	2,57%	1,78%
65	Πληρωμές για την Εξυπηρέτηση Δημόσια Πίστης	0,44%	0,17%	0,08%
66	Δαπάνες Προμήθειας Αναλωσίμων	5,22%	3,45%	3,25%
67	Πληρωμές για Μεταβιβάσεις Εισοδημάτων σε Τρίτους Παραχωρήσεις – Παροχές – Επιχορηγήσεις – Επιδότησεις – Δωρεές	12,28%	10,74%	14,85%

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου				
68	Λοιπά Έξοδα	0,00%	0,00%	0,00%
	Σύνολο Εξόδων Χρήσης	67,83%	56,83%	61,09%
7	Επενδύσεις	2021	2022	2023
71	Αγορές Κτιρίων, Τεχνικών Έργων και Προμήθειες Παγίων	4,54%	11,45%	1,55%
73	Έργα	8,78%	12,59%	19,38%
74	Μελέτες, Έρευνες, Πειραματικές Εργασίες και Ειδικές Δαπάνες	0,00%	0,27%	0,32%
75	Τίτλοι Πάγιας Επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	1,15%	0,02%	0,00%
	Σύνολο Επενδύσεων	14,47%	24,32%	21,25%
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις	2021	2022	2023
81	Πληρωμές Οφειλών Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	2,25%	5,93%	5,29%
82	Λοιπές Αποδόσεις	13,87%	11,42%	11,71%
85	Προβλέψεις μη Είσπραξης Εισπρακτέων Υπολοίπων Βεβαιωθέντων κατά τα Παρελθόντα Οικονομικά Έτη	0,00%	0,00%	0,00%
	Σύνολο Πληρωμών Π.Ο.Ε., Αποδόσεων, Προβλέψεων	16,11%	17,35%	17,00%
9	Αποθεματικό	2021	2022	2023
91	Αποθεματικό	1,58%	1,50%	0,67%
	Σύνολο Αποθεματικού	1,58%	1,50%	0,67%
	Γενικό Σύνολο Δαπανών (6, 7, 8, 9)	100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Πίνακας 69: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Δαπανών Δήμου Δυτικής Λέσβου 2021 (προϋπολογισθέντα – ενταλθέντα – πληρωθέντα)

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€)						
6	Έξοδα Χρήσης	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
60	Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού	5.005.824,50	4.311.709,18	4.311.709,18	100%	86%
61	Αμοιβές Αιρετών και Τρίτων	941.725,50	603.409,84	603.409,84	100%	64%
62	Παροχές Τρίτων	3.165.049,40	2.179.604,23	2.179.604,23	100%	69%
63	Φόροι και Τέλη	142.042,12	36.873,90	36.873,90	100%	26%
64	Λοιπά Γενικά Έξοδα	1.966.445,29	252.299,83	252.299,83	100%	13%
65	Πληρωμές για την Εξυπηρέτηση Δημόσια Πίστης	185.084,13	65.291,92	65.291,92	100%	35%
66	Δαπάνες Προμήθειας Αναλωσίμων	1.776.374,41	771.737,56	771.737,56	100%	43%
67	Πληρωμές για Μεταβιβάσεις Εισοδημάτων σε Τρίτους Παραχωρήσεις - Παροχές - Επιχορηγήσεις - Επιδότησεις - Δωρεές	3.136.005,81	1.817.065,48	1.817.065,48	100%	58%
68	Λοιπά Έξοδα	5.500	0	0	-	0%
	Σύνολο Εξόδων Χρήσης	16.324.051,16	10.037.991,94	10.037.991,94	100%	61%
7	Επενδύσεις	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
71	Αγορές Κτιρίων, Τεχνικών Έργων και Προμήθειες Παγίων	3.981.722,90	672.414,19	672.414,19	100%	17%
73	Έργα	16.315.321,80	1.298.939,44	1.298.939,44	100%	8%
74	Μελέτες, Έρευνες, Πειραματικές Εργασίες και Ειδικές Δαπάνες	365.857,22	0	0	-	0%
75	Τίτλοι Πάγιας Επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	174.000,00	170.000,00	170.000,00	100%	98%
	Σύνολο Επενδύσεων	20.836.901,92	2.141.353,63	2.141.353,63	100%	10%
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
81	Πληρωμές Οφειλών Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	333.207,97	332.701,34	332.701,34	100%	100%
82	Λοιπές Αποδόσεις	3.016.052,39	2.051.931,75	2.051.931,75	100%	68%
85	Προβλέψεις μη Είσπραξης Εισπρακτών Υπολοίπων Βεβαιωθέντων κατά τα Παρελθόντα Οικονομικά Έτη	3.203.254,58	0	0	-	0%
	Σύνολο Πληρωμών Π.Ο.Ε., Αποδόσεων, Προβλέψεων	6.552.514,94	2.384.633,09	2.384.633,09	100%	36%
9	Αποθεματικό	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
91	Αποθεματικό	234.385,71	0	0	-	0%
	Σύνολο Αποθεματικού	234.385,71	0	0	-	0%
	Γενικό Σύνολο Δαπανών (6, 7, 8, 9)	43.947.853,73	14.563.978,66	14.563.978,66	100%	33%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

**Πίνακας 70: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Δαπανών Δήμου Δυτικής Λέσβου 2022
(προϋπολογισθέντα – ενταλθέντα – πληρωθέντα)**

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€)						
6	Έξοδα Χρήσης	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
60	Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού	4.892.029,90	4.278.719,94	4.278.719,94	100%	87%
61	Αμοιβές Αιρετών και Τρίτων	831.251,50	615.433,03	615.433,03	100%	74%
62	Παροχές Τρίτων	3.798.871,70	2.809.462,14	2.809.462,14	100%	74%
63	Φόροι και Τέλη	182.900,00	97.330,43	97.330,43	100%	53%
64	Λοιπά Γενικά Έξοδα	1.509.265,80	503.497,93	503.497,93	100%	33%
65	Πληρωμές για την Εξυπηρέτηση Δημόσια Πίστης	160.638,16	33.866,11	33.866,11	100%	21%
66	Δαπάνες Προμήθειας Αναλωσίμων	1.598.139,17	675.001,83	675.001,83	100%	42%
67	Πληρωμές για Μεταβιβάσεις Εισοδημάτων σε Τρίτους Παραχωρήσεις - Παροχές - Επιχορηγήσεις - Επιδοτήσεις - Δωρεές	2.519.984,62	2.099.593,47	2.099.593,47	100%	83%
68	Λοιπά Έξοδα	6.500,00	440,27	440,27	100%	7%
	Σύνολο Εξόδων Χρήσης	15.499.580,85	11.113.345,15	11.113.345,15	100%	72%
7	Επενδύσεις	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
71	Αγορές Κτιρίων, Τεχνικών Έργων και Προμήθειες Παγίων	3.467.245,10	2.238.470,73	2.238.470,73	100%	65%
73	Έργα	25.644.230,47	2.461.688,16	2.461.688,16	100%	10%
74	Μελέτες, Έρευνες, Πειραματικές Εργασίες και Ειδικές Δαπάνες	1.247.402,97	52.419,14	52.419,14	100%	4%
75	Τίτλοι Πάγιας Επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	4.000,00	4.000,00	4.000,00	100%	100%
	Σύνολο Επενδύσεων	30.362.878,54	4.756.578,03	4.756.578,03	100%	16%
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
81	Πληρωμές Οφειλών Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	1.159.519,28	1.159.012,65	1.159.012,65	100%	100%
82	Λοιπές Αποδόσεις	3.219.948,39	2.233.077,74	2.233.077,74	100%	69%
85	Προβλέψεις μη Είσπραξης Εισπρακτών Υπολοίπων Βεβαιωθέντων κατά τα Παρελθόντα Οικονομικά Έτη	3.570.333,41	0	0	-	0%
	Σύνολο Πληρωμών Π.Ο.Ε., Αποδόσεων, Προβλέψεων	7.949.801,08	3.392.090,39	3.392.090,39	100%	43%
9	Αποθεματικό	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
91	Αποθεματικό	293.283,50	0	0	-	0%
	Σύνολο Αποθεματικού	293.283,50	0	0	-	0%
	Γενικό Σύνολο Δαπανών (6, 7, 8, 9)	54.105.543,97	19.262.013,57	19.262.013,57	100%	36%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ίδια Επεξεργασία

Πίνακας 71: Αναλυτικά Απολογιστικά Στοιχεία Δαπανών Δήμου Δυτικής Λέσβου 2023 (προϋπολογισθέντα – ενταλθέντα – πληρωθέντα)

Οικονομικά Απολογιστικά Στοιχεία Δήμου Δυτικής Λέσβου (€)						
6	Έξοδα Χρήσης	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
60	Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού	5.645.096,47	4.745.348,83	4.745.348,83	100%	84%
61	Αμοιβές Αιρετών και Τρίτων	881.999,47	637.740,75	637.740,75	100%	72%
62	Παροχές Τρίτων	3.801.909,66	2.576.142,10	2.576.142,10	100%	68%
63	Φόροι και Τέλη	87.694,12	30.372,52	30.372,53	100%	35%
64	Λοιπά Γενικά Έξοδα	978.339,69	345.396,12	345.396,12	100%	35%
65	Πληρωμές για την Εξυπηρέτηση Δημόσια Πίστης	559.437,59	15.589,59	15.589,59	100%	3%
66	Δαπάνες Προμήθειας Αναλωσίμων	1.714.427,82	631.075,50	631.075,50	100%	37%
67	Πληρωμές για Μεταβιβάσεις Εισοδημάτων σε Τρίτους Παραχωρήσεις - Παροχές - Επιχορηγήσεις - Επιδοτήσεις - Δωρεές	3.460.954,37	2.883.929,82	2.883.929,82	100%	83%
68	Λοιπά Έξοδα	3.800,00	16,79	16,79	100%	0%
	Σύνολο Εξόδων Χρήσης	17.045.965,07	11.865.612,02	11.865.612,03	100%	70%
7	Επενδύσεις	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
71	Αγορές Κτιρίων, Τεχνικών Έργων και Προμήθειες Παγίων	1.256.055,60	300.853,59	300.853,59	100%	24%
73	Έργα	21.812.355,33	3.764.211,99	3.764.211,99	100%	17%
74	Μελέτες, Έρευνες, Πειραματικές Εργασίες και Ειδικές Δαπάνες	1.029.527,30	61.822,00	61.822,00	100%	6%
75	Τίτλοι Πάγιας Επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0	0	0	-	-
	Σύνολο Επενδύσεων	24.097.938,23	4.126.887,58	4.126.887,58	100%	17%
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε., Αποδόσεις και Προβλέψεις	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
81	Πληρωμές Οφειλών Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)	1.089.086,58	1.027.302,46	1.027.302,46	100%	94%
82	Λοιπές Αποδόσεις	3.355.690,64	2.274.595,11	2.274.595,11	100%	68%
85	Προβλέψεις μη Είσπραξης Εισπρακτέων Υπολοίπων Βεβαιωθέντων κατά τα Παρελθόντα Οικονομικά Έτη	3.676.667,18	0	0	-	0%
	Σύνολο Πληρωμών Π.Ο.Ε., Αποδόσεων, Προβλέψεων	8.121.444,40	3.301.897,57	3.301.897,57	100%	41%
9	Αποθεματικό	Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωθέντα/ Ενταλθέντα	Ενταλθέντα/ Προϋπολογισ.
91	Αποθεματικό	130.026,63	0	0	-	0%
	Σύνολο Αποθεματικού	130.026,63	0	0	-	0%
	Γενικό Σύνολο Δαπανών (6, 7, 8, 9)	49.395.374,33	19.294.397,17	19.294.397,18	100%	39%

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου – Ιδία Επεξεργασία

Π.15 Συμμετοχή σε Προγράμματα Χρηματοδότησης

Πίνακας 72: Ενταγμένες Πράξεις σε Προγράμματα Χρηματοδότησης Δήμου Δυτικής Λέσβου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ ΙΙ	1. Αναβάθμιση – Βελτίωση Δημοτικών Χώρων – Παιδικών Χαρών	433.001,39 €	Ολοκληρώθηκε
	2. Κατασκευή και εξοπλισμός εγκαταστάσεων καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς του Δήμου Δυτικής Λέσβου	351.112,91 €	Εκτελείται
	3. Εξοπλισμός και υπηρεσίες διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς Δήμου Δυτικής Λέσβου	44.823,60 €	Ολοκληρώθηκε
	4. Προμήθεια εμβολίων και λοιπών φαρμακευτικών ουσιών για τον εμβολιασμό ζώων συντροφιάς και την άμεση περίθαλψή τους σε περίπτωση δηλητηριάσεων	11.200,00 €	Ολοκληρώθηκε
	5. Κατασκευή, ραμπών και χώρων υγιεινής για την πρόσβαση και την εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ σε σχολικές μονάδες του Δήμου Δυτικής Λέσβου	163.800,00 €	Εκτελείται
	6. Επιχορήγηση Δήμου Δυτικής Λέσβου: Αγορά απορριμματοφόρου και λοιπών οχημάτων αποκομιδής και μεταφοράς απορριμμάτων και ανακυκλώσιμων υλικών	150.000,00 €	Ολοκληρώθηκε
	7. Εκπόνηση μελετών και υλοποίησης μέτρων και μέσω πυροπροστασίας στις σχολικές μονάδες του Δήμου Δυτικής Λέσβου	243.945,00 €	Εκτελείται
	8. Προμήθεια οχημάτων, μηχανημάτων έργου και φορητών πρατηρίων για τις ανάγκες του Δήμου Δυτικής Λέσβου	1.999.996,00 €	Ολοκληρώθηκε

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	9. Προμήθεια μηχανημάτων έργου ή και συνοδευτικού εξοπλισμού	223.000,00 €	Ολοκληρώθηκε
ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ	10. Αγροτική Οδοποιία Δήμου Δυτικής Λέσβου	5.404.680,00 €	Εκτελείται
	11. Αξιοποίηση Κτιριακού Αποθέματος Δήμου Δυτικής Λέσβου	880.880,71 €	Εκτελείται
	12. Δράσεις Ηλεκτροκίνησης Δήμου Δυτικής Λέσβου	1.494.038,80 €	Ολοκληρώθηκε
"Ταμείο Αλληλεγγύης" του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου	13. Υπηρεσία τελικής διάθεσης αποβλήτων ναυτιλιακού εξοπλισμού των προσφυγικών ροών του Δήμου Δυτικής Λέσβου	210.873,95 €	Ολοκληρώθηκε
ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	14. Δημιουργία Προσβάσιμων, Ολοκληρωμένων, Θαλάσσιων, Τουριστικών Προορισμών Δήμου Δυτικής Λέσβου	237.325,80 €	Ολοκληρώθηκε
ΕΠΑΛΘ 2014-2021	15. Προμήθεια εξοπλισμού για τις ανάγκες του Δημοτικού Θεάτρου Καλλονής	127.629,45 €	Ολοκληρώθηκε
	16. Προμήθεια εξοπλισμού για τις ανάγκες του Συνεδριακού Κέντρου Πέτρας	23.367,24 €	Ολοκληρώθηκε
	17. Βελτίωση, Αναβάθμιση και Επέκταση του Δικτύου Πεζοπορικών Διαδρομών και Μονοπατιών Δήμου Δυτικής Λέσβου	286.300,00 €	Ολοκληρώθηκε
	18. Τεκμηρίωση, Ψηφιοποίηση και Εισαγωγή σε Βάση δεδομένων του Ιστορικού Αρχείου των Κοινοτήτων του Δήμου Δυτικής Λέσβου	49.600,00 €	Ολοκληρώθηκε
ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020	19. Βιώσιμη μικροκινητικότητα μέσω συστήματος κοινόχρηστων ποδηλάτων	247.928,08 €	Εκτελείται

Στρατηγικό Σχέδιο Δήμου Δυτικής Λέσβου 2024-2028

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΠΑΑ 2014-2021	20. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων αρδευτικών υποδομών με ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος τηλεδιαχείρισης-τηλεμετρησης και συστήματος προπληρωμένης άρδευσης, στο Δήμο Δυτικής Λέσβου	2.198.137,50 €	Εκτελείται
ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	21. Αναβάθμιση παιδικών χαρών στο Δήμο Δυτικής Λέσβου	269.177,81 €	Εκτελείται
	22. Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) Δήμου Δυτικής Λέσβου	39.680,00 €	Ολοκληρώθηκε
	23. ΕΣΕΚΚ- Επιχειρησιακό Σχέδιο για την εξασφάλιση Κοινόχρηστων και Κοινοφελών Χώρων	37.200,00 €	Εκτελείται
	24. ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΕΣΒΟΥ	37.200,00 €	Ολοκληρώθηκε
	25. Ανάπλαση και αναβάθμιση πράσινου, δικτύου ηλεκτροφωτισμού και αστικού εξοπλισμού σε κοινόχρηστους χώρους στη Δ.Ε. Πολιχνίτου του Δήμου Δυτικής Λέσβου	229.968,00 €	Εκτελείται
ΠΕΠ ΒΑ 2014-2021	26. Υλοποίηση και συντήρηση πληροφοριακών συστημάτων και ψηφιακών εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και "έξυπνης πόλης" του Δήμου Δυτικής Λέσβου.	269.887,88 €	Εκτελείται
	27. Ενίσχυση των υπηρεσιών του Επιμελητηρίου Λέσβου για δημιουργία και λειτουργία υποδομής παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στους βασικούς κοινωνικούς και οικονομικούς τομείς	225.680,00 €	Ολοκληρώθηκε
	28. ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΕΣΒΟΥ	209.880,00 €	Εκτελείται

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	29. Ανάπτυξη συστήματος συλλογής βιοαποβλήτων Δήμου Δυτικής Λέσβου	639.168,96 €	Εκτελείται
	30. Δημιουργία υποδομών για την πρόληψη δημιουργίας Αποβλήτων (Πράσινα Σημεία, Γωνίες Ανακύκλωσης) Δήμου Δυτικής Λέσβου	2.909.171,60 €	Εκτελείται
ΠΕΠ ΒΑ 2021-2027	31. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΔΕ ΚΑΛΛΟΝΗΣ ΔΗΜΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΕΣΒΟΥ	876.125,75 €	Εκτελείται
HORIZON 2020	32. Διαχείριση αποθεμάτων νερού με χρήση καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων επανάχρησης για την περιοχή της Μεσογείου - HYDROUSA	76.250,00 €	Ολοκληρώθηκε
	33. New Energys Solutions Optimized for Islands (NESOI) -Καθαρή ενεργειακή μετάβαση της Δυτικής Λέσβου με αξιοποίηση του πλούσιου γεωθερμικού δυναμικού του νησιού»	60.000,00 €	Ολοκληρώθηκε
Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020»	34. ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΩ (ενεργειακή αναβάθμιση Γυμνασίου Λυκείου Καλλονής)	330.000,00 €	Ολοκληρώθηκε
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		20.991.030,43 €	

Πηγή: Δήμος Δυτικής Λέσβου

Πίνακας 73: Προτάσεις Χρηματοδότησης Πράξεων Δήμου Δυτικής Λέσβου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ (ΑΤ 05)	Δράσεις Ψηφιακής Σύγκλισης Δήμου Δυτικής Λέσβου	1.000.000,00 €
ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ	Μελέτες Ωρίμανσης Έργων και Δράσεων Δήμου Δυτικής Λέσβου	1.000.000,00 €
	Προμήθεια Εξοπλισμού Διαλογής στην Πηγή Ανακυκλώσιμων Αποβλήτων Δήμου Δυτικής Λέσβου	1.493.580,00 €

Ελλάδα 2.0 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	Επέκταση, αναβάθμιση και ενοποίηση μονοπατιών και διαδρομών πεζοπορίας και ποδηλασίας, ανάδειξη επιλεγμένων σημείων ενδιαφέροντος και διαμόρφωση χώρων αναψυχής	1.446.631,60 €
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ	250.000,00 €
	Δράσεις Ψηφιακού Μετασχηματισμού του Δήμου Δυτικής Λέσβου	800.000,00 €

Πηγή: Δήμος Δυτική Λέσβου